

דיסקונט

תמצית דוחות כספיים

30.6.2008

3	דוח הדירקטוריון
93	סקירת הנהלה
109	הצהרת המנכ"ל
110	הצהרת החשבונאי הראשי
111	סקירת המבקרים
113	תמצית דוחות כספיים
118	ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

בישיבת הדירקטוריון, שהתקיימה ביום 31 באוגוסט 2008, אושרו הדוחות הכספיים המאוחדים, הבלתי מבוקרים, של בנק דיסקונט לישראל בע"מ לששת ולשלושת החודשים הראשונים של השנה, שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008. הדוחות הכספיים ביניים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות לפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2007, פרט לאמור בביאור 1 (ב) לתמצית הדוחות הכספיים.

הדוחות הכספיים ביניים ליום 30 ביוני 2008 נסקרו על ידי רואי החשבון המבקרים של הבנק. הסקירה האמורה היא בהיקף מצומצם, בהתאם לנהלים שנקבעו לצורך זה על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, ואינה מהווה ביקורת לפי תקני ביקורת מקובלים, ועל כן לא חיוו רואי החשבון המבקרים את דעתם עליהם.

נתונים עיקריים מהדוחות הכספיים המאוחדים

רווחיות

לששת החודשים שהסתיימו			
ביום 30 ביוני			
שינוי	2007	2008	
באחוזים	במיליוני ש"ח		
13.4	1,938	2,197	רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים
(8.7)	254	232	הפרשה לחובות מסופקים
16.7	1,684	1,965	רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
(13.4)	1,324	1,147	הכנסות תפעוליות ואחרות
3.4	1,070	1,106	מזה: עמלות תפעוליות
5.5	2,393	2,524	הוצאות תפעוליות ואחרות
(4.4)	615	588	רווח מפעולות רגילות לפני מסים
(32.5)	379	256	רווח מפעולות רגילות לאחר מסים
(69.2)	832	256	רווח נקי
(39.2)	492	299	רווח נקי בניטרול רכיבים מסויימים*
	0.85	0.26	הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.נ.
	21.4	5.6	תשואה נטו להון, ב-%
	12.4	6.6	תשואה נטו להון, ב-%, בניטרול רכיבים מסויימים*

* לפרטים בדבר הרכיבים שנוטרלו, ר' סעיף "התפתחות ההכנסות וההוצאות" להלן.

מאזן

שינוי באחוזים	31.12.07	30.6.07	30.6.08	
לעומת				
31.12.07	30.6.07	במיליוני ש"ח		
(1.0)	(1.8)	168,719	170,006	166,955
5.4	13.0	101,899	95,000	107,395
(7.0)	(12.9)	37,278	39,825	34,679
(3.3)	(5.3)	130,518	133,189	126,154
		אמצעים הוניים, לרבות		
0.9	4.9	9,351	8,988	9,432
		זכויות בעלי מניות חיצוניים		
0.6	4.4	9,204	8,868	9,255
		הון עצמי		

יחסים פיננסיים

31.12.07	30.6.07	30.6.08	
באחוזים			
5.5	5.3	5.6	אמצעים הוניים ביחס לסך כל הנכסים
10.9	10.4	11.1	יחס הון לרכיבי סיכון
0.41	0.51	0.41	ההפרשה לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור
60.4	55.9	64.3	אשראי לציבור ביחס לסך כל הנכסים
78.1	71.3	85.1	אשראי לציבור ביחס לפקדונות הציבור
77.4	78.3	75.6	פקדונות הציבור ביחס לסך כל הנכסים
50.8	55.3	45.4	הכנסות תפעוליות ביחס להוצאות התפעוליות
74.5	73.4	75.5	ההוצאות התפעוליות ביחס לסך כל ההכנסות

בהתבסס על נתוני המערכת הבנקאית ליום 31 במרס 2008, כפי שפורסמו על ידי בנק ישראל, חלקה של קבוצת דיסקונט בחמש הקבוצות הבנקאיות הגדולות בישראל היה כלהלן:

31 בדצמבר 2007	31 במרס 2008	
באחוזים		
17.6	17.6	סך כל הנכסים
16.0	16.1	אשראי לציבור
18.0	17.4	פקדונות הציבור
18.5	52.3*	רווח מפעולות מימון
25.2	23.1	הפרשה לחובות מסופקים
17.5	17.0	הכנסות תפעוליות
20.9	20.7	הוצאות תפעוליות

* הנתון לרבעון הראשון של שנת 2008 אינו נתון מייצג, שכן ברבעון זה דיווח בנק הפועלים על הפסד גדול מפעולות מימון.

נתח שוק

חלק מהמידע המפורט בדוח הדירקטוריון, שאינו מתייחס לעובדות היסטוריות, מהווה מידע צופה פני עתיד כהגדרתו בחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968.

תוצאות פעולותיו של הבנק בפועל, עשויות להיות שונות באופן מהותי מאלה שנכללו במסגרת המידע צופה פני עתיד, כתוצאה ממספר רב של גורמים, לרבות, בין היתר, כתוצאה משינויים מאקרו-כלכליים, שינויים במצב הגיאו-פוליטי, שינויים רגולטוריים ושינויים אחרים שאינם בשליטת הבנק ואשר עשויים להביא לאי-התממשות הערכות ו/או לשינויים בתכניות העסקיות של הבנק.

מידע צופה פני עתיד מאופיין במילים או בביטויים, כגון: "מאמין", "צופה", "מעריך", "מתכוון", "נערך ל...", "יכול ש...", "יתכן" וביטויים דומים להם, בנוסף לשמות עצם כגון: "רצון", "צפי", "כוונה", "צפיה", "הערכה", "תחזית" וכיו"ב. ביטויים צופי פני עתיד אלה, כרוכים בסיכונים ובחוסר וודאות משום שהם מבוססים על הערכות ההנהלה לגבי אירועים עתידיים, אשר כוללים בין היתר הערכות לגבי מצב המשק, טעמי הציבור, שיעורי ריבית בארץ ובחו"ל, שיעורי האינפלציה וכיו"ב, וכן ביחס להשפעת הוראות חקיקה ורגולציה חדשות בתחום הבנקאות ושוק ההון ובתחומים אחרים שיש להם השפעה על פעילות הבנק ועל הסביבה בה הוא פועל, ואשר מטבע הדברים התממשותם אינה ודאית.

המידע המוצג להלן נסמך, בין היתר, על מידע המצוי בידיעת הבנק והמבוסס בין היתר על פרסומים של גורמים שונים

מידע צופה פני עתיד

דוגמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, משרד האוצר, בנק ישראל, משרד השיכון וגורמים אחרים המפרסמים נתונים והערכות לגבי שוקי ההון והכספים בארץ ובעולם.

האמור משקף את נקודת המבט של הבנק והחברות הבנות שלו במועד עריכת הדוחות הכספיים בנוגע לאירועים עתידיים, המבוססת על הערכות שאינן ודאיות. מנתונים והערכות אלה נגזרות הערכות הבנק והחברות הבנות שלו והתכניות העסקיות שלהם. כאמור לעיל התוצאות בפועל עשויות להיות שונות באופן מהותי ולהשליך על התממשות התכניות העסקיות או להביא לשינוי בתכניות אלה.

רווח ורווחיות

הרווח הנקי של קבוצת דיסקונט במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם בסך של 256 מיליון ש"ח, לעומת 832 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 69.2%.

התשואה להון העצמי במחצית הראשונה של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 5.6%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 21.4% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 14.7% בכל שנת 2007.

הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.ב. הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-0.26 ש"ח, לעומת 0.85 ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2007.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2008, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

א. עליה בשיעור של 13.4% ברווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

ב. ירידה בשיעור של 8.7% בהפרשה לחובות מסופקים.

ג. ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 13.4%, שהושפעה מירידה ברווחים מהשקעות במניות בסך של 61 מיליון ש"ח (בעיקר, ירידה בסך של 35 מיליון ש"ח, בדיבידנד מחברה שמנייתיה שימשו כבטוחה להלוואה שקיבל לווה מסוים והפרשה לירידת ערך בסך של 42 מיליון ש"ח בגין קרן של קרנות גידור), מירידה בשיעור של 76.0% בהכנסות אחרות (שהושפעה בעיקר מירידה בהכנסות מקופות גמל וירידה ברווחים מקופת הפיצויים), שקוזזו בחלקן מעליה בעמלות תפעוליות, בשיעור של 3.4%.

ד. עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 5.5%, שהושפעה מעליה בשיעור של 5.6% במשכורות והוצאות נלוות, עליה בשיעור של 12.2% באחזקה ופחת בניינים וציוד ועליה בשיעור של 0.7% בהוצאות אחרות.

ה. חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 34 מיליון ש"ח, לעומת 88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 61.4%.

ו. רווח, נטו, ממכירת פעילות קופות הגמל בתקופה המקבילה אשתקד, בסך של 394 מיליון ש"ח.

הרווח הנקי ברבעון השני של שנת 2008 הסתכם בסך של 221 מיליון ש"ח, לעומת 35 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2008, עליה בשיעור של 531.4%, ולעומת 627 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה בשיעור של 64.8%.

התשואה להון העצמי ברבעון השני של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 9.9%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 1.5% ברבעון הראשון של שנת 2008, ולעומת שיעור של 33.6% ברבעון המקביל אשתקד.

הגורמים העיקריים שהשפיעו על התוצאות העסקיות של הקבוצה ברבעון השני של שנת 2008, בהשוואה לרבעון המקביל אשתקד:

א. עליה בשיעור של 23.6% ברווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים.

ב. ירידה בשיעור של 12.0% בהפרשה לחובות מסופקים.

ג. ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 12.7%, שהושפעה מירידה בשיעור של 78.6% בהכנסות אחרות (בעיקר ירידה בהכנסות מקופות גמל כתוצאה ממכירת פעילות וירידה ברווחים מקופת הפיצויים).

בעמלות תפעוליות לא חל שינוי מהותי בין הרבעונים. ברווחים מהשקעות במניות נרשם גידול בסך של 19 מיליון ש"ח, הנובע, בעיקר, מדיבידנד בסך 17 מיליון ש"ח מחברה שמניותיה שימשו כבטוחה להלוואה שקיבל לווה מסוים.

ד. עליה בהוצאות התפעוליות והאחרות, בשיעור של 0.6%.

ה. חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות הסתכם ברבעון השני של שנת 2008 בסך של 24 מיליון ש"ח, לעומת 47 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 48.9%.

ו. רווח, נטו, בתקופה המקבילה אשתקד, ממכירת קופות הגמל, בסך של 394 מיליון ש"ח.

התפתחות ההכנסות וההוצאות

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים. במחצית הראשונה של שנת 2008, הסתכם הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים בסך של 2,197 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,938 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 13.4%.

פער הריבית כולל השפעת נגזרים (בגידור וב-ALM) הגיע במחצית הראשונה של שנת 2008 לשיעור של 1,78%, לעומת שיעור של 1.55% בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים אודות הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה, ר' "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים" בסקירת ההנהלה להלן.

הגורמים העיקריים אשר השפיעו על הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים במחצית הראשונה של שנת 2008, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

א. גידול ביתרה הממוצעת של הנכסים הפיננסיים המניבים בשיעור של כ-16.8%, מסך של 209,978 מיליון ש"ח לסך של 245,198 מיליון ש"ח, בעיקר בשל גידול בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.

ב. התאמות לשווי הוגן במכשירים פיננסיים נגזרים, בעיקר במגזר הצמוד למדד, אשר יצרו פער שלילי של כ-146 מיליון ש"ח עקב אי הקבלה ברישומים החשבונאיים בין השיטה לחישוב שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלה, אשר נמדדים על בסיס צבירה, לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששימשו לכיסוי נכסי הבסיס, אשר נמדדים על בסיס השווי ההוגן. בניטרול התאמות אלה, מרווח הריבית במגזר הצמוד למדד היה מגיע ל-0.80% בתקופת הדוח, לעומת 1.29% בתקופה המקבילה אשתקד. זאת, לעומת תשואה שלילית בפועל של 0.57% במחצית הראשונה של השנה ושיעור של 0.88% בתקופה המקבילה אשתקד.

ג. גידול בתרומות ההון הפעיל, בכל מגזרי ההצמדה.

ד. קיטון במימון אחר, נטו, (כעולה מסקירת ההנהלה להלן) בסך של 134 מיליון ש"ח, בעיקר בשל הפרשי שער שליליים, נטו, שנרשמו בגין יתרות נכסים והתחייבויות כספיים בחברה מאוחדת בחו"ל, אשר קוזזו בשל עלייה ברווח, נטו, מפעילות בתיק איגרות החוב הזמין למכירה ובתיק למסחר.

ה. פעולת חיסוי שהבנק מבצע במטרה לנטרל את התנודתיות בהפרשה למס הנובעת משינויים בערך ההשקעה בחברות מאוחדות בחו"ל, כתוצאה מפיחות או ייסוף של שערי החליפין, גרמה לעליה של 173 מיליון ש"ח ברווח מפעולות מימון במחצית הראשונה של שנת 2008. השפעת פעולת חיסוי זו קוזזה במלואה כנגד סעיף המסים על ההכנסה. (פעולת החיסוי החלה ברבעון השני של שנת 2007, לאחר שהבנק מיצה את יתרת ההפסדים לצרכי מס שלא נרשמו בגינם מסים נדחים לקבל).

הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים ברבעון השני של שנת 2008, הסתכם בסך של 1,132 מיליון ש"ח, לעומת סך של 916 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 23.6%.

פער הריבית כולל השפעת נגזרים (בגידור וב-ALM) הגיע ברבעון השני של שנת 2008 לשיעור של 1.83%, לעומת שיעור של 1.44% בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים אודות הרווח מפעולות מימון לפי מגזרי הצמדה, ר' "שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים" בסקירת ההנהלה להלן.

הגורמים העיקריים אשר השפיעו על הרווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים ברבעון

השני של שנת 2008, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד:

- א. גידול ביתרה הממוצעת של הנכסים הפיננסיים המניבים בשיעור של כ-15.2%, מסך של 214,006 מיליון ש"ח לסך של 246,620 מיליון ש"ח, בעיקר בשל גידול בפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים.
- ב. התאמות לשווי הוגן במכשירים פיננסיים נגזרים, בעיקר במגזר הצמוד למדד, אשר יצרו פער שלילי של כ-26 מיליון ש"ח עקב אי הקבלה ברישומים החשבונאיים בין השיטה לחישוב שווים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלה, אשר נמדדים על בסיס צבירה, לבין השיטה לחישוב שווים של המכשירים הנגזרים ששימוש לכיסוי נכסי הבסיס, אשר נמדדים על בסיס השווי ההוגן. בניטרול התאמות אלה, מרווח הריבית במגזר הצמוד למדד היה מגיע ל-0.51% ברבעון השני של שנת 2008, לעומת 0.72% בתקופה המקבילה אשתקד. זאת, לעומת תשואה שלילית בפועל של 0.15% ברבעון השני של שנת 2008 ושיעור של 0.26% בתקופה המקבילה אשתקד.
- ג. גידול בתרומת ההון הפעיל, בכל מגזרי ההצמדה.
- ד. קיטון במימון אחר, נטו, (כעולה מסקירת ההנהלה להלן) בסך של 45 מיליון ש"ח, בעיקר בשל הפרשי שער שליליים, נטו, שנרשמו בגין יתרות נכסים והתחייבויות כספיים בחברה מאוחדת בחו"ל.
- ה. פעולת חיסוי שהבנק מבצע במטרה לנטרל את התנודתיות בהפרשה למס הנובעת משינויים בערך ההשקעה בחברות מאוחדות בחו"ל, כתוצאה מפיחות או ייסוף של שערי החליפין, גרמה לעליה של כ-70 מיליון ש"ח ברווח מפעולות מימון ברבעון השני של שנת 2008. השפעת פעולת חיסוי זו קוזזה במלואה כנגד סעיף המסים על ההכנסה.

להלן יובאו נתונים על התפתחות הרווח המימוני, לפני הפרשה לחובות מסופקים, לפי מגזרי פעילות:

לשלושת החודשים			לשלושת החודשים			
שהסתיימו ביום 30 ביוני			שהסתיימו ביום 30 ביוני			
שיוני	2007	2008	שיוני	2007	2008	
ב-1%	מיליוני ש"ח		ב-1%	מיליוני ש"ח		
6.8	588	628	5.6	301	318	קמעונאי- מגזר משקי בית
4.5	375	392	(2.5)	202	197	קמעונאי- מגזר עסקים קטנים
5.2	458	482	(6.8)	250	233	מגזר בנקאות עסקית
(1.4)	361	356	(17.9)	212	174	מגזר בנקאות מסחרית
19.7	152	182	12.2	82	92	מגזר בנקאות פרטית
	4	157		(131)	118	מגזר פיננסי
13.4	1,938	2,197	23.6	916	1,132	סך-הכל

ההפרשה לחובות מסופקים. במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכמה ההפרשה לחובות מסופקים בסך של

232 מיליון ש"ח, לעומת 254 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 8.7%.

שיעורה השנתי של ההפרשה הכוללת לחובות מסופקים ביחס לאשראי לציבור הגיע במחצית הראשונה של שנת 2008 ל-0.41%, לעומת 0.51% בתקופה המקבילה אשתקד.

יתרת ההפרשה לחובות מסופקים, הכוללת הפרשה ספציפית, הפרשה כללית והפרשה נוספת, לא כולל בגין סיכון אשראי חוץ מאדני, הגיעה בתום המחצית הראשונה של שנת 2008 לסך של 5,725 מיליון ש"ח ומהווה 5.06% מהאשראי לציבור, לעומת יתרת הפרשה בסך של 5,724 מיליון ש"ח, שהיוותה 5.68% מהאשראי לציבור, בתום התקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה הספציפית נטו הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 242 מיליון ש"ח, לעומת סך של 255 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של כ-5.1%.

ההפרשה הספציפית נערכה בצורה שמרנית, לפי הערכת ההנהלה לגבי ההפסדים הצפויים בתיק האשראי, על בסיס בדיקה ומעקב של מצב החייבים ופעילותם העסקית, הערכת הסיכונים הקשורים במצבם הפיננסי, ובהתייחס למצב הבטחונות.

שיעורה השנתי של ההפרשה הספציפית ביחס לאשראי לציבור (מאוחד) היה 0.43% במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 0.51% בתקופה המקבילה אשתקד.

לפרטים בדבר מרכיבי ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים, ר' ביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

להלן ההתפתחות הרבעונית של ההפרשה לחובות מסופקים (במיליוני ש"ח):

2007			2008		
רבעון ראשון	רבעון שני	רבעון שלישי	רבעון רביעי	רבעון ראשון	רבעון שני
93	162	110	94	122	120
3	(4)	(2)	(9)	(29)*	19
96	158	108	85	93	139
סך-הכל					
שיעור ההפרשה הספציפית מהאשראי לציבור:					
0.39%	0.64%	0.43%	0.34%	0.44%	0.43%
0.56%	0.93%	0.58%	0.46%	0.65%	0.56%
מאזני**					
חוץ מאזני**					

* מזה - סך של 13 מיליון ש"ח נובע מהפרשי שער שליליים שנרשמו בגין ההפרשה הכללית בחברה מאוחדת בחו"ל.
** על בסיס שנתי.

עיקר ההוצאה בגין ההפרשה הספציפית לחובות מסופקים של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2008, מתייחסת לענפים הבאים: ענף הבינוי והנדל"ן 24.5% במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 23.9% בתקופה המקבילה אשתקד; ענף בתי המלון 13% במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 13.7% בתקופה המקבילה אשתקד; ענף התקשורת ושירותי המחשב 2% במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 1.0% בתקופה המקבילה אשתקד; ענף המסחר שיעור שלילי של 1.9% במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 12.0% בתקופה המקבילה אשתקד; ענפי התעשייה השונים 30.7% במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 26.4% בתקופה המקבילה אשתקד.

ההפרשה הספציפית בבנק בגין ענפים עיקריים. שיעור ההפרשה הספציפית בבנק בגין ענף הבינוי והנדל"ן, ביחס לאשראי לציבור לענף זה, היה 0.4% במחצית הראשונה של שנת 2008, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה הספציפית בבנק בגין ענף בתי המלון ביחס לאשראי לציבור היה 1.3% במחצית הראשונה של שנת 2008, בהשוואה ל-1.2% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההפרשה הספציפית בבנק בגין ענף המסחר ביחס לאשראי לציבור היה שיעור שלילי של 0.1% במחצית הראשונה של שנת 2008, בהשוואה ל-0.5% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההפרשה הספציפית בבנק בגין ענפי התעשייה השונים היה 0.7% במחצית הראשונה של שנת 2008, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההפרשה הספציפית בבנק בגין ענף תקשורת ושירותי מחשב היה 0.3% במחצית הראשונה של שנת 2008, בהשוואה ל-0.1% בתקופה המקבילה אשתקד.

שיעור ההפרשה הספציפית בבנק בגין שאר ענפי המשק, ביחס לאשראי לציבור לענפים אלה, היה 0.3% במחצית שנת 2008, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 1,965 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,684 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 16.7%. **ההכנסות התפעוליות והאחרות** הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 1,147 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,324 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 13.4%. ההכנסות מפעילות בשוק ההון במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכמו בסך של 171 מיליון ש"ח, לעומת 291 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 41.2%.

בכלל זה: נוכח מכירת פעילות קופות הגמל, לא נרשמו הכנסות מדמי ניהול והחזר הוצאות מקופות גמל במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת הכנסות בסך של 97 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. (לפרטים בדבר מכירת פעילות קופות הגמל, ר' ביאור 6 ה' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 309-308).

ההכנסות מדמי הפצה שנבנו ממנהלי קרנות נאמנות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 23 מיליון ש"ח, לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה נובעת מירידה בשווי השוק של קרנות הנאמנות ומשינוי בתמחיל הקרנות המוחזקות על ידי הלקוחות ומעבר לקרנות כספיות אשר דמי ההפצה בגין נמוכים יותר. **העמלות התפעוליות** הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 1,106 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,070 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 3.4%, הנובעת מעמלות שונות בבנק. (לפרטים בדבר חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות, שיישומה החל ביום 1 ביולי 2008, ר' ביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים).

הרווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בהפסד בסך של 7 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך 54 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. ההפסד במחצית הראשונה של שנת 2008 נובע, בעיקר, מהפרשה לירידת ערך בסך של 42 מיליון ש"ח בגין קרן של קרנות גידור (לפרטים נוספים ר' להלן: "מגזר הניהול הפיננסי" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים"), והוא קוזז בחלקו בדיבידנד בסך של כ-17 מיליון ש"ח שקיבלו הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט מחברה שמניות שלה שימשו כבטוחה להלוואה שקיבל לווה מסוים, לעומת דיבידנד בסך של 52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. (לפרטים בדבר הוראה של המפקח על הבנקים לסווג את יתרת החוב של הלוואה האמור כ"נייר ערך" במסגרת "התיק הזמין למכירה", ר' ביאור 3 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 285, וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים).

ההכנסות האחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 48 מיליון ש"ח, לעומת סך של 200 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 76.0%, בעיקר עקב ירידה בהכנסות מקופות גמל, כמפורט לעיל ועקב העובדה שבמחצית הראשונה של שנת 2008 לא נרשמו רווחי הקופה לפיצויים במסגרת ההכנסות האחרות, בעוד שבתקופה המקבילה אשתקד נרשם סך של 59 מיליון ש"ח.

ההוצאות התפעוליות והאחרות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 2,523 מיליון ש"ח, לעומת סך של 2,393 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 5.4%.

הוצאות משכורות והוצאות כליות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 1,508 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,428 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 5.6%.

העליה בהוצאות השכר במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הושפעה בעיקר מהסכם השכר לשנת 2008 ומגידול בהוצאות הפיצויים, שנבע, בעיקר, מרווח שנרשם בקופת הפיצויים של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2008, הנמוך מהרווח בתקופה המקבילה אשתקד.

במחצית הראשונה של שנת 2008 נרשמו בקופת הפיצויים של הבנק רווחים בסך של 20 מיליון ש"ח, ששימשו לכיסוי חלק מהגידול בהתחייבות לפיצויים בגין שנים קודמות שנבע מהסכם השכר לשנת 2008. במחצית הראשונה של שנת 2007 כיסו רווחי קופת הפיצויים את כל הגידול בהתחייבות לפיצויים בגין שנים קודמות שנבע

מהסכם השכר לשנת 2007 ועודף הרווחים נרשם להכנסות אחרות, כאמור לעיל. ההוצאות במחצית הראשונה של שנת 2008, כוללות את מלוא הגידול בהתחייבות בגין הפרשות לנלוות לשכר, בסך של 116 מיליון ש"ח, בגין הפרשה להסכם השכר בבנק ובחברה מאוחדת לשנת 2008, לעומת 112 מיליון ש"ח שנכללו במחצית המקבילה אשתקד, בגין הפרשה להסכם השכר בבנק ובחברה מאוחדת לשנת 2007. **תוכנית לעידוד פרישה מוקדמת (2007).** בחודש מרס 2008 אישר הדירקטוריון תוכנית לעידוד פרישה מוקדמת של עובדים. (לפרטים נוספים אודות התוכנית, ר' בדוח השנתי לשנת 2007, עמ' 174). בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 נכללה הפרשה בסך של 50 מיליון ש"ח בגין התוכנית האמורה. במחצית הראשונה של שנת 2008 פרשו מהבנק 33 עובדים, מהם 12 עובדים במסגרת עידוד פרישה מוקדמת, על פי התוכנית האמורה.

במחצית השנייה של שנת 2008 פרשו וצפויים לפרוש 42 עובדים, מהם 18 במסגרת עידוד פרישה מוקדמת. **הוצאות אחזקה ופחת בניינים וציוד** הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 431 מיליון ש"ח, לעומת סך של 384 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 12.2%, בעיקר עקב גידול בהוצאות פחת בבנק, אשר נבע מהפחתה של עלויות תוכנה לשימוש עצמי שהושלם פיתוחה. **הוצאות אחרות** הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 585 מיליון ש"ח, לעומת סך של 581 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 0.7%.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות הגיע במחצית הראשונה של שנת 2008 לשיעור של 45.4%, לעומת שיעור של 55.3% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת שיעור של 50.8% בשנת 2007 כולה.

שיעור הכיסוי של ההוצאות התפעוליות והאחרות על ידי ההכנסות התפעוליות והאחרות, בניטרול רכיבים מסוימים, כמפורט להלן, היה מגיע במחצית הראשונה של שנת 2008 לשיעור של 46.7%, לעומת שיעור של 57.5% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת שיעור של 52.2% בשנת 2007 כולה. **סך ההוצאות התפעוליות ביחס לסך כל ההכנסות** עלה משיעור של 73.4% במחצית הראשונה של שנת 2007, לשיעור של 75.5% במחצית הראשונה של שנת 2008.

סך ההוצאות התפעוליות ביחס לסך כל ההכנסות, בניטרול רכיבים מסוימים כמפורט להלן, עלה משיעור של 70.6% במחצית הראשונה של שנת 2007, לשיעור של 73.4% במחצית הראשונה של שנת 2008. **הרווח מפעולות רגילות לפני מסים** הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 588 מיליון ש"ח, לעומת סך של 615 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 4.4%. **ההפרשה למסים** הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 332 מיליון ש"ח, לעומת סך של 236 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. שיעור ההפרשה למיסים ביחס לרווח מפעולות רגילות הגיע במחצית הראשונה של שנת 2008 ל-56.5%, לעומת 38.4% בתקופה המקבילה אשתקד. העלייה בשיעור המס האפקטיבי נובעת בעיקרה מפעולות חיסוי שהבנק מבצע, כמפורט לעיל, והיא קוזה במלואה כנגד הרווח מפעולות מימון. הוצאות המס הושפעו גם מביטול חוק התיאומים (ר' ביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים) ומביטול ההפרשה למס בגין חלק הבנק ברווחי כאל, לאור החלטת דירקטוריון כאל לא לחלק דיבידנדים שיגרמו לירידת יחס ההון מתחת ל-15.5%, (ר' "חברות מוחזקות עיקריות" להלן).

הרווח מפעולות רגילות לאחר מסים הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 256 מיליון ש"ח, לעומת סך של 379 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 32.5%. **חלקו של הבנק ברווחים נטו מפעולות רגילות של חברות כלולות** הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 34 מיליון ש"ח, לעומת סך של 88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 61.4%. **הרווח הנקי מפעולות רגילות** הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 260 מיליון ש"ח, לעומת

סך של 437 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 40.5%. **ההפסד נטו מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים** הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 4 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של 395 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מזה סך של 394 מיליון ש"ח רווח, נטו, ממכירת פעילות קופות הגמל.

שיעור הרווח מפעולות רגילות לפני הפרשה למסים ביחס להון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, הגיע במחצית הראשונה של שנת 2008 לשיעור של 16.4%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 18.0% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 16.4% בשנת 2007 כולה.

שיעור הרווח מפעולות רגילות לאחר הפרשה למסים ביחס להון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, הגיע לשיעור של 7.0% במחצית הראשונה של שנת 2008, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 10.9% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 9.6% בשנת 2007 כולה.

הרווח הנקי במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם בסך של 256 מיליון ש"ח, לעומת 832 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 69.2%.

הרווח הנקי בניטרול רכיבים מסויימים - הוצאות בגין עידוד פרישה מוקדמת (סך של 2 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר על גידול ההתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר (37 מיליון ש"ח לעומת 34 מיליון ש"ח), עלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די ניו יורק (4 מיליון ש"ח לעומת 16 מיליון ש"ח) ורווח ממכירת פעילות קופות גמל (סך של 394 מיליון ש"ח, שנרשמו בתקופה המקבילה אשתקד) - היה מסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 299 מיליון ש"ח, לעומת 492 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 39.2%.

התשואה להון העצמי במחצית הראשונה של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 5.6% על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 21.4% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 14.7% בכל שנת 2007.

התשואה להון העצמי בניטרול רכיבים מסויימים, כמפורט לעיל, הייתה מגיעה במחצית הראשונה של שנת 2008 לשיעור של 6.6%, לעומת שיעור של 12.4% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 10.7% בכל שנת 2007.

הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.ב. הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-0.26 ש"ח, לעומת 0.85 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי למניה אחת בת 0.1 ש"ח ע.ב. בניטרול רכיבים מסויימים, כמפורט לעיל, היה מסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-0.30 ש"ח, לעומת 0.50 ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הנקי ברבעון השני של שנת 2008 בניטרול רכיבים מסויימים, כמפורט לעיל, הסתכם בסך של 206 מיליון ש"ח, לעומת 93 מיליון ש"ח ברבעון הראשון של שנת 2008, עליה בשיעור של 121.5%, ולעומת 228 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ירידה בשיעור של 9.6%.

התשואה להון העצמי ברבעון השני של שנת 2008 בניטרול רכיבים מסויימים, שצוינו לעיל, הגיעה לשיעור של 9.2%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 4.1% ברבעון הראשון של שנת 2008, ולעומת שיעור של 11.4% ברבעון המקביל אשתקד.

התפתחות הנכסים והתחייבויות

סך כל המאזן ליום 30 ביוני 2008 הסתכם בסך של 166,955 מיליון ש"ח, לעומת סך של 168,719 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 1.0%.

להלן ההתפתחות בסעיפי המאזן העיקריים:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2007	30 ביוני 2008	
במיליוני ש"ח			
ב-%			
נכסים			
מזומנים ופקדונות בבנקים	19,850	13,649	(31.2)
ניירות ערך	37,278	34,679	(7.0)
אשראי לציבור	101,899	107,395	5.4
התחייבויות			
פקדונות הציבור	130,518	126,154	(3.3)
פקדונות מבנקים	5,072	4,395	(13.3)
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים	7,437	8,473	13.9
הון עצמי	9,204	9,255	0.6

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2008 הסתכם בסך של 107,395 מיליון ש"ח, לעומת סך של 101,899 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, עליה בשיעור של 5.4%.

להלן נתונים על הרכב האשראי לציבור לפי מגזרי הצמדה:

31 בדצמבר 2007		30 ביוני 2008		
שיעור השינוי	% מסך האשראי לציבור	במיליוני ש"ח	% מסך האשראי לציבור	במיליוני ש"ח
מטבע ישראלי לא צמוד	47.2	48,074	49.5	53,167
מטבע ישראלי צמוד מדד	18.3	18,642	19.0	20,460
מטבע חוץ ומטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ	34.5	35,183	31.5	33,768
סך-הכל	100.0	101,899	100.0	107,395

האשראי במגזר מטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירד בשיעור של 4.0%. במונחים דולריים גדל האשראי בסך של 926 מיליון דולר לעומת 31 בדצמבר 2007, עליה של 10.1%.

להלן נתונים על סיכון האשראי הכולל, שבאחריות הקבוצה, בגין חובות בעייתיים בניכוי ההפרשה לחובות מסופקים⁽¹⁾ (במיליוני ש"ח):

31 בדצמבר	30 ביוני	
2007	*2007	2008
2,230	2,539	1,943
278	165	147
33	112	43
387	388	363
3,520	3,872	3,432
6,448	7,076	5,928
978	963	761
1	1	1
22	2	27
7,449	8,042	6,717

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) לא כולל חובות בעייתיים שבגינם קיימים בטחונות המותרים לניכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים (הוראות ניהול בנקאי תקין מס' 313).
- (2) אשראי שאורגן מחדש במהלך השנה השוטפת וכן אשראי שאורגן מחדש בשנים קודמות עם ויתור על הכנסות.
- (3) אשראי ללווים אשר לגביו קיימת החלטה של הנהלת התאגיד הבנקאי על ארגון מחדש, אך הארגון מחדש טרם בוצע בפועל.
- (4) מזה: חובות בסך של 823 מיליון ש"ח שנכללו לאחר שנערכה בגינם הפרשה ספציפית ואשראי לדיור שבגינם קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור בסך 182 מיליון ש"ח (30.6.07: 962 מיליון ש"ח ו-201 מיליון ש"ח בהתאמה, 31.12.07: 893 מיליון ש"ח ו-188 מיליון ש"ח בהתאמה). כולל ארגון מחדש בגין שנים קודמות ללא ויתור על הכנסה.
- (5) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים, למעט בגין ערבויות שנתן לווה להבטחת חבות של צד שלישי.

הוראה בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 31

בדצמבר 2007 פירסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשיות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו. לפרטים נוספים אודות ההוראה והשינויים העיקריים שנכללו בה ביחס להוראות הקיימות, ר' ביאור 1 ג' לתמצית הדוחות הכספיים.

ההוראה תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 ואילך. בעת יישום ההוראה לראשונה יידרשו התאגידים הבנקאיים למחוק חשבונאית את יתרות החובות הבעייתיים, העומדים באמות המידה שנקבעו בהוראה למחיקה חשבונאית, לבטל את כל הכנסות הריבית שייצברו עד ליום 1 בינואר 2010 ולא ייגבו בפועל עד אותו מועד, בגין חובות פגומים שהוגדרו בהוראה, וליצור הפרשות בהתאם לנדרש בהוראה.

ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2010 בהתאם לדרישות ההוראה יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

יישום ההוראה מחייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות, שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים. כמו כן, הכללים החדשים דורשים מכל בנק לגבש מתודולוגיה בנושאים שונים. בכלל זה,

לדוגמא, הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא זיהוי וקביעת המודלים והפרמטרים המובילים לבניית קבוצות הומוגניות בעלות מאפייני סיכון דומים ואיסוף נתונים מספקים לצורך חישוב אומדן שיעור הפסדי העבר בכל קבוצת חובות.

לאור האמור לעיל לא ניתן לכמת בשלב זה את ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה בדוחות לשנת 2010 ואילך על תוצאות הפעילות של הבנק, לרבות ההשפעה של יישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2010. עם זאת, צפוי כי יישום ההוראה ישפיע לרעה על תוצאות הפעילות של הבנק ועל מצבו הכספי.

הבנק נערך ליישום ההוראה במסגרת פרויקט שמתנהל באחריות החטיבה העסקית של הבנק. צוות הפרויקט כולל, בין היתר, נציגים של חלק מחברות הבת.

במסגרת הפרויקט תרוענן פעילותם של צוותי העבודה שהוקמו בשעתו במספר תחומים (מתודולוגיה בפן ההפרשה הקבוצתי, מתודולוגיה בפן ההפרשה הפרטני, דיווח כספי, תפעול, נהלים והדרכה), תוך תיאום והתממשקות מול העבודה בתחומים החופפים בחלקם, אשר מתבצעת כבר בבנק בכל הקשור לבאזל II ודירוג אשראי.

במסגרת ההיערכות עד כה בוצע סקר פערים, נותחו הנתונים שנאספו ונבנתה תוכנית עבודה ראשונית ליישום הפרויקט, אשר כוללת אפיון מפורט של השינויים הנדרשים במערכות המידע השונות בבנק, גירת נתונים נדרשים לבניית תשתית נתונים לחישוב הפרשה קבוצתית ופרטנית, פיתוח מודל סטטיסטי לחישוב הפרשה קבוצתית, פיתוח מערכת, בסיסי נתונים וממשק משתמש לצורך הזנת תחזית תזרימי מזומנים וריבית להיוון, פיתוח מערכי דוחות תומכי החלטה בתהליך ההפרשה הפרטנית, ביצוע שינויים בתהליכי עבודה ארגונים על בסיס מסמך אפיון הדרישות, ניהול פרויקטלי שוטף ועוד. הבנק נעזר בביצוע הפרויקט בשירותיהן של חברות חיצוניות. לא ניתן להעריך בשלב זה את עלות ההיערכות ליישום ההוראה והטמעתה בבנק ובחברות הקבוצה.

להלן נתונים אודות התפתחות היתרות של האשראי לציבור לפי מגזרי פעילות:

שיעור השינוי	31 בדצמבר 2007		30 ביוני 2008		
	% מסך האשראי לציבור	במיליוני ש"ח	% מסך האשראי לציבור	במיליוני ש"ח	
7.6	24.6	25,113	25.1	27,023	קמעונאי – מגזר משקי בית
13.1	12.0	12,245	12.9	13,848	קמעונאי – מגזר עסקים קטנים
5.9	39.2	39,925	39.4	42,297	מגזר בנקאות עסקית
(4.4)	22.0	22,360	19.9	21,366	מגזר בנקאות מסחרית
26.8	2.2	2,256	2.7	2,861	מגזר בנקאות פרטית
5.4	100.0	101,899	100.0	107,395	סך-הכל

האשראי לממשלות הסתכם ב-1,448 מיליון ש"ח ליום 30 ביוני 2008, לעומת סך של 374 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 287.2%.

היתרה ליום 30 ביוני 2008 כוללת הפקדה של 1,438 מיליון ש"ח בפקדון החשב הכללי, במסגרת זכיית הבנק במכרז עובדי הוראה ובמכרז עובדי המדינה. היתרה ליום 31 בדצמבר 2007 כוללת הפקדה של 362 מיליון ש"ח בפקדון החשב הכללי, במסגרת זכיית הבנק במכרז עובדי הוראה. (ר' "בנקאות קמעונאית – מגזר משקי הבית" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים" להלן).

מזומנים ופקדונות בבנקים ליום 30 ביוני 2008 הסתכמו בסך של 13,649 מיליון ש"ח, לעומת סך של 19,850 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 31.2%.

ניירות ערך ליום 30 ביוני 2008 הסתכמו בסך של 34,679 מיליון ש"ח, לעומת סך של 37,278 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 7.0%.

להלן נתונים על הרכב ניירות ערך לפי בסיסי הצמדה:

שיעור השינוי %	31 בדצמבר 2007		30 ביוני 2008		
	מסך %	במיליוני ש"ח	מסך %	במיליוני ש"ח	
(9.0)	36.4	13,580	35.6	12,345	מטבע ישראלי לא צמוד
17.4	7.2	2,685	9.1	3,152	מטבע ישראלי צמוד מדד
					מטבע חוץ ומטבע ישראלי
(8.5)	51.6	19,240	50.8	17,603	צמוד למטבע חוץ
(11.5)	4.8	1,773	4.5	1,579	פריטים שאינם כספיים
(7.0)	100.0	37,278	100.0	34,679	סך-הכל

לפרטים בדבר המדיניות ביחס להרכב ההשקעות בתיק הנוסטרו, ר' להלן "מגזר הניהול הפיננסי" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים".

לפרטים בדבר השקעות הבנק בניירות ערך מגובי נכסים, ר' להלן "מגזר הניהול הפיננסי" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים" וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2008, הסתכמו בסך של 126,154 מיליון ש"ח, לעומת סך של 130,518 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, ירידה בשיעור של 3.3%.

להלן נתונים על הרכב פקדונות הציבור לפי מגזרי הצמדה:

שיעור השינוי %	31 בדצמבר 2007		30 ביוני 2008		
	מסך %	במיליוני ש"ח	מסך %	במיליוני ש"ח	
6.9	42.2	55,066	46.6	58,852	מטבע ישראלי לא צמוד
0.1	8.9	11,578	9.2	11,589	מטבע ישראלי צמוד מדד
					מטבע חוץ ומטבע ישראלי
(12.8)	48.9	63,874	44.2	55,713	צמוד למטבע חוץ
(3.3)	100.0	130,518	100.0	126,154	סך-הכל

פקדונות הציבור במטבע חוץ ובמטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ ירדו בשיעור של 12.8%. במונחים דולריים גדלו פקדונות הציבור בסך של 13 מיליון דולר לעומת 31 בדצמבר 2007, עליה של 0.1%.

להלן נתונים אודות התפתחות היתרות של פקדונות הציבור לפי מגזרי פעילות:

שיעור השינוי ב-%	31 בדצמבר 2007		30 ביוני 2008		ש"ח
	מסך פקדונות הציבור	% מסך במיליוני ש"ח	מסך פקדונות הציבור	% מסך במיליוני ש"ח	
(1.5)	40.7	53,151	41.5	52,362	קמעונאי – מגזר משקי בית
8.2	8.1	10,511	9.0	11,378	קמעונאי – מגזר עסקים קטנים
19.5	12.5	16,342	15.5	19,536	מגזר בנקאות עסקית
(26.5)	9.6	12,572	7.3	9,240	מגזר בנקאות מסחרית
(11.3)	29.1	37,942	26.7	33,638	מגזר בנקאות פרטית
(3.3)	100.0	130,518	100.0	126,154	סך-הכל

סך כל האשראי לציבור ביחס לפקדונות הציבור היווה ליום 30 ביוני 2008 כ-85.1%, לעומת 78.1% בסוף השנה הקודמת.

האמצעים ההוניים מרכיבי ההון

האמצעים ההוניים של הבנק ליום 30 ביוני 2008, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, הסתכמו בסך של 9,431 מיליון ש"ח, לעומת סך של 9,351 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, עליה בשיעור של 0.9%.

ההון העצמי ליום 30 ביוני 2008, הסתכם בסך של 9,255 מיליון ש"ח, לעומת סך של 9,204 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת, עליה בשיעור של 0.6%.

יחס ההון העצמי, לרבות זכויות בעלי מניות חיצוניים, לסך כל הנכסים ליום 30 ביוני 2008, הגיע לשיעור של 5.6%, לעומת 5.5% בסוף השנה הקודמת.

יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון ליום 30 ביוני 2008, הגיע לשיעור של 8.0%, לעומת שיעור של 8.1% בסוף השנה הקודמת.

יחס ההון הראשוני המקורי לרכיבי סיכון, דהיינו היחס כאמור בניטרול הון ראשוני מורכב (ר' להלן) הגיע ביום 30 ביוני 2008 לשיעור של 7.2%, לעומת 7.3% ביום 31 בדצמבר 2007.

יצוין כי דירקטוריון הבנק החליט, בקשר עם הנפקת שטרי ההון הנדחים, לאמץ מדיניות הלימות הון אשר על פיה ישמור הבנק על יחס הלימות הון ראשוני מקורי (ללא הון ראשוני מורכב) של 6.5% לפחות בכל עת.

יחס ההון לרכיבי סיכון, כפי שהוגדרו בהנחיות המפקח על הבנקים, ליום 30 ביוני 2008, הגיע לשיעור של 11.1%, לעומת שיעור של 10.9% ביום 31 בדצמבר 2007. בהתחשב בהחלטת הדירקטוריון להמליץ לאסיפה הכללית על חלוקת דיבידנד במזומן (ר' בסעיף "דיבידנדים" להלן) היה יחס ההון לרכיבי סיכון, במונחי 30 ביוני 2008, מגיע לשיעור של 10.8%.

הון ראשוני מורכב הינו שטרי הון המוכרים כחלק מההון הראשוני (ר' ביאור 14 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 327-329). ההון הראשוני המורכב של הבנק ליום 30 ביוני 2008 הסתכם בסך של 1,072 מיליון ש"ח, לעומת סך של 1,044 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007. היקף ההון הראשוני המורכב מוגבל ל-15% מההון הראשוני הכולל (סך ההון הראשוני כמשמעותו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 311, כולל ההון הראשוני המורכב). ליום 30 ביוני 2008, היווה ההון הראשוני המורכב 10.52% מההון הראשוני הכולל (31.12.2007: 10.49%). יתרת ההון הראשוני המורכב אותה נותר לבנק לגייס עד למיצי המגבלה היתה ליום 30 ביוני 2008 כ-537 מיליון ש"ח, לעומת כ-528 מיליון ש"ח בסוף השנה הקודמת. הבנק בוחן מהלך של הנפקה נוספת של הון ראשוני מורכב. יצוין כי גיוס הון ראשוני מורכב נוסף יחייב הגדלת ההון הרשום של הבנק.

הון משני. ההון המשני של הבנק ליום 30 ביוני 2008 הסתכם ב-5,353 מיליון ש"ח, והוא כולל סך של 254 מיליון ש"ח בגין הפרשה כללית לחובות מסופקים. היקף כתבי התחייבות הנדחים מוגבל ל-50% מההון הראשוני שלא הוקצה כנגד סיכונים שוק. ליום 30 ביוני 2008 עמד היחס האמור על שיעור של 50% (31.12.2007: 45.84%). בחודש מרס 2008 הנפיקה דיסקונט מנפיקים כתבי התחייבות נדחים בהיקף כולל של כ-1,021 מיליון ש"ח (ר' להלן). נוכח המגבלה האמורה, כתבי התחייבות בסך של 402 מיליון ש"ח לא נכללו בהון המשני של הבנק ליום 30 ביוני 2008. בהתחשב בהחלטת הדירקטוריון להמליץ לאסיפה הכללית על חלוקת דיבידנד במזומן (ר' בסעיף "דיבידנדים" להלן) היתה יתרת כתבי התחייבות שלא נכללה בהון המשני של הבנק ליום 30 ביוני 2008, מסתכמת בסך של 527 מיליון ש"ח.

מדיניות בדבר יחס ההון לרכיבי סיכון. ביום 24 במרס 2008 החליט הדירקטוריון לקבוע כמדיניות כי הבנק יפעל לכך שיחס ההון לרכיבי סיכון בסוף שנת 2009 לא יפחת מ-12%. במסגרת המדיניות האמורה נקבע יעד ביניים ולפיו יפעל הבנק לכך שיחס ההון לרכיבי סיכון בסוף שנת 2008 יהיה בשיעור של 11.5%-11.25%. המדיניות האמורה, לפיה יפעל הבנק להרחבת שולי הביטחון של יחס הלימות ההון, מעבר ליחס ההון המזערי הקבוע כיום ברגולציה, נקבעה כחלק מההיערכות הכללית ליישום כללי באזל II ובהתחשב ברגישות הון הבנק לשינויים בשער החליפין.

פרסום תשקיף מדף (2008). ביום 27 בפברואר 2008 פרסמה דיסקונט מנפיקים תשקיף מדף להנפקה של עד 2 מיליארד ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (לכל אחת מהסדרות ד' עד יח') והנפקה בדרך של הרחבת סדרה של עד 2 מיליארד ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (לכל אחת מהסדרות ב', ד' ו-ה'). בתחילת חודש מרס 2008 הנפיקה דיסקונט מנפיקים 665 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות (סדרה ד') ו-356 מיליון ש"ח ע.ג. כתבי התחייבות נדחים (סדרה ח'), בהתאם לדוח הצעת מדף מיום 5 במרס 2008. ביום 27 בפברואר 2008 הודיעה דיסקונט מנפיקים, בהמשך לפרסום תשקיף המדף האמור, כי בהתאם להחלטת דירקטוריון דיסקונט מנפיקים, עם פרסום תשקיף המדף האמור, דיסקונט מנפיקים לא תנפיק כתבי התחייבות נדחים על פי תשקיף המדף מיום 28 בספטמבר 2006. **גיוס כתבי התחייבות בשנת 2008.** במהלך שנת 2008 כולה ייגרעו מההון המשני של הבנק המשמש בחישוב יחס ההון לרכיבי סיכון כתבי התחייבות שהונפקו בעבר בהיקף של כ-520 מיליון ש"ח. כאמור, בחודש מרס 2008 גייס הבנק כתבי התחייבות בסך של 1,021 מיליון ש"ח.

הנפקת כתבי התחייבות נדחים

Standard & Poors, Ma'alot (לשעבר "מעלות" - החברה הישראלית לדירוג ניירות ערך בע"מ"; להלן: "מעלות") קבעה בעבר דירוג של "AA" לפקדונות שהופקדו בבנק ולכתבי התחייבות הנדחים שהנפיק הבנק, ישירות ובאמצעות דיסקונט מנפיקים בע"מ.

ביום 26 ביוני 2008, בעקבות בחינה מחדש של מתודולוגית הדירוג של כתבי התחייבות נדחים, שהונפקו על ידי המערכת הבנקאית ודורגו על ידי מעלות, והתאמתה למתודולוגית הדירוג הבינלאומית של S&P, הודיעה מעלות על הורדת הדירוג של כל כתבי התחייבות שהונפקו על ידי הבנקים, ברמת דירוג אחת נמוכה מרמת הדירוג שנקבעה לבנק שהנפיק אותם. בהתאם, נקבע דירוג "AA-" לכתבי התחייבות שהנפיק הבנק, ישירות ובאמצעות דיסקונט מנפיקים בע"מ. דירוג הפקדונות שהופקדו בבנק נותר "AA".

מידורג בע"מ (להלן: "מידורג") קבעה דירוג של "Aa2" לפקדונות שהופקדו בבנק ולכתבי התחייבות הנדחים שהנפיק הבנק, ישירות ובאמצעות דיסקונט מנפיקים בע"מ.

סוכנות הדירוג הבינלאומית S&P דירגה בעבר את הבנק, על סמך מידע גלוי, בדירוג "BBpi" לטווח ארוך במטבע מקומי. בחודש פברואר 2008 הודיעה S&P על קביעת דירוג לבנק: "A-2" לטווח הקצר ו-"BBB" לטווח הארוך. בנוסף

דירוג התחייבויות הבנק

קבעה S&P תחזית "stable" (יציב) לבנק דיסקונט. הדירוג האמור נקבע לאחר ש-S&P קיימה בבנק תהליך דירוג. סוכנות הדירוג הבינלאומית Moody's דירגה את הבנק, על סמך מידע גלוי, בדירוג "A2" לגבי פקדונות לטווח ארוך, ו-"P1" לגבי פקדונות לטווח קצר. כמו כן דירגה Moody's את הבנק בדירוג "C-" בפרמטר החוסן הפיננסי. ביום 22 באפריל 2008 העלתה Moody's את דירוג הפקדונות של הבנק לטווח ארוך ל-A-1, בעקבות העלאת דירוג המדינה. מעלות קבעה דירוג של "A" לשטרי ההון הנדחים (סדרה א'), המהווים הון ראשוני מורכב. מידרג קבעה דירוג "A1" לשטרי ההון הנדחים האמורים. מעלות ומידרג הדגישו כי דירוג זה התבסס, בין היתר, על החלטת דירקטוריון הבנק, שנתקבלה בקשר עם הנפקת שטרי ההון הנדחים, לפיה אימץ מדיניות הלימות הון אשר על פיה ישמור הבנק על יחס הלימות הון ראשוני מקורי (ללא הון ראשוני מורכב) של 6.5% לפחות בכל עת. מידרגו הוסיפה והדגישה כי הדירוג שנקבע נסמך על יחס הלימות ההון הכולל אשר מציג הבנק. מעלות קבעה בעבר דירוג של "AA-" לכתבי ההתחייבות הנדחים (סדרה א'), שהנפיק בנק מרכנתיל דיסקונט. ביום 26 ביוני 2008, הודיעה מעלות, בעקבות הבחינה מחדש כאמור לעיל, על הורדת דירוג כתבי ההתחייבות שהונפקו על ידי בנק מרכנתיל דיסקונט לדירוג של "A+". מידרג קבעה דירוג של "Aa2" לכתבי ההתחייבות הנדחים שהנפיק בנק דיסקונט למשכנתאות.

דיבידנדים

הבנק לא חילק דיבידנד לבעלי מניותיו בשנים האחרונות, למעט הדיבידנד על מניות הבכורה הצוברות של הבנק, בסכום של כ-24 אלף לירות סטרלינג לשנה (ר' ביאור 13 ב' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 317), אותו מחלק הבנק מדי שנה.

המגבלה העיקרית שהשפיעה על יכולת הבנק לחלק דיבידנד בשנים האחרונות הייתה מגבלת בסיס ההון. לפרטים בדבר מגבלה על חלוקת דיבידנד ממכירה עתידית של השליטה באידי בי ניו יורק, אם תהיה כזו, ר' בסעיף "הסכם העובדים" בפרק "השליטה בבנק" בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 194-192). לפרטים בדבר מגבלה שקבע נגיד בנק ישראל, בהיתר שנתן לקבוצת ברונפמן-שראן לרכישה והחזקה של אמצעי שליטה בבנק, ר' "היתר נגיד בנק ישראל לשליטה והחזקת אמצעי שליטה בבנק" בפרק "השליטה בבנק" בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 185) ובביאור 32 ב' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 394).

ביום 30 במאי 2007 הודיע הבנק לפיקוח על הבנקים, בהמשך לבקשת הבנק להכיר בשטרי ההון הנדחים שהוקצו בחודש מאי 2007 כהון ראשוני מורכב, כי אם תובא לדיון בדירקטוריון הבנק החלטה שעניינה חלוקת דיבידנדים, בתקופה שעד 31 בדצמבר 2009, תינתן למפקח על הבנקים הודעה על כך, לפחות 30 יום לפני קבלת ההחלטה. **חלוקת דיבידנד.** בהמשך לתוכנית האסטרטגית ועל רקע ההתקדמות משביעות הרצון בהשגת יעדיה, ובכלל זה ברווחיות הבנק ובהלימות ההון שלו, החליטה הנהלת הבנק בחודש מרס 2008 כלהלן:

א. להמליץ לדירקטוריון על חלוקת דיבידנד בשנת 2008, בהיקף שיהווה תשואת דיבידנד של כ-3.0%. ההמלצה תגובש סופית במועד סמוך להנחתה על שולחן הדירקטוריון במהלך שנת 2008 כאשר השיעור שיוצע ייקבע, בין היתר, בשים לב לשמירה על הלימות הון ברמה נאותה וליכולת הבנק להמשיך בפיתוח מואץ של עסקיו, והיא תובא מבעוד מועד לידיעת המפקח על הבנקים, כנדרש.

ב. להביא בפני הדירקטוריון, ברבעון הראשון של שנת 2009, הצעה למדיניות דיבידנד לשנים הבאות.

המלצה על חלוקת דיבידנד בשנת 2008. ביום 31 באוגוסט 2008 החליט הדירקטוריון להמליץ לאסיפה הכללית לחלק דיבידנד במזומן בסך של 250 מיליון ש"ח מרווחי השנים 2007-2008. סכום זה מהווה כ-25.5% אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ע.ג. (255%). ההחלטה האמורה תובא לאישור אסיפה כללית של הבנק. במהלך החודשים אפריל עד יוני 2008, הזרים בנק ישראל נזילות למערכת הבנקאית באמצעות מכריזי ההלוואות המונטריות אשר היקפם היה גדול יחסית. היקף מכריזי הפקדונות המונטריים היה מצומצם. הזרמת נזילות באמצעות מכריזי מק"מ הייתה נמוכה מאוד - סך ההנפקות כמעט שווה לסך הפדיונות. במקביל למדיניות זו רכש בנק ישראל

מצב הנזילות וגיוס מקורות בבנק כללי

ב-13 במרס 2008 מאות מיליוני דולרים בשוק המט"ח, והחל מה-24 במרס 2008 הפעיל בנק ישראל תוכנית להגדלת יתרות המט"ח על ידי רכישות מט"ח בהיקף של כ-25 מיליון דולר ביום, במהלך המסחר, מתוך כוונה לעצור את מגמת הייסוף המתמשכת בשער החליפין. למדיניות זו השפעה בכיוון של הזרמת מילות נוספת למערכת. ריבית בנק ישראל ירדה בחודש אפריל ב-0.50% לרמה של 3.25%, אך בחודש יוני הועלתה לרמה של 3.50%, בניסיון לבלום לחצים אינפלציוניים שהתעוררו במהלך הרבעון השני, שמקורם במחירי הסחורות בעולם ובעליה בביקושים המקומיים.

להלן גורמי השפעה עיקריים על תיק הנכסים שבידי הציבור ברבעון השני של שנת 2008:

1. עליה בשיעורי האינפלציה ובציפיות האינפלציוניות: המדד המצטבר עלה במהלך החודשים אפריל-יוני 2008 בשיעור של 2.1%. כתוצאה מכך עלו גם הציפיות לאינפלציה לשנה הקרובה ל-3.3%.
 2. ריבית בנק ישראל: ריבית בנק ישראל ירדה לרמה של 3.25% בחודש מרס ועלתה לרמה של 3.50% בחודש מאי.
 3. ייסוף של כ-5.6% בשער החליפין של השקל מול הדולר, בהמשך לייסוף של כ-7.6% ברבעון הראשון של השנה.
 4. תנודתיות בשוק המניות הישראלי ובשווקי המניות בעולם.
 5. היקף הגיוסים: קצב הגיוסים של הממשלה בשוק איגרות החוב המקומיות ברבעון השני של שנת 2008 היה נמוך מזה שברבעון הראשון, ועמד על 6 מיליארד ש"ח, לעומת פדיונות של כ-12 מיליארד ש"ח. בשוק איגרות החוב הקונצרניות נמשכה ההאטה בקצב הגיוסים, אשר החלה במחצית השנייה של שנת 2007.
- להלן השינויים אשר נרשמו בהרכב התיק במהלך הרבעון השני של שנת 2008:
1. עליה במשקל המניות משיעור של 23% בסוף חודש מרס 2008 ל-24.2% בסוף חודש יוני 2008.
 2. במשקל הנכסים הלא-צמודים לא חל שינוי, והוא נשמר ברמה של כ-29%.
 3. במשקל הנכסים הצמודים למדד לא חל שינוי, והוא נשמר ברמה של כ-34.5%.
 4. ירידה במשקל הנכסים הצמודים למט"ח משיעור של 13.2% בסוף חודש מרס 2008 לשיעור של 12.0% בסוף חודש יוני 2008.

בבנק

הבנק שמר במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008 על נכסים מזילים בהיקף גדול מסך ההתחייבויות הנזילות. להלן השינויים בהרכב הפקדונות של הבנק במחצית הראשונה של שנת 2008:

- המגזר הלא צמוד.** היקף הפקדונות הלא צמודים של הציבור בבנק הגיע בסוף חודש יוני 2008 לסך של 49.3 מיליארד ש"ח, לעומת סך של 45.3 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 8.8%.
- המגזר צמוד המדד.** היקף הפקדונות הצמודים למדד של הציבור בבנק הגיע בסוף חודש יוני 2008 לסך של 10.1 מיליארד ש"ח, לעומת סך של 9.8 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 3.1%.
- מגזר מט"ח וצמוד מט"ח.** היקף הפקדונות במט"ח והצמודים למט"ח של הציבור בבנק הגיע בסוף חודש יוני 2008 לסך של 10.0 מיליארד דולר, לעומת סך של 9.7 מיליארד דולר בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 3.1%.
- גיוס הון.** במחצית הראשונה של שנת 2008 גייס הבנק הון משני בהיקף של כ-1,021 מיליון ש"ח.

התפתחויות עיקריות במשק הישראלי כללי

במחצית הראשונה של שנת 2008 חלה התמתנות בקצב הצמיחה, אם כי זו נותרה גבוהה והסתכמה, במונחים שנתיים, ב-5.3%, לעומת 6.2% בתקופה המקבילה אשתקד ו-5.9% במחצית השנייה של שנת 2007. ההאטה בצמיחה בהשוואה למחצית הראשונה של שנת 2007 נובעת מהאטה בצמיחת תוצר הסקטור העסקי מ-7.4% ל-6.3%. מצד הביקושים מוסברת ההאטה בין שתי המחציות האמורות בעיקר על-ידי השינויים בקצב גידול הצריכה הפרטית (מ-7.5% ל-4.5%), וההשקעה בנכסים קבועים (מ-13.1% ל-0.8%). יתרה מכך, במהלך המחצית הראשונה של השנה הלכה ההאטה והחריפה, כאשר קצב צמיחת התמ"ג הואט מ-5.6% ברבעון הראשון של השנה ל-4.2% ברבעון השני.

מגמה זו משתקפת גם במדד המשולב של בנק ישראל לבחינת מצב המשק, אשר עלה בממוצע ברבעון השני של שנת 2008 בקצב שנתי של 6.2%, לעומת 10.8% ברבעון הראשון של השנה ו-7.6% בממוצע לשנת 2007. כתוצאה מהצמיחה המהירה בשנים האחרונות ירד שיעור האבטלה ברבעון השני של שנת 2008 לרמת שפל של 5.9%, לעומת 6.2% ברבעון הראשון של השנה ו-6.7% ברבעון האחרון של שנת 2007. במקביל, נמשכה מגמת העליה בשכר. השכר הממוצע למשרת שכיר של ישראלים עמד בחודש מאי 2008 על 8,193 ש"ח, לעומת 7,764 ש"ח ו-7,946 ש"ח בסוף הרבעון השני והרבעון הרביעי של שנת 2007, בהתאמה. על פי נתוני המגמה, הייצור התעשייתי התרחב ברבעון השני של שנת 2008 בקצב שנתי מהיר מאוד של 14.9%, בהמשך לעליה של 18.9% ברבעון הראשון של שנת 2008 ו-14% ברבעון האחרון של שנת 2007. עיקר העליה מקורה בענפי הטכנולוגיה העילית, בעוד שבענפים המסורתיים נמשכת הנסיגה. מספר הלינות במלונות התיירות (של ישראלים ותיירים) עמד במחצית הראשונה של 2008, על פי נתונים מנוכי עונתיות, על 10.8 מיליון, לעומת 10.2 מיליון במחצית הראשונה של שנת 2007. יצוין כי בעוד שבמספר לינות התיירים חלה עליה של 31.7%, במחצית הראשונה של שנת 2008 לעומת המחצית הראשונה אשתקד, הרי שמספר לינות הישראלים הצטמצם בשיעור של 9.9%. בחודש פברואר העלתה סוכנות הדירוג הבינלאומית Fitch את דירוג החוב של ישראל מרמה של "A-" לרמה של "A". בהמשך, בחודש אפריל, העלתה סוכנות הדירוג הבינלאומית מודיס את דירוג האשראי של ישראל במטבע חוץ ובמטבע מקומי מ-"A2" ל-"A1".

התפתחויות בכלכלת העולם

במחצית הראשונה של שנת 2008 צמחה כלכלת ארה"ב בקצב שנתי של 1.4%. בתחילת שנת 2008, החלו מתפרסמים נתונים העשויים להעיד על גלישת המשבר הפיננסי והמיתון בשוק הנדל"ן בארה"ב לכלל הפעילות הריאלית, דבר שהתבטא בקיטון במספר המשרות, עליה בשיעור האבטלה וגידול מתון בצריכה הפרטית. על רקע החשש מכניסת המשק האמריקאי למיתון ולאור מחנק האשראי, המשיך הבנק המרכזי בארה"ב (Fed) והזרים נזילות למערכת, ובחודשים ינואר-אפריל ביצע ארבע הורדות ריבית, כך שבמצטבר ירדה הריבית ב-2.25%, לרמה של 2%. החשש מפני התפשטות המשבר הביא את ה-Fed להתערב בצורה ישירה, בהזרימו בחודש מרס 2008 נזילות לבנק ההשקעות Bear Stearns וסלל בכך את הדרך לרכישתו על ידי JP Morgan. בגוש האירו, נרשמה במחצית הראשונה של שנת 2008 צמיחה בקצב שנתי של 1.6%. האינפלציה השנתית בגוש האירו התגברה לרמה של 4% בחודש יוני 2008 (12 חודשים לאחר), ובכך חרגה מהיעד הרשמי של הבנק המרכזי (ECB). ריבית ה-ECB נותרה במחצית השנה הראשונה של השנה ללא שינוי, ברמה של 4%. ביפן נרשמה במחצית הראשונה של שנת 2008 צמיחה בקצב שנתי של 0.3%. המסחר בשוקי המניות התנהל על רקע אי הוודאות הגדולה באשר לעומק המשבר בשוק הדירות למגורים בארה"ב, יציבות המערכת הפיננסית ומידת ההאטה הצפויה בארה"ב ובעולם כולו. על רקע העליה במחנק האשראי, ולמרות הורדות הריבית האגרסיביות של ה-Fed בתחילת השנה, ירדו מדדי המניות המובילים בעולם בחדות מתחילת השנה ועד היחלצות הפד לעזרתו של בנק ההשקעות Bear Stearns. מאז נרשמה עליה ניכרת במדדי המניות, אולם, מאמצע חודש מאי, חזרה מגמת הירידה בשווקים, במידה רבה, עקב עליית מחירי האנרגיה, הסחורות והמזון והחשש לרווחיות החברות. בסיכומה של המחצית הראשונה של השנה ירדו מדד ה-FTSE 100 של לונדון ומדד ה-S&P 500 של ניו יורק בכ-13%.

התפתחות שערי חליפין ואינפלציה

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008 יוסף השקל מול הדולר בשיעור של 12.8%, ומול האירו ב-6.6%. בשלושת החודשים הראשונים של השנה נמשך, ואף הואץ, הייסוף של השקל. באמצע חודש מרס, לאור ההתנהגות החריגה של שער החליפין של השקל, רכש בנק ישראל מטבע חוץ בהיקף של כ-600 מיליון דולר. ביום 20 במרס

הודיע בנק ישראל כי החל מיום 24 במרס הוא יפעיל תכנית להגדלת יתרות המט"ח של מדינת ישראל, לרמה שבין 35 ל-40 מיליארד דולר, זאת לנוכח צרכי המשק על רקע הצמיחה המהירה והשתלבותו ההולכת וגדלה בכלכלה העולמית. הגדלת היתרות בכ-10 מיליארד דולר אמורה הייתה להימשך כשנתיים, באמצעות רכישה של 25 מיליון דולר ביום. כתוצאה מצעדים אלה, התחזק הדולר מול השקל ב-5.2% עד סוף החודש. אולם, החל מחודש אפריל חזרה מגמת הייסוס של השקל. מגמה זו השתנתה במהלך חודש יולי, כתוצאה מהגברת רכישות מטבע חוץ על ידי בנק ישראל (לפרטים ר' להלן "התפתחויות עיקריות בחודשים יולי-אוגוסט 2008").

מדד המחירים לצרכן עלה במהלך ששת החודשים הראשונים של שנת 2008 בשיעור של 2.3% (לעומת עליה של 1% ו-2.4% במחצית הראשונה ובמחצית השניה של שנת 2007, בהתאמה). בחינת שינוי המחירים במחצית הראשונה, על פי קבוצות צריכה ראשיות, מצביעה על עליות בולטות בסעיף המזון ללא פירות וירקות (8.2%), תחבורה ותקשורת (3.1%), אחזקת דירה (2.9%) והלבשה והנעלה (2.4%) ומנגד, ירידה מתונה בסעיף הדיור (1.3%). במהלך המחצית הראשונה של השנה החריפה מגמת התנתקות סעיף הדיור בבעלות הדיירים משער החליפין שקל-דולר. כתוצאה מכך, נעלם כמעט כליל המתאם בין שער החליפין וסעיף הדירות בבעלות הדיירים, ולשינויים בשער החליפין השפעה מתונה הרבה יותר מבעבר על האינפלציה בישראל.

האינפלציה השנתית (12 חודשים לאחור) הגיעה בחודש יוני 2008 ל-4.8%. שיעור זה גבוה ב-1.8% מהגבול העליון של יעד האינפלציה של הממשלה, אשר עומד על 3%-1% לשנה. עליית המדד בשנה החולפת הושפעה באופן בולט מהעליה החדה במחירי האנרגיה והסחורות בעולם, מחד, ומייסוס של השקל מול הדולר בשיעור של כ-21%, מאידך. המדד ללא דיור וללא ירקות ופירות עלה ב-12 החודשים החולפים ב-5.5%, ומדד המחירים הסיטוניים של תפוקת התעשייה ליעדים מקומיים עלה במקביל בשיעור של 14.9%.

מדיניות פיסקלית ומוניטרית

מדיניות פיסקלית. נתוני הביצוע של התקציב במחצית הראשונה של שנת 2008 מצביעים על עודף (ללא מתן אשראי) של 2.7 מיליארד ש"ח, לעומת עודף של 5.6 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. במחצית הראשונה של השנה הסתכמו ההכנסות ממיסים ב-93.4 מיליארד ש"ח, בדומה לתקופה המקבילה אשתקד (93.5 מיליארד ש"ח). היציבות בגביית המיסים נגזרת מעליה בהכנסות ממיסים עקיפים (בשיעור ריאלי של 7.2%), אל מול ירידה בהכנסות ממיסים ישירים (5.6%).

מדיניות מוניטרית. בחודש ינואר 2008 העלה בנק ישראל את הריבית מ-4% ל-4.25% על רקע הצמיחה המהירה במשק וסגירת פער התוצר, ועליית מחירי הסחורות והאנרגיה בעולם. בכל אחד מהחודשים מרס ואפריל הוריד בנק ישראל את הריבית בחצי אחוז לרמה של 3.25%, על רקע הצפיות להעמקת ההאטה בעולם והתמתנות הצמיחה בישראל, הייסוס המתמשך של השקל והצפי להמשך הורדות הריבית בעולם בכלל ובארה"ב בפרט. כתגובה למדדים הגבוהים בחודשים אפריל ומאי, העלה בנק ישראל את הריבית לכל אחד מהחודשים יוני ויולי ב-0.25%, לרמה של 3.75%.

שוק ההון

המחצית הראשונה של שנת 2008 אופיינה במגמה של מימושים וירידות בשוקי העולם ובארץ. יש לציין כי בעוד שבמהלך הרבעון הראשון של השנה נרשמו ירידות חדות בשערי המניות, הרי שברבעון השני חל בהם תיקון מסוים. מכל מקום, מדד המניות הכללי בסוף חודש יוני 2008 היה נמוך ב-12.1% בהשוואה לרמתו בסוף חודש דצמבר 2007. זאת, לעומת עליה של 22.1% בתקופה המקבילה אשתקד. המסחר הער נמשך, ומחזור המסחר היומי הממוצע עמד על 2.2 מיליארד ש"ח, לעומת מחזור יומי ממוצע של 2.1 מיליארד ש"ח בשנת 2007. הירידות במחירי המניות הקיפו את כל הענפים. ירידות חדות במיוחד, נרשמו בחברות ההשקעה (16.5%-), הביטוח (31.3%-) והנדל"ן (29.8%-). מניות הבנקים ירדו בשיעור של 15.6%. מדד "ת"א 25" ירד בשיעור של 10.8%, מדד "ת"א 100" ירד בשיעור של 14.5% ומדד ה"תל טק" ירד ב-35.2%. בתקופה המקבילה אשתקד, עלה מדד

"ת"א 25" בשיעור של 20.1%, מדד "ת"א 100" בשיעור של 19.6% ומדד ה"תל טק" בשיעור של 16.5%. שווי השוק של המניות וההמירים עמד בסוף המחצית הראשונה של שנת 2008 על 801.7 מיליארד ש"ח, לעומת 904.7 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007. על רקע ירידות השערים החדות בשווקים, נרשמו במהלך המחצית הראשונה של השנה גיוסים נטו מזעריים בהיקף של 112 מיליון ש"ח בקרנות הנאמנות, לעומת גיוסים בהיקף של 24.7 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. פדיונות נרשמו בכל קרנות הנאמנות פרט לקרנות הכספיות (שקליות ומט"ח), אשר גייסו נטו 14.4 מיליארד ש"ח. במסחר באופציות על מדד "ת"א-25" הואטה הפעילות במחצית הראשונה של שנת 2008, ומחזור המסחר היומי הממוצע עמד על 345 אלף חוזים, בהשוואה למחזור ממוצע של 385 אלף חוזים בשנת 2007. המדד לתשואה כוללת של איגרות החוב על כל סוגיהן עלה במהלך המחצית הראשונה של השנה ב-3.8%, לעומת 4.1% בתקופה המקבילה אשתקד. באפיקים צמודי מדד המחירים לצרכן נרשמו עליות שערים של 6.7%, בהשוואה לעליות של 5.2% במחצית הראשונה של שנת 2007. בשוק איגרות החוב הממשלתיות, עלה המדד הכללי ב-4.7%, מדד איגרות החוב הצמודות למדד המחירים לצרכן עלה ב-8% ומדד איגרות החוב הלא צמודות עלה ב-2.4%. מדד איגרות החוב הלא ממשלתיות עלה ב-2.5%, ומדד איגרות החוב הצמודות למדד המחירים לצרכן עלה ב-5.7%. בבורסה של תל אביב גדלו מחזורי המסחר היומיים באיגרות חוב מ-3.3 מיליארד ש"ח בשנת 2007 ל-3.9 מיליארד ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, בהמשך למגמה של השנים האחרונות.

התפתחויות כלכליות עיקריות בחודשים יולי-אוגוסט 2008

- ביום 10 ביולי הודיע בנק ישראל כי הוא יגדיל את קצב רכישות מט"ח וירכוש מאותו מועד 100 מיליון דולר בממוצע ביום. זאת, במסגרת התכנית להגדלת יתרות מטבע החוץ לרמה שבין 35 ל-40 מיליארד דולר, שעליה הודיע לקראת סוף חודש מרס.
- מסוף חודש יוני 2008 ועד מועד סמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים⁽¹⁾ פחת השקל מול הדולר בשיעור של 6.4% לרמה של 3.566 שקלים לדולר, ומדד ת"א 25 ירד ב-5.2% לרמה של 1,029.3 נקודות.
- בנק ישראל העלה את הריבית לחודש אוגוסט ב-0.25%, לרמה של 4% ולחודש ספטמבר ב-0.25% נוספים, ל-4.25%.
- מדד חודש יולי 2008 עלה בשיעור של 1.1%. האינפלציה בשבעת החודשים הראשונים של השנה הסתכמה ב-3.5%, והאינפלציה ב-12 החודשים החולפים הסתכמה ב-4.8%, שיעור העולה במידה רבה על יעד האינפלציה שנקבע.
- נתוני הביצוע של תקציב יולי מצביעים על גרעון של 0.8 מיליארד ש"ח (ללא מתן אשראי), כאשר מתחילת השנה הצטבר עודף של 1.9 מיליארד ש"ח.
- נפילות חדות במניותיהן של שתי חברות מימון המשכנתאות, פאני מיי ופרדי מאק, חייבו את התערבותו וסיועו של הממשל האמריקאי. כמו כן, רשויות הפיקוח בארה"ב נאלצו לסגור מספר בנקים כתוצאה מאי פרעון משכנתאות וממחיקות, בשל הצניחה במחירי הדיו. מתחילת השנה נסגרו בארה"ב תשעה בנקים, כאשר לאחרונה קצב סגירת הבנקים צובר תאוצה, ורשימת הבנקים בסיכון הולכת ומתרחבת. יצוין כי מאז שנת 2007 הגיע היקף המחיקות והסדרי אשראי של חברות השירותים הפיננסיים בארה"ב לכ-500 מיליארד דולר.
- לאור התגברות האינפלציה בגוש האירו, לרמה של 4% בחודש יוני 2008 (12 חודשים לאחר), העלה ה-ECB את הריבית בגוש בתחילת יולי ב-0.25%, לרמה של 4.25%.

פעילות הבנק כמתווך פיננסי כרוכה בנטילת סיכונים שהעיקריים שבהם: סיכוני אשראי, סיכוני שוק וסיכוני נדלונות. לסיכונים אלה נלווים סיכונים תפעוליים וסיכונים משפטיים.

החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם כללי

(1) נכון ליום 27 באוגוסט 2008.

מדיניות ניהול הסיכונים מכוונת להגדלת תוחלת הרווח כחלק מהאמצעים להשגת היעדים העסקיים שקבע הבנק לעצמו, תוך שמירה על רמת סיכון מאושרת ומבוקרת.

בבנק פועלת ועדת מנהלי סיכונים, בראשות מנהלת הסיכונים של הבנק. מנהלי הסיכונים אחראים לניהול הסיכונים, איש איש בתחומו.

הוועדה עוסקת בגיבוש מדיניות ניהול הסיכונים של הבנק בתחומים השונים, בזיהוי תחומי סיכון חדשים ומוקדי סיכון ובייזום שינויים מתחייבים במדיניות ניהול הסיכונים. הוועדה משמשת גם כוועדת ההיגוי העליונה לנושא היערכות הבנק ליישום כללי באזל II.

על ניהול הסיכונים הכולל בבנק ובקבוצה אחראי האגף לניהול סיכונים בחטיבה הפיננסית, אשר כפוף למנהלת הסיכונים של הבנק.

במסגרת עבודת הדירקטוריון פועלת ועדת דירקטוריון לניהול סיכונים. דירקטוריון הבנק וועדת ניהול הסיכונים של הדירקטוריון דנים בנושאים שונים בתחום ניהול הסיכונים.

דיווח על מצב החשיפות לסיכונים שוק ונזילות כלול במסמך החשיפות המוגש לדירקטוריון הבנק אחת לרבעון. מסמך זה מתייחס גם לסוגי סיכונים נוספים בבנק ובחברות הבנות העיקריות.

בבנק קיים מדרג סמכות ואחריות בנושא ניהול הסיכונים. הפורום העליון בבנק לניהול סיכונים השוק הוא הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות, הפועלת בראשות מנכ"ל הבנק ומתכנסת אחת לחודש. מדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות נדונה, מדווחת ומבוקרת במסגרת פעילות הוועדה, בכפוף למגבלות ולקווים המנחים שקבע הדירקטוריון. האחריות לניהול הסיכונים השוטף מוטלת על הפורום הפיננסי, הפועל בראשות ראש החטיבה הפיננסית ומתכנס מדי שבוע. מצב החשיפות של הבנק לסיכונים השוק נבחן ונדון בישיבות הפורום. בפורום זה מתקבלות החלטות באשר לחשיפות בהן יימצא הבנק בטווח הקצר, בכפוף להנחיות הוועדה לניהול נכסים והתחייבויות.

במסגרת היערכות הבנק לטיפול במכלול הסיכונים בבנק ובקבוצה, ובכלל זה ליישום הנחיות באזל II, ולאור החשיבות האסטרטגית שהבנק מייחס לנושא ניהול הסיכונים והממשל התאגידי, הוקם בבנק בשנת 2007 אגף ניהול סיכונים במסגרת החטיבה הפיננסית.

האגף פועל להטמעת תרבות ניהול סיכונים, לגיבוש מדיניות ומתודולוגיה וכן ליישום תהליכי ניהול סיכונים מתקדמים בבנק ובקבוצה. האגף עוסק בניהול סיכונים השוק, ניהול סיכונים האשראי וניהול הסיכונים התפעוליים, (למעט סיכונים משפטים, סיכונים ציות ורגולציה אשר מטופלים במערך הייעוץ המשפטי וסיכונים דיווח כספי אשר מטופלים במערך החשבונות), ומרכז את הפעילויות הנדרשות לקראת יישום הנחיות באזל II ודרישות הפיקוח על הבנקים בנושא. במקביל הבנק נמצא בתהליך של הקמת פונקציות ארגוניות לניהול סיכונים בחטיבות השונות, אשר תתמוכנה בניהול הסיכונים החטיבתי במסגרת פעילותן העסקית. פונקציות אלה תקבלנה תמיכה מקצועית, מתודולוגית, וכלים ליישום המתודולוגיות מהאגף לניהול סיכונים.

הבנק מפעיל מנגנוני בקרה למניעת סטיות ממדיניות ניהול סיכונים השוק והנזילות. נהלי הבנק מחייבים את נוטלי הסיכון ואת גורמי הבקרה לדווח לראש החטיבה הפיננסית על אירועים חריגים, כדוגמת הפסד שעולה על סף שנקבע, חריגה ממגבלות וכו'.

האגף לניהול סיכונים בחטיבה הפיננסית מדווח מדי שבוע למנהלת הסיכונים ולפורומים השונים לניהול סיכונים השוק והנזילות על מצב החשיפה של הבנק לסיכונים השוק ועל העמידה במגבלות.

אמצעי פיקוח

ומימוש המדיניות

(1) ועדת מנהלי סיכונים

(2) התייחסות

הדירקטוריון לסוגיות

ניהול סיכונים השוק

והנזילות

(3) מנגנוני הבנק

המתייחסים לסוגיות

ניהול סיכונים שוק

והנזילות

(4) הקמת אגף

ניהול סיכונים

(5) מנגנוני הבקרה

הפנימיים למניעת

סטיות ממדיניות

החשיפה לסיכונים שוק

ונזילות וניהולם

יחידת ה-Middle Office בחטיבה הפיננסית מבצעת בקרה כלכלית על פעילותו של חדר עסקות, כולל מדידה ודוח עצמאי של ההכנסות ובקרת העמידה במגבלות הסיכון שנקבעו. כל חריגה מהמגבלות מדווחת מיידית למנהלת סיכונים השוק והנזילות, אשר קובעת את אופן הטיפול בחריגות ואת התגובות להתפתחויות חריגות בשווקים השונים. החריגות, במידה וישנן, מובאות גם לידיעת הדירקטוריון. בקר הסיכונים והמבקר הפנימי מקיימים מעקב עצמאי אחר תהליך ניהול הסיכונים כדי לאתר ולהתריע על כשלים בניהול וסטיות מהמדיניות שנקבעה, אם יתרחשו. במהלך ששת החודשים הראשונים של שנת 2008 לא נרשמו חריגות ביישום המדיניות שנקבעה (פרט למספר חריגות נקודתיות בהיקף זניח).

סיכון שוק הוא הסיכון לפגיעה בהון הבנק הנובע משינויים בשווקים הפיננסיים המשפיעים על ערך נכסי הבנק או התחייבויותיו: שיעורי הריבית, שערי חליפין, אינפלציה, מחירי ניירות ערך, מחירי מוצרים, התנודתיות של פרמטרים אלה ומדדים כלכליים אחרים.

ניהול סיכונים קבוצתי. בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 339 נדרש הבנק לנהל את סיכונים השוק על בסיס קבוצתי. בשלב זה, ניהול סיכונים השוק בבנק מתבצע על בסיס בנק בלבד. התיאבון לסיכון ובכלל זה סיכונים השוק בפועל של החברות הבנות הבנקאיות נבחנים בתדירות רבעונית לפחות. הדירקטוריונים של חברות הבת הבנקאיות קבעו אף הם מדיניות לגבי החשיפות המירביות לסיכונים שוק וחברות הבת מנהלות את סיכונים השוק שלהן בכפוף למדיניות זו. הבנק נוקט בצעדים הדרושים כדי למדוד ולהעריך את החשיפה הכוללת לסיכונים בקבוצה כולה. בחודשים האחרונים משקיע הבנק מאמץ מרוכז בנושא זה. בחודש דצמבר 2007 קבע הדירקטוריון את תיאבון סיכון השוק של הקבוצה כמכלול, במונחי VaR ובמונחי החשיפה לסיכון ריבית. בסקירה זו מוצגים סיכונים השוק והנזילות של הבנק בלבד.

תיאור סיכונים השוק אליהם חשוף הבנק ומדיניות ניהולם

החשיפה לסיכון הבסיס מתבטאת בהפסד שעלול להתרחש כתוצאה משינויים בשערי החליפין או במדד המחירים לצרכן, עקב ההפרש שבין שווי הנכסים לבין שווי ההתחייבויות, כולל השפעת העסקאות העתידיות והשפעתן של האופציות הגלומות על החשיפה בבסיס. החשיפה לסיכון בסיס נמדדת במגזרי ההצמדה השונים: המגזר הצמוד למדד המחירים והמגזר במטבע חוץ ובשקלים צמודים למטבע חוץ. תמהיל ההשקעה של ההון הפנוי במגזרי ההצמדה השונים נקבע באופן שוטף במסגרת המגבלות המוצגות להלן ועל בסיס תחזיות לגבי משתני השוק הרלבנטיים.

(1) חשיפת בסיס

להלן התפלגות השקעת ההון הפנוי ברמת הבנק (לא מאוחד) בפועל בהשוואה למגבלות שקבע הדירקטוריון (ללא פעילות מסחר):

רבעון שני 2008						
מגזר הפעילות	מגבלות	סוף רבעון	מקסימום ברבעון	מינימום ברבעון	ממוצע ברבעון	31 בדצמבר 2007
שקל לא צמוד	140%-(30%)	100%	122%	98%	110%	123%
שקל צמוד מדד	120%-(40%)	(2%)	(29%)	(2%)	(19%)	(23%)
מט"ח	50-(50%)	2%	14%	2%	9%	0%

במהלך הרבעון השני של שנת 2008 לא נרשמו חריגות מהמגבלות. **רגישות הבנק לשינויים בשער החליפין.** רגישות הבנק לשינויים בשער חליפין מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה על שינויים בשערי החליפין במטבעות העיקריים על ההון של הבנק ליום 30 ביוני 2008.

רווח והפסד ⁽¹⁾ כתוצאה משינויים בשערי חליפין (במיליוני ש"ח)				
מגזר ⁽²⁾⁽³⁾	10%	5%	-5%	-10%
דולר	85	27	(15)	(30)
יורו	43	21	(16)	(32)
פרנק שוויצרי	5	2	(2)	(5)
יין יפני	2	1	(1)	(2)

הערות:

- (1) השינוי התיאורטי בשווי הכלכלי של הבנק כתוצאה מהתרחיש (כולל פעילויות המסחר).
 (2) בחינת שינויים יומיים מקסימאליים במהלך 10 השנים האחרונות: יין - עליה של 14% בחודש אוקטובר 1998. תרחיש זה היה משפיע על הון הבנק בכ-3 מיליון ש"ח.
 (3) החישוב התיאורטי שנערך בהתייחס למטבע ליש"ט הצביע על שינויים זניחים בשווי הכלכלי ולכן מטבע זה אינו מוצג בטבלה.

(2) חשיפת הריבית

סיכון הריבית הוא הסיכון לפגיעה ברווחי הבנק ובהונו כתוצאה משינוי של שיעורי הריבית בשווקים. הסיכון נובע מהחשיפה לשינויים עתידיים בשיעורי הריבית והשפעתם האפשרית על הערך הנוכחי של הנכסים וההתחייבויות של הבנק. ניהול חשיפת הריבית מבוצע בנפרד בכל אחד ממגזרי ההצמדה. המגבלות שקבע הדירקטוריון לגבי החשיפה לסיכונים ריבית במגזרי ההצמדה השונים מבטאות במונחי סכום השחיקה המקסימלית המותרת של ההון הכלכלי כתוצאה מתזוזה מקבילה של עקום התשואה ב-1% בכל אחד מהמגזרים.

להלן החשיפה בפועל של הבנק (לא מאוחד) לסיכונים ריבית בהשוואה למגבלות שקבע הדירקטוריון (ללא פעילויות המסחר; במיליוני ש"ח):

חשיפה בפועל - רבעון שני 2008						
מגזר פעילות	מגבלות	סוף רבעון	מקסימום ברבעון	מינימום ברבעון	ממוצע ברבעון	31 בדצמבר 2007
שקל לא צמוד	180	154	159	117	144	125
שקל צמוד מדד	180	64	86	26	65	17
מט"ח	100	12	12	5	8	6
סך המגזרים	320	230	247	153	216	148

הבנק עמד במגבלות במהלך הרבעון השני של שנת 2008. רגישות הון הבנק לשינויים בשיעורי הריבית מוצגת בטבלה שלהלן, המפרטת את ההשפעה של שינויים בשיעורי הריבית על ההון של הבנק ליום 30 ביוני 2008. השפעה זו חושבה על פי השינוי הצפוי בשווי הכלכלי של הבנק בהינתן תרחישי ריבית שנקבעו על ידי המפקח על הבנקים.

רווח והפסד ⁽¹⁾ משינויים בעקום הריבית (במיליוני ש"ח)						
מגזר ⁽²⁾	עליה מקסימלית בגורמי השוק ⁽³⁾	10%	5%	-5%	-10%	ירידה מקסימלית בגורמי השוק ⁽³⁾
שקל לא צמוד	(238)	(123)	(63)	65	133	307
שקל צמוד מדד	(27)	(18)	(9)	10	20	30
דולר	(5)	(5)	(2)	2	5	8

הערות:

- (1) בשווי הכלכלי של הבנק.
 (2) החישוב התיאורטי שנערך בהתייחס למטבעות ליש"ט, יורו, פרנק שוויצרי ויין יפני הצביע על שינויים זניחים בשווי הכלכלי ולכן מטבעות אלה אינם מוצגים בטבלה.
 (3) בתרחישי השינויים היומיים המקסימליים במהלך 10 השנים האחרונות.

(3) סיכוני אופציות

סיכוני אופציות מתייחסים לאפשרות להפסד הנובע משינויים בפרמטרים המשפיעים על שוויין של אופציות, לרבות סטיות התקן. דירקטוריון הבנק קבע הנחיות לפעילות המותרת באופציות, הן במונחי נפח כולל והן במונחי הפסד מקסימלי בתרחישי קיצון ובתרחיש מתון. התרחישים מתייחסים לשינויים סימולטניים בשיעור החליפין ובתנודתיות (Volatility) של נכסי הבסיס. כמו כן נקבעו בנהלי חדר עסקות מגבלות על השינויים המקסימליים בערכו של תיק האופציות, במונחים של מדדי רגישות (Greeks).

(4) הפעילות במכשירים פיננסיים נגזרים

דירקטוריון הבנק קבע את אופן הפעילות של הבנק במכשירים פיננסיים נגזרים, היקפי הפעילות ומגוון המכשירים הפיננסיים שלבנק מותר לפעול בהם (בין אם עבור לקוחותיו ובין אם עבור עצמו). כמו כן נקבעו מסגרות פעילות במכשירים מובנים.

(5) סיכון הנזילות

נזילות מוגדרת כמצב בו מתקיימת יכולתו של הבנק לעמוד בהתחייבויותיו במצב עסקים סביר - לממן גידול בנכסים או לפרוע התחייבויות, מבלי להיקלע לקשיים ומבלי שייגרם לו הפסד. סיכון הנזילות הוא הסיכון שהבנק יתקשה לעמוד בהתחייבויותיו בשל התפתחות בלתי צפויה, ויאלץ לגייס מקורות באופן שיגרם לו הפסד מהותי. המדידה השוטפת של החשיפה לסיכונים נזילות מיועדת לספק למקבלי ההחלטות אינדיקטורים המתריעים על התגברות סיכון זה, וזאת תוך הותרת פרק זמן שיאפשר להם לנקוט בצעדים לטיפול בסיכון ומבלי שייגרמו הפסדים מהותיים. הבנק מנהל את סיכוני הנזילות שלו על פי מודל פנימי לאומדן סיכון הנזילות, אשר בוחן את השפעתם של תרחישים שונים לגבי התפתחויות בתחום הנכסים ובתחום ההתחייבויות על נזילותו של הבנק, כנדרש בהוראת ניהול בנקאי תקין 342. **מגבלת החשיפה לסיכוני נזילות.** המגבלה שקבע הדירקטוריון היא שסך מקורות הנזילות לא יקטנו מהצורך האפשרי בנזילות (בתרחיש קיצון). הבנק עמד במגבלות במהלך הרבעון השני של שנת 2008.

לאחר תום הרבעון נרשמה חריגה מהמגבלה שקבע הדירקטוריון כאומדן סיכון הנזילות בשקלים (בתרחיש קיצון). באומדן סיכון הנזילות הכולל לא נרשמה חריגה. במסגרת ההיערכות לקראת מצב קיצון וכחלק מהדרישה בהוראת ניהול בנקאי תקין 342 גובשה בבנק תוכנית מגירה אשר מגדירה את האסטרטגיה לניהול משבר נזילות, את הצוות הניהולי האחראי לטיפול במשבר כזה, ואת התהליכים והצעדים שבהם ינקוט הבנק להתמודדות עם המשבר. בנוסף הוגדרו מספר אינדיקטורים המשמשים להתרעה על גידול חריג בסיכון הנזילות (KRI's).

כללי. הבנק מנהל את החשיפה לסיכוני השוק באמצעים שונים, כמפורט לעיל, וכן על ידי מודול סטטיסטי - מודל ה-VaR. ה-VaR מהווה אינדיקטור מרכזי למידת חשיפתו של הבנק לסיכוני השוק. ניתוח של תוצאותיו ובחינת השתנותו על פני הזמן מאפשרים להנהלה לקבל מידע על רמת סיכון השוק הגלומה בכלל פעילויותיו של הבנק. ניהול החשיפה לסיכוני שוק נתמך במערכת מידע המבוססת על מודל פנימי, שמאפשרת מדידה שוטפת של החשיפה הכוללת של הבנק לסיכוני שוק באמצעות אומדן VaR. ה-VaR אומד את הנזק הנקסימלי הצפוי לבנק בשל התממשות סיכוני השוק בתקופת זמן נתונה וברמת ביטחון סטטיסטית מוגדרת. נזק זה מתבטא בשחיקה בערך הבנק (במונחי שווי הוגן). ה-VaR מחושב על פי מודל פרמטרי המבוסס על התנהגות היסטורית של גורמי הסיכון השונים של השוק בתקופה הקודמת לחישוב (שנה) ובהנחה שהשינויים בפרמטרים מתפלגים נורמלית. החישוב על כלל הבנק מבוצע בתדירות שבועית ועל פעילות המסחר בתדירות יומית. דירקטוריון הבנק קבע מגבלה לפיה ה-VaR של תיק הבנק (בשיטה פרמטרית, לאופק של 10 ימים וברמת מובהקות של 99%) לא יעלה על 3% מההון העצמי של הבנק.

החשיפה בפועל – רבעון שני 2008					החשיפה בפועל
בסוף הרבעון	ממוצע ברבעון	מקסימום ברבעון	מינימום ברבעון	31 בדצמבר 2007	
115	117	139	80	98	אומדן סכום ה-VaR (במיליוני ש"ח, הבנק)

ניתוח תוצאות ה-VaR מלמד כי הסיכון העיקרי נובע מחשיפות הריבית של הבנק, במגזר השקלי הצמוד למדד ובמגזר השקלי הלא צמוד. משקלו של ה-VaR ביחס להון העצמי של הבנק ליום 30 ביוני 2008 עומד על 1.25%, לעומת 1.06% בסוף שנת 2007.

Back Testing. בהיות מודל ה-VaR מודל סטטיסטי, עולה הצורך לבחון את טיב החיזוי שהוא מספק. מקובל לבחון את איכות החיזוי של המודל על ידי מדידה בדיעבד (Back Testing). בבחינה זו מחושב מדי יום השינוי בפועל של השווי הכלכלי של הבנק. תקפותו של המודל נבחנת לפי מספר הפעמים בהן אירעו חריגות של ההפסד מאומדן ה-VaR. הבחינות שבוצעו עד כה מאשרות את תקפות המודל.

השווקים העולמיים והמקומיים נתונים מעת לעת לזעזועים המובעים מאירועים קיצוניים. אירועים אלה עשויים להיות קשורים למשבר כללי או לזעזוע בשווקים הפיננסיים, ולהתבטא בשינויים מהותיים בריביות, שערי חליפין, או בתנודתיות גדולה במיוחד של גורמים אלה, החורגת מהתנהגות היסטורית נורמלית. על אף שה-VaR הינו אמצעי המדידה המתאים ביותר לאמידת החשיפה הכוללת לסיכוני השוק, אין הוא מספק מידע על הפסדים שעלולים להתרחש בתנאי שוק חריגים ומעבר לרמת המובהקות שנקבעה. מבחיני קיצון (Stress tests) מאפשרים

מדידת סיכוני השוק (1) הערך הנתון לסיכון (VaR) VALUE AT RISK

(2) ניתוח הפסדים בתרחישי קיצון (STRESS TESTS)

לבחון את השפעתם האפשרית של אירועים קיצוניים מעין אלה. בבנק פועל פורום Stress tests בראשות מנהלת סיכונים שוק ונזילות. בפורום זה נבחנים, לפחות אחת לרבעון, תוצאות תרחישי הקיצון שהוגדרו ומידת השפעתם על תיק הבנק וכן מקבעים תרחישי קיצון נוספים שאותם ראוי לבחון. המגבלה על ההפסד הכלכלי המירבי, במקרה של התממשות תרחישי קיצון שהוגדרו, קובעת כי הירידה בשווי הכלכלי של ההון העצמי לא תעלה על 12.5% מההון העצמי של הבנק. הבנק עמד במגבלה זו במהלך הרבעון השני של שנת 2008. לפרטים נוספים בדבר החשיפה לסיכונים שוק ודרכי ניהולם - ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 47-59).

סיכונים אשראי

מדיניות הבנק במתן אשראי לציבור נועדה, בין היתר, להבטיח את איכותו של תיק האשראי ופיזור הסיכונים הגלומים בו. פיזור סיכונים אשראי מושג, בין היתר, על ידי פיזור תיק האשראי למספר רב של לוויים, בענפי משק שונים, במגזרי הצמדה שונים ובאיזורים גיאוגרפיים שונים. מדיניות פיזור תיק האשראי למספר רב של לוויים מתמקדת בהרחבת תיק האשראי והפעילות מול לוויים בינוניים וקטנים לרבות הרחבת אשראי ללקוחות לא עסקיים במגזר הבנקאות הפרטית כמשקי בית, לקוחות אח"מ והמרכזים לבנקאות פרטית בינלאומית. הבנק נותן אשראי ללקוחותיו כנגד בטחונות מסוגים שונים ובהם: נכסים מזילים, נכסים קבועים, שעבודים וערבויות לסוגיהם. היקף ו/או איכות הבטחונות נגזרים מרמת הסיכון שהבנק נוטל על עצמו בעת העמדת אשראי תוך מתן דגש מיוחד לכושר ההחזר של הלקוחות. במקרים מסוימים בהם הנתונים מצדיקים זאת, הבנק מעמיד אשראי ללא בטחונות ו/או כנגד התניות מסוגים שונים. מדיניות ניהול הבטחונות וקביעת שווים לבטחון של סוגי הבטחונות השונים נסמכת על עקרונות וכללים שנקבעו במסגרת נוהלי הבנק להקצאת אשראי. הבטחונות מותאמים לסוגי האשראי שהם אמורים להבטיח תוך התייחסות לטווח הזמן, סוג ההצמדה, אופי האשראי ומטרתו. קביעת שווים לבטחון של סוגי הבטחונות השונים נגזרת מאופיים, איכותם ומהירות יכולת המימוש שלהם, לרבות שינויים בערכם כתוצאה ממצבי האטה או מצמיחה בסביבתם העסקית של הלוויים. באשראי לבניה הניתן בשיטת "ליווי פרויקטים" נוהג הבנק להסתמך כבטוחה, בין היתר, על סכום ההון העצמי ועל זכויות במקרקעין נשוא הפרויקט. לאור ההאטה הצפויה במשק בוחן הבנק את תיק האשראי שלו, תוך הערכת החשיפה לסיכון של הלוויים בענפי המשק השונים. הבנק בוחן את ההשלכות הצפויות על לוויים בענפי המשק השונים למגמות כגון: תנודתיות במחירי חומרי הגלם, האנרגיה והמזון, קיטון בהיקף הצריכה הפרטית, תנודתיות בשוק ההון, שחיקת שער החליפין של הדולר וקיטון בביקושים בשוק האמריקאי, ירידת שווי נדל"ן בארה"ב ובאירופה. הבנק נערך להאטה באמצעות הגברת הבקורות, הגדלת הסלקטיביות באישור בקשות אשראי חדשות ועדכון מדיניות האשראי. ניהול האשראי והמעקב אחר מצבם העסקי של הלוויים נעשה בשלושה מישורי פעילות שונים: תהליכי אישור ובדיקה מקדמיים לפני קבלת החלטות אשראי; שימוש בכלי בקרה, ניתוח ודיווח שוטפים למעקב ואיתור סיכונים אשראי; ותהליכי בקרה ומעקב לאחר מתן האשראי (LOAN REVIEW).

סיכונים אשראי בענפי משק מסוימים. הבנק עורך באופן תקופתי בקרה ומעקב אחרי ההתפתחויות בענפי המשק השונים המאופיינים ברגישות רבה יחסית להשפעות של האטה כלכלית בשוק המקומי ובשווקים בחו"ל. כאמור, לאור ההאטה הצפויה במשק הגביר הבנק את הבקרה והמעקב.

סיכוני אשראי במכשירים פיננסיים נגזרים. לבקרת סיכוני האשראי במכשירים פיננסיים נגזרים מופעלות בבנק מערכות ממוחשבות למדידת החשיפה ברמת העסקה והלקוח. נקבעו כללים ונוהלי עבודה לקביעת רמת הבטחונות הנדרשת מול עסקאות אלה, לרבות דרכי הפעולה הנדרשות לסגירת החשיפות מול העסקה והלקוח.

בהמשך להנחיות המפקח על הבנקים בדבר יישום הוראות באזל II במערכת הבנקאות בישראל, הגביר הבנק במהלך שנת 2007 את מהלך היערכותו לקראת יישום הגישה הסטנדרטית של ההוראות, שהשלמתו מתוכננת עד סוף שנת 2009.

במהלך השנים 2007 ו-2008, פרסם המפקח על הבנקים מסמכים רבים הכוללים הנחיות ודרישות בתחומי ניהול הסיכונים וכן הבהרות לסוגיות ספציפיות שעוסקות, בין היתר, בהגדרת התיק הקמעונאי, דרישת ההון בגין מסגרות אשראי, והתנאים להכרה בבטחונות.

הבנק בוחן את המשמעויות המשפטיות והעסקיות של דרישות אלה ואת החלופות השונות ליישומן. הבנק ממשיך בתהליך הקמת מערכת לחישוב הלימות הון וסיכוני אשראי, בכדי להיות מוכן באופן מלא ליישום דרישות באזל II עד סוף שנת 2009, כאשר במהלך שנת 2009 יוחל כבר במקביל בחישוב הלימות ההון גם בהתאם לדרישות באזל II. תוכנית היישום מופעלת בכל קבוצת דיסקונט, בארץ ובח"ל.

במסגרת נדבך II הבנק מטפל בהכנה ובעדכון של מסמכי המדיניות של ניהול סיכונים, בדגש על תחום האשראי. במקביל, הבנק מבצע סקר מקיף לבדיקת הפערים בתהליכים ובנהלים הנהוגים בכל קבוצת דיסקונט, ביחס לנדרש במסמכי ה-BIS. סקר זה החל בחודש דצמבר 2007 והוא צפוי להסתיים ברבעון השלישי של שנת 2008. תוצאות הסקר תשמשנה בסיס להכנת תוכנית מקיפה לטיפול בצמצום וסגירת הפערים שיאותרו. כמו כן, הבנק נערך להמשך התאמת המבנה הארגוני על פי דרישות ניהול הסיכונים של באזל II ולגיבוש תהליך פנימי של הערכת נאותות ההון.

הבנק סיים במועד שנקבע את ביצוע "סקר ההשפעה הכמותית על הלימות ההון" - BIS, שנדרש על ידי הפיקוח על הבנקים. הסקר סייע לבנק בקבלת אומדן ראשוני של ההשפעה הראשונית של יישום הנחיות באזל II על היקף נכסי הסיכון של קבוצת דיסקונט והוא יסייע גם בהמשך היערכות ליישום פרויקט באזל II. לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 65-64).

סיכון תפעולי מוגדר בהוראות בנק ישראל כסיכון להפסד כתוצאה משיטות פגומות לעיבוד נתונים, טעויות אנוש והעדר תהליכי בידוק ובקרה נאותים.

עם פרסום הנחיות "באזל II" האיץ הבנק את התארגנותו הפנימית בתחום הסיכונים התפעוליים. הבנק פועל במטרה להגיע לאיתור ודיווח נרחבים של אירועי כשל ובכלל זה כאלה שבטעניים לא נגרם נזק כספי. זאת, במטרה לשפר את יכולת הערכת הסיכונים התפעוליים בכל תחומי הפעילות.

מיפוי סיכונים. הבנק נמצא בשלבים סופיים של מיפוי חדש ונרחב, מושתת תהליכים עסקיים, של הסיכונים התפעוליים, בסיוע גורם חיצוני המתמחה בתחום. תוצרי המיפוי יעודכנו למערכת מידע חדשה לניהול סיכונים תפעוליים, אשר תוטמע בבנק בחודשים הקרובים.

ניהול הסיכונים התפעוליים. עד הרבעון האחרון של שנת 2007 פעל מנהל סיכונים תפעוליים לכלל הבנק. ברבעון האחרון של שנת 2007 נקבע כי כל ראש חטיבה או מערך בבנק יהיה אחראי לניהול הסיכונים התפעוליים שבתחומי אחריותו. האגף לניהול סיכונים, אשר כפוף למנהלת הסיכונים הראשית, מופקד על גיבוש המדיניות בנושא ניהול הסיכונים התפעוליים, כמו גם על יישום המדיניות ועל ניתוח הסיכונים התפעוליים בבנק ומסירת דיווח עליהם. לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 67-65).

באזל II

סיכונים תפעוליים

סיכונים סביבתיים

בחודש יולי 2008 הפיץ הפיקוח על הבנקים טיוטה של הוראת ניהול בנקאי תקין בעניין החשיפה לסיכונים סביבתיים וניהולה. במסגרת הטיוטה מוצע לחייב את התאגידים הבנקאים לקיים מספר עקרונות בסיסיים לשם ניהול הסיכונים הסביבתיים אשר כוללים, בין היתר: דיון בדירקטוריון וקביעת מדיניות, הגדרה והסדרה של אמצעים לזיהוי הסיכון ואמידתו, קביעת מנגנונים לניטור ולבקרה אחר החשיפה לסיכון סביבתי, העמדת אמצעים וכלים תומכים, ועוד.

לפרטים בדבר סיכונים משפטיים, סיכונים ציות וסיכונים רגולציה, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 67-68).
לפרטים נוספים בדבר החשיפה לסיכונים ודרכי ניהולם ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 71-46).

פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים כללי

בקובץ שאלות ותשובות, שפרסם הפיקוח על הבנקים בחודש יולי 2005, דרש הפיקוח על הבנקים שתאגידים בנקאיים יאחדו את נתוני חברות הבת לפי המאפיינים הכמותיים שקבעה החברה האם. מתן נתונים כאמור מחייב ניהול מאגר נתונים כפול של רווחיות ומגזרים בחברות הבת והדבר כרוך בקשיים עצומים. בנק מרכזי דיסקונט השלים את היערכותו בעניין זה במהלך שנת 2007 ובהתאם, החל בדוחות הכספים ליום 31 בדצמבר 2007 הבנק מאחד את נתוני בנק מרכזי דיסקונט לפי המאפיינים הכמותיים שקבע הבנק. מספרי ההשוואה לתקופות של שלושת וששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007 סווגו מחדש, בכדי לשקף את השינויים שחלו בהצגת הנתונים, כמפורט לעיל.

בבנק מוקמת מערכת מידע ניהולי לניהול של מרכזי רווח לפי לקוחות, מוצרים וחתכים נוספים. מאחר והמערכת נמצאת בשלבי פיתוח וטרם הוטמעה במלואה בבנק ככלי בקרה ניהולי, מתבצעים מעת לעת שינויים מסויימים באופן קביעת האומדנים ובאופן ההעמסה של ההוצאות, כך שההשוואה בין תקופות עשויה להיפגם.
לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 73-71) וביאור 31 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 387-390).

המגזר הקמעונאי (RETAIL) - כללי

הבנק מציג שני מגזרים קמעונאיים: מגזר "משקי הבית" ומגזר "עסקים קטנים". במסגרת מגזרים אלה נכללים לקוחות החטיבה הקמעונאית של הבנק, למעט לקוחות המרכזים לבנקאות פרטית.
לפרטים נוספים אודות "המגזר הקמעונאי - כללי", ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 76-74).

מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר משקי הבית לקוחות המגזר

במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות החטיבה הקמעונאית של הבנק בזירת הלקוחות הפרטיים המוגדרים כפרטיים מקבלי משכורת, צמיחה ואח"מ (להוציא לקוחות המרכזים לבנקאות פרטית). כן כולל המגזר את לקוחות בנק מרכזי דיסקונט במגזר משקי הבית - לקוחות פרטיים של בנק מרכזי דיסקונט, שסממני פעילותם אופייניים לאלו של משקי בית, לרבות אשראי בהיקף שאינו עולה על 200 אלף ש"ח ופקדונות בהיקף שאינו עולה על 500 אלף ש"ח.

מרכז למתן שירותים לעובדי המדינה

ביום 1 באפריל 2007 נמסר לבנק כי זכה במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות, משיכת יתר ושירותים בנקאיים לעובדי המדינה (שירותים שניתנו עד אז על ידי בנק יהב לעובדי המדינה בע"מ), לתקופה של 7 שנים שתחילתה ביום 1 בינואר 2008. ביום 10 במאי 2007 חתם הבנק על הסכם בעניין.
במסגרת המכרז, העביר הבנק לפקדון מיוחד סך של 1.036 מיליארד ש"ח למשך 7 שנים, אשר מתוכו ניתנות הלוואות ומשיכות יתר לעובדי המדינה. בסוף התקופה תוחזר לבנק הקרן בתוספת הצמדה למדד. (החשב הכללי יהיה זכאי לריבית בגין הלוואות ומשיכת היתר שיינתנו מכספי הפקדון וכן לריבית על יתרת הפקדון).
ההלוואות לעובדי המדינה הזכאים ניתנות בתנאים מסובסדים בריבית החשב הכללי (הריבית שנקבעה היא הנמוך מבין שני שליש מריבית הפריים או שני שליש מהסך המצטבר של האינפלציה הנומינלית בתוספת 2%) מתוך כספי הפקדון. כן התחייב הבנק להעמיד מסגרת אשראי בגובה של עד 7,000 ש"ח כמשיכת יתר (מתוך כספי

הפקדון) באותם תנאים לכל עובד מדינה שפתח חשבון עו"ש בבנק והעביר אליו את משכורתו. הבנק יהיה רשאי להעמיד מסגרת אשראי מתוך כספי הבנק בהיקף גבוה מ-7,000 ש"ח, בריבית שלא תעלה על פריים +1.4%. במסגרת זכייתו במכרז ניתנה לבנק הזכות לגבות החזרי הלוואות שייתן באמצעות ניכוי משכר עובדי המדינה. העמלות אותן רשאי הבנק לגבות מוגבלות בהתאם לתנאי המכרז לסכומים הקבועים בנספח לו, כאשר חלק גדול מהשירותים הבנקאיים הקמעונאיים ניתן בחינם. לגבי שירותים אחרים שלא פורטו בהסכם גובה הבנק לכל היותר 70% מהעמלה הקבועה בתעריפון הבנק.

על פי תנאי המכרז תחילתה של הפעילות נשוא המכרז היתה החל מיום 1 בינואר 2008, ועד למועד זה, היה על הבנק להיערך באופן שיוכל לתת שירותים בנקאיים כאמור לעובדי המדינה, בהיקף, בתנאים ובאיכויות שהוגדרו במכרז. הבנק נערך כנדרש לתחילת הפעילות (ר' להלן).

להערכת הבנק, הזכיה האמורה במכרז תשמש פלטפורמה איכותית להגדלת חלקו של הבנק בבנקאות הקמעונאית. בעקבות הזכיה במכרז התפתחה תחרות בין הבנק לבין בנק "יהב" על מתן שירותים לעובדי המדינה, אשר באה לידי ביטוי, בין היתר, במסע פרסום של יהב לגיוס לקוחות חדשים ולשימור לקוחות קיימים מקרב עובדי המדינה, ובעתירות לבג"צ (ר' להלן).

היערכות הבנק. למרות כניסתו של המכרז לתוקף רק ביום 1 בינואר 2008, החליט הבנק כי גיוס עובדי המדינה יחל החל מיום 17 ביולי 2007. החל ממועד זה הבנק העניק את מלוא ההטבות המגיעות לעובדי המדינה בהתאם לתנאי המכרז, בין ללקוחות חדשים ובין ללקוחות ותיקים של הבנק מקרב עובדי המדינה, וכן שירותים והטבות חוץ בנקאיות שהותאמו במיוחד עבור עובדי המדינה.

בשנת 2008 מושם דגש על פעילות גיוס עובדי מדינה. במסגרת הפעילות הבנק ממשיך להפעיל 18 צוותי שטח ייעודיים (פעילות שהחלה בתחילת ספטמבר 2007, עם 25 צוותים). הצוותים פותחים חשבונות בשטח למבקשים להצטרף לבנק, בסיוע תפעולי של משרד אחורי ייחודי, שהוקם במיוחד למטרה זו. תהליך פתיחת החשבון באמצעות הצוותים מעניק חווית שירות ייחודית ללקוחות החדשים - בתום התהליך מקבל הלקוח לביתו, על ידי שליח, את מסמכי החשבון שפתח והמוצרים הבנקאיים שהזמין באותו מעמד, כגון: פנקסי שיקים וכרטיסי אשראי. בנוסף, מוצע ללקוחות החדשים שירות VIP להעברת פעילותם לבנק.

בנוסף, לרשות עובדי המדינה עומד אתר האינטרנט של הבנק לקבלת טיפול מהיר באישור הלוואות. במסגרת האתר מוצג המידע אודות כל הלוואות הניתנות לעובדי מדינה, וניתנת האפשרות לשלוח טופס בקשה לקבלת הלוואות "לכל מטרה" באמצעות האתר.

על פי תנאי המכרז וכחלק מההיערכות להענקת שירות לעובדי המדינה, פתח הבנק סניפים באתרים בהם קיימים ריכוזים גדולים של עובדי מדינה. במהלך שנת 2007 נפתחו סניפים במתחמים: בנייני האומה, בניין היוכל, בית חולים אסף הרופא ובית חולים ברזילי. במחצית הראשונה של שנת 2008 נפתחו סניפים נוספים, חלקם כסניפים עצמאיים וחלקם כשלוחות של סניפים גדולים של הבנק: בית החולים תל השומר, בית חולים נהריה, בית חולים רמב"ם בחיפה ושתי שלוחות במתקנים ביטחוניים. בנוסף, הבנק ביצע עיבוי של סניפים קיימים הקרובים לריכוזי עובדי מדינה.

ביום 24 בספטמבר 2007 התקבל היתר בנק ישראל לפתיחת 25 סניפים מיוחדים במסגרת היערכות הבנק ליישום תנאי המכרז. ההיתר ניתן לתקופות קצרות והוארך מעת לעת, לאחרונה עד 31 בדצמבר 2008.

יצוין כי במסגרת המכרז, לא כל אוכלוסיות עובדי הסקטור הציבורי הוגדרו על ידי החשב הכללי כזכאים לתנאים ולהטבות. בעקבות הזכיה במכרז, ופניות שנעשו מטעם ארגונים שונים בסקטור הציבורי, חתם הבנק הסדרים מיוחדים עם ארגונים שאינם נכללים באוכלוסיית הזכאים לתנאי עובדי מדינה, ובנה לעובדיהם הסדר הטבות דומה. עד ליום 30 ביוני 2008 נפתחו כ-23,980 חשבונות חדשים של עובדי מדינה. למועד סמוך לפרסום הדוחות הכספיים קיימים בבנק כ-40,380 חשבונות של עובדי מדינה, מהם כ-27,380 חשבונות חדשים שנפתחו מתחילת הפעילות בקרב עובדי המדינה.

נוכח העובדה שמבצע השיווק ללקוחות מקרב עובדי המדינה החל רק בחודשים האחרונים של שנת 2007, לא היתה בשלב זה למבצע השפעה מהותית על פעילות הבנק בכלל, ועל מגזר משקי הבית בפרט.

עתירה לבג"צ. ביום 25 ביולי 2007, הגיש בנק יהב עתירה לבג"צ נגד שר האוצר, החשב הכללי במשרד האוצר, המפקח על הבנקים ובנק דיסקונט. בעתירה עתר בנק יהב למתן צווים על תנאי כלהלן:

- א. צו המופנה לשר האוצר ולחשב הכללי לביטול הדרישה שנשלחה לבנק יהב לפינוי סניפיו ממשרדי הממשלה.
- ב. צו המופנה לשר האוצר, לחשב הכללי ולמפקח על הבנקים - מדוע לא יורו לבנק דיסקונט להימנע מהפעלת צוותים למתן שירותים בנקאיים מחוץ לסניפי הבנק, דהיינו במקומות העבודה של עובדי המדינה. לחילופין, ביקש בנק יהב להוציא צו המורה ליתן לו הזדמנות שווה והוגנת להפעיל צוותים דומים לאלה ששירותם בנק דיסקונט להפעיל.
- ג. צו כנגד הוראת האוצר להפסקת ההסדר על פיו ניתנה לבנק יהב אפשרות לגבות החזרי הלוואות וכספים לחסכון באמצעות ניכוי משכר עובדי המדינה.

כמו כן עתר בנק יהב להוציא בדחיפות צו ביניים שימנע מתן אישור הפעלת צוותים מטעם בנק דיסקונט למתן שירותים בנקאיים מחוץ לסניפי דיסקונט, עד להכרעה סופית בעתירה, אלא אם כן יינתן גם לבנק יהב להפעיל צוותים מטעמו באותה מתכונת. טענתו העיקרית של בנק יהב היתה שהחשב הכללי נותן לבנק דיסקונט זכויות עודפות, שאינן מתחייבות מן המכרז. עוד טען בנק יהב בעתירתו כי בכך מתערב החשב הכללי, שלא כדין, בתחרות במגזר הבנקאי, וכי הצלחה בתחרות עם בנק דיסקונט על מגזר עובדי המדינה "הינה בנפשו".

ביום 11 בספטמבר 2007 החליט בית המשפט לדחות את העתירה. במסגרת ההחלטה הצהיר הבנק כי הוא פעל ויפעל על פי חוק ובהתאם להוראות המכרז, מבלי לפגוע בזכותו של בנק יהב לפנות למפקח על הבנקים בעניין זה.

עתירה נוספת לבג"צ. ביום 13 בפברואר 2008 הגיש בנק יהב עתירה נוספת לבג"צ נגד שר האוצר, החשב הכללי במשרד האוצר ובנק דיסקונט. במסגרת העתירה התבקש בית המשפט להוציא צווים אשר נועדו לאפשר לבנק יהב להמשיך ולנכות הלוואות, שיינתנו על ידו ישירות, מתלושי השכר של עובדי המדינה.

במסגרת העתירה טען בנק יהב כי הקריטריונים החדשים שנקבעו על ידי החשב הכללי לניכוי ישירות מתלושי השכר של עובדי המדינה, הינם קריטריונים המפלים לטובה את בנק דיסקונט, ומהווים התערבות פסולה של החשב הכללי לטובת בנק דיסקונט בתחרות בין הבנקים.

ביום 22 במאי 2008 החליט בית המשפט לדחות את העתירה. נוכח הסכמת שר האוצר והחשב הכללי, החליט בית המשפט כי בנק יהב יהיה רשאי לבצע ניכויים ממשכורתם של עובדי המדינה בגין חסכונות וכן בגין הלוואות שאותן נטלו ממנו עד ליום 31 במרס 2008, אשר ניתנו לזמן קצוב ומועד פירעונם הסופי ידוע, ללא עמלות כלשהן ("במרווח אפס") וכפוף לאישורם של העובדים.

בהחלטתו דחה בג"צ את טענות בנק יהב לפיהן החשב הכללי מפלה אותו לרעה לעומת הבנק ללא הצדקה. בג"צ קבע כי קיים שוני מהותי בין הבנק לבין בנק יהב, הנובע מזכיותו של הבנק במכרז ומההתחייבויות שנטל על עצמו עקב כך, שוני המצדיק את הזכות שניתנה לבנק לנכות סכומים ממשכורותיהם של עובדי המדינה. לפרטים נוספים אודות מכרז עובדי המדינה, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 80-82).

מכרז עובדי הוראה

ביום 11 ביולי 2007 נמסר לבנק כי זכה במכרז של החשב הכללי למתן הלוואות מסובסדות למורים והלוואות מותנות לסטודנטים להוראה. ההלוואות תועמדה באחריות הבנק. ביום 26 בספטמבר 2007 חתם הבנק על הסכם בעניין. תקופת ההתקשרות הינה ל-5 שנים החל מיום 1 בנובמבר 2007.

החל מיום 1 בנובמבר 2007 דיסקונט הינו הבנק היחיד אשר מעמיד הלוואות מכספי המדינה למורים המקבלים משכורת ממשרד החינוך ולסטודנטים להוראה. הבנק החליט להרחיב את פעילותו גם לעובדי הוראה אחרים, המקבלים את משכורתם מגופים אחרים, ולהציע להם תנאים מועדפים.

בעקבות הזכיה במכרז החלה להתפתח תחרות בין הבנק לבין בנק "מסד" והבנק הבינלאומי הראשון, ולהערכת

הבנק תחרות זו עשויה להתגבר.

לפרטים נוספים אודות מכרז עובדי הוראה, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 82-83).

התפתחויות במגזר

מבצע לשיווק משכנתאות. לפרטים בדבר מבצע לשיווק משכנתאות, ר' להלן "פעילות המשכנתאות - הלוואות לזיכרון", בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים".

פתיחת סניפים חדשים. מתחילת שנת 2008 נפתחו 3 סניפי דיסקונט ביתי, שהצטרפו לחמשת הסניפים הקיימים מסוג זה. כן נפתחו מתחילת השנה 7 נקודות דיסקונט מהיר, שהצטרפו ל-25 הנקודות הקיימות. בחודש אוגוסט 2008 נפתח סניף דיסקונט ביתי "גבעת שמואל", סניף מכוון שירות ומכירות המיועד ללקוחות פרטיים בלבד.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-83 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 493 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה הרווח של המגזר לתקופה מסתכם ב-100 מיליון ש"ח, לעומת 167 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 40.1%. **ההפרשה לחובות מסופקים** במגזר הסתכמה ב-60 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 62 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 3.2%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר משקי הבית (במיליוני ש"ח):

פעילות בינלאומית		פעילות מקומית				
בנקאות ופיננסים	סך-הכל	משכנתאות	סך-הכל	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות ופיננסים
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008						
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים						
608	1	607	61	1	61	484
- מחיצוניים						
(290)	-	(290)	(29)	-	(14)	(247)
- בינמיזרי						
318	1	317	32	1	47	237
סך-הכל רווח מפעולות מימון						
355	-	355	13	42	201	99
הכנסות תפעוליות ואחרות						
673	1	672	45	43	248	336
סך-הכל הכנסות						
34	-	34	1	-	10	23
הפרשה לחובות מסופקים						
91	1	90	8	(4)	63	23
רווח (הפסד) נקי						
84	1	83	8	(5)	63	17
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*						
28,077	219	27,858	12,392	8	7,483	7,975
יתרה ממוצעת של נכסים						
55,716	1	55,715	2,126	-	-	53,589
יתרה ממוצעת של התחייבויות						

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות עידוד פרישה מוקדמת.

נתונים עיקריים אודות מגזר משקי הבית (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות בינלאומית	פעילות מקומית					בנקאות ופינוסים	סך-הכל
	משכנתאות	שוק ההון	כרטיסי אשראי	בנקאות			
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
(566)	2	(568)	46	7	47	(668)	- מחיצוניים
867	-	867	(16)	(2)	(13)	898	- בינמיגזרי
301	2	299	30	5	34	230	סך-הכל רווח מפעולות מימון
414	-	414	11	103	179	121	הכנסות תפעוליות ואחרות
715	2	713	41	108	213	351	סך-הכל הכנסות
33	-	33	1	-	10	22	הפרשה לחובות מסופקים
445	1	444	10	380	28	26	רווח נקי
95	1	94	10	34	27	23	רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*
22,309	201	22,108	9,668	10	5,855	6,575	יתרה ממוצעת של נכסים
50,503	113	50,390	2,429	-	-	47,961	יתרה ממוצעת של התחייבויות
* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.							

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	1,038	115	5	103	1,261	2	1,263
- בינמיגזרי	(563)	(28)	-	(44)	(635)	-	(635)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	475	87	5	59	626	2	628
הכנסות תפעוליות ואחרות	207	385	88	25	705	-	705
סך-הכל הכנסות	682	472	93	84	1,331	2	1,333
הפרשה לחובות מסופקים	46	13	-	1	60	-	60
רווח (הפסד) נקי	(19)	93	(6)	14	82	1	83
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	(5)	94	(4)	14	99	1	100
יתרה ממוצעת של נכסים	8,011	7,327	7	12,002	27,347	221	27,568
יתרה ממוצעת של התחייבויות	53,618	-	-	2,005	55,623	52	55,675

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות עידוד פרישה מוקדמת.

נתונים עיקריים אודות מגזר משקי הבית (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות בינלאומית בנקאות ופיננסים	פעילות מקומית					
	שוק ההון	משכנתאות	סך-הכל	בנקאות וכרטיסי אשראי	סך-הכל	סך-הכל
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007						
רווח (הפסד) מפעולות מימון						
לפני הפרשה לחובות מסופקים						
- מחיצוניים	98	84	(504)	3	(501)	
- בינמיגזרי	(27)	(25)	1,089	-	1,089	
סך-הכל רווח מפעולות מימון	71	59	585	3	588	
הכנסות תפעוליות ואחרות	357	184	806	-	806	
סך-הכל הכנסות	428	192	1,391	3	1,394	
הפרשה לחובות מסופקים	19	-	62	-	62	
רווח נקי	51	398	492	1	493	
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	44	55	166	1	167	
יתרה ממוצעת של נכסים	6,369	9	22,057	185	22,242	
יתרה ממוצעת של התחייבויות	50,302	-	52,727	105	52,832	

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת מחצית ההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות אשר חלות על מערכת הבנקאות בישראל, מצד גורמי פיקוח שונים, ובכלל זה: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזר.

עמלות. בראשית חודש יולי 2007 פורסם תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בנושא עמלות הבנקים. התיקון מקנה לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים סמכויות פיקוח נרחבות על מחירי השירותים הבנקאיים, וכן סמכות לקבוע את רשימת השירותים שבגינם יוכלו בנקים לגבות עמלות ואת אופן חישובן ("התעריפונים"). בעקבות אישור החוק, פרסם נגיד בנק ישראל ביום 8 בינואר 2008, את כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, וכן הוכנסו תיקונים בהוראות ניהול בנקאי תקין שעסקו בעמלות. בהמשך פורסמו ברשומות תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), תיקונים לכללים הנ"ל בנושא העמלות, עדכון לרשימת השירותים שבפיקוח והמחירים המירביים שנקבעו להם, וחוזרי הבהרות בנוגע ליישום התעריפונים והכללים החדשים.

בתוספת לכללים פורסמו תעריפון העמלות המלא (החל על לקוחות שמקבלים שירות בנקאי מלא) ותעריפונים מצומצמים (אשר יחולו על מגזרי לקוחות שמקבלים שירותים בנקאיים חלקיים). התעריפונים האמורים חלים על שני פלחי לקוחות: יחידים, ותאגידים שמחזור הכנסותיהם השנתי אינו עולה על מליון ש"ח (להלן: "עסקים קטנים").

השינויים העיקריים שבאו לידי ביטוי בכללים ובתעריפונים שצורפו אליהם הינם:

- מספר העמלות הכוללות בתעריפונים החדשים הופחת משמעותית בהשוואה למספרן כיום (בשיעור של כ-66%) והובהר כי לא ניתן יהיה לגבות עמלות ממגזרי הלקוחות עליהם חלה ההוראה, שאין כלולות בתעריפונים החדשים;

- יחיד יהיה פטור מתשלום דמי ניהול קבועים בגין חשבון עובר ושב, למעט תשלום בגין פעולות המבוצעות בחשבונו על ידי פקיד או באמצעות ערוצים ישירים, כמפורט להלן;
- ניתן יהיה לגבות עמלה בגין הקצאת מסגרת אשראי מלקוח יחיד, רק אם הלקוח לא ניצל כלל את מסגרת האשראי שהוקצתה לו. לקוח שניצל את מסגרת האשראי, בחלקה או במלואה, יחוייב בריבית או בעמלת הקצאת אשראי, הגבוה מביניהן;
- נאסר לגבות עמלה בגין טיפול באשראי מעסקים קטנים ומלקוחות יחידים, בגין הלוואות בהיקף שאינו עולה על 50,000 ש"ח. כמו כן, נאסר לגבות עמלה זו בעת חידוש מסגרת אשראי שאינו כרוך בשינוי או בהגדלת בטחונות. במקרה של הגדלת מסגרת אשראי, ניתן יהיה לגבות עמלה רק בגין תוספת האשראי;
- נערכה הבחנה בין עמלות שייגבו בגין שירותים בחשבון עובר ושב, אשר ניתנים על ידי פקיד (וכוללים רשימה סגורה של 8 סוגי פעולות), לבין עמלות שייגבו בגין שירותים כאמור, אשר ניתנים באמצעות ערוצים ישירים (וכוללים רשימה סגורה של 10 סוגי פעולות).

על התאגידים הבנקאיים הוטל להודיע ללקוחותיהם על תעריפי השירותים נשוא התעריפונים, עד ליום 1 ביולי 2008. הבנק וחברות בנות נוספות בקבוצה פרסמו תעריפונים בהתאם למתכונת שנקבעה בכללים האמורים והודיעו עליהם ללקוחותיהם.

בעקבות פרסום התעריפונים החדשים של הבנקים וכניסתו של התיקון בחוק לתוקף, בראשית חודש יולי 2008, נמתחה ביקורת ציבורית על בנק ישראל ועל הבנקים בשל כך שהרפורמה בעמלות לא הביאה, לדעת המבקרים, לירידה המצופה בתעריפי העמלות. בהמשך אף הוגשו מספר הצעות חוק פרטיות שביקשו להטיל מגבלות נוספות על אופן קביעת העמלות בידי הבנקים ועל הפיקוח של בנק ישראל בנושא זה, עד כדי קביעת איסור בחקיקה על גביית עמלות מסוימות או קביעת שיעורן המירבי של עמלות מסוימות בחוק. בשלב זה לא ניתן להעריך האם הצעות החוק האמורות תקודמנה ומה יהיה ההסדר שייקבע על פיהן בסופו של דבר, אם בכלל, ולפיכך לא ניתן להעריך את ההשפעה שתהיה לדבר על הכנסות הקבוצה.

ביום 21 ביולי 2008 פרסם המפקח על הבנקים חוזר בו הודיע לתאגידים הבנקאיים על תיקונים שבכוונתו להכניס בכללים בנוגע לעמלות שייגבו מאזרחים ותיקים, נציגות בית משותף ועבור הפקדת שיקים בתיבות שירות. הבנקים התבקשו להיערך ליישום התיקונים ולהחיל את חלקם עוד בטרם יפורסמו ברשומות.

התנהגות הלקוחות כפי שנצפית בבנק מאז כניסת חוק העמלות לתוקף, מלמדת שקהל הלקוחות משנה את התנהגותו הצרכנית ומתאים אותה לתנאים החדשים. כך, לדוגמה, היקף הפקדות השיקים באמצעות המשובים עלה משמעותית; כמות ההפקדות בתיבת השירות גדלה מאוד וכמות המנויים הפעילים לשירות הערוצים הישירים (אינטרנט ומענה קולי) גדלה בכמות שלא נצפתה בעבר.

על פי הערכות מוקדמות, המתבססות על היקף העמלות שגבה הבנק בחודש הראשון להפעלת הרפורמה, נראה כי לא צפויה פגיעה מהותית בהכנסות הקבוצה. עם זאת, יש להדגיש כי נוכח פרק הזמן הקצר שחלף מאז הפעלת החוק, נוכח השינויים האמורים בהתנהגות הצרכנים ונוכח הצעות שונות שעדיין מושמעות מפי גורמים שונים, קיים קושי בהערכת ההשלכות של חוק העמלות על הכנסות הקבוצה.

הבנק ממשיך לעקוב אחר הפרמטרים השונים והשפעתם.

לפרטים נוספים בנושא זה, ר' "חקיקה והסדרים בנושא העמלות הבנקאיות" בפרק "חקיקה ופיקוח" בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 196-198).

לפרטים בדבר השלכות הרפורמה בשוק ההון, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 131-132) וביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 397-402). לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1' לתמצית הדוחות הכספיים.

מגזר משקי הבית בבנק מרכנתיל דיסקונט

במסגרת יישום מדיניות בנק מרכנתיל דיסקונט, הרואה במגזר משקי הבית יעד מרכזי בהתפתחותו העסקית, הוחלט על פתיחת עד 8 סניפים נוספים במהלך שנת 2008, באזורים בעלי פוטנציאל גבוה למתן שירותי בנקאות למגזר משקי הבית, מהם סניף אחד באזור עכו (שמרבית לקוחותיו מתגוררים ביישובים בהם קיים רוב לאוכלוסיה הלא יהודית). במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008 טרם נפתחו סניפים חדשים. לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר משקי הבית", ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 89-76).

במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות החטיבה הקמעונאית של הבנק ושל בנק מרכנתיל דיסקונט המוגדרים כחברות קטנות ועסקים קטנים עם חבות של עד 10 מיליון ש"ח.

מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר עסקים קטנים לקוחות המגזר

הרווח הנקי של המגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-77 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 130 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 40.8%. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה הרווח של המגזר לתקופה מסתכם ב-84 מיליון ש"ח, לעומת 110 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 23.6%.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה ב-82 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 83 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 1.2%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים (במיליוני ש"ח):

פעילות מקומית					
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בניה ונדל"ן	משכנתאות	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
382	-	1	32	15	430
(207)	-	-	(17)	(9)	(233)
סך-הכל רווח מפעולות מימון					
175	-	1	15	6	197
81	2	6	3	1	93
סך-הכל הכנסות					
256	2	7	18	7	290
הפרשה לחובות מסופקים					
36	-	-	10	1	47
45	1	(2)	1	3	48
רווח (הפסד) נקי					
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסויימים*					
40	1	(1)	2	3	45
יתרה ממוצעת של נכסים					
11,741	-	3	1,476	1,378	14,598
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
11,071	-	-	646	128	11,845

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבויות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות עידוד פרישה מוקדמת.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית					
בנקאות ופינוסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בניה ונדל"ן	משכנתאות	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007					
רווח (הפסד) מפעולות מימון					
לפני הפרשה לחובות מסופקים					
- מחיצוניים	146	4	(1)	18	185
- בינמיזרי	28	-	-	(10)	17
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון					
174	4	(1)	17	8	202
הכנסות תפעוליות ואחרות					
82	7	16	4	(1)	108
סך-הכל הכנסות					
256	11	15	21	7	310
הפרשה לחובות מסופקים					
40	-	-	8	3	51
רווח נקי					
59	4	30	7	-	100
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*					
55	4	6	6	-	71
יתרה ממוצעת של נכסים					
6,997	583	4	2,692	1,437	11,713
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
8,580	-	-	617	230	9,427

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
- מחיצוניים	682	-	1	70	779
- בינמיזרי	(334)	-	-	(39)	(387)
סך-הכל רווח מפעולות מימון					
348	-	1	31	12	392
הכנסות תפעוליות ואחרות					
162	4	14	7	1	188
סך-הכל הכנסות					
510	4	15	38	13	580
הפרשה לחובות מסופקים					
67	-	-	13	2	82
רווח (הפסד) נקי					
65	1	(2)	9	4	77
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*					
70	1	(1)	10	4	84
יתרה ממוצעת של נכסים					
11,644	-	3	1,446	1,349	14,442
יתרה ממוצעת של התחייבויות					
10,618	-	-	675	130	11,423

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות עידוד פרישה מוקדמת.

נתונים עיקריים אודות מגזר עסקים קטנים (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית					
בנקאות ופיננסים	כרטיסי אשראי	שוק ההון	בניה ונדל"ן	משכנתאות	סך-הכל
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
- מחיצוניים	340	4	-	37	27
- בינמיגזרי	(17)	-	-	(5)	(11)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	323	4	-	32	16
הכנסות תפעוליות ואחרות	154	10	25	8	1
סך-הכל הכנסות	477	14	25	40	17
הפרשה לחובות מסופקים	68	-	-	10	5
רווח נקי	75	4	33	15	3
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	79	4	9	15	3
יתרה ממוצעת של נכסים	8,552	291	4	2,153	1,455
יתרה ממוצעת של התחייבויות	8,704	-	-	554	237

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת מחצית ההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

לפרטים בדבר השלכות הרפורמה בשוק ההון, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 131-132) וביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 397-402).

לפרטים בדבר החקיקה בנושא העמלות הבנקאיות והשלכותיה, ר' לעיל וביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מידדה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1 ג' לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות הקמעונאית - מגזר עסקים קטנים", ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 89-92).

מגזר זה כולל בעיקר חברות בעלות מחזור מכירות שנתי העולה על 150 מיליון ש"ח ו/או חבות כוללת העולה על סך של 50 מיליון ש"ח, שהן לקוחות הבנק ובנק מרכזתיל דיסקונט.

אשראי. על פי נתוני בנק ישראל, במחצית הראשונה של שנת 2008 חלה עליה ריאלית באשראי בבנק בשיעור של 9.9%, בהשוואה לעליה ריאלית בשיעור של 5.4% במערכת. עיקר הגידול הכמותי באשראי בבנק נבע מהגידול במגזר העסקי. הגידול האמור נבע בעיקרו מגיוס לקוחות עסקיים איכותיים גדולים ובינוניים. כמו כן הורחבה הפעילות עם לקוחות עסקיים קיימים ומומנו מספר עסקאות לרכישת אמצעי שליטה.

פעילות סחר חוץ. על פי נתוני בנק ישראל שיעורי הגידול בפעילות היבוא והיצוא במערכת הבנקאית בשני הרבעונים הראשונים של שנת 2008 הגיעו ל-39.77% ו-21.91%, בהתאמה, בעוד שיעורי הגידול בפעילות היבוא והיצוא בבנק בתקופה זו הגיעו ל-49.18% ו-50.99%, בהתאמה. הגידול האמור בפעילות היבוא והיצוא נובע מחדירה ללקוחות עתירי פעילות סחר חוץ, שחלקם אף גויסו לראשונה לביצוע פעילות עם הבנק, וכן הרחבת הפעילות עם הלקוחות הקיימים.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

המגזר העסקי לקוחות המגזר

התפתחויות בפעילות המגזר

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-164 מיליון ש"ח, לעומת 191 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 14.1%. ההכנסות של המגזר כוללות דיבידנד בסך של 17 מיליון ש"ח שהתקבל בגין מניות ששימשו כבטוחה להלוואה שקיבל לווה מסוים לעומת סך של 52 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד (ר' ביאור 3 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 285, וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים). בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה הרווח של המגזר לתקופה מסתכם ב-170 מיליון ש"ח, לעומת 196 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 13.2%.

ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה ב-24 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 53 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 54.7%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות המגזר העסקי (במיליוני ש"ח):

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית					
בנקאות שוק ופיננסים ההון		בניה ונדל"ן		סך-הכל		בנקאות בניה ופיננסים ונדל"ן		סך-הכל	
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008									
רווח (הפסד) מפעולות מימון									
לפני הפרשה לחובות מסופקים									
- (83)		-		44		-		4	
-		199		24		223		-	
סך-הכל רווח מפעולות מימון									
116		-		68		184		45	
הכנסות תפעוליות ואחרות									
29		6		3		38		-	
סך-הכל הכנסות									
145		6		71		222		54	
הפרשה לחובות מסופקים									
5		-		7		12		2	
רווח (הפסד) נקי									
48		(2)		30		76		(2)	
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*									
47		(3)		30		74		(2)	
יתרה ממוצעת של נכסים									
25,710		-		10,068		35,778		6,724	
יתרה ממוצעת של התחייבויות									
12,845		3		2,182		15,030		5,920	

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלויות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

נתונים עיקריים אודות המגזר העסקי (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית			
בנקאות שוק		בניה		בנקאות בניה		סך-הכל	
ופינוסים ההון	ונדל"ן	סך-הכל	ופינוסים ונדל"ן	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
395	1	168	564	189	6	195	759
- מחיצוניים							
(281)	-	(87)	(368)	(141)	-	(141)	(509)
- בינמיזרי							
סך-הכל רווח מפעולות מימון							
114	1	81	196	48	6	54	250
הכנסות תפעוליות ואחרות							
21	10	5	36	7	2	9	45
סך-הכל הכנסות							
135	11	86	232	55	8	63	295
הפרשה לחובות מסופקים							
(5)	-	43	38	2	-	2	40
רווח נקי							
60	7	15	82	16	3	19	101
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*							
58	5	14	77	19	3	22	99
11,960	30	8,405	20,395	6,102	777	6,879	27,274
יתרה ממוצעת של נכסים							
יתרה ממוצעת של התחייבויות							
4,913	3	2,357	7,274	4,963	11	4,973	12,247

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות לעידוד פרישה מוקדמת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די ניו יורק.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים				(80)	1	245	166
- בינמיזרי				321	-	(118)	203
סך הכל רווח מפעולות מימון				241	1	127	369
הכנסות תפעוליות ואחרות				68	13	7	88
סך-הכל הכנסות				309	14	134	457
הפרשה לחובות מסופקים				(5)	-	23	18
רווח (הפסד) נקי				81	(3)	46	124
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*				86	(3)	47	130
יתרה ממוצעת של נכסים				24,609	-	10,091	34,700
יתרה ממוצעת של התחייבויות				11,979	3	2,375	14,357

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די ניו יורק.

פעילות מקומית		פעילות בינלאומית						
בנקאות ושוק ופיננסים	בניה ונדל"ן	סך-הכל	בנקאות ופיננסים ונדל"ן	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל		
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007								
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
570	-	251	821	199	11	210	1,031	- מחיצוניים
(333)	-	(116)	(449)	(124)	-	(124)	(573)	- בינמיגזרי
סך-הכל רווח מפעולות מימון								
237	-	135	372	75	11	86	458	הכנסות תפעוליות ואחרות
80	21	9	110	8	3	11	121	סך-הכל הכנסות הפרשה לחובות מסופקים
317	21	144	482	83	14	97	579	רווח נקי
9	-	39	48	4	1	5	53	רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*
110	11	44	165	21	5	26	191	יתרה ממוצעת של נכסים
113	9	45	167	24	5	29	196	יתרה ממוצעת של התחייבויות
16,752	29	8,615	25,396	5,782	821	6,603	31,998	
8,132	3	2,192	10,328	4,601	10	4,611	14,939	

במחצית הראשונה של שנת 2008 נמשכה ההתרחבות בפעילות הכלכלית, תוך התמתנות בקצב הגידול בהשוואה לשנת 2007. התוצר המקומי הכוללי גדל בשיעור שנתי של 5.3%, לעומת 5.9% במחצית השנייה של שנת 2007. ההאטה הובלה על-ידי תוצר המגזר העסקי, שגדל בשיעור שנתי של 6.3%, לעומת 7.2% במחצית השנייה של שנת 2007. יש לציין, כי במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008 הואט קצב הצמיחה של המגזר העסקי מ-6.5% ברבעון הראשון ל-4.9% ברבעון השני, ובמקביל חלה האטה בצמיחת התמ"ג מ-5.6% ל-4.2%, בהתאמה.

להלן כיווני ההתפתחות העיקריים:

- יבוא הסחורות והשירותים גדל בשיעור שנתי של 4.6%, לעומת 12.7% במחצית השנייה של שנת 2007. הגידול ביבוא במחצית הראשונה של השנה הושפע מעליה חדה ביבוא כלי רכב לצריכה ולהשקעה.

על פי סקר החברות של בנק ישראל, נרשמה במחצית הראשונה של שנת 2008 האטה בענפי המסחר, התעשייה והשירותים (ללא ענפי הטכנולוגיה העילית). בתעשיות הטכנולוגיה המתקדמת הורגשה האטה מתונה מאשר בחברות

**התפתחויות
בסקטור העסקי
במחצית הראשונה
של שנת 2008**

אחרות. בענפי המלונאות, התחבורה והתקשורת ובשירותי הטכנולוגיה העילית נמשכה ההתרחבות המהירה.

התפתחויות בשוק האשראי החוץ-בנקאי

ברבעון הראשון של שנת 2008 גדל סך האשראי לסקטור העסקי בשיעור שנתי של 1.3% בלבד לעומת שיעור גידול של כ-11% בשנת 2007. באשראי הבנקאי חל גידול בשיעור שנתי של 5.5% לעומת 2.4% בשנת 2007. מאידך, באשראי מהגופים המוסדיים ומתושבי חוץ חלה ירידה בשיעור שנתי של 3.9% ושל 29.7%, בהתאמה. צוין כי הירידה באשראי העסקי מהגופים המוסדיים, התרחשה לאחר גידול ניכר בשנים האחרונות. גופים אלה כללים בעיקר קופות גמל, חברות ביטוח וקרנות פנסיה, שהקימו, בשנים האחרונות, יחידות חוץ בנקאיות למימון אשראי עסקי. ברבעון השני של שנת 2008 נמשכה, להערכת הבנק, מגמת הירידה באשראי החוץ בנקאי, ומאידך גידול באשראי הבנקאי. מגמה זו, שהחלה ברבעון הראשון של שנת 2008 מושפעת מירידה ניכרת בהיקף הנפקות איגרות החוב הקוצרניות, שהתרחשה על רקע המשבר בשווקים הפיננסיים.

ברבעון השני של שנת 2008 נמשכה החולשה בשוק הנפקות איגרות החוב המקומיות, כאשר היקף הגיוס הצטמצם ל-5.7 מיליארד ש"ח, לעומת 11.7 מיליארד ש"ח ברבעון הראשון של השנה. במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם סך גיוסי איגרות החוב ב-17.4 מיליארד ש"ח, לעומת 49.7 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ולעומת 82 מיליארד ש"ח בשנת 2007 כולה. כתוצאה ממגמות הפוכות באשראי הבנקאי לעומת האשראי החוץ-בנקאי, חלה עליה במשקלו של האשראי הבנקאי מ-51.3% בסוף שנת 2007 ל-51.8% בחודש מרס 2008, וזאת לאחר מספר שנים של ירידה חדה ומתמשכת במשקלו בסך האשראי העסקי.

התפתחויות צפויות בביקוש לאשראי בנקאי

להערכת הבנק, במחצית השניה של שנת 2008 צפויה להימשך ההאטה בקצב גידול האשראי הכולל לסקטור העסקי, על רקע הצפי להתמתנות בהתרחבות התוצר העסקי. ההאטה הצפויה בצמיחה תלויה בירידה בצרכי ההון החוזר של החברות לצד ירידה באשראי לפיתוח ולהשקעות. להערכת הבנק, מגמת הגידול באשראי הבנקאי לסקטור העסקי והסטט ביקושים מהשוק החוץ-בנקאי המקומי ומשווקי חו"ל למערכת הבנקאית המקומית, צפויה להימשך, כתוצאה מההתפתחויות הבאות:

- רמה גבוהה של סלקטיביות בשוק הנפקות האג"ח הקוצרניות, תוך עליה במרווחים. מגמה זו עשויה להתעצם ולהחריף את הירידה בהנפקת אג"ח, כהמשך למגמה שהחלה במחצית השניה של שנת 2007, עם פרוץ משבר האשראי;
- הירידה בהיקף גיוסי ההון מצד החברות על רקע העמקת המשבר בשוק ההון;
- מיחזור חלק מפירעונות אג"ח, שמועד פירעונן הינו בין השנים 2008-2009, באמצעות אשראי בנקאי, וזאת בהעדר מקורות אחרים;
- ניצול הזדמנויות לביצוע רכישה חוזרת של אג"ח שהונפקו ונסחרות בתשואות גבוהות;
- צמצום בזמינות מקורות המימון העומדים לרשות חברות ישראליות בשווקים הפיננסיים העולמיים, תוך נקיטת מדיניות סלקטיבית במתן אשראי מצד גופים פיננסיים בחו"ל.

התפתחויות צפויות בשוקי המגזר

במחצית השניה של שנת 2008 צפויה האטה בפעילות הסקטור העסקי, שתושפע בעיקר מההתפתחויות הבאות:

- קצב הגידול של הצריכה הפרטית צפוי לרדת כתוצאה מההרעה הצפויה בשוק העבודה וההאטה במשק, על רקע ההאטה בשוקי העולם. זאת ועוד, הירידה בקצב הצריכה הפרטית תושפע גם מירידה בהכנסה הריאלית עקב האינפלציה, השחיקה בנכסים הפיננסיים ועליית אי-הודאות במשק לגבי המשך הצמיחה.
- ביצוא הסחורות והשירותים צפויה האטה נוספת על רקע צמצום ביקושים גלובלי.
- צפוי קיפאון ואף ירידה בהשקעה בנכסים קבועים במשק.

מסקר החברות של בנק ישראל עולה תמונה מעורבת באשר לרבעון השלישי של שנת 2008: בעוד שבענפי

התעשייה, השירותים העסקיים והבניה צפויה להימשך מוגמת ההאטה, הרי שבענפי המסחר, בתי המלון וענפי התחבורה והתקשורת צפויה האצה.

האמור לעיל בדבר התפתחויות צפויות בשוקי המגזר ובביקוש לאשראי בנקאי הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. המידע עשוי שלא להתממש במידה ותחול התמתנות ניכרת בקצב הגידול בביקושים המקומיים והחיצוניים כתוצאה מהאטה ניכרת בפעילות בשווקים הגלובליים, שינויים בשערי הריבית בעולם ובמשק המקומי, העמקת החולשה בשוק ההון, הרעה במצב הביטחוני מדיני, והתפתחויות אחרות בתנאים המקרו כלכליים, שאינן בשליטת הבנק.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והנחיות רגולטוריות אשר חלות על מערכת הבנקאות בישראל, מצד גורמי פיקוח שונים, ובכלל זה: הפיקוח על הבנקים, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר, הממונה על ההגבלים העסקיים, רשות ניירות ערך ועוד. להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזר.

מגבלות לווה בודד, קבוצת לווים וחבות כל שש קבוצות הלווים הגדולות. הבנק קבע מדיניות פנימית לפיה סך החבות לקבוצת לווים לא תעלה על שיעור של 25% מהון הבנק. ליום 31 בדצמבר 2007 חושבה מגבלת קבוצת לווים לפי שיעור של 30% מהון הבנק ומגבלת סך החבות של ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולות לפי שיעור של 135% מהון הבנק, וזאת בהתאם להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313.

החל מיום 1 באפריל 2008 הבנק עבר לחישוב מגבלת קבוצת לווים לפי שיעור של 25% מהון הבנק ומגבלת סך החבויות של ששת הלווים וקבוצות הלווים הגדולות לפי שיעור של 150% מהון הבנק, וזאת על פי אישורו של המפקח על הבנקים.

לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1 ג' לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות "המגזר העסקי", ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 101-93).

מגזר הבנקאות המסחרית לקוחות המגזר

מגזר זה כולל בעיקר חברות בעלות מחזור מכירות שנתי הגבוה מ-30 מיליון ש"ח ו/או חבות כוללת בסך של 10-50 מיליון ש"ח, שהן לקוחות הבנק ובנק מרכזתיל דיסקונט.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי של המגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-56 מיליון ש"ח, לעומת 92 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 39.1%. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה הרווח של המגזר לתקופה מסתכם ב-61 מיליון ש"ח, לעומת 81 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 24.7%.

ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה ב-64 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 48 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 33.3%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות המסחרית (במיליוני ש"ח):

פעילות מקומית										פעילות בינלאומית			
בנקאות כרטיסי שוק	בניה	סך	בנקאות בניה	סך	בנקאות כרטיסי שוק	בניה	סך	בנקאות בניה	סך				
והון	והון	והון	והון	והון	והון	והון	והון	והון	והון				
273	-	-	7	14	294	18	4	22	316				
(202)	-	-	7	(13)	(208)	48	18	66	(142)				
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008													
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים													
- מחיצוניים													
- בימיגורי													
סך-הכל רווח מפעולות מימון													
הכנסות תפעוליות ואחרות													
סך-הכל הכנסות													
הפרשה לחובות מסופקים													
רווח (הפסד) נקי													
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*													
9,072	15	1	2,075	128	11,291	6,058	1,644	7,702	18,993				
יתרה ממוצעת של נכסים													
יתרה ממוצעת של התחייבויות													
* נוטרול הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באידי בי ניו יורק.													

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007

רווח (הפסד) מפעולות מימון										
לפני הפרשה לחובות מסופקים										
227	259	185	74	(32)	12	31	-	1	(76)	מחיצוניים
(15)	(131)	(140)	9	116	(11)	(18)	-	(1)	146	- בינמיזרי
סך-הכל רווח מפעולות מימון										
212	128	45	83	84	1	13	-	-	70	
52	13	3	10	39	1	2	10	1	25	הכנסות תפעוליות ואחרות
264	141	48	93	123	2	15	10	1	95	סך-הכל הכנסות
28	6	3	3	22	1	10	-	-	11	הפרשה לחובות מסופקים
92	47	18	29	45	1	2	25	-	17	רווח נקי
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*										
74	52	21	31	22	1	1	4	-	16	
22,405	10,217	4,103	6,114	12,188	86	2,372	1	96	9,633	יתרה ממוצעת של נכסים
יתרה ממוצעת של התחייבויות										
19,345	6,497	496	6,001	12,848	-	685	-	3,368	8,795	

* ונטרול הרכיבים הבאים: רוח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הכרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות לעידוד פרישה מוקדמת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

דיסקונט בנק דיסקונט לישראל וחברות מאוחדות שלו

נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות המסחרית (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית					פעילות בינלאומית				
בנקאות כרטיסי שוק	בניה	סך	בנקאות בניה	סך	בנקאות כרטיסי שוק	בניה	סך	בנקאות בניה	סך
ופיננסים אשראי	ההון	ונדל"ן	משכנתאות	הכל	ופיננסים אשראי	ההון	ונדל"ן	משכנתאות	הכל
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008									
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים									
- מחיצוניים	647	-	-	-	16	15	678	57	8
- בינמיגזרי	(505)	-	-	-	12	(14)	(507)	83	37
סך-הכל רווח מפעולות מימון	142	-	-	-	28	1	171	140	45
הכנסות תפעוליות ואחרות	51	-	10	7	-	-	68	10	5
סך-הכל הכנסות הפרשה לחובות מסופקים	47	-	-	-	11	(2)	56	2	6
רווח (הפסד) נקי	(14)	-	-	9	2	(3)	45	14	59
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים	(11)	-	-	9	2	-	47	14	61
יתרה ממוצעת של נכסים	8,912	15	1	2,027	111	11,066	5,734	2,757	8,491
יתרה ממוצעת של התחייבויות	4,895	3,712	-	482	-	9,089	3,813	483	4,296

* נוטרו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007									
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים									
- מחיצוניים	72	1	-	48	15	136	115	195	310
- בינמיגזרי	57	(1)	-	(18)	(14)	24	16	(125)	(109)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	129	-	-	30	1	160	131	70	201
הכנסות תפעוליות ואחרות	47	1	16	6	1	71	20	5	25
סך-הכל הכנסות הפרשה לחובות מסופקים	29	-	-	9	1	39	5	4	9
רווח נקי	8	-	26	14	1	49	23	20	43
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	12	-	5	13	1	31	26	24	50
יתרה ממוצעת של נכסים	9,112	93	1	2,128	93	11,427	6,232	4,143	10,375
יתרה ממוצעת של התחייבויות	6,794	3,312	-	367	-	10,473	6,190	453	6,643

* הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לפרטים בדבר ההשלכות האפשריות של ההוראה החדשה בנושא "מידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסד אשראי", ר' ביאור 1 ג' לתמצית הדוחות הכספיים.
לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות המסחרית", ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 104-101).

במסגרת מגזר זה נכללים לקוחות החטיבה הקמעונאית של הבנק (יחידים ותאגידים) המנהלים את חשבונותיהם באחריות המרכזים לבנקאות פרטית. לקוחות אלה הינם, בדרך כלל, לקוחות ישראליים בעלי פסיבה של 2 מיליון ש"ח ומעלה ולקוחות תושבי חוץ. כן כולל המגזר לקוחות בעלי עושר פיננסי בינוני וגבוה בבנק מרכנתיל דיסקונט, כל פעילות חברת הבת בז'נבה ופעילות לקוחות הבנקאות הפרטית באי די בי ניו יורק ובסניף לונדון.

מגזר הבנקאות

הפרטית

(PRIVATE BANKING)

לקוחות המגזר

הרווח הנקי של המגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-39 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 29 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 34.5%. בניטרול השפעת רכיבים מסוימים, כמפורט להלן, היה הרווח של המגזר לתקופה מסתכם ב-41 מיליון ש"ח, לעומת 34 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 20.6%.

היקף הפעילות של

המגזר והרווח הנקי שלו

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח):

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית			
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	סך הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
451	1	452	164	-	164	616	-
(419)	-	(419)	(105)	-	(105)	(524)	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון							
32	1	33	59	-	59	92	-
11	8	19	4	14	18	37	-
סך-הכל הכנסות תפעוליות ואחרות							
43	9	52	63	14	77	129	-
הפרשה לחובות מסופקים							
-	-	-	(1)	-	(1)	(1)	-
12	-	12	11	1	12	24	-
רווח נקי							
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*							
12	-	12	11	1	12	24	-
1,951	5	1,956	2,328	-	2,328	4,284	-
18,257	-	18,257	11,624	-	11,624	29,881	-

* הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית			פעילות בינלאומית			
בנקאות ופינוסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופינוסים	שוק ההון	סך הכל	סך הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007						
רווח (הפסד) מפעולות מימון						
לפני הפרשה לחובות מסופקים						
- מחיצוניים	(486)	1	(485)	(681)	-	(1,166)
- בינמיגזרי	513	-	513	735	-	1,248
סך-הכל רווח מפעולות מימון	27	1	28	54	-	82
הכנסות תפעוליות ואחרות	10	11	21	2	16	39
סך-הכל הכנסות	37	12	49	56	16	121
הפרשה לחובות מסופקים	-	-	-	3	-	3
רווח נקי	7	2	9	14	5	28
רווח נקי, בניטרול						
רכיבים מסוימים*	7	4	11	15	4	30
יתרה ממוצעת של נכסים	1,128	7	1,135	3,666	-	4,801
יתרה ממוצעת של התחייבויות	18,656	-	18,656	17,041	-	35,697

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות לעידוד פרישה מוקדמת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באידי בי ניו יורק.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008						
רווח מפעולות מימון לפני						
הפרשה לחובות מסופקים						
- מחיצוניים	1,010	1	1,011	337	-	1,348
- בינמיגזרי	(952)	-	(952)	(214)	-	(1,166)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	58	1	59	123	-	182
הכנסות תפעוליות ואחרות	18	18	36	3	28	67
סך-הכל הכנסות	76	19	95	126	28	249
הפרשה לחובות מסופקים	-	-	-	1	-	1
רווח נקי	14	-	14	22	3	39
רווח נקי, בניטרול						
רכיבים מסוימים*	15	1	16	22	3	41
יתרה ממוצעת של נכסים	1,775	5	1,780	2,588	-	4,368
יתרה ממוצעת של התחייבויות	18,720	-	18,720	15,136	-	33,856

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באידי בי ניו יורק.

נתונים עיקריים אודות מגזר הבנקאות הפרטית (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית							פעילות בינלאומית			
בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	בנקאות ופיננסים	שוק ההון	סך הכל	סך הכל	סך הכל	שוק ההון	בנקאות ופיננסים	
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007										
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים										
- מחיצוניים	(496)	1	(495)	(602)	-	(602)	(1,097)			
- בינמיגרי	548	-	548	701	-	701	1,249			
סך-הכל רווח מפעולות מימון	52	1	53	99	-	99	152			
הכנסות תפעוליות ואחרות	19	22	41	8	23	31	72			
סך-הכל הכנסות	71	23	94	107	23	130	224			
הפרשה לחובות מסופקים	-	-	-	4	-	4	4			
רווח נקי	10	4	14	10	5	15	29			
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	12	6	18	12	4	16	34			
יתרה ממוצעת של נכסים	1,190	7	1,197	2,834	-	2,834	4,031			
יתרה ממוצעת של התחייבויות	18,469	-	18,469	17,129	-	17,129	35,598			

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת מחצית ההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות לעידוד פרישה מוקדמת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לפרטים בדבר החקיקה בנושא העמלות הבנקאיות והשלכותיה, ר' ביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים נוספים אודות "מגזר הבנקאות הפרטית", ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 109-104).

מגזר זה כולל פעילויות המאופיינות כפעילות בנקאית שאינה נעשית מול לקוחות הקבוצה (פרט לחדר עסקות), אשר כוללות בעיקר את פעילות הנוסטרו של הבנק, של בנק מרכנתיל דיסקונט ושל אי די בי ניו יורק בניירות ערך ועם בנקים אחרים, ניהול החשיפות של סיכוני שוק ונזילות, ופעילות חדר עסקות, לרבות בנגזרים פיננסיים. כמו כן, כולל המגזר את חלקו של הבנק ברווחי הבנק הבינלאומי וברווחי חברות כלולות שהן תאגידי עזר. כן כולל המגזר את תת מגזר חברות ריאליות, אשר כולל את פעילות קבוצת דיסקונט בהשקעות ריאליות. עיקר פעילות תת מגזר זה הינה השקעות המבוצעות על ידי חברת הבת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות ועל ידי הבנק במישרין.

מגזר הניהול הפיננסי הגדרת המגזר

ניירות ערך מגובי נכסים. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 ביוני 2008 כולל השקעה באגרות חוב מגובות משכנתא בסכום של כ-3.0 מיליארד דולר ארה"ב, אשר מוחזקות בידי אי די בי ניו יורק לעומת סך של כ-2.2 מיליארד דולר ביום 31 בדצמבר 2007, עליה של 36.4%. כ-96% מתיק אגרות החוב מגובות המשכנתא, מורכב מאגרות חוב של סוכנויות פדרליות שונות (Ginnie Mae, Fannie Mae, Freddie Mac) בדירוג AAA בארה"ב. ההשקעה באגרות החוב האמורות אינה כוללת חשיפה לשוק ה-Subprime.

ליום 30 ביוני 2008, כלל תיק ניירות הערך מגובי המשכנתאות (MBS) הפסדים שטרם מומשו בסך של כ-9.5 מיליון דולר. ליום 22 באוגוסט 2008, הסתכמו ההפסדים שטרם מומשו כאמור בסך של כ-31 מיליון דולר.

אגרות חוב קונצרניות. תיק ניירות ערך הזמינים למכירה של קבוצת דיסקונט ליום 30 ביוני 2008 כולל השקעה באגרות חוב קונצרניות בסכום של כ-921 מיליון דולר ארה"ב (סך של כ-560 מיליון מוחזק

התפתחויות במגזר

באי די בי ניו יורק וסך של כ-361 מיליון דולר במישרין על ידי הבנק). לפרטים בדבר הפסדים שטרם מומשו הכלולים ביתרת איגרות החוב האמורות, ר' ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים, סעיפים ד' ו-ח'.

השקעה ישירה באיגרות חוב של סוכנויות פדרליות. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 ביוני 2008 כולל השקעה ישירה באיגרות חוב של Freddie Mac, Fannie Mae, FHLB (Federal Home Loan Bank) (להלן: "הסוכנויות הפדרליות"), אשר מוחזקות בידי חברה מאוחדת בחו"ל, בסך של 297 מיליון דולר, לעומת 1,009 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2007, ירידה של 70.6%. ליום 22 באוגוסט 2008 עמדה יתרת ההשקעות כאמור על סך של כ-223 מיליון דולר. ההפרש בין השווי בספרים של ניירות הערך האמורים לבין שווי השוק שלהם, ליום 22 באוגוסט 2008, מסתכם בכ-1 מיליון דולר.

שינויים בתיק במחצית הראשונה של שנת 2008. בתקופה האמורה, במקביל לפרעונות בהשקעות הישירות, הגדילה חברת הבת את השקעותיה באיגרות חוב מגובות משכנתא (MBS), בעיקר של הסוכנויות. הירידה בתיק של ההשקעות הישירות באיגרות חוב של סוכנויות פדרליות נבעה בעיקר מפדיונות מוקדמים, בהתאם לאופציות call, שהופעלו על ידי הסוכנויות הפדרליות. הפדיונות המוקדמים כאמור לא גרמו לקבוצה הפסדים. ההשקעות הנוספות באיגרות חוב מגובות משכנתא (MBS) היו, כאמור, בעיקר באיגרות חוב של הסוכנויות, בדירוג AAA. יתרת ההשקעות ליום 30 ביוני 2008, בסך של כ-91 מיליון דולר, המהווים כ-3% מהתיק לאותו מועד, הייתה גם היא באיגרות חוב המדורגות AAA. לאחר תאריך המאזן הורד דירוג של 5 איגרות חוב שאינן של הסוכנויות, שיתרתן ליום 30 ביוני 2008 עמדה על כ-50 מיליון דולר, אולם גם לאחר הירידה האמורה נותרו איגרות החוב ב-"דירוג השקעה".

המדיניות בדבר הרכב תיק הנוסטרו. בשנת 2007 החליט הבנק לגוון את השקעות הנוסטרו ולהסיט בהדרגה חלק מהשקעתו באיגרות חוב ממשלתיות לאיגרות חוב קונצרניות במטבע חוץ ולהשקעות באמצעות ניהול חיצוני. בין היתר השקיע הבנק סך של כ-100 מיליון דולר בקרן של קרנות גידור. האירועים בשווקים הפיננסיים, החל מחודש יוני 2007, השפיעו גם על הישגיהן של קרנות הגידור, בייחוד אלה שנחשפו לאשראי. השפעת המשבר הגיעה לשיאה במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008. לאחרונה, עקב ביצועי הקרן ובקשות משקיעים לפדות את אחזקתם, החלה הקרן בתהליך מובנה של סגירת הקרן. בגין ההשקעה האמורה נרשמה בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 הפרשה לירידת ערך, בסך של כ-44 מיליון ש"ח, כמחציתה בגין ירידת שער החליפין של הדולר (ר' ביאור 25 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 381). במחצית הראשונה של שנת 2008, נרשמה הפרשה נוספת לירידת ערך, בסך של 42 מיליון ש"ח. חלקה הגדול בגין ירידת שער החליפין של הדולר. בחודש אוגוסט 2008 פדתה הקרן כ-47% מהיחידות בקרן. בגין המימוש האמור לא נגרם הפסד נוסף מעבר להפרשה לירידת ערך שהייתה רשומה בספרי הבנק. יתרת ההשקעה בקרן לאחר המימוש כאמור עומדת על כ-170 מיליון ש"ח. לפרטים נוספים, ר' ביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים.

ההפסד של המגזר, ללא הפעילות של תת מגזר החברות הריאליות, הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-127 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 107 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה ההפסד של המגזר לתקופה מסתכם ב-121 מיליון ש"ח, לעומת הפסד של 100 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

סך כל ההכנסות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 189 מיליון ש"ח, לעומת 42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, והן כוללות שלושה מרכיבים עיקריים:

1. הפסד מפעילות הנוסטרו בארץ (בעיקר מנגזרים פיננסיים) בסך של 264 מיליון ש"ח, (הכולל הפסד מהפרשה

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

לירידת ערך ההשקעה בקרן של קרנות גידור, ר' לעיל), נטו לאחר קיזוז רווח של 52 מיליון ש"ח ממכירה של ניירות ערך ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר. זאת לעומת רווחים מפעילות נוסטרו בסך של 101 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, מהם 35 מיליון ש"ח ממכירה של ניירות ערך ומהתאמות לשווי הוגן של ניירות ערך למסחר.

2. רווח נטו, מניהול נכסים והתחייבויות בסך של 412 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 39 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

3. רווח מפעילות בחו"ל בסך של 41 מיליון ש"ח, לעומת הפסד בסך של 20 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות מגזר הניהול הפיננסי (במיליוני ש"ח):

הערות					
פעילות מקומית	פעילות בינלאומית	פעילות סך-הכל	פעילות מקומית	פעילות בינלאומית	פעילות סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני					
2008			2007		
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים					
139	3	142	(25)	(95)	(120)
הכנסות תפעוליות ואחרות					
9	10	19	16	(4)	12
סך-הכל הכנסות					
148	13	161	(9)	(99)	(108)
הפרשה לחובות מסופקים					
(1)	11	10	-	3	3
רווח (הפסד) נקי					
(30)	(20)	(50)	(61)	(76)	(137)
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים					
(33) ⁽¹⁾	(20) ⁽¹⁾	(53) ⁽¹⁾	(65) ⁽²⁾	(74) ⁽²⁾	(139) ⁽²⁾
41,619	14,226	55,845	53,888	18,649	72,537
יתרה ממוצעת של נכסים					
23,016	4,568	27,584	18,546	7,496	26,042
יתרה ממוצעת של התחייבויות					

(1) נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.
(2) נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני						
2007				2008		
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני						
16	(22)	38	192	19	173	הפרשה לחובות מסופקים

26	2	24	(3)	22	(25)	הכנסות תפעוליות ואחרות

42	(20)	62	189	41	148	סך-הכל הכנסות

4	4	–	1	2	(1)	הפרשה לחובות מסופקים

(107)	(49)	(58)	(127)	(24)	(103)	רווח (הפסד) נקי

(2)(100)	(2)(46)	(2)(54)	(1)(121)	(1)(24)	(1)(97)	רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים

69,014	20,304	48,710	57,060	14,991	42,069	יתרה ממוצעת של נכסים

23,726	8,440	15,286	21,634	7,272	14,362	יתרה ממוצעת של התחייבויות

(1) נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.
(2) נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת קופות הגמל, השפעת מחצית ההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

לפרטים נוספים אודות "מגזר הניהול הפיננסי", ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 109-111).

תת מגזר החברות הריאליות הגדרת תת המגזר

תת המגזר כולל את פעילות קבוצת הבנק בהשקעות ריאליות. עיקר פעילות תת המגזר הינה השקעות המבוצעות על ידי חברת הבת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ ועל ידי הבנק במישרין.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על תת המגזר

ליום 30 ביוני 2008, הבנק היה רחוק ממגבלת ההשקעה בתאגידים ריאליים בהתאם לסעיף 23 א' לחוק הבנקאות (רישוי). לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2007, עמ' 112.

היקף הפעילות של תת המגזר והרווח הנקי שלו

ההפסד של תת המגזר הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-36 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 4 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות תת מגזר החברות הריאליות:

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני		לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני	
2007	2008	2007	2008
(12)	(35)	(11)	(24)
5	9	5	2
(7)	(26)	(6)	(22)
9	(15)	1	(1)
4	(36)	(2)	(17)
4	(36)	(2)	(17)

דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ שותפה במספר קרנות השקעה פרטיות וקרנות הון סיכון. וכן משקיעה במספר חברות. יתרת ההשקעה של דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ בקרנות ובחברות האמורות עמדה ביום 30 ביוני 2008 על 231.5 מיליון דולר. יתרת ההתחייבויות העתידיות של דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ להשקעה בקרנות אלה הסתכמה ביום 30 ביוני 2008 ב-227.1 מיליון דולר.

בנוסף להשקעה בקרנות באמצעות דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ, השקיע הבנק במישרין בקרן נוספת. עד ליום 30 ביוני 2008 השקיע הבנק כ-18.6 מיליון דולר בקרן האמורה. יתרת ההתחייבויות העתידיות של הבנק להשקעה בקרן זו הסתכמה ביום 30 ביוני 2008 בכ-4.2 מיליון דולר.

כמו כן, בנק מרכנתיל דיסקונט התקשר בהסכמים להשקעה בחמש קרנות הון סיכון. השקעת בנק מרכנתיל דיסקונט בקרנות אלה עמדה ביום 30 ביוני 2008 על כ-3.5 מיליון דולר. סך ההתחייבויות העתידיות המקסימליות הנוספות של בנק מרכנתיל דיסקונט להשקעה בקרנות אלה הסתכמה ביום 30 ביוני 2008 ב-0.7 מיליון דולר.

השקעות הקבוצה בחברות, בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון

השקעה בחברת מניף. דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ מחזיקה כ-19.6% מהון המניות של חברת מניף שירותים פיננסיים בע"מ (להלן: "מניף"). דירקטוריון דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ אישר העמדה של ערבויות לפרויקטים עד סך של 17.3 מיליון דולר. ליום 30 ביוני 2008 הועמדו בפועל ערבויות בסך של כ-42.4 מיליון ש"ח.

התפתחויות במגזר

בחודש יולי 2007 חתמה דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ על הסכם לרכישת השליטה בחברת מניף, תמורת סכום שאינו מהותי. במסגרת ההסכם התחייבה דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ להעמיד ערבויות

נוספות לטובת פרויקטים של בניה, במקום אלו אשר הועמדו בפועל על ידי המוכר (מסגרת נוספת של כ-17.3 מיליון דולר, מתוכה הועמד בפועל סך של 33 מיליון ש"ח). השלמת העסקה הותנתה בין היתר, בקבלת אישור בנק ישראל. בעקבות הקשיים שהתעוררו בהגעה להסכמות בעניין תוספת להסכם בעלי המניות וכן לאור התפתחויות עסקיות מסוימות במניף, ניהלה דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ משא ומתן עם המוכר לתיקון ההסכם לרכישת זכויותיו במניף.

בחודש אוגוסט 2008 נחתם תיקון להסכם רכישת המניות בכפוף לכך שיתקיימו מספר תנאים עד ליום 7 בספטמבר 2008, ומותנה בקבלת אישור בנק ישראל והממונה על ההגבלים העסקיים עד ליום 15 בדצמבר 2008. **השקעה בפעילות בחו"ל.** בחודש ספטמבר 2007 נחתמו הסכמים לביצוע השקעה בשתי חברות בבעלות מאיר חברה למכונות ומשאיות בע"מ (להלן: "קבוצת מאיר") על פיהם התחייבה דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ להשקיע סכום של עד 40 מיליון יורו בחברת מאיר (קשר) נדל"ן בע"מ (להלן: "מאיר נדל"ן") וסכום של עד 30 מיליון יורו בחברת מאיר אירופה בע"מ (להלן: "מאיר אירופה").

ההתחייבות האמורה של הבנק כפופה לכך שקבוצת מאיר תתחייב, במקביל, להשקיע סכום של עד 160 מיליון יורו במאיר נדל"ן וסכום של עד 120 מיליון יורו במאיר אירופה. עד ליום 30 ביוני 2008 השקיעה דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ סך של כ-8.6 מיליון יורו בשתי החברות מקבוצת מאיר.

לפרטים נוספים אודות ההשקעה בפעילות בחו"ל, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 116).

השקעה ב-KFS. ביום 30 בדצמבר 2007 התקשרו דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ, חברה ("KFS") Kardan Financial Services B.V. וחברת Kardan N.A ("קרדן") בהסכם השקעה לפיו תרכוש דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ על דרך של הקצאה, מניות המהוות במועד הקצאתן 11.01% מהון המניות המונפק והנפרע של KFS (ו-11% מהון המניות המונפק והנפרע של KFS בהנחת דילול מלא), תמורת סך של כ-55.6 מיליון יורו. עסקת ההשקעה הושלמה ביום 31 בדצמבר 2007. דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ בוחנת את ייחוס עודף עלות הרכישה על חלקה בשווי המאזני של KFS (סך של כ-205 מיליון ש"ח). בנוסף, הבנק העמיד ל-KFS מסגרת אשראי בהיקף של עד 225 מיליון יורו. האשראי יינתן לשיעורין, לתקופות שונות ובכפוף לעמידה בתנאים מסוימים, כפי שנקבעו בהסכם בין הצדדים.

לפרטים נוספים אודות ההשקעה ב-KFS, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 117).

לפרטים נוספים אודות תת מגזר החברות הריאליות, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 118-112).

קרן פורטיסימו. בחודש יוני 2008, אושרה השקעה של עד 20 מיליון דולר ארה"ב בקרן Fortissimo Capital Fund II, שהינה קרן מפנה (turn around) לחברות בוגרות מוטות טכנולוגיה.

פעילות הבנק בתחום כרטיסי האשראי מתבצעת הן באמצעות כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (להלן: "כאל"), חברה כרטיסי אשראי, המוחזקת על ידי הבנק בשיעור של 71.8%, והן בהנפקת כרטיסי אשראי של כאל ללקוחות הבנק כמנפיקים משותפים, כחלק מסל השירותים והמוצרים המוצע על ידי הבנק.

הכנסות הבנק מהפעילות בכרטיסי אשראי כוללת, בראש ובראשונה, עמלות שונות הקשורות לפעילות כאל בכרטיסי אשראי (הן כמנפיקה של כרטיסי אשראי והן כסולקת של כרטיסי אשראי), וכן את הכנסות המימון מאשראי בעסקאות המבוצעות בכרטיסי אשראי חוץ בנקאיים. בנוסף, לבנק הכנסות הנובעות מתשלומים המועברים לו בגין כרטיסי אשראי שהונפקו על ידי כאל ביוזמת הבנק, עבור לקוחותיו.

רווחי כאל הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-108 מיליון ש"ח לעומת 90 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 20.0%.

פעילות החברה מתמקדת בשני אפיקים עיקריים: הנפקה וסליקה. במסגרת אפיק ההנפקה פועלת החברה להעמיד אשראי ללקוחותיה.

פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים הפעילות בתחום כרטיסי אשראי

מידע כללי על הפעילות

להלן יובאו נתונים כמותיים על פעילות כאל:

מספר כרטיסים תקפים ⁽³⁾					
31.12.2007			30.6.2008		
כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים ⁽⁴⁾	סך-הכל	כרטיסים לא פעילים	כרטיסים פעילים ⁽⁴⁾	סך-הכל
(באלפים)					
957	148	809	977	152	825
449	141	308	491	165	326
1,406	289	1,117	1,468	317	1,151
סך-הכל					
מחזור עסקאות ⁽⁵⁾					
בשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007		בששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007		בששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008	
(במיליוני ש"ח)					
30,918		14,866		15,958	
7,705		3,661		4,037	
38,623		18,527		19,995	
סך-הכל					

הערות:
(1) "כרטיס בנקאי" - כרטיס אשראי המונפק במשותף עם הבנקים שבהסדר.
(2) "כרטיס חוץ-בנקאי" - כרטיס אשראי המונפק על ידי כאל, שלא במשותף עם הבנקים.
(3) "כרטיס תקף" - כרטיס אשראי בתוקף, שאינו חסום.
(4) "כרטיס פעיל" - כרטיס אשראי שביצע לפחות פעולה אחת ברבעון האחרון.
(5) "מחזור עסקאות" - כולל עסקאות שבוצעו באמצעות הכרטיס וחייבים בגין עסקאות בתשלום נדחה, בניכוי הזיכויים בהם זוכו הבנקים או זוכו לקוחותיהם בגין השימוש בכרטיס האשראי במשך אותה תקופה ועמלות שנגבו עבור הבנקים או עבור כאל. מחזור העסקאות אינו כולל משיכת מזומנים ממכשירי בנק אוטומטיים בישראל.

היקף הפעילות והרווח הנקי

הרווח הנקי מהפעילות הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-94 מיליון ש"ח, לעומת 55 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 70.9%. הרווח הנקי בניטרול רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה מסתכם בסך של 95 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת סך של 56 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 69.6%.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-13 מיליון ש"ח, לעומת 19 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 31.6%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות תחום כרטיסי האשראי (במיליוני ש"ח):

סך-הכל	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
61	-	-	61
(14)	-	-	(14)
- מחיצוניים			
- בינמיזרי			
47	-	-	47
203	-	2	201
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
250	-	2	248
הכנסות תפעוליות ואחרות			
10	-	-	10
סך-הכל הכנסות			
64	-	1	63
הפרשה לחובות מסופקים			
64	-	1	63
רווח נקי			
7,498	15	-	7,483
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*			
יתרה ממוצעת של נכסים			
3,681	3,681	-	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות			

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות עידוד פרישה מוקדמת.

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
52	1	4	47
(14)	(1)	-	(13)
- מחיצוניים			
- בינמיזרי			
38	-	4	34
187	1	7	179
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
225	1	11	213
הכנסות תפעוליות ואחרות			
10	-	-	10
סך-הכל הכנסות			
32	-	4	28
הפרשה לחובות מסופקים			
31	-	4	27
רווח נקי			
6,534	96	583	5,855
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*			
יתרה ממוצעת של נכסים			
3,368	3,368	-	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות			

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

נתונים עיקריים אודות פעילות תחום כרטיסי האשראי (במיליוני ש"ח) (המשך):

מסקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך הכל
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
115	-	-	115
(28)	-	-	(28)
- מחיצוניים			
- בינמיגזרי			
87	-	-	87
389	4	-	385
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
476	4	-	472
הכנסות תפעוליות ואחרות			
13	-	-	13
סך-הכל הכנסות			
94	1	-	93
הפרשה לחובות מסופקים			
95	1	-	94
רווח נקי			
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*			
7,342	-	15	7,327
יתרה ממוצעת של נכסים			
3,712	-	3,712	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות			

* נוטרול הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות עידוד פרישה מוקדמת.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
103	4	1	98
(28)	-	(1)	(27)
- מחיצוניים			
- בינמיגזרי			
75	4	-	71
368	10	1	357
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
443	14	1	428
הכנסות תפעוליות ואחרות			
19	-	-	19
סך-הכל הכנסות			
55	4	-	51
הפרשה לחובות מסופקים			
56	4	-	52
רווח נקי			
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*			
6,412	291	93	6,028
יתרה ממוצעת של נכסים			
3,312	-	3,312	-
יתרה ממוצעת של התחייבויות			

* נוטרול הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת מחצית ההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

חקיקה תקינה והסדרה

הסדרת הפיקוח על הסליקה בכרטיסי אשראי. בהמשך לדוח הועדה הבינמשרדית בראשות החשב הכללי במשרד האוצר מחודש פברואר 2007, והצעת חוק פרטית שהוגשה בעקבותיו, פרסם משרד האוצר בחודש אפריל 2008 תזכיר חוק שעיקריו:

- הטלת החובה לקבל רישיון מנגיד בנק ישראל לצורך ביצוע סליקה של כרטיסי חיוב;
- המפקח על הבנקים יוסמן לקבוע שסולק - יחד עם חברות בת וחברה אם שלו - שסולק לפחות 20% מסכום העסקאות או ממספר העסקאות בישראל בשנה קלנדרית, הם "סולק גדול", ולכפות על סולק גדול להתקשר עם מנפיקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיהם;

- המפקח על הבנקים יוסמך לקבוע שמנפיק - יחד עם חברות בת וחברה אם שלו - שהנפיקו לפחות 10% ממספר הכרטיסים בישראל בשנה קלנדרית, הם "מנפיק גדול", ולכפות על מנפיק גדול להתקשר עם סולקים בהסכם סליקה צולבת לסליקת כרטיסיו;

- העמלה הצולבת תיחשב עמלה בת פיקוח לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח);

- על מי שקיבל רישיון סליקה יוחלו הוראות שונות מפקודת הבנקאות.

ההצעה עברה קריאה טרומית.

להערכת כאל והבנק, לא ניתן בשלב מוקדם זה להעריך את השפעת החוק, אם יתקבל, על הפעילות בתחום כרטיסי האשראי.

עמלות. בהתאם לתיקון חוק הבנקאות (שירות ללקוח) פרסם בנק ישראל תעריפון עמלות, המצמצם במידה ניכרת את רשימת העמלות אותן רשאית כאל לגבות מלקוחותיה. בהתאם לאמור ערכה כאל תעריפון עמלות מתוקן והעבירה אותו לאישורו של בנק ישראל. במהלך חודש יוני 2008 פרסמה כאל את תעריפון העמלות החדש, והחל מיום 2 ביולי 2008 היא גובה מלקוחותיה עמלות בהתאם לתעריפון זה. להערכת כאל, לא ניתן להעריך בשלב זה את השפעת השינוי. לפרטים נוספים אודות החקיקה בעניין העמלות, ר' ביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים.

תיקון חוק כרטיסי חיוב, התשמ"ו-1986. ביום 6 באוגוסט 2008 פורסם תיקון מס' 4 לחוק כרטיסי חיוב. התיקון ייכנס לתוקף 4 חודשים לאחר פרסומו. במסגרת התיקון, בין היתר, הורחב סעיף 10 לחוק, העוסק בכשל תמורה בעסקה של תשלום נדחה, כך שיחול גם על עסקאות מזומן, וכן הוחל סעיף זה אוטומטית במקרה בו המנפיק מקבל ידיעה על פשיטת רגל של בית העסק. כן קוצרו המועדים הקבועים בחוק לזיכוי הלקוח והורחבה ההגנה המוקנית למחזיק בכרטיס במקרה של שימוש לרעה. בנוסף, מאפשר התיקון בחוק ללקוחות להורות לחברות כרטיסי האשראי להפסיק באופן מיידי את חיובם בגין הוראות קבע באמצעות הכרטיס. להערכת כאל, לא ניתן להעריך בשלב זה את השפעות התיקון בחוק.

לפרטים נוספים אודות חקיקה הנוגעת לפעילות כרטיסי אשראי, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 123).

התפתחויות במגזר

הסכם משולש לסליקה צולבת. בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 128-129) מתואר הסכם שנחתם ביום 30 באוקטובר 2006 בין הממונה על ההגבלים העסקיים לבין חברות כרטיסי האשראי והבנקים בעלי המניות בחברות כרטיסי האשראי, לסליקה צולבת של כרטיסי ויזה ו-MasterCard.

ביום 6 ביולי 2008 אישרה הממונה את הבקשה להארכת ההיתר הזמני להסכם, שהוגשה על ידי חברות כרטיסי האשראי והבנקים בעלי המניות בחברות כרטיסי האשראי, עד לסוף חודש פברואר 2009.

ביום 9 ביולי 2008 האריך בית הדין להגבלים עסקיים את תוקפו של ההיתר הזמני עד ליום 28 בפברואר 2009. בית הדין דחה את בקשת המתנגדים לפיצוי רטרואקטיבי וקבע שהפער בין שיעור העמלה בהיתר הזמני וזה שייקבע על ידי בית הדין בסוף הדיון יוכל להילקח בחשבון על ידי בית הדין בעת מתן החלטתו לעניין התנאים לאישור המשך קיומו של ההסדר.

הנפקת חברת ויזה הבינלאומית. בשנת 2007 החליטה חברת ויזה הבינלאומית על שינוי מבני ועל הנפקת מניותיה לציבור. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 בוצעה ההנפקה לציבור בבורסה בארה"ב. כאל חברה בארגון ויזה אירופה, שנותר ארגון ללא כוונות רווח. ויזה אירופה תקבל חלק מתמורת ההנפקה של חברת ויזה הבינלאומית. כאל והבנק קיבלו מויזה אירופה הערכה ראשונית בדבר סכום תמורת ההנפקה במזומן ובמניות שהם צפויים לקבל בחודש אוקטובר 2008. בהתאם להערכה האמורה, כאל תקבל סך של כ-16 מיליון דולר ומניות והבנק יקבל סך של כ-4 מיליון דולר ומניות.

העברת בעלות בדיינרס העולמית. בחודש אפריל 2008 הודיע סיטיבנק כי נחתמה עסקה למכירת מניות דיינרס הבינלאומית לידי חברת כרטיסי אשראי Discover Financial Services (להלן: "דיסקבר"). הרכישה תגדיל

את הנתח של חברת דיסקבר בשוק כרטיסי האשראי העולמי והאמריקאי. דיסקבר הינה חברת כרטיסי אשראי בעלת מותג ידוע ומוביל בשוק הפיננסי בארצות הברית. בחודש יולי 2008 הושלמה העסקה. להערכת כאל, לעסקה זו לא צפויה להיות השפעה על פעילות דיינרס (קלוב) ישראל בע"מ.

שינוי מבני בכאל. ביום 1 בינואר 2008 עברה הפעילות העסקית של סליקת בתי עסק העוסקים בסחר אלקטרוני לידי חברת כרטיסי אשראי לישראל (נכסים) בע"מ. העברת הפעילות נעשתה מתוך כוונה להמשיך ולפתח פעילות זו בעתיד.

הסכם הנפקה משותפת בין כאל לבין הבנק. נכון למועד אישור הדוחות הכספיים מנהלים כאל והבנק משא ומתן על שינוי תנאי ההסכם ביניהן. לפרטים נוספים אודות הפעילות בתחום כרטיסי אשראי, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 130-118).

פעילות בשוק ההון

הפעילות בשוק ההון כוללת פעילות בתחום ניירות ערך (למעט נוסטרו), ניהול תיקים, קרנות נאמנות ומוצרים פנסיוניים. הפעילות כוללת את פעילות אגף ניירות ערך של הבנק, אגף מערכים פנסיוניים, את פעילותה של חברת הבת המתמחה תכלית בית השקעות ואת הפעילות בשוק ההון של בנק מרכנתיל דיסקונט. עד ליום 30 ביוני 2007 כללה הפעילות את פעילות ניהול קופות הגמל.

מגמות אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית

שוק קרנות הנאמנות. שוק קרנות הנאמנות עלה במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008 בכ-112 מיליון ש"ח, מרמת שווי שוק של כ-120.6 מיליארד ש"ח בחודש דצמבר 2007 לרמה של כ-120.7 מיליארד ש"ח בחודש יוני 2008. במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008 נרשמו פידיונות בכל סוגי הקרנות, פרט לקרנות הכספיות. נכסי קרנות הנאמנות הכספיות עלו בתקופה זו בכ-14.4 מיליארד ש"ח, נכסי הקרנות המנייתיות ירדו בכ-2.7 מיליארד ש"ח, נכסי קרנות האג"ח ירדו בכ-5.6 מיליארד ש"ח, נכסי הקרנות השקליות ירדו בכ-3.4 מיליארד ש"ח, נכסי קרנות הנאמנות המשקיעות בחו"ל ירדו בכ-2.7 מיליארד ש"ח ונכסי שאר הקרנות ירדו בכ-40 מיליון ש"ח.

שוק קופות הגמל. שוק קופות הגמל ספג במחצית הראשונה של שנת 2008 תשואות שליליות בשיעור ממוצע של כ-2.23%. ירידות אלה נבעו מירידות השערים החדות במדדים השונים של הבורסה לניירות ערך. הירידות הבולטות במחצית הראשונה של שנת 2008 נרשמו במדד נדל"ן 15, שירד בשיעור של כ-33%, מדד הטל תק 15 ירד בשיעור של כ-39%, מדד המעוף ירד בשיעור של כ-11%, מדד ת"א 100 ירד בשיעור של כ-15%, מדד היתר ירד בשיעור של כ-34% ומדד הבנקים 15 ירד בשיעור של כ-15%.

לפי הנתונים שמפרסם אגף שוק ההון במשרד האוצר, בקופות גמל מסוג "קופות גמל לתגמולים ואישיות לפיצויים" היתה במחצית הראשונה של שנת 2008 צבירה נטו שלילית בהיקף של 2,348 מיליון ש"ח בכל קופות הגמל (כולל קרנות ההשתלמות). זאת, לעומת צבירה נטו שלילית של כ-297 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. היקף קופות הגמל בסוף המחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם ב-264,245 מיליון ש"ח לעומת כ-278,388 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007.

שוק תעודות הסל. מנתונים שמפרסמת הבורסה לניירות ערך, שווי החזקות הציבור בתעודות הסל בסוף המחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם בכ-29 מיליארד ש"ח, לעומת 25 מיליארד ש"ח בסוף שנת 2007. במחצית הראשונה של שנת 2008 הונפקו כ-58 תעודות סל חדשות ומספרן הכולל של תעודות הסל הגיע לכ-295.

מגבלות חקיקה תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על הפעילות בשוק ההון

החלטות הממשלה לעניין מערכת הבנקאות ושינויים במבנה שוק ההון. ביום 14 בנובמבר 2004 קיבלה הממשלה את המלצות דוח "ועדת בכר", אשר נועדו לבסס מבנה תחרותי בשוק ההון, לצמצם את הריכוזיות בו ולמזער את ניגודי העניינים בו.

בהמשך להמלצות ועדת בכר התפרסמו ביום 10 באוגוסט 2005 שלושה חוקים מקיפים אשר מתייחסים לשוק

ההון ולפעילות הבנקים בתחום זה. בביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 הובאה סקירה תמציתית של השינויים העיקריים בחקיקה, לרבות תיקון שהוכנס בחוק הייעוץ הפנסיוני בסוף שנת 2007, תיקון שהוכנס בחוק קופות הגמל בראשית שנת 2008 וצו הרחבה המחיל על כלל העובדים והמעבידים את ההסכם בין ההסתדרות הכללית החדשה לבין לשכת התיאום של הארגונים הכלכליים, שעניינו הנהגת פנסיה חובה לכל עובד, החל מיום 1 בינואר 2008.

נוכח מכירת פעילות קופות הגמל, לא נרשמו הכנסות מדמי ניהול והחזר הוצאות מקופות גמל במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת הכנסות בסך של 97 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. (לפרטים בדבר מכירת פעילות קופות הגמל, ר' ביאור 6 ה' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 309-308). ההכנסות מדמי הפצה שנגבו ממנהלי קרנות נאמנות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 20 מיליון ש"ח, לעומת 26 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

כאמור, הירידה נובעת מירידה בשווי השוק של קרנות הנאמנות ומשינוי בתמהיל הקרנות המוחזקות על ידי הלקוחות ומעבר לקרנות כספיות אשר דמי ההפצה בגין נמוכים יותר.

לפרטים נוספים בדבר המגבלות אשר הוטלו על תאגידים בנקאיים בהתאם לחקיקה שהתקבלה בעקבות המלצות ועדת בכר, ר' ביאור 33 לדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 402-397). לפרטים בדבר התיקונים בתחום החיסכון הפנסיוני, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 132-131). לפרטים בדבר תקנות ניירות ערך (השקעות משותפות בנאמנות) שנכנסו לתוקף בסוף שנת 2007, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 203). במקביל, רשות ניירות ערך ומשרד האוצר מקדמים תיקון מקיף בחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994, שיאפשר הצעת יחידות של קרנות חוץ בישראל. כן פורסמה בחודש יולי 2008 הצעה לתיקון חוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995, שתאפשר לזרים המוסמכים במדינות מוצאם לעסוק בייעוץ השקעות, שיווק השקעות או ניהול תיקים, להציע את שירותיהם גם בארץ, ללא צורך ברישיון, וזאת בהתקיים התנאים שייקבעו בחוק. עוד מוצע להרחיב את רשימת הגורמים שניתן לתת להם ייעוץ או שיווק השקעות גם ללא רישיון, כך שתכלול, בין היתר, גם לקוחות פרטיים בעלי תיק נכסים גדול (15 מיליון ש"ח ומעלה) ותיקונים נוספים. לפרטים אודות הנחיות בדבר בירור צרכים והנחיות לקוח מיועץ ותקנות בדבר תיעוד שיחת ייעוץ השקעות ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 203).

היקף הפעילות והרווח הנקי

ההפסד במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם ב-8 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 477 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה ההפסד של הפעילות מסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-6 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. הירידה ברווח הושפעה, בעיקר, מאובדן הכנסות במחצית השנייה של שנת 2007, כתוצאה ממכירת פעילות קופות הגמל.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות בשוק ההון (במיליוני ש"ח):

פעילות בינלאומית:	פעילות מקומית						
	משקי בית	עסקים קטנים	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	בנקאות סך-הכל	בנקאות פרטית סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	1	1	-	-	1	-	3
- בינמיזרי	-	-	-	-	-	-	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון	1	1	-	-	1	-	3
הכנסות תפעוליות ואחרות	42	6	6	5	8	67	14
סך-הכל הכנסות	43	7	6	5	9	70	14
רווח (הפסד) נקי	(4)	(2)	(2)	(1)	-	(9)	1
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	(5)	(1)	(3)	(1)	-	(9)	1

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	7	(1)	1	-	1	8	-
- בינמיזרי	(2)	-	-	-	-	(2)	-
סך-הכל רווח (הפסד)	5	(1)	1	-	1	6	-
הכנסות תפעוליות ואחרות	103	16	10	10	11	150	16
סך-הכל הכנסות	108	15	11	10	12	156	16
רווח נקי	380	30	7	25	2	444	5
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	34	6	5	4	4	53	4

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

נתונים עיקריים אודות הפעילות בשוק ההון (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות בינלאומית:	פעילות מקומית						
	בנקאות סך-הכל	בנקאות סך-הכל	בנקאות פרטית	בנקאות פרטית	מגזר עסקי	עסקים קטנים	משקי בית
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	8	-	8	1	-	1	5
- הבינמיזרי	-	-	-	-	-	-	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון	8	-	8	1	-	1	5
הכנסות תפעוליות ואחרות	171	28	143	18	10	13	88
סך-הכל הכנסות	179	28	151	19	10	14	93
רווח (הפסד) נקי	(8)	3	(11)	-	-	(3)	(6)
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	(4)	3	(7)	1	-	(3)	(4)

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	9	-	9	1	-	-	8
- בינמיזרי	-	-	-	-	-	-	-
סך-הכל רווח מפעולות מימון	9	-	9	1	-	-	8
הכנסות תפעוליות ואחרות	291	23	268	22	16	21	184
סך-הכל הכנסות	300	23	277	23	16	21	192
רווח נקי	477	5	472	4	26	11	398
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	88	4	84	6	5	9	55

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת מחצית ההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

שירותים בשוק ההון

הבנק מספק ללקוחותיו מגוון שירותי ייעוץ השקעות, מסחר ותפעול בניירות ערך בארץ ובחו"ל, וזאת ללקוחות פרטיים, לקוחות מוסדיים ולפעילים בשוק ההון. הבנק מציע מגוון שירותים הכולל: פעילות במניות בארץ ובחו"ל, איגרות חוב (כולל איגרות חוב להמרה), מק"מ, אופציות, מט"ח, פקדונות מובנים, תעודות סל, נגזרים בארץ ובחו"ל, הנפקות והשאלות, וכן מתן ייעוץ השקעות מקצועי ואובייקטיבי, בניירות ערך ובנכסים פיננסיים. הבנק התקשר בהסכמי הפצה עם מרבית החברות המנהלות קרנות נאמנות בארץ לצורך הפצת קרנות הנאמנות שלהן ללקוחותיו, בתמורה לעמלות הפצה בגין החזקת הלקוחות ביחידות בקרנות נאמנות, בהתאם לתקנות בעניין זה. בנוסף, הבנק נמצא בשלבי היערכות ראשוניים לחתימה על הסכמי הפצה עם מנהלי קרנות נאמנות זרים, לכשיתאפשר להם על פי החוק להציע בישראל יחידות של קרנות נאמנות שבניהולם.

לקוחות הבנק מנהלים תיקי השקעות באמצעות מנהלי תיקים שונים הפועלים באמצעות הבנק, ובכלל זה באמצעות חברת הבת תכלית בית השקעות. החל מחודש מרס 2008 מספק הבנק שירותי ייעוץ פנסיוני. לשם כך התקשר הבנק בהסכמי הפצה עם מרבית הגופים בשוק הפנסיוני לצורך הפצת קרנות השתלמות, קופות גמל וקרנות הפנסיה שבניהולם ללקוחות (לפרטים נוספים ר' להלן).

להלן נתונים אודות היקפי הפעילות בתחומים השונים

ניירות ערך. ביום 30 ביוני 2008 עמדה יתרת ניירות ערך המוחזקים עבור לקוחות הבנק על סך של כ-95.6 מיליארד ש"ח, כולל סך של 10.6 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, לעומת סך של 102.3 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, אשר כולל סך של 10 מיליארד ש"ח ניירות ערך לא סחירים, ירידה של 6.5% (לפרטים בדבר הכנסות מפעילות בניירות ערך, ר' ביאור 24 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 381). בנוסף, יתרת ניירות ערך שהוחזקו בבנק מרכנתיל דיסקונט עבור לקוחותיו עמדה ביום 30 ביוני 2008 על סך של 10.2 מיליארד ש"ח, לעומת 9.9 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, עליה של 3.0%.

ניהול תיקי השקעות. ביום 30 ביוני 2008 ניהלה תכלית 1,594 תיקי השקעות בשווי כספי כולל של כ-2,271 מיליון ש"ח, לעומת 1,623 תיקי השקעות בשווי כספי כולל של כ-2,375 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007. הנתונים דלעיל מצביעים על ירידה של 1.8% במספר התיקים שבניהול, ועל ירידה של כ-4.4% בהיקף הכספי של התיקים שבניהול. בנוסף, בנק מרכנתיל דיסקונט מנהל באמצעות חברה בת שלו תיקי השקעות עבור לקוחותיו. ביום 30 ביוני 2008 נוהלו תיקי לקוחות כאמור בשווי כספי כולל של כ-1,351 מיליון ש"ח, עליה בשיעור של כ-1.7% לעומת 31 בדצמבר 2007. לפרטים בדבר הגבלות על חברות ניהול תיקים ועל בעלות ושליטה של תאגידים בנקאיים בהן, בהתאם לחקיקה שנחקקה בעקבות המלצות ועדת בכר, ר' ביאור 33 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 398).

תעודות סל. תכלית הרחיבה את פעילותה בתחום תעודות הסל, בו היא משתפת פעולה עם חברות מקבוצת מיקל דייויס. החברות האמורות הנפיקו עד היום כ-45 תעודות סל, כאשר סך הפוזיציה של בתעודות סל הסתכמה ביום 30 ביוני 2008 ב-8,903 מיליון ש"ח, לעומת 7,227 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה של 23.2%.

התפתחויות בפעילות מכירת פעילויות בתחום שוק ההון.

בחדש יוני 2007 הושלמה העסקה למכירת פעילות קופות הגמל. במקביל להשלמת העסקה נחתמו בין הבנק לבין חברות בנות של כלל חברה לביטוח בע"מ הסכמי הפצה, תפעול ושירותים לעמיתים. לפרטים נוספים, ר' ביאור 6 ה' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 309-308). בחודש יולי 2007 הושלמה העסקה למכירת פעילות קה"ל. במועד ההשלמה נחתמו הסכמים בין הבנק לבין קהל - קרן השתלמות לעובדים בע"מ ומגדל גמל פלטינום בע"מ, לפיהם יפיץ הבנק את קרנות ההשתלמות הנמכרות וקופות גמל אחרות שבניהולן, בתמורה לעמלת הפצה כקבוע בתקנות, ויתן שירותים לעמיתי קרנות ההשתלמות הנמכרות. לפרטים נוספים ר' בביאור 19 ג' 20 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 356).

היערכות לייעוץ פנסיוני. במהלך הרבעון הראשון של שנת 2008 הסתיים מהלך העברת השליטה בקופת הגמל של העובדים לוועד העובדים של הבנק. בהתאם, בחודש פברואר 2008 קיבל הבנק רישיון למתן ייעוץ פנסיוני ובחודש מרס 2008 החל הבנק במתן השירות ללקוחות. הבנק נערך היערכות מקיפה למתן השירות, אשר כוללת, בין היתר, גיוס והכשרת כוח אדם מקצועי לתחום הייעוץ הפנסיוני, בניית מערכות מיחשוביות שיתמכו בייעוץ ובהפצה של המוצרים הפנסיוניים וחימת הסכמי הפצה עם יצרנים של מוצרים פנסיוניים, והכל מתוך תפיסה שתחום הייעוץ הפנסיוני הינו בעל חשיבות אסטרטגית ועסקית לקבוצת דיסקונט.

כחלק ממערך התמיכה בשירותי הייעוץ הפנסיוני הוקם במערכות הבנק מודול ייעודי לניהול הקשר מול לקוחות פוטנציאליים לייעוץ פנסיוני, החל מיצירת הקשר הראשוני עם הלקוח (ביוזמתו או ביוזמת הבנק) ועד להגעתו

בפועל לפגישת ייעוץ עם היועץ הפנסיוני בסניף. כן פותח מודול דוחות, לבקרה וניטור הביצועים ברמת היועץ/הסניף/המרחב וכלל הבנק.

כאמור לעיל, הבנק התקשר בהסכמי הפצה עם מרבית הגופים בשוק הפנסיוני לצורך הפצת קרנות השתלמות, קופות גמל וקרנות פנסיה שאינן מוצרי ביטוח, וכן קרנות השתלמות) החפצים בכך, בהסכם הפצה להפצת המוצרים שבניהולם, בתמורה לתשלום עמלת הפצה בשיעור ובתנאי תשלום זהים עבור שירות זה. שיעור עמלת ההפצה נקבע בתקנות והיא משולמת בגין הנכסים הפנסיוניים (שאינם מוצרי ביטוח) של לקוחות שקיבלו ייעוץ מהבנק, ביחס למוצרים אשר לבנק הסכמי הפצה עם החברות המנהלות אותם.

שירותי הייעוץ הפנסיוני מוצעים הן ללקוחות הבנק והן למי שאינם לקוחותיו, באמצעות סניפי הבנק ומוקדי ההשקעות שלו, בפריסה כלל ארצית.

הודעה על כוונה לדרוש קנס אזרחי בעקבות ביקורת שנערכה בחברת תכלית. במכתב מיום 30 במרס 2008 הודיעה רשות ניירות ערך לתכלית בית השקעות בע"מ (להלן: "תכלית"), כי בעקבות ביקורת שבוצעה על ידה בתכלית בחודש אוגוסט 2007, בכוונתה להטיל על תכלית קנס אזרחי בסך של 90,000 ש"ח, בשל שלוש הפרות לכאורה של סעיף 26(א) לחוק הסדרת העיסוק בייעוץ השקעות, בשיווק השקעות ובניהול תיקי השקעות, התשנ"ה-1995. תכלית הגישה טענותיה בכתב לעניין דרישות הקנס. טרם ניתנה החלטה בנושא זה. בנוסף, תכלית נדרשה לפעול לתיקון הליקויים וההפרות שנמצאו בביקורת ולמסור לרשות דיווחים על הפעולות שננקטו על ידה לתיקון הליקויים.

בקשת נתונים על ידי רשות ניירות ערך בנוגע לפעילות ייעוץ ההשקעות בבנק. בסוף הרבעון הראשון של שנת 2008 פנתה רשות ניירות ערך לבנק בדרישה לקבלת מסמכים ונתונים הנוגעים לפעילות ייעוץ ההשקעות בבנק, וכן מסמכים ונתונים הנוגעים לעסקאות בקרנות נאמנות כספיות ובתעודות סל, שבוצעו עבור לקוחות הבנק. למיטב ידיעת הבנק הפניות האמורות נערכו במסגרת ביקורת רוחב שערכת רשות ניירות ערך בנוגע לפעילות ייעוץ ההשקעות בבנקים.

בהמשך לכך התבקשו פרטים על תכלית ועל חברות מנפיקות של תעודות סל מקבוצת מייקל דייויס עמן קשורה תכלית. למיטב ידיעת הבנק, התבקשו פרטים גם מחברות תעודות הסל. בנוסף, התבקש הבנק למסור נתונים נוספים על פעילות יועצי ההשקעות ועסקאות שבוצעו עבור לקוחות, עם ייעוץ וללא ייעוץ, בקרנות כספיות דולר ויורו ובתעודות סל העוקבות אחר שערי הדולר והיורו, תוך הבחנה בין התעודות המונפקות בידי חברות מקבוצת מייקל דייויס הקשורות אל תכלית וקבוצת הבנק לבין תעודות של מנפיקים אחרים.

בהמשך לכך ערך הבנק והציג בפני הרשות תכנית עבודה לבקרה ופיקוח על פעילות הייעוץ בתעודות סל בבנק במטרה לוודא כי הייעוץ בתחום זה מתבצע ברמה מקצועית נאותה ותוך הקפדה על הוראות הדין ונהלי הבנק. התכנית תוצא לפועל במהלך החודשים הקרובים.

היערכות לייעוץ פנסיוני. בחודש דצמבר 2007 הושלם הליך מכירת השליטה (51%) בפעילות קופות הגמל של בנק מרכנתיל דיסקונט (לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2007, עמ' 138-139). במקביל להשלמת המכירה של השליטה בפעילות קופות הגמל, נערך בנק מרכנתיל דיסקונט לקראת כניסתו לפעילות בתחום זה. ביום 11 ביוני 2008 קיבל בנק מרכנתיל דיסקונט רשיון למתן ייעוץ פנסיוני, ובימים אלה החל במתן השירות ללקוחות. לפרטים נוספים אודות הפעילות בשוק ההון, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 130-139).

שינויים בפעילות בנק מרכנתיל דיסקונט בתחום שוק ההון

פעילות בניה ונדל"ן

בפעילות זו נכללים לקוחות החטיבות השונות בבנק אשר סיווגם הענפי הינו בתחומי הבניה והנדל"ן. כן כוללת הפעילות את פעילות מגזר בניה ונדל"ן בבנק מרכנתיל דיסקונט, את מגזר הלוואות לרכישת או לבניית נכס מסחרי בבנק דיסקונט למשכנתאות ואת מגזר לווי פיננסי לפרוייקטי בניה בבנק דיסקונט למשכנתאות.

התפתחויות בשווקים של הפעולות

ברבעון הראשון של שנת 2008 הסתמנה יציבות בפעילות ענף הנדל"ן לעומת המחצית השנייה של שנת 2007. היקף ההשקעות בבניה למגורים עלה בשיעור שנתי של 0.3%, לעומת עליה של 5.4% במחצית השנייה של שנת 2007. היקף ההשקעה בבניה שלא למגורים ועבודות בניה אחרות ירד בשיעור שנתי של 7.4%, לעומת ירידה של 9.2% במחצית השנייה של שנת 2007.

במהלך המחצית הראשונה של 2008 חלו במגזרי הפעילות השונים ההתפתחויות הבאות:

בניה למגורים. במחצית הראשונה של שנת 2008 חלה ירידה בשיעור של כ-8% במספר יחידות הדירור החדשות שנמכרו ביחס פרטי בהשוואה למחצית הראשונה של שנת 2007. מנתוני המגמה, שפורסמו על ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה, עולה כי מספר יחידות הדירור החדשות שנמכרו במחצית הראשונה של שנת 2008, במונחים שנתיים ירד ב-7% לעומת המחצית השנייה של שנת 2007.

- כ-45% מיחידות הדירור שנמכרו היו במחוז המרכז (ללא תל אביב), שהיווה את האיזור היחיד בארץ שבו חלה עליה של 4% בהיקף המכירות של דירות חדשות בהשוואה למחצית הראשונה של שנת 2007.
- בתל אביב וביתר איזורי הארץ נרשמה ירידה בהיקפי המכירה בהשוואה למחצית הראשונה של שנת 2007.
- מלאי הדירות החדשות ביחס הפרטי, בתום המחצית הראשונה של שנת 2008, היה נמוך ב-19% בהשוואה לסוף שנת 2007.
- הגידול בביקושים באזורי ביקוש במרכז ובפריפריה, שלא נתמך בעליה מקבילה מצד ההיצע, לווה בעליה ברמת מחירי הדירות, בהמשך לעליות ניכרות שאפיינו את שנת 2007.
- בענף דירות היוקרה הסתמנה ירידה בביקושים מצד תושבי חוץ, בעיקר באזור ירושלים ותל אביב, תוך יציבות ברמת המחירים.

נדל"ן מניב משרדים. נמשך הגידול בביקוש למשרדים באזורי ביקוש בתל אביב ובמרכז, בעיקר מצד גופים מוסדיים וחברות היי טק, שלווה בעליית מחירים וירידה בתשואות כתוצאה ממחסור בשטחים להשכרה.

נדל"ן מניב מסחרי. נמשך הגידול בביקושים לנכסים מסחריים באזורי ביקוש במרכז ובפריפריה, בעיקר קניונים ומרכזי קניות פתוחים, מצד גופים מוסדיים ומשקיעים פרטיים, שלווה בעליית מחירים.

פעילות נדל"ן בחו"ל. ניכרת התמתנות בפעילות ההשקעות של החברות הישראליות בנדל"ן יומי ומניב, בעיקר בארה"ב, במרכז ובמזרח אירופה בעיקר עקב קשיי מימון מקומיים, עליה במחירי האשראי וחשש לירידה במחירי הנכסים.

התפתחויות במקורות המימון של המגזר

החל מהמחצית השנייה של שנת 2007 חלה ירידה ניכרת בהיקף הנפקות איגרות חוב קונצרניות שגויסו על ידי החברות במגזר. במחצית הראשונה של 2008 הסתכמו סך גיוסי האג"ח ב-3 מיליארד ש"ח בהשוואה ל-7.5 מיליארד ש"ח במחצית המקבילה אשתקד וכ-13.7 מיליארד ש"ח בשנת 2007 כולה. עיקר הנפקות שכן התבצעו כללו אגרות חוב מדורגות שהונפקו על ידי חברות גדולות וחסונות פיננסית, כאשר שוק הנפקות לחברות קטנות ובינוניות, בתחום הנדל"ן, הצטמצם כמעט לחלוטין.

החל מהמחצית השנייה של שנת 2007 נרשמו ירידות שיעורים חדות במניות מגזר הנדל"ן בישראל, ארה"ב ואירופה, שלוו בירידת המכפילים וירידה בשווי השוק בהשוואה ל-NAV.

באיגרות החוב הקונצרניות שהונפקו חל גידול בתשואות כתוצאה מגידול פרופיל הסיכון בסביבת הנדל"ן בחו"ל. משבר ה-Subprime יצר מצוקת נזילות בקרב הבנקים בחו"ל, שבאה לידי ביטוי בסלקטיביות בהעמדת מימון, אשר ניתן בעיקר לגופים גדולים ויציבים, ובהקטנת שיעורי המימון לפרוייקטים של נדל"ן מניב ויזמי בהשוואה לשיעורים

המקובלים בעבר. המשמעות עבור החברות הינה ירידה בשיעור המינוף ועליה בהון העצמי הנדרש לפרויקטים חדשים תוך קיטון התשואה להון. הגידול בהיקף ההון העצמי הנדרש מומן בחלקו באמצעות אשראי בנקאי, דבר שגרם לעליה מסויימת במחיר האשראי בחו"ל ובשוק המקומי.

התפתחויות צפויות בשווקי המגזר

בשנת 2008 צפוי המשך הגידול בתוצר ענף הבניה והנדל"ן המקומי תוך התמתנות בקצב הגידול בהשוואה לשנת 2007. המגזרים שיובילו את הצמיחה הינם מגזרי הנדל"ן המניב (בתחום המשרדים והמסחר) ומגזר התשתיות הלאומיות, כאשר בענף הבניה למגזרים צפויה התייצבות בהיקף הפעילות. להלן ההתפתחויות הצפויות במגזרים השונים:

בניה למגורים. יציבות ברמת הביקושים מצד משפרי דיור, שכנראה תלווה בעליית מחירים כתוצאה ממגמת עליה מתמשכת במחירי הקרקעות, תשומות הבניה, עלויות קבלני ביצוע ועלויות מימון.

נדל"ן מניב - משרדים. המשך גידול בביקושים מצד משקיעים מוסדיים וחברות היי טק למשרדים באזורי ביקוש שילווה בעליית מחירים כתוצאה ממחסור במשרדים באזורים אלה.

נדל"ן מניב - מסחרי. התייצבות בביקושים ובמחירים לנכסי מסחר באזורי ביקוש כתוצאה מרוויה בשוק ורגישות המגזר להאטה הצפויה בביקושים המקומיים לענפי המסחר.

תשתיות. גידול בהיקף ההשקעות בפרויקטים בתחום התשתיות הלאומיות, על רקע ריבוי פרויקטים לגביהם נסגרו הסכמי מימון בין היזמים והגופים המממנים.

מימון פעילות בחו"ל. התמתנות בגידול ואולי אף קיטון בהיקף ההשקעות של חברות ישראליות בנדל"ן יזמי ומניב בעיקר בארה"ב, מערב ומרכז אירופה, עקב האטה בהיצע המימון הזמין בחו"ל, עליה במחירי האשראי וחשש לירידה במחירי הנכסים. מאידך, ייתכן המשך גידול ההשקעות בדרום מזרח אסיה.

מידע זה הינו בבחינת מידע צופה פני עתיד. המידע עשוי שלא להתממש במידה ויחול קיטון ברמת הביקושים המקומיים כתוצאה מהרעה במצב הביטחוני-מדיני, קיטון בזמינות מקורות האשראי לסקטור העסקי מצד בנקים מובילים בארה"ב ובעולם כתוצאה ממשבר ה-Subprime ומשבר הנדל"ן. התמתנות בקצב הצמיחה במשק, בשווקים הגלובליים, גידול ניכר בריבית בעולם ובמשק המקומי והתפתחויות אחרות בתנאים המקרו כלכליים שאינם בשליטת הבנק.

היקף הפעילות והרווח הנקי

הרווח הנקי של הפעילות הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-79 מיליון ש"ח, לעומת רווח של 98 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 19.4%. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה הרווח מפעילות זו מסתכם ב-81 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת 102 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 20.6%.

ההפרשה לחובות מסופקים הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-55 מיליון ש"ח, לעומת 63 מיליון ש"ח בשנת 2007, ירידה בשיעור של 12.7%.

דיסקונט בנק דיסקונט לישראל וחברות מאוחדות שלו

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות בניה ונדל"ן (במיליוני ש"ח):

פעילות מקומית				פעילות בינלאומית			
עסקים	מגזר	בנקאות	בנקאות	מגזר	מסחרית	מסחרית	מסחרית
קטנים	עסקי	סך-הכל	סך-הכל	עסקי	סך-הכל	סך-הכל	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
32	44	7	83	4	8	91	– מחיצוניים
(17)	24	7	14	18	–	32	– בינמיגזרי
15	68	14	97	22	4	123	סך-הכל רווח מפעולות מימון
3	3	3	9	2	–	11	הכנסות תפעוליות ואחרות
18	71	17	106	24	4	134	סך-הכל הכנסות
10	7	10	27	4	2	33	הפרשה לחובות מסופקים
1	30	–	31	7	(2)	36	רווח (הפסד) נקי
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*							
2	30	–	32	8	(2)	38	
1,476	10,068	2,075	13,619	1,644	1,009	2,653	יתרה ממוצעת של נכסים
646	2,182	492	3,320	105	127	232	יתרה ממוצעת של התחייבויות

* נטרולו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באידי בי ניו יורק.

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007								
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
– מחיצוניים	18	168	31	217	185	6	191	408
– בינמיגזרי	(1)	(87)	(18)	(106)	(140)	–	(140)	(246)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	17	81	13	111	45	6	51	162
הכנסות תפעוליות ואחרות	4	5	2	11	3	2	5	16
סך-הכל הכנסות	21	86	15	122	48	8	56	178
הפרשה לחובות מסופקים	8	43	10	61	3	–	3	64
רווח נקי	7	15	2	24	18	3	21	45
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	6	14	1	21	21	3	24	45
יתרה ממוצעת של נכסים	2,692	8,405	2,372	13,469	4,103	777	4,880	18,349
יתרה ממוצעת של התחייבויות	617	2,357	685	3,659	496	11	506	4,166

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות לעידוד פרישה מוקדמת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

נתונים עיקריים אודות פעילות בניה ונדל"ן (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית		פעילות בינלאומית					
עסקים קטנים	מגזר עסקי	מסחרית	סך-הכל	מסחרית עסקי	סך-הכל	מגזר	בנקאות
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	70	245	16	331	8	10	18
- בינמיגזרי	(39)	(118)	12	(145)	37	-	(108)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	31	127	28	186	45	10	55
הכנסות תפעוליות ואחרות	7	7	7	21	5	1	6
סך-הכל הכנסות	38	134	35	207	50	11	61
הפרשה לחובות מסופקים	13	23	11	47	6	2	8
רווח נקי	9	46	9	64	14	1	15
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	10	47	9	66	14	1	15
יתרה ממוצעת של נכסים	1,446	10,091	2,027	13,564	2,757	1,028	3,785
יתרה ממוצעת של התחייבויות	675	2,375	482	3,532	483	65	548

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007							
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	37	251	48	336	195	11	206
- בינמיגזרי	(5)	(116)	(18)	(139)	(125)	-	(125)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	32	135	30	197	70	11	81
הכנסות תפעוליות ואחרות	8	9	6	23	5	3	8
סך-הכל הכנסות	40	144	36	220	75	14	89
הפרשה לחובות מסופקים	10	39	9	58	4	1	5
רווח נקי	15	44	14	73	20	5	25
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	15	45	13	73	24	5	29
יתרה ממוצעת של נכסים	2,153	8,615	2,128	12,895	4,143	821	4,965
יתרה ממוצעת של התחייבויות	554	2,192	367	3,112	453	10	463

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת קופות הגמל, השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

מגבלות חקיקה, תקינה
אילוצים מיוחדים
החלים על הפעילות

חקיקה והסדרה בעניין הבטחת השקעות של רוכשי דירות. לפרטים אודות תיקונים בחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) והוראות המפקח על הבנקים בנושא ליווי פיננסי של פרויקטים ועסקאות שחוק זה חל עליהם ובנושא נוסח כתב הערבות, ר' בפרק "חקיקה ופיקוח" להלן.
לפרטים נוספים אודות הפעילות בתחום בניה ונדל"ן, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 139-145).

פעילות המשכנתאות -
הלוואות לדיור

הפעילות כוללת את פעילות המשכנתאות בקבוצת דיסקונט בארץ (בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק דיסקונט למשכנתאות). במסגרת מגזר זה נכללת פעילות מתן הלוואות לדיור (רכישה, בניה וכיו"ב) ומתן הלוואות עסקיות לכל מטרה המובטחות במשכון דירת מגורים/נכס (לפרטים נוספים אודות תחומי הפעילות, ר' בדוח השנתי לשנת 2007, עמ' 146).

היקף הפעילות
והרווח הנקי

היקפי ביצוע של הלוואות לדיור. במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם היקף ההלוואות לדיור שבוצעו בסך של 2,307 מיליון ש"ח, לעומת 761 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 203.1%. הסך האמור כולל כ-70 מיליון ש"ח הלוואות שמוחזרו במחצית הראשונה של שנת 2008, לעומת כ-27 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, גידול של 159.3%.
הרווח הנקי מהפעילות הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-20 מיליון ש"ח, לעומת 19 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 5.3%.
ההפרשה לחובות מסופקים במגזר הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-1 מיליון ש"ח, לעומת 10 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 90%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח):

פעילות מקומית			
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
61	15	14	90
- מחיצוניים			
- בינמיגרי	(29)	(13)	(51)
סך-הכל רווח מפעולות מימון	32	1	39
הכנסות תפעוליות ואחרות	13	-	14
סך-הכל הכנסות	45	1	53
הפרשה לחובות מסופקים	1	-	2
רווח נקי	8	-	11
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	8	-	11
יתרה ממוצעת של נכסים	12,392	1,378	13,898
יתרה ממוצעת של התחייבויות	2,126	128	2,254

* נוטרל הרכיב הבא: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת.

נתונים עיקריים אודות פעילות המשכנתאות הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית			
סך-הכל	בנקאות מסחרית	עסקים קטנים	משקי בית
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
76	12	18	46
– מחיצוניים			
(37)	(11)	(10)	(16)
– בינמיזרי			
39	1	8	30
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
11	1	(1)	11
הכנסות תפעוליות ואחרות			
50	2	7	41
סך-הכל הכנסות			
5	1	3	1
הפרשה לחובות מסופקים			
11	1	–	10
רווח נקי			
11	1	–	10
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*			
11,191	86	1,437	9,668
יתרה ממוצעת של נכסים			
2,659	–	230	2,429
יתרה ממוצעת של התחייבויות			

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם השכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
144	15	26	103
– מחיצוניים			
(72)	(14)	(14)	(44)
– בינמיזרי			
72	1	12	59
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
26	–	1	25
הכנסות תפעוליות ואחרות			
98	1	13	84
סך-הכל הכנסות			
1	(2)	2	1
הפרשה לחובות מסופקים			
20	2	4	14
רווח נקי			
20	2	4	14
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*			
13,462	111	1,349	12,002
יתרה ממוצעת של נכסים			
2,135	–	130	2,005
יתרה ממוצעת של התחייבויות			

* נוטרל הרכיב הבא: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת.

נתונים עיקריים אודות פעילות המשכנתאות הלוואות לדיור (במיליוני ש"ח) (המשך):

פעילות מקומית			
משקי בית	עסקים קטנים	בנקאות מסחרית	סך-הכל
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007			
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים			
84	27	15	126
– מחיצוניים			
(25)	(11)	(14)	(50)
– בינמיגזרי			
59	16	1	76
סך-הכל רווח מפעולות מימון			
22	1	1	24
הכנסות תפעוליות ואחרות			
81	17	2	100
סך-הכל הכנסות			
4	5	1	10
הפרשה לחובות מסופקים			
15	3	1	19
רווח נקי			
15	3	1	19
רווח נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*			
9,652	1,455	93	11,200
יתרה ממוצעת של נכסים			
2,425	237	–	2,662
יתרה ממוצעת של התחייבויות			

* נוטרול הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת מחצית ההפרשה בגין הסכם השכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת והוצאות לעידוד פרישה מוקדמת.

מגבלות חקיקה

מגבלת ריכוזיות אשראי ענפית. על פי הוראות ניהול בנקאי תקין נדרשת הפרשה נוספת בגין ריכוזיות אשראי בהלוואות לדיור כאשר יתרת הלוואות לדיור שבגין נעשתה הפרשה לפי עומק הפיגור, בניכוי ההפרשה, עולה על 1.5% מיתרת הלוואות לדיור. ליום 30 ביוני 2008 היחס האמור בבנק דיסקונט למשכנתאות עמד על 1.85% וסכום ההפרשה שנדרש הגיע לסך של 1.2 מיליון ש"ח.

הצעת חוק בעניין הגנת דיור חלופי. לפרטים בדבר הצעת החוק, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 199). בשלב זה לא ניתן להעריך כיצד ישפיע התיקון המוצע בחוק ההוצאה לפועל על התנהגות הבנקים למשכנתאות ולקוחותיהם. **חקיקה והסדרה בעניין הבטחת השקעות של רוכשי דירות.** לפרטים אודות תיקונים בחוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות) והוראות המפקח על הבנקים בנושא ליווי פיננסי של פרויקטים ועסקאות שחוק זה חל עליהם ובנושא נוסח כתב הערבות, ר' בפרק "חקיקה ופיקוח" להלן.

מבצע לשיווק

משכנתאות - מתווה דיסקונט

הבנק יחד עם בנק דיסקונט למשכנתאות יצאו בחודש יולי 2007 במתווה משכנתא בריבית אטרקטיבית, שלוהו בקמפיין פרסומי נרחב. המבצע נועד להגדיל את תיק האשראי של בנק דיסקונט למשכנתאות ואת חלקו בשוק המשכנתאות.

בטרם כניסה למתווה בחן בנק דיסקונט למשכנתאות את הכדאיות הכלכלית של המתווה ומצא אותה רווחית. הבנק קובע מיהם הזכאים למתווה דיסקונט ומנפיק להם אישור זכאות לקבלת תנאי ריבית המתווה. בנק דיסקונט למשכנתאות מעמיד לבעלי אישור זכאות משכנתא בריבית אטרקטיבית, בכפוף לעמידתם בקריטריונים שקבע הבנק (נכון לחודש יוני 2008 משכורת של 4,000 ש"ח ומעלה או הון של מעל חצי מיליון ש"ח). הלוקח מחויב לעמוד בתנאים אלה במשך חמש שנים לפחות. במידה ולא עמד בתנאי הזכאות יעלה שיעור הריבית ללוקח בהתאם להנחיית הבנק (ובמקביל תועלה ריבית הפקדון באותו שיעור).

אישור הזכאות על ידי הבנק מאפשר ללוקח לפנות לבנק דיסקונט למשכנתאות לקבלת הריבית האטרקטיבית, אך אינו מחייב את בנק דיסקונט למשכנתאות לאשר מתן הלוואות משכנתא במסלול המתווה או בכלל מאחר והוא

אשר נושא בסיכון האשראי.

הבנק מעמיד לבנק דיסקונט למשכנתאות מקורות בהתאם לתנאי המשכנתא ששווקה (back to back) בניכוי מרווח שנקבע מראש (להלן: "הפקדון"). הוסכם כי במקרים של פרעון מוקדם או מיחזור האשראי, יפרע או ימוחזר במקביל הפקדון שהועמד על ידי הבנק.

בהתאם להסדר הקיים מספר שנים בין הצדדים, בנק דיסקונט למשכנתאות משלם לבנק עמלה חד פעמית בגין הפניית לקוחות קיימים של הבנק.

הטיפול החשבונאי אותו נקטו הבנק ובנק דיסקונט למשכנתאות בדוחותיהם הכספיים בקשר עם המבצע האמור הינו בהתאם לטיפול החשבונאי אותו הם נוקטים בעסקאות של מתן הלוואות אחרות לדיור ובעסקאות של קבלת פקדונות אחרים מבנקים או מתן פקדונות אחרים לבנקים.

בעת היציאה לקמפיין נערך בנק דיסקונט למשכנתאות לגידול הצפוי בהיקף פניות הלקוחות אליו. ובנק דיסקונט למשכנתאות נערך לגידול הצפוי בהיקף פניות הלקוחות אליו. הצלחת הקמפיין הפרסומי עלתה על המצופה.

בהתאם לנתוני בנק ישראל, נתח השוק של בנק דיסקונט למשכנתאות בהלוואות משכנתא לדיור, שעמד בחודשים ינואר-יוני 2007 על כ-5.6%, עלה משמעותית בעקבות המתווה החדש ל-13.9% במחצית הראשונה של שנת 2008. בנק דיסקונט למשכנתאות מעריך כי נתח השוק בו ימצא בחודשים הבאים ימשיך להיות גבוה יחסית לזה שהיה ערב כניסתו למתווה. האמור הינו מידע צופה פני עתיד, המתבסס על הערכת בנק דיסקונט למשכנתאות בשים לב לגידול שנרשם בנתח השוק מאז הפעלת המתווה.

סה"כ האשראי שניתן לדיור במסגרת מתווה דיסקונט במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם בכ-1,816.0 מיליון ש"ח. סה"כ האשראי לדיור שניתן שלא במסגרת מתווה דיסקונט בתקופה האמורה הסתכם בכ-189.2 מיליון ש"ח. סה"כ הפקדונות שהעמיד הבנק במסגרת המתווה הסתכמו בסך של 1,689.2 מיליון ש"ח.

מגזר	מגזר	מגזר	מגזר
צמוד מדד	לא צמוד	צמוד מט"ח	סך הכל
1,232.5	581.8	1.7	1,816.0
98.4	84.1	6.7	189.2
1,143.9	543.6	1.7	1,689.2

סך של 126.8 מיליון ש"ח הועמדו בתחילת חודש יולי 2008, מזה 88.6 מיליון ש"ח במגזר צמוד המדד ו-38.2 מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד בריבית משתנה פריים.

שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הצמוד למדד היה 3.80% במחצית הראשונה של שנת 2008. שיעור הריבית הממוצעת על הלוואות שניתנו במסגרת מתווה דיסקונט במגזר הלא צמוד בריבית משתנה פריים היה 4.03% במחצית הראשונה של שנת 2008. המקורות שהעמיד הבנק לבנק דיסקונט למשכנתאות הינם בשיעור הריבית על ההלוואות בניכוי מרווח כלכלי שנקבע מראש.

סינוף ופריסה. במחצית הראשונה של שנת 2008 פתח בנק דיסקונט למשכנתאות 8 סינפונים חדשים, המצויים בתוך סינפי בנק דיסקונט או בסמוך אליהם, אשר הצטרפו ל-57 הסינפונים שפעלו ביום 31 בדצמבר 2007. לפרטים נוספים אודות פעילות המשכנתאות - הלוואות לדיור, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 145-152).

הפעילות הבינלאומית

כללי

פעילות קבוצת בנק דיסקונט בחו"ל מתבצעת בעיקר באמצעות חברות הבת בארה"ב, בדרום אמריקה (כולל ציגויות) ובשווייץ ובאמצעות סניף הבנק באנגליה. הפעילות הבינלאומית מתאפיינת כפעילות עסקית מסחרית ובנקאות פרטית.

היקף הפעילות של המגזר והרווח הנקי שלו

הרווח הנקי מהפעילות הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-101 מיליון ש"ח, לעומת 36 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה של 180%. בניטרול השפעת רכיבים מסויימים, כמפורט להלן, היה הרווח מפעילות זו מסתכם ב-103 מיליון ש"ח לעומת 50 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 106%.

הפרשה לחובות מסופקים במחצית הראשונה של שנת 2008, הסתכמה ב-17 מיליון ש"ח לעומת הפרשה של 22 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה של 22.7%.

להלן יובאו נתונים עיקריים אודות הפעילות הבינלאומית (במיליוני ש"ח):

משקי בית	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	אחר	סך-הכל
לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008					
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	1	49	88	59	200
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	5	8	18	41
סך-הכל הכנסות	1	54	96	77	241
הפרשה לחובות מסופקים	-	4	3	(1)	8
רווח (הפסד) נקי	1	16	32	12	41
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	1	16	33	12	42
יתרה ממוצעת של נכסים	219	7,733	7,702	2,328	14,226
יתרה ממוצעת של התחייבויות	1	6,047	1,014	11,624	4,568
* נוטרל הרכיב הבא: עלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.					

לשלושת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007					
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	2	54	128	54	143
הכנסות תפעוליות ואחרות	-	9	13	18	36
סך-הכל הכנסות	2	63	141	72	179
הפרשה לחובות מסופקים	-	2	6	3	14
רווח (הפסד) נקי	1	19	47	19	10
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	1	22	52	19	20
יתרה ממוצעת של נכסים	201	6,879	10,217	3,666	18,649
יתרה ממוצעת של התחייבויות	113	4,973	6,497	17,041	7,496
* נוטרל הרכיב הבא: עלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.					

נתונים עיקריים אודות הפעילות הבינלאומית (במיליוני ש"ח) (המשך):

משקי בית	מגזר עסקי	בנקאות מסחרית	בנקאות פרטית	אחר	סך-הכל	
לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008						
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	2	113	185	123	19	442
הכנסות תפעוליות ואחרות	–	10	15	31	22	78
סך-הכל הכנסות	2	123	200	154	41	520
הפרשה לחובות מסופקים	–	6	8	1	2	17
רווח (הפסד) נקי	1	40	59	25	(24)	101
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	1	40	61	25	(24)	103
יתרה ממוצעת של נכסים	221	7,311	8,491	2,588	14,991	33,602
יתרה ממוצעת של התחייבויות	52	5,630	4,296	15,136	7,272	32,386

* נוטל הרכיב הבא: עלות שיפורים ובדיקות באידי בי ניו יורק.

* נוטרל הרכיב הבא: עלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לששת החודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2007						
רווח (הפסד) מפעולות מימון						
367	(22)	99	201	86	3	לפני הפרשה לחובות מסופקים
69	2	31	25	11	–	הכנסות תפעוליות ואחרות
436	(20)	130	226	97	3	סך-הכל הכנסות
22	4	4	9	5	–	הפרשה לחובות מסופקים
36	(49)	15	43	26	1	רווח (הפסד) נקי
50	(46)	16	50	29	1*	רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*
40,302	20,304	2,834	10,375	6,603	185	יתרה ממוצעת של נכסים
36,928	8,440	17,129	6,643	4,611	105	יתרה ממוצעת של התחייבויות
* נוטרל הרכיב הבא: עלות שיפורים ובדיקות באידי בניו יורק.						

* נוטרל הרכיב הבא: עלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

מגבלות חקיקה, תקינה ואילוצים מיוחדים החלים על המגזר

להלן יתוארו בקצרה מגבלות עיקריות שחלות על המגזר. **מגבלות החשיפה לשלוחות בחו"ל.** בהתאם למכתב הסדרה של המפקח על הבנקים, קיימת מגבלה לגבי היקף החשיפה של הבנק בגין פעילות שלוחותיו בחו"ל. שיעור החשיפה המירבי לשלוחות חו"ל עמד בעבר על 30%. בחודש מאי 2001 העלה המפקח על הבנקים את שיעור החשיפה המירבי ל-32%. שיעור החשיפה המחושבת של הבנק לשלוחות חו"ל עמד על 29.52% ביום 30 ביוני 2008, בהשוואה לשיעור של 34.02% ביום 31 בדצמבר 2007. הירידה בשיעור החשיפה לשלוחות חו"ל מתחילת השנה הושפעה בעיקר מתיסוף השקל ביחס לדולר, לליש"ט ולפרנק השוויצרי ומהגידול בהון המשמש בחישוב. יצוין כי במכתב ההסדרה של בנק ישראל לא נקבעה סנקציה לחריגה מהמגבלה האמורה. הבנק עוקב בתדירות חודשית אחר התפתחות שיעור החשיפה בגין פעילותו בשלוחות חו"ל. לפרטים נוספים אודות מגבלה זו, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 152).

לפרטים בדבר חקירה שנוהלה בארה"ב בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון והשלכותיה על אי די בי ניו יורק, ר' בפרק "חברות מוחזקות עיקריות" להלן וביאור 3 לתמצית הדוחות הכספיים.

התפתחויות במגזר

ניירות ערך מגובי נכסים. לפרטים בדבר השקעות הבנק בניירות ערך מגובי נכסים, ר' לעיל: "מגזר הניהול הפיננסי" וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים.

שוויץ. במסגרת המהלך שננקט על ידי הבנק להרחבת הפעילות בשוויץ, הושלמה ביום 20 ביוני 2008 העסקה לרכישת מניות בנק Arzi בציריך, שוויץ. הבנק נרכש תמורת סך של כ-41 מיליון פר"ש (כ-133 מיליון ש"ח). בסמוך לאחר מכן הושלם המיזוג בין בנק Arzi לבין החברה הבת אי די בי (סוויס) בנק (בשמה הקודם: בנק דיסקונט לישראל (שוויץ)). אי די בי (סוויס) בנק בוחן את ייחוס עודף עלות הרכישה על שוויון המאזני של מניות בנק Arzi (סך של כ-78 מיליון ש"ח).

חברות מוחזקות עיקריות

התרומה של החברות המוחזקות, בארץ ובחוץ לארץ, לתוצאות העסקיות של הבנק, במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכמה בהפסד בסך של 30 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של 366 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ורווח בסך של 418 מיליון ש"ח בכל שנת 2007.

בניטרול ההשפעה של חיסוי ההשקעה בחברות מאוחדות בחו"ל, בניכוי השפעת המס, היתה התרומה של החברות המוחזקות בארץ ובחוץ לארץ, לרווח הנקי של הבנק, במחצית הראשונה של שנת 2008, מסתכמת ב-293 מיליון ש"ח לעומת 303 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ו-604 מיליון ש"ח בכל שנת 2007. להלן יובאו עיקרי ההתפתחויות בחברות המוחזקות העיקריות.

דיסקונט בנקורפ אינק.

הינה חברת בת בבעלות מלאה של הבנק. דיסקונט בנקורפ אינק. היא חברת אחזקות בנקאיות שהתאגדה על פי חוקי מדינת דלאוור. בנקורפ מחזיקה במלוא הבעלות והשליטה ב-אי די בי ניו יורק. אי די בי ניו יורק הינו הגדול בין הבנקים הישראליים הפועלים בחו"ל. בהתאם למסמכי היסוד של בנקורפ, אי די בי ניו-יורק לא ימכר על ידי בנקורפ, אלא אם ניתנה לכך הסכמה מראש של בנק דיסקונט. מגבלה זו נרשמה בתעודת המניה של מניות אי די בי ניו-יורק. **סך כל הנכסים** ליום 30 ביוני 2008 הסתכמו ב-9,129 מיליון דולר, לעומת 9,136 מיליון דולר בסוף שנת 2007, ירידה בשיעור של 0.1%.

לפרטים בדבר השקעות אי די בי ניו יורק באגרות חוב מגובות משכנתא, ר' "התפתחות הנכסים וההתחייבויות" לעיל וביאור 2 לתמצית הדוחות הכספיים להלן.

סך כל האשראי ליום 30 ביוני 2008, הסתכם ב-3,969 מיליון דולר, לעומת 3,758 מיליון דולר בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 5.6%.

סך כל הפקדונות ליום 30 ביוני 2008, הסתכמו ב-5,710 מיליון דולר, לעומת 6,242 מיליון דולר בסוף שנת 2007, ירידה בשיעור של 8.5%.

הרווח הנקי במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם ב-30.6 מיליון דולר, לעומת 14.4 מיליון דולר בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 112%, ולעומת 38 מיליון דולר בשנת 2007 כולה.

סך כל האמצעים ההוניים הסתכם ביום 30 ביוני 2008 ב-628 מיליון דולר, לעומת 631 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2007, ירידה של 0.5%.

יחס ההון לרכיבי סיכון עמד ביום 30 ביוני 2008 על 11.07%, בהשוואה ל-11.01% ביום 31 בדצמבר 2007. **התשואה להון העצמי** במחצית הראשונה של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 9.6%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 4.9% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת שיעור של 6.3% בשנת 2007 כולה.

התרומה של השקעת הבנק בבנקורפ לתוצאות העסקיות של הבנק הגיעה במחצית הראשונה של שנת

2008 להפסד בסך של 223 מיליון ש"ח, (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך 14 מיליון ש"ח), לעומת רווח בסך של 82 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס בסך של 9 מיליון ש"ח) בתקופה המקבילה אשתקד. התרומה האמורה מורכבת מהרווח הנקי של בנקורפ במחצית הראשונה של שנת 2008 (לאחר ניכוי הפרשה למס כאמור) בסך של 88 מיליון ש"ח ובניכוי הפרשי שער שליליים על ההשקעה בסך 311 מיליון ש"ח, לעומת רווח נקי בסך של 69 מיליון ש"ח (לאחר ניכוי הפרשה למס כאמור) בתוספת הפרשי שער על ההשקעה בסך של 13 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

במקביל להפרשי השער על ההשקעה האמורה, נרשמו בבנק בישראל, במחצית הראשונה הראשונים של שנת 2008, הכנסות מימון בגין עודף ההתחייבויות במטבע חוץ, שהבנק יצר כחיסוי להשקעה בבנקורפ.

חקירה בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון. כמפורט בביאור 6 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 307-304), בשנת 2005 ניהל משרד התובע המחוזי של ניו יורק חקירות במספר בנקים ומוסדות כספיים, בנושא עמידתם בחובות הנובעות מדיני איסור הלבנת הון וזאת בעניין העברת הכספים מברזיל לארה"ב. במסגרת חקירות אלה ובעקבותיהן, נחקר גם אי די בי ניו יורק. למיטב ידיעת הבנק, ממצאי החקירה הצביעו על כך שאי די בי ניו יורק לא פעל על פי הכללים הנוגעים לאיסור הלבנת הון, לא תיעד כראוי פרטי לקוחות והחלטות בנוגע לפעילויות חשודות, לא דיווח עליהן כראוי ולא קיים תוכנית ציות ראויה בנושאים הקשורים להלבנת הון. כמו כן הצביעו ממצאי החקירה על כך שרוב הליקויים שנתגלו הועלו בביקורות קודמות שערכו רשויות הפיקוח. במקביל, נערכה באי די בי ניו יורק בדיקה (שגרתית) משותפת של מחלקת הבנקים של מדינת ניו יורק וה-FDIC (Federal Deposit Insurance Corporation) והתגלו ליקויים רבים בנושא יעילות הבקורות והדיווח בנושאי איסור הלבנת הון (AML) ומניעת מימון טרור.

כתב הוראות. בעקבות הממצאים האמורים, הוצאו על ידי מחלקת הבנקים של מדינת ניו יורק ועל ידי ה-FDIC (להלן: "רשויות הפיקוח") כתבי הוראות בהם נדרש אי די בי ניו יורק, להפסיק לפעול על פי הנהלים הקיימים עקב היותם לקויים, לתקן את הליקויים, לעבות את הליכי הבקרה והפיקוח, לקבוע תוכנית אכיפה ולתקן את הנהלים הקשורים בנושאים אלה, והכל בדרך ובמועדים שנקבעו על ידי הרשויות האמורות (להלן: "כתבי ההוראות"). ביום 15 בדצמבר 2005, אישר אי די בי ניו יורק כי הוא מסכים לפעול בהתאם לנדרש בכתבי ההוראות. הבנק, כחברה האם של אי די בי ניו יורק, הצהיר כי הוא מודע להסדרים דלעיל וקיבל על עצמו לפעול כמיטב יכולתו כדי להבטיח קיומן של ההתחייבויות האמורות.

במקביל ובנוסף, הגיע אי די בי ניו יורק, ביום 15 בדצמבר 2005, להסדר עם התובע המחוזי של ניו יורק לסיום החקירה בדרך של הסכם פשרה. בהסכם התחייב אי די בי ניו יורק לשאת פעולה עם התובע המחוזי. כן הכיר אי די בי ניו יורק בעובדות הנוגעות לחשבונות מסויימים, ובעובדה שהבקורות הפנימיים ונהלי הבנק וטיפולו בנושא איסור הלבנת הון תרמו לממצאים של רשויות הפיקוח. על פי תנאי ההסכם התחייב אי די בי ניו יורק לשלם סך של 8.5 מיליון דולר וכן לדווח תוך שנה לתובע המחוזי על כל הפעולות שננקטו לטיוב נהלי הבנק ולתיקון הליקויים שנמצאו הן על ידי התובע המחוזי והן על ידי גורמי הפיקוח על הבנקים כמפורט בכתבי ההוראות, דיווח שבוצע בהתאם לנדרש. התובע המחוזי של מדינת ניו יורק הסכים שלא לתבוע את אי די בי ניו יורק וחברות הקשורות אליו בנוגע לחקירה.

יישום ההתחייבויות שבכתבי ההוראות. הנהלת אי די בי ניו יורק החלה מיד לאחר הוצאת כתבי ההוראות ביישום ההתחייבויות שבכתבי ההוראות ובהסכם שיתוף הפעולה עם התובע המחוזי ויישומן מתבצע על פי לוח הזמנים. אי די בי ניו יורק נדרשה לפעול בשלושה רבדים: האחד, הכנת תוכנית אכיפה מקיפה ליישום האמור בכתבי ההוראות. לצורך כך נשכרו שירותי חברת KPMG אשר הכינה עבור אי די בי ניו יורק דוח בדיקת פערים (Gap Report). השני, בחינת פעולות ההנהלה הבכירה ביחס ליישום ממצאי ביקורת קודמים. לשם כך נשכרו שירותיה של חברת Promontory (חברה למתן שירותי ייעוץ פיננסיים, שאחד מתחומי ההתמחות שלה הוא מתן

מענה ללקוחות המתמודדים עם דרישות רגולטוריות). הרובד השלישי, בדיקת כל העסקאות שעשה אי די בי ניו יורק בין השנים 2002-2005 (Look back) בכדי לאתר פעילות שנחזית להיות חשודה, וככזו טעונה דיווח. מרבית הפעילות הנדרשות הושלמו, ואי די בי ניו יורק ממשיכה בתהליך של חיזוק הבקורות והנהלים. **עלויות.** במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכמה עלות ביצוע השיפורים והבדיקות לסך של 2.5 מיליון דולר. להערכת אי די בי ניו יורק, בהמשך שנת 2008 תידרשנה עלויות נוספות לביצוע שיפורים ובדיקות בסכום של בין 2.5 ל-4.5 מיליון דולר.

להערכת הבנק, לא הייתה לחקירה ולכתבי ההוראות המתוארים לעיל השפעה ניכרת על עסקי אי די בי ניו יורק, מעבר להגדלת ההוצאות והקטנת הרווח בשנים 2006-2007 שנבעו מנשיאת אי די בי ניו יורק בקנסות ובהוצאות הכרוכות בתיקון הליקויים.

להערכת הבנק, לאור הפעולות שנקטו לתיקון הליקויים, חשיפתו האפשרית בגין החקירה וכתבי ההוראות המתוארים לעיל היא נמוכה.

התפתחויות בשנת 2008. כמפורט בביאור 6 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 306), דירקטוריון הבנק החליט בישיבתו מיום 1 באפריל 2007, בין היתר, על הקמת ועדת אד הוק אשר הוסמכה לדרוש ולקבל דיווחים, ככל שתמצא לנכון, בקשר לאי די בי ניו יורק ובנקורפ ובכלל זה בקשר לכל העסקאות וההסכמים שנעשו בחברות אלה שלא במהלך העסקים הרגיל, ולתת לדירקטוריון המלצות בקשר לכך.

בחודש פברואר 2008 הוגשו לדירקטוריון המלצות וועדת אד הוק לענייני ניו יורק. הוועדה המליצה כי חלק מהעסקאות שנבדקו על ידה ייבחנו על פי הכללים שאושרו במסגרת תוכנית "ממשל תאגידי" לקבוצת דיסקונט. כמו כן ממליצה הוועדה, בין היתר, לקבוע כללים ונהלים בקשר להרכב דירקטוריון אי די בי ניו יורק ובקשר לאיתור ואישור מועמדים לדירקטוריון זה, והכל במטרה לחזק את אי התלות של דירקטוריון אי די בי ניו יורק בבעלי השליטה ולחזק את שליטת הבנק באי די בי ניו יורק; לקבוע כללי דיווח לדירקטוריון בקשר לאי די בי ניו יורק. דירקטוריון הבנק אימץ את המלצות הוועדה.

לפרטים בדבר הודעת צד ג' שהגיש Arab bank, ר' ביאור 6 ב', 4.6 לתמצית הדוחות הכספיים וביאור 19 ג', סעיף 15.7 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 353-354).

בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ

בנק מרכנתיל דיסקונט הינו בבעלות מלאה של הבנק.

סך כל הנכסים ליום 30 ביוני 2008 הסתכם ב-19,441 מיליון ש"ח, לעומת 18,860 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 3.1%.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2008 הסתכם ב-14,038 מיליון ש"ח, לעומת 13,027 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 7.8%.

פקדונות הציבור ליום 30 ביוני 2008 הסתכמו ב-16,180 מיליון ש"ח, לעומת 15,736 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 2.8%.

סך כל האמצעים ההוניים הסתכם ביום 30 ביוני 2008 ב-1,483 מיליון ש"ח, לעומת 1,363 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, עליה בשיעור של 8.8%.

יחס ההון לרכיבי סיכון עמד ביום 30 ביוני 2008 על 12.8%, לעומת 13.2% ביום 31 בדצמבר 2007. הדירקטוריון של בנק מרכנתיל דיסקונט החליט בסוף שנת 2007 לשמר יחס הלימות הון שלא יפחת מ-12%.

הרווח הנקי במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם ב-98 מיליון ש"ח, לעומת סך של 88 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 11.4%, ולעומת 214 מיליון ש"ח בשנת 2007 כולה.

הגורמים העיקריים אשר השפיעו על התוצאות העסקיות של בנק מרכנתיל דיסקונט במחצית הראשונה של שנת 2008, בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד: עליה ברווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים (עליה

של 62 מיליון ש"ח, המהווה 21.0%); עליה בהפרשה לחובות מסופקים (עליה של 6 מיליון ש"ח, המהווה 14.0%); ירידה בהכנסות התפעוליות והאחרות (ירידה של 23 מיליון ש"ח, המהווה 13.0%) ועליה בהוצאות התפעוליות והאחרות (עליה של 28 מיליון ש"ח, המהווה 9.9%).

העליה בהכנסות מימון נובעת, בין היתר מעליה בסך של 16 מיליון ש"ח בתרומת "ההון הפעיל", ומירידה בסך של כ-10 מיליון ש"ח בהפסדים בגין עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים הנובעים מהעדר הקבלה בין השיטה לחישוב שוויים של נכסי הבסיס בגין עסקאות אלה (אשר נמדדים על בסיס צבירה), לבין השיטה לחישוב שוויים של המכשירים הנגזרים ששמשו לכיסוי נכסי הבסיס (אשר נמדדים על בסיס השווי ההוגן). העליה בהפרשה הספציפית לחובות מסופקים, בסך של 6 מיליון ש"ח, נובעת בעיקר מגידול בהפרשות בגין מספר לקוחות מצומצם, שחלה הרעה במצבם העסקי, לרבות גידול בהפרשות בגין לקוח גדול בענף הבנייה, שנקלע לקשיים כספיים, עקב הסכם פשרה שחתם בנק מרכנתיל דיסקונט בתקופת הדוח עם המנהל המיוחד שמונה לניהול עסקיו של אותו לקוח.

הגידול בהוצאות התפעוליות נובע, בעיקר, מעליה בשיעור של 7.8% בהוצאות שכר, בעיקר עקב עליות שוטפות בתעריפי השכר וגידול במצבת כח האדם, עקב התרחבות בפריסת הסניפים וכניסת בנק מרכנתיל דיסקונט לתחומי פעילות חדשים.

התשואה להון העצמי במחצית הראשונה של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 14.4%, על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 15.2% בתקופה המקבילה אשתקד, ו-17.2% בכל שנת 2007.

לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה שהוגשה נגד בנק מרכנתיל דיסקונט בעניין פרשה של הרצת מניות כתובענה ייצוגית, ר' ביאור 6 ב', 4.1 לתמצית הדוחות הכספיים וביאור 19 ג' סעיפים: 14.2 ו-15.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 142 ועמ' 351-352). לפרטים בדבר הודעת צד ג' שהגיש Arab bank, ר' ביאור 6 ב', 4.6 לתמצית הדוחות הכספיים, וביאור 19 ג', סעיף 15.7 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 353-354). בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה, בין היתר, נגד בנק מרכנתיל דיסקונט ונגד הבנק, בעניין תשלומים שקיבלו בגין עיקולים בהוצאה לפועל במדיה מגנטית, ר' ביאור 19 ג' סעיף 14.7 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 350). לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה, בין היתר, נגד בנק מרכנתיל דיסקונט ונגד הבנק, בעניין עיכוב ביזכי חשבונות לקוחות בגין העברות מחו"ל, ר' ביאור 6 ב', 4.9 לתמצית הדוחות הכספיים.

חקירת חשדות לעבירות על חוק איסור הלבנת הון. לפרטים בדבר חקירת חשדות לעבירות על חוק איסור הלבנת הון, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 164).

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ הינו חברה בת של הבנק. ליום 30 ביוני 2008 הבנק החזיק ב-100.0% מהון המניות ומכוח ההצבעה של בנק דיסקונט למשכנתאות. זאת, בעקבות הצעת רכש מלאה למניות בנק דיסקונט למשכנתאות, שהושלמה בחודש מאי 2007 (לפרטים נוספים ר' ביאור 6 ט' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, עמ' 312).

סך כל הנכסים ליום 30 ביוני 2008 הסתכם ב-12,973.3 מיליון ש"ח, לעומת 11,503.1 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 12.8%.

האשראי לציבור ליום 30 ביוני 2008 הסתכם ב-12,628.2 מיליון ש"ח, לעומת 11,200.2 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 12.7%.

סך כל האמצעים ההוניים הסתכם ביום 30 ביוני 2008 ב-885.9 מיליון ש"ח, לעומת 870.7 מיליון ש"ח ביום 31 בדצמבר 2007, עליה בשיעור של 1.7%.

יחס ההון לרכיבי סיכון עמד ביום 30 ביוני 2008 על 10.2%, לעומת 10.6% ביום 31 בדצמבר 2007.

בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ

הרווח הנקי במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם ב-15.2 מיליון ש"ח, לעומת 17.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 14.6%, ולעומת 26.2 מיליון ש"ח בשנת 2007 כולה. הרווח הנקי בניטרול השפעת FAS 133 הסתכם ב-25.2 מיליון ש"ח, לעומת 12.8 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. התוצאות העסקיות של בנק דיסקונט למשכנתאות במחצית הראשונה של שנת 2008 הושפעו, בין היתר מירידה ברווח מפעולות מימון (סך של 9 מיליון ש"ח, המהווה 12.9%), מירידה בהפרשה לחובות מסופקים (סך של 13.5 מיליון ש"ח, המהווה 83.1%) ומעליה בהוצאות התפעוליות והאחרות (סך של 9.4 מיליון ש"ח, המהווה 16.6%), מרביתה בגין הוצאות שכר.

התשואה להון העצמי במחצית הראשונה של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 3.5% על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 4.2% בתקופה המקבילה אשתקד, ושיעור של 3.0% בשנת 2007 כולה.

התרומה של בנק דיסקונט למשכנתאות לתוצאות העסקיות של הבנק הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-14.7 מיליון ש"ח, לעומת 14.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, וסך של 22.5 מיליון ש"ח בשנת 2007 כולה.

לפרטים בדבר תלויות בבנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ ר' ביאור 19 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007: סעיף 14.5.1 (עמ' 348-349) בעניין גביית עמלות בגין ביטוחי חיים וביטוחי דירות של לווי, סעיף 15.3 (עמ' 352-353) בעניין ביטוח נכסים בסכום העולה על סכום הכינון שלהם, וסעיף 14.5.2 (עמ' 349) בעניין נזק נטען כתוצאה ממימוש בטוחות וביאור 6 ב', 4.4 לתמצית הדוחות הכספיים.

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ

הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ (להלן: "הבנק הבינלאומי") הינו חברה כלולה של הבנק. ליום 30 ביוני 2008 הבנק מחזיק ב-26.4% מהון המניות וב-11.1% מזכויות ההצבעה.

הרווח הנקי הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-186 מיליון ש"ח, לעומת 294 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ירידה בשיעור של 36.7%.

חלק הבנק ברווח הנקי של הבנק הבינלאומי הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-47 מיליון ש"ח, לעומת 78 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

התשואה להון העצמי במחצית הראשונה של שנת 2008 הגיעה לשיעור של 6.8% על בסיס שנתי, לעומת שיעור של 12.5% בתקופה המקבילה אשתקד, ולעומת שיעור של 14.6% בשנת 2007 כולה.

יחס ההון לרכיבי סיכון עמד ביום 30 ביוני 2008 על 11.7%, לעומת שיעור של 11.4% ביום 31 בדצמבר 2007.

רכישת בנק מסד. ביום 14 במאי 2008 השלים הבנק הבינלאומי את העסקה לרכישת כל אחזקותיו של בנק הפועלים בע"מ (51%) בהון המניות המונפק והנפרע של בנק מסד, על פי הסכם שנחתם בין הצדדים ביום 25 בספטמבר 2007, כנגד תשלום סך של כ-236 מיליון ש"ח.

הנפקה בבנק הבינלאומי. לפרטים בדבר פרסום תשקיף מדף של הבנק הבינלאומי, להנפקת מניות ואופציות, בין בדרך של הצעת זכויות ובין בדרך של הצעה לציבור, והסדר אליו הגיע הבנק עם בנק ישראל בעניין מימוש המניות שיוצצו לבנק על פי התשקיף כבעל מניות בבנק הבינלאומי, ר' ביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

הבנק שקל אפשרות לנקוט בהליכים משפטיים נגד הבנק הבינלאומי בטענה, בין היתר, כי מהלך הנפקת הזכויות הינו מהלך שכל תכליתו להיטיב עם בעל השליטה, ומהווה קיפוח זכויותיו של הבנק כמיעוט, וניצול כוחו של בעל השליטה בבנק הבינלאומי לרעה וכי עליו לקבל אישורים ככזה.

בעקבות קיום מנעים בין הצדדים, בידיעת בנק ישראל ובהמשך לבקשתו, השהה הבנק בשלב זה את הגשת ההליכים. בהקשר לכך, הנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול כך שהיה יוגבש הסדר שיכלול מתווה במסגרתו יקטין הבנק את אחזקותיו בבנק הבינלאומי, אזי, מתווה כאמור יהיה כפוף לשמירת התנאים שיאפשרו המשך רישום השקעת הבנק בבנק הבינלאומי על בסיס שיטת השווי המאזני, תיקון הסכם בעלי המניות בבנק הבינלאומי משנת

1983 ותנאים נוספים ככל שיידרשו לצורך שמירת הזכויות של הבנק.

הסדר בין הבנק לבין הבנק הבינלאומי, אם וככל שיגובש, כפוף לאישור הדירקטוריון.

בדוחות הכספיים שפורסמו על ידי הבנק עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2007, הונח שההחזקה במניות הבנק הבינלאומי תהיה החזקה מתמשכת ובהתאם לכך לא נרשמה בהם הפרשה למס בגין חלקו של הבנק ברווחים שנצברו בבנק הבינלאומי. נוכח האמור לעיל אין וודאות שתתקיים במלואה ההנחה של החזקה מתמשכת בהשקעה ולפיכך, ערך הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 הפרשה למס, בסך של כ-130 מיליון ש"ח, בגין חלק ההשקעה אשר להערכת הבנק לא ניתן להניח לגביו החזקה מתמשכת, כאמור לעיל.

המפקח על הבנקים מנהל שיחות עם הבנק ועם הבנק הבינלאומי ובעלת השליטה בו, במטרה לגבש פתרון בין הצדדים. לאחרונה התקיימו פגישות ישירות בין הצדדים שמטרתן גיבוש פתרון כאמור. במסגרת זו נבחנים נושאים שונים ואפשרויות שונות. בין היתר נדון נושא מבנה ההון של הבנק הבינלאומי, ההסדרים בין הבנק לבין בעלת השליטה בבנק הבינלאומי וכן אחזקות הבנק בבנק הבינלאומי.

בשלב זה טרם גובש הסדר כלשהו והרעיונות שהועלו הם עדיין בגדר רעיונות בוסריים וראשוניים.

לפרטים נוספים בעניין זה, ר' ביאור 6 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 311-309) וביאור 12 לתמצית הדוחות הכספיים.

לפרטים בדבר תובענה מסוימת שהוגשה נגד הבנק הבינלאומי ובקשה להכיר בה כייצוגית בעניין עמלות ביטוח חיים וביטוח נכים שלא כדין, ר' ביאור 19 ג' 16 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 365) וביאור 6 ב', 5 לתמצית הדוחות הכספיים. לפרטים בדבר בקשה לאישור תובענה כייצוגית שהוגשה, בין היתר, נגד הבנק הבינלאומי, בעניין עיכוב ביזכי חשבונות לקוחות בגין העברות מחו"ל, ר' ביאור 6 ב', 4.9 לתמצית הדוחות הכספיים.

כרטיסי אשראי לישראל ("כאל") הינה חברה בת של הבנק. ליום 30 ביוני 2008 הבנק החזיק 71.8% מזכויות ההון ו-79.0% מזכויות הצבעה בכאל. יתרת המניות מוחזקות בידי הבנק הבינלאומי. (לפרטים בדבר רכישת אמצעי שליטה בכאל, ר' ביאור 34 א' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 עמ' 403-402). כאל מתפעלת כרטיסי אשראי מסוג "ויזה", "דיינרס" ו-"MasterCard".

סך כל הנכסים ליום 30 ביוני 2008 הסתכם ב-7,004 מיליון ש"ח, לעומת סך של 6,750 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 3.8%.

סך כל ההון העצמי הסתכם ביום 30 ביוני 2008 ב-625 מיליון ש"ח, לעומת סך של 519 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 20.4%.

יחס ההון לרכיבי סיכון עמד ביום 30 ביוני 2008 על 16.3%, לעומת יחס של 14.6% בסוף שנת 2007. דירקטוריון כאל קבע יעד של יחס הון שלא יפחת מ-15% עד סוף שנת 2009 ובהתאם קבע שלא יחולק דיבידנד עד לעמידה ביעד זה, ולאחר העמידה ביעד, כאל לא תחלק דיבידנד שיגרום לירידה ביחס ההון משיעור של 15.5%. לאור ההחלטה האמורה ביטל הבנק את ההפרשה למסים, בגין חלקו ברווחי כאל שטרם חולקו, בסך של 20 מיליון ש"ח.

סך כל ההכנסות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-492 מיליון ש"ח, לעומת 455 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 8.1%.

הרווח הנקי הסתכם במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-108 מיליון ש"ח, לעומת 90 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עליה בשיעור של 20.0%.

התשואה להון העצמי הגיעה במחצית הראשונה של שנת 2008 לשיעור של 42.2%, במונחים שנתיים, בהשוואה לשיעור של 40.5% בתקופה המקבילה אשתקד, ולשיעור של 44.1% בשנת 2007 כולה.

התרומה של כאל לתוצאות העסקיות של הבנק הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של 54

חברת כרטיסי אשראי לישראל בע"מ (כאל)

מיליון ש"ח, לעומת סך של 42 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. לפרטים בדבר שינויים בהסדרים בתחום כרטיסי האשראי בישראל, ר' ביאור 34 ג' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 403-405) וב"הפעילות בתחום כרטיסי אשראי" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסויימים" לעיל.

דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ

חברת דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ הינה חברה מאוחדת בבעלות מלאה של הבנק, הפועלת בתחום ההשקעות בחברות, בקרנות השקעה פרטיות ובקרנות הון סיכון, בתחום הבנקאות להשקעות ובתחום חיתום להנפקות וניהולן (באמצעות חברה בת).

סך כל הנכסים ליום 30 ביוני 2008 הסתכם ב-804 מיליון ש"ח, לעומת סך של 733 מיליון ש"ח בסוף שנת 2007, עליה בשיעור של 9.7%.

ההפסד במחצית הראשונה של שנת 2008 הסתכם בכ-26 מיליון ש"ח, לעומת רווח של כ-19 מיליון ש"ח במחצית הראשונה של שנת 2007.

התשואה להון העצמי במחצית הראשונה של שנת 2008 הגיעה לשיעור שלילי של 21%, במונחים שנתיים, לעומת שיעור חיובי של 25.3% בתקופה המקבילה אשתקד.

התרומה של השקעת הבנק בדיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ לתוצאות העסקיות של הבנק, הסתכמה במחצית הראשונה של שנת 2008 בהפסד בסך של 36 מיליון ש"ח, לעומת רווח בסך של 3 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. (הפער בין הרווח הנקי של דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ לבין תרומתה לתוצאות העסקיות של הבנק נובע מהבדלים ביישום כללי חשבונאות).

במחצית הראשונה של שנת 2008, השתתפה דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ, באמצעות חברה בת, בהנפקה אחת לציבור בהיקף כולל של כ-1 מיליארד ש"ח. זאת לעומת 6 הנפקות לציבור בהיקף כולל של 1.2 מיליארד ש"ח ו-5 הנפקות פרטיות בהיקף של 2.5 מיליארד ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

לעניין כתב אישום שהוגש נגד החברה ושני עובדים לשעבר שלה, החלטת בית המשפט לזכות אותם מהאישומים וערעור שהוגש על החלטה זו ר' ביאור 19 ג' 15.5 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 (עמ' 353) וביאור 6 ב', לתמצית הדוחות הכספיים.

יחסי עבודה

בחודש נובמבר 2007 נחתם הסכם שכר עם ועד הפקידים וההסתדרות, אשר על פיו תשולמנה לעובדי הבנק בדרג הפקידותי תוספות שכר לשנים 2007-2008, בשיעור ממוצע של 10% (5% לכל שנה). כמו כן, בהסכם התחייבו העובדים לשמירת השקט התעשייתי עד ליום 30 באפריל 2009, ביחס לנושאים שהוסדרו בו.

בחודש פברואר 2008 נחתם הסכם שכר, אשר על פיו תשולמנה לשנים 2007-2009 למרבית עובדי הבנק בדרג הניהולי, תוספות שכר בשיעור ממוצע של 15% לכל תקופת ההסכם, ולשאר אוכלוסית המנהלים, הכוללת עובדים בכירים ואו/בעלי שכר גבוה, תוספות שכר בשיעור ממוצע של 7% לכל תקופת ההסכם, ובנוסף מספר משכורות בונוס שתחולקנה על בסיס דיפרנציאלי. כמו כן, התחייבו הצדדים על שמירת השקט התעשייתי עד ליום 30 באפריל 2010, ביחס לנושאים שהוסדרו בהסכם. לפרטים נוספים ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 173).

חקיקה ופיקוח כללי

הבנק פועל במסגרת חוקים, תקנות והוראות שחלקם ייחודיים למערכת הבנקאית, וחלקם, גם אם אינם ייחודיים כאמור, משפיעים על מקטעים מהותיים מפעילותו.

פקודת הבנקאות, חוקי הבנקאות השונים והוראות ניהול בנקאי תקין אשר מפרסם המפקח על הבנקים מעת לעת, מהווים את הבסיס החוקי והמרכזי לפעילותה של קבוצת הבנק.

אלו מגדירים, בין היתר, את גבולות הפעילות המותרת לבנק, את הפעילות המותרת לחברות בת וחברות קשורות לקבוצת הבנק ואת תנאי השליטה והבעלות בהן, את מערכות היחסים בין הבנק ללקוחותיו, את השימוש בנכסי הבנק ואת אופן הדיווח על הפעילות האמורה למפקח על הבנקים ולציבור. בצידם כפוף הבנק לחקיקה עניפה המסדירה את פעילותו בשוק ההון הן עבור לקוחותיו והן עבור עצמו (למשל בתחום יעוץ ההשקעות וניהול תיקי לקוחות, ייעוץ פנסיוני, השקעות משותפות בנאמנות, כלל הפעילות של קופות הגמל, דיני ניירות ערך ומגבלות על פעילות בתחום הביטוח).

חוקים נוספים, בנושאים ייחודיים, מטילים על בנקים, והבנק בכללם, חובות וכללים ספציפיים. כך למשל החקיקה הקשורה באיסור הלבנת הון ואיסור מימון טרור, חוק נתוני אשראי, חקיקה הקשורה בהלוואות לדיור, דיני הערבות וכו'. בנוסף לאלה קיימת חקיקה נוספת שבשל הקשר שלה לפעילות הבנק יש לה השפעה רבה על התנהלותו. לעניין זה ראוי להזכיר, בין היתר, את חוקי ההוצאה לפועל, דיני פירוקים וכינוסים, חוקים המתייחסים למגזרים ספציפיים (רשויות מקומיות, נוטלי משכנתאות, המגזר החקלאי) וחוקי מס שונים.

פעילותו של הבנק נתונה לפיקוח וביקורת של הפיקוח על הבנקים וכן של גורמים מפקחים נוספים בתחומי פעילות ספציפיים, דוגמת רשות ניירות ערך והממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון במשרד האוצר. גורמים אלה עורכים מעת לעת ביקורות בבנק בקשר עם תחומי הפעילות השונים.

במסגרת החקיקה שהתקבלה בעקבות ועדת בכר, נקבעה במרבית החוקים החלים על פעילות הבנק האפשרות להטיל עליו עיצומים כספיים בגין הפרות של הוראות החוקים והוראות חקיקת המשנה (לרבות חוזרים והנחיות) שהוצאו או יוצאו מכוחם.

להלן, בתמצית, פירוט של שינויי חקיקה ויזמות חקיקה רלוונטיים לתקופת הדוח אשר משפיעים או עשויים להשפיע באופן משמעותי על פעילות הבנק.

לפרטים נוספים אודות יוזמות חקיקה שונות, ר' "חקיקה ופיקוח" בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 195-206).

חקיקה והסדרים בנושא העמלות הבנקאיות

לפרטים בדבר חקיקה והסדרה בנושא העמלות הבנקאיות, ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמוד 198-196), בתיאור פעילות המגזר הקמעונאי בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים" לעיל וביאור 13 לתמצית הדוחות הכספיים.

ביטול "חוק התיאומים"

חבות המס של התאגידים בישראל מחושבת, בין היתר, על פי הוראת "חוק התיאומים" (שנחקק בעקבות חוקי מס קודמים באותו נושא), שאושר בתקופה בה שררו במדינת ישראל שיעורי אינפלציה גבוהים מאוד ונועד למנוע תשלום מס על רווחים אינפלציוניים. לאור הירידה המתמשכת בשיעורי האינפלציה, לשיעורים המקובלים בעולם המערבי, והציפה להמשך מגמת הציבות, יזם משרד האוצר את ביטול חוק התיאומים.

ביום 6 במרס 2008 פורסם חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח-2008 (להלן - "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחול עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס.

בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא תחושב עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, תופסק ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך.

במסגרת התיקון האמור תוקנו גם הגדרות "רווח" ו-"שכר" בחוק מע"מ, כך שמס רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי.

לפרטים נוספים, ר' ביאור 15 לתמצית הדוחות הכספיים.

חוק איסור השקעה בתאגידים המקיימים קשר עם איראן, התשס"ח-2008

ביום 8 באפריל 2008 פורסם החוק האמור אשר מטרתו למנוע השקעה של מוסדות פיננסיים ישראלים בתאגידים המקיימים "קשר עסקי מהותי" עם איראן. בהגדרת "מוסד פיננסי" בחוק נכלל גם "תאגיד בנקאי". במסגרת החוק הוטל איסור על השקעה בתאגידים המקיימים קשר עסקי מהותי עם איראן, אשר יכלול ב"רשימה" שתפורסם על פי החוק. הגדרת "השקעה" בחוק כוללת הלוואות לתקופה קצובה העולה על 5 שנים, בסכום העולה על 5% מההון העצמי של התאגיד הלווה. בוצעה ההשקעה בטרם הוכלל התאגיד ברשימה, על המוסד הפיננסי למכור את אחזקותיו במשך תקופה קצובה, אך אין חובה להעמיד לפרעון הלוואה שניתנה לתאגיד בטרם הוכלל ברשימה. במסגרת החוק הוטלה על המוסד הפיננסי אחריות פלילית בשל ביצוע השקעה בניגוד לאמור בו וכן על מנהל כללי, מנהל פעיל, או עובד בכיר האחראי לאותו תחום בהנהלה הראשית של המוסד הפיננסי, ודינה של העבירה עד שנה מאסר. החוק נכנס לתוקף עם פרסומו, ואולם יישומו תלוי ב"רשימה", אשר טרם פורסמה. להערכת הבנק, השפעת החוק לא תהיה מהותית.

חקיקה והסדרה בעניין הבטחת השקעות של רוכשי דירות

בעקבות קריסת קבוצת בניה גדולה, החלו יוזמות חקיקה שונות, פרטיות וממשלתיות, בעניין הבטחת השקעות לרוכשי דירות. הפיקוח על הבנקים פרסם ביום 4 בפברואר 2008 את הוראת ניהול בנקאי תקין מס' 326 בנושא "ליווי פיננסי", שחלה על הסכמי ליווי שנחתמו החל ביום 1 ביוני 2008. ההוראה חלה על מימון קבלני בניה בשיטת ליווי פיננסי סגור, ביחס לנכסים, עסקאות וזכויות שחל עליהם חוק המכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה-1974 (להלן "חוק המכר"). ההוראה נועדה להבטיח כי תשלומיהם של רוכשי דירות יופקדו לחשבון הפרוייקט בלבד וכי תוצא בגינם ערבות לפי חוק המכר או תינתן לרוכש בטוחה אחרת בהתאם לחוק. לפיכך נדרשים התאגידים הבנקאיים לחייב את הקבלנים בהסכמי המימון לכלול הוראות שונות בהסכמים למכירת הדירות לרוכשים ובכלל זה חיוב לבצע את התשלומים עבור הדירה הנרכשת באמצעות שוברים שינפיק הבנק המלווה. השוברים יכללו בין היתר זיהוי חד משמעי של חשבון הליווי אליו יש להפקיד את הכספים ושל הדירה הספציפית בגינה מופקד כל תשלום. הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט ובנק דיסקונט למשכנתאות נערכו ליישום ההוראה. בחודש אפריל 2008 פורסמו שני תיקונים לחוק המכר, שייכנסו לתוקף בחודש אוקטובר 2008. החוק המתוקן מטיל על הבנק הנותן מימון לפרוייקט בניה באמצעות חשבון ליווי את החובה להמציא לרוכש ערבות בנקאית לפי חוק המכר בגין כל תשלום ששולם באמצעות השובר או לוודא כי ניתנה לרוכש בטוחה אחרת בהתאם לחוק. בנק (או תאגיד אחר) הנותן לרוכש הלוואה לרכישת דירה חייב ליידע את מקבל ההלוואה על החוק ועל זכויותיו על פיו ולהעביר את כספי ההלוואה למוכר רק לאחר שוידא שניתנה לרוכש בטוחה על פי החוק. הרף הקבוע בחוק המכר, אשר מעבר לו חלה חובת המוכר להמציא ערבות בנקאית או בטוחה אחרת וחובה על הבנק המממן את הרוכש או את המוכר לוודא המצאת בטוחה כזו, הופחת מ-15% ממחיר הדירה הנמכרת ל-7%. שר הבינוי והשיכון יקבע, בהסכמת המפקח על הבנקים, את נוסח הערבות שיוציאו התאגידים הבנקאיים לרוכשים. הפרת החובות שהוטלו על הבנקים לפי התיקון בחוק תהווה עבירה פלילית בגינה ניתן להטיל קנס. בנוסף הוסמך המפקח על הבנקים להטיל על תאגיד בנקאי שיפר את חובותיו על פי התיקון בחוק עיצום כספי. כן רשאי המפקח על הבנקים להורות לתאגיד הבנקאי המפר הוראות אלו לתקן ההפרה ולהורות על דרכים לתיקונה. במקביל הפיץ המפקח על הבנקים בחודש אפריל 2008 הוראה מחייבת לכל התאגידים הבנקאים בדבר הנוסח האחד של הערבות, אשר נכנסה לתוקף ביום 1 ביוני 2008. על פי הנוסח האחד ניתן יהיה לחלט ערבות במקרים בהם נבצר מהקבלן באופן מוחלט למסור את הדירה, גם

כאשר אינו חדל יכולת פרעון וכן ניתן יהיה לחלט ערבות במקרה בו ההסכם למכירת הדירה בוטל כדין והקבלן אינו יכול להשיב לרוכש את הכספים ששולמו על ידו.

הדוחות הכספיים של הבנק ערוכים בהתאם לכללי החשבונאות המקובלים (שהעיקריים בהם פורטו בביאור 1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007) ולהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. רמת ההסדרה של הדיווח הכספי של תאגידים בנקאיים הינה מהגבוהות בתחומי הדיווח הכספי בישראל. הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו הינן מקיפות, מפורטות, ומגיעות לעיתים עד כדי הכתבת הנוסחים שתאגיד בנקאי מחויב לנקוט בהם. עם זאת, ישנם תחומים בהם יישום המדיניות החשבונאית כרוך במידה גבוהה של הערכה ואומדן, אשר נערכים על ידי הנהלת התאגיד הבנקאי במהלך עריכת הדוחות הכספיים. יישומם של כללי החשבונאות המקובלים והוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו על ידי הנהלת הבנק, כרוך איפוא לעיתים בהנחות, הערכות ואומדנים שונים המשפיעים על הסכומים המדווחים של נכסים והתחייבויות לרבות התחייבויות תלויות, ועל התוצאות הכספיות המדווחות של הבנק. ייתכן שהתממשותם בעתיד של ההערכות והאומדנים כאמור, יהיה שונה מכפי שהוערך בעת עריכת הדוחות הכספיים. חלק מהאומדנים ומההערכות בהם נעשה שימוש, כרוך במידה רבה של אי ודאות או רגישות למשתנים שונים. אומדנים והערכות מסוג זה שהשתנו עשויה להשפיע באופן מהותי על התוצאות הכספיות המוצגות בדוחות הכספיים נחשבים לאומדנים והערכות בנושאים "קריטיים". הנהלת הבנק בדעה כי האומדנים והערכות שיושמו בעת עריכת הדוחות הכספיים הינם נאותים ונעשו על פי מיטב ידיעתה ושיקול דעתה המקצועי. סקירה תמציתית של הערכות ואומדנים חשבונאיים בנושאים "קריטיים" הובאה בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 206-210).

מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים

פרטים בדבר הביקורת הפנימית בקבוצה, ובכלל זה, הסטנדרטים המקצועיים לפיהם פועלת הביקורת הפנימית, תכנית הביקורת השנתית והשיקולים בקביעתה נכללו בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 215-217). ברבעון השני של שנת 2008 הוגשו ונידונו דוחות כלהלן:

- הדוח השנתי על פעילויות הביקורת הפנימית בשנת 2007 הוגש ביום 26 בפברואר 2008 ונידון בוועדת הביקורת ביום 28 באפריל 2008 ובדירקטוריון ביום 16 ביוני 2008;
- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון הראשון של שנת 2008 הוגש ביום 12 במאי 2008 ונידון בוועדת הביקורת ביום 29 ביוני 2008;
- הדוח הרבעוני על פעילויות הביקורת הפנימית ברבעון השני של שנת 2008 הוגש ביום 7 באוגוסט 2008 וטרם נידון.

הביקורת הפנימית בקבוצה

לפרטים בדבר "תביעות תלויות נגד הבנק" ו-"הליכי גביית חובות" ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 210-211), וביאור 6 ג' לתמצית הדוחות הכספיים.

הליכים משפטיים

בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 211) תוארה קובלנה פלילית שהוגשה בחודש יולי 2006 נגד הבנק ונגד מספר בעלי תפקידים בו. ביום 8 באפריל 2008 זוכו הנאשמים. לפרטים בדבר עתירה נוספת לבג"צ שהגיש בנק יב נגד שר האוצר, החשב הכללי במשרד האוצר והבנק, אשר נדחתה ביום 22 במאי 2008, ר' לעיל בסעיף "בנקאות קמעונאית - מגזר משקי הבית" בפרק "פעילות הקבוצה לפי מגזרי פעילות עיקריים".

הליכים משפטיים נוספים שהבנק צד להם

הליכים משפטיים מהותיים שהסתיימו ברבעון השני של שנת 2008

ביום 31 בינואר 2007 הוגשה בבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ושני בנקים אחרים, על ידי עמיתים של קופות גמל וקרנות השתלמות. התובעים טענו כי הבנקים גבו עמלות מופרזות בגין פעולות בניירות ערך מקופות גמל וקרנות השתלמות שנמצאות בניהולם, תוך ניצול שליטתם בקופות ובקרנות אלו. התובעים עתרו לחייב את הנתבעים בהשבת כל העמלות שגבו מקופות הגמל וקרנות ההשתלמות בגין פעילותם בניירות ערך ולחלופין להעמידם על שיעור נמוך יותר ולהשיב את ההפרש. התובעים אמדו את התביעה נגד כלל הנתבעים בסך של 200 מיליון ש"ח, מבלי לפצל את הסכום בין הנתבעים. על פי נספח שצורף לכתב התביעה, חלקו של הבנק היה כ-50 מיליון ש"ח. ביום 26 ביוני 2008 ביקשו התובעים להסתלק מהתובענה. בית המשפט המחוזי אישר את בקשתם ובהתאם, נמחקו התובענה והבקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית.

הליכים של רשויות

1. בדוח השנתי לשנת 2007 (עמוד 212) הובאו פרטים בדבר חקירה שניהלה רשות ההגבלים העסקיים בעניין "הסדרים כובלים". ביום 19 במרס 2008 קבל הבנק הזמנה לשימוע מרשות ההגבלים העסקיים. בהזמנה נאמר כי נוכח ממצאי חקירת רשות ההגבלים העסקיים, בוחנת הממונה על ההגבלים אפשרות להפעיל סמכותה על פי דין ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק המזרחי, הבנק הבינלאומי הראשון והבנק שעניינם העברת מידע בנוגע לעמלות. בהזמנה פורטו עניינים אשר ביחס אליהם שוקלת הממונה, בין היתר, להתייחס בקביעתה וניתנה לבנק האפשרות להביא עמדתו בפניה בטרם תעשה שימוש בסמכותה כאמור. ביום 10 ביולי 2008 פנו ב"כ הבנק לרשות ההגבלים העסקיים בדרישה שתפרט את עיקרי העובדות והטענות כנגד הבנק, העומדות ביסוד מכתב הזימון שנשלח לבנק וביסוד הליך השימוע בעניין הסדר כובל בנוגע לעמלות, וזאת בכדי להבטיח שימוע אפקטיבי, הוגן וראוי. בתגובה, הודיעה רשות ההגבלים העסקיים, במכתב מיום 16 ביולי 2007, כי עיקרי העובדות יועברו לבנקים עד ראשית חודש אוגוסט 2008. בהתאם, המועד להגשת עמדות הבנקים בשימוע נדחה עד ליום 15 בספטמבר 2008. בתגובה לבקשת הבנק התקבל, ביום 30 ביולי 2008, מכתב מרשות ההגבלים העסקיים, בו נאמר כי הוא כולל "פירוט של ממצאים עובדתיים עיקריים בעניין מכתב השימוע מיום 19.3.08", על דרך הפניה לחומרי חקירה. בהתאם, המועד להגשת עמדות הבנקים בשימוע נדחה עד ליום 15 בספטמבר 2008.
2. לפרטים בדבר חקירה בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון באי די בי ניו יורק, ר' לעיל "דיסקונט בנקורפ אינק." בסעיף "חברות מוחזקות עיקריות" וביאור 11 לתמצית הדוחות הכספיים.
3. כאמור בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 212), בעקבות ביקורות שנערכו בבנק בשנת 2006, נפתחה נגד הבנק חקירה בחשד לביצוע עבירה, לכאורה, על חוק שעות עבודה ומנוחה התשי"א-1951, ואף הוטלו על הבנק קנסות מינהליים בעניין זה. ביום 16 באפריל 2008 קיבל הבנק מאגף פיקוח על חוקי עבודה במשרד התעשייה במסחר והתעסוקה היתר מיוחד, בהתאם לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א-1951, להעביד עובדים במנוחה השבועית, בתוקף עד ליום 31 בדצמבר 2008.
4. כאמור בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 201), ביום 6 בפברואר 2008 הועברה לבנק הודעה על הגשת בקשה להטלת עיצום כספי, בה פורטו ליקויים שנמצאו במהלך הביקורת ואשר מהווים הפרה לכאורה של צו איסור הלבנת הון (חובות זיהוי, דיווח וניהול רישומים של תאגידים בנקאיים למניעת הלבנת הון ומימון טרור), התשס"א-2001 וצו איסור הלבנת הון (דרכים ומועדים להעברת דיווח של תאגידים בנקאיים והגופים המפורטים בתוספת השלישית לחוק, למאגר מידע), התשס"ב-2002. הבנק התבקש להגיש את עמדתו בכתב ואת בקשתו להופיע בפני הוועדה להטלת עיצום כספי. ביום 17 באפריל 2008 הגיש הבנק את תגובתו בכתב לבקשה להטלת העיצום. ביום 13 ביולי 2008 נערך שימוע בעל פה בפני הוועדה. בעקבות השימוע הגיש הבנק

לוועדת העיצומים, ביום 31 ביולי 2008, השלמות בעניינים שונים, אשר הועלו במהלך השימוע. להערכת הבנק, ככל שיוטלו עליו עיצומים, הם לא יהיו בסכומים מהותיים.

5. לפרטים בדבר הודעה על כוונה לדרוש קנס אזרחי מתכלית בית השקעות, בעקבות ביקורת של רשות ניירות ערך, ר' לעיל "פעילות בשוק ההון" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים".

6. לפרטים בדבר בקשת נתונים על ידי רשות ניירות ערך בנוגע לפעילות בתחום ייעוץ השקעות בכלל ותעודות סל בפרט, ר' לעיל "פעילות בשוק ההון" בפרק "פרטים נוספים אודות הפעילות במוצרים מסוימים".

לפרטים בדבר הליכים נוספים של רשויות ר' בדוח השנתי לשנת 2007 (עמ' 211-212).

בנק דיסקונט פועל למען הקהילה מיום היווסדו, מתוך תפיסה ניהולית כוללת שעל פיה פעילות למען הקהילה היא חלק ממחויבות עסקית חברתית ותרבותית. את העשייה החברתית והמעורבות הקהילתית מבצע הבנק באמצעות תרומות; חסויות; פרויקט צל"ש; קרן מפעלות דיסקונט לתרבות ואמנות ופרויקט "למען".

מעורבות ותרומה לקהילה

ברבעון השני של שנת 2008 נמשכה הפעילות העניפה, תוך התמקדות בפעילות התנדבותית במסגרת עמותות שונות הפועלות למען נוער במצבי סיכון ומצוקה ובסיוע לעמותות שונות אשר תומכות בנוקדים. ראויים לציון הפרויקטים והפעילויות הבאים, אשר התקיימו ברבעון השני של שנת 2008:

סיוע בהקמת בזאר של מרכז שיקום נכי צה"ל. הבנק סייע, זו השנה השנייה ברציפות, בהקמת בזאר לקראת חג הפסח בו נמכרו מוצרים פרי עבודתם של נכי צה"ל ממשקמי מרכז שיקום נכי צה"ל (של משרד הבטחון). ההכנסות מהמכירות בבזאר נועדו למימון פעילות מחוץ למסגרת שעות העבודה של הנכים.

"קרן דיסקונט" באגודת "עזרא למרפא". הבנק המשיך את תמיכתו בקרן, זו השנה השנייה ברציפות, אשר מיועדת לסיוע רפואי. פניות מתאימות שמתקבלות בבנק, מועברות לאגודה ונבחנות על היבטיהן השונים. במקרים בהם הפניה נמצאת ראויה, הסיוע ניתן מתוך קרן דיסקונט באגודה.

אימוץ מעון לנשים מוכות בראשון לציון. עובדי אגף משאבי אנוש בבנק החלו בפעילות התנדבותית במעון לנשים מוכות בראשון לציון. הפעילות הראשונה התקיימה לקראת חג השבועות, כפעילות משותפת לנשים וילדיהן עם עובדי האגף.

פרויקט "למען" - עובדי דיסקונט למען הקהילה

ברבעון השני של שנת 2008 ניתנו חסויות לפעילויות בתחומים שונים. ראויות לציון החסויות הבאות:

עמותת רוטרי. חסות לערב גיוס תרומות לילדים בעלי צרכים מיוחדים, שהתקיים ביום 12 ביוני 2008 ברמת גן.

כינוס בינלאומי בנושא הנשמה כרונית. במסגרת 70 שנה לעמותת רעות התקיים בחודש יוני 2008 כנס בינלאומי בנושא הנשמה כרונית לחולים מוגשמים.

חסויות חסויות בתחום החינוך והבריאות

תיאטרונטו. הפסטיבל התקיים השנה בעיר תל אביב, בחודש אפריל, ובמסגרתו הועלו עשרות הצגות יחיד במחבר אתרים בעיר.

פסטיבל ג'אז בנמל קיסריה. זו השנה הרביעית ברציפות בה הבנק נותן חסות לפסטיבל, שנערך בחודש יוני, בו השתתפו הרכבי ג'אז מהמובילים בניו אורליאנס.

תיאטרון בית צבי ברמת גן. חסות לאירוע במסגרתו התקיימה הצגת גאלה חגיגית "רבקה רז מאז ולצח".

הוצאת כרטא. חסות להוצאת הספר "על כל אלה 60 לישראל", שכתבו אילן כפיר, דני דור ומשה מילנר. הספר נוגע בכל האירועים המכוננים בתולדות המדינה. לספר מצורף דיסק המתעד את הקולות והמראות של המדינה.

חסויות בתחום התרבות

חסות בתחום האמנות

תערוכה רטרספקטיבית של האמן אברהם נתון, שנפתחה ביום 10 באפריל 2008, במסגרתה נתן הבנק חסות להפקת קטלוג המתעד את המורשת של הצייר, שהיה מאמניה הבולטים של קבוצת אופקים חדשים ופעיל באגודת הציירים.

דירוג "מעלה" 2008

בחודש יוני 2008, פורסם דירוג מעלה לשנת 2008. כמקובל בעולם, הדירוג כלל השנה לראשונה שלוש קטגוריות: פלטינה, זהב וכסף. בנק דיסקונט דורג בעשיריית הפלטינה (הגבוהה ביותר). דירוג מעלה מדרג חברות ציבוריות ופרטיות מהגדולות במשק, על פי מאפייני האחריות החברתית שלהן. הדירוג מודד את החברות בחמישה תחומים: אתיקה בעסקים, זכויות אדם וסביבת עבודה, מעורבות בקהילה, איכות הסביבה וניימנשל תאגידי. בשנת 2008 השתתפו בדירוג 60 חברות שמחזורן הכספי הכולל מהווה כ-41% מהתוצר העסקי של המשק.

שוונות

שינויים בגרעין השליטה בבנק

ביום 11 באפריל 2008 נמסרה לבנק הודעה מאת ה"ה מתיו ברונפמן ורובין שראן, מבעלי השליטה בבנק, ולפיה מתקיים משא ומתן למכירת החזקות Treetops Acquisition Group II Ltd. (בשליטת מר רובין שראן) בבנק לקבוצה בראשות מר מתיו ברונפמן. עוד נמסר לבנק כי כוונת הצדדים האמורים להגיע להסכם בתוך 45 ימים, וכי עסקה כאמור כפופה לחוקים הרלבנטיים ולקבלת אישורים רגולטורים. Treetops Acquisitions Group II Ltd. מחזיקה בבנק 10.4%. (לפרטים נוספים אודות השליטה בבנק, ר' בדוח השנתי לשנת 2007, עמ' 180-195). ביום 24 ביולי 2008 נמסרה לבנק הודעה מאת בעלי השליטה, לפיה קבוצת ברונפמן וקבוצת שראן הסכימו להפסיק את השיחות ביניהם בדבר אפשרות להסכם רכישה-מכירה ביניהם. ביום 24 באפריל 2008 נמסרה לבנק הודעה מאת מר מתיו ברונפמן, מבעלי השליטה בבנק, המתייחסת לפרסומים בתקשורת בדבר כוונתיה של קבוצת ברונפמן בעניין מכירה של מניות הבנק לכשתמומש האופציה שבידי בעלי השליטה, לרכישת מניות נוספות מאת הממשלה, לפיה בשלב זה ובעתיד הקרוב כוונתה היא למכור עד 10% ממניות הבנק.

תיקון תקנות ניירות ערך - דיווח מידי אודות עסקאות עם בעלי שליטה

ביום 6 באוגוסט 2008 נכנס לתוקפו תיקון לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידים), התש"ל-1970 (להלן: "התיקון") לפיו, בין היתר, נדרש תאגיד מדווח להגיש דוח מידי אודות "פרטים בדבר עסקה עם בעל השליטה או שלבעל השליטה יש עניין אישי באישורה, לרבות עיקרי העסקה או ההתקשרות, פרטי האורגן שאישר את העסקה ותמצית נימוקיו לאישורה; בפסקה זו, "עסקה" - למעט עסקה אשר לגבי עסקאות מסוגה, נקבע בדוחות הכספיים האחרונים כי הן זניחות".

המונח "עסקה זניחה" מקורו בתקנה 64(3) לתקנות ניירות ערך (עריכת דוחות כספיים שנתיים), התשנ"ג-1993 (להלן - תקנות דוחות כספיים) שעניינה מתן מידע בדוחות הכספיים לגבי עסקאות של התאגיד עם בעל עניין בו. נקבע בה מהו הגילוי אותו יש לתת לגבי עסקאות אלה וכן נקבע בה פטור ממחן המידע לגבי עסקה שהינה עסקה זניחה.

הואיל ועל בנקים לא חלות תקנות דוחות כספיים, אלא הוראות המפקח לעניין עריכת הדוחות, פנה איגוד הבנקים לרשות ניירות ערך באשר לאופן יישום הוראה לעניין "עסקה זניחה" לגבי בנקים. במענה לפניית איגוד הבנקים בעניין זה, הודיעה רשות ניירות ערך לאיגוד הבנקים, במכתב מיום 6 באוגוסט 2008, כי היא לא תתערב במקרים בהם לא יינתן גילוי בדוח מידי בקשר עם עסקאות בנקאיות שאינן מהוות עסקה חריגה, כהגדרתה בסעיף 1 לחוק החברות, ובלבד שיתקיימו כל אלה:

- במסגרת הדוחות הרבעוניים הקרובים (ולאחר מכן במסגרת הדוחות התקופתיים) יינתן תיאור כללי של העסקאות, מאפייניהן, והקריטריונים שנקבעו להגדרת העסקאות כזניחות או ככאלה שאינן חריגות, תוך

פירוט העובדות, הנימוקים וההסברים לקביעות אלה;

- ועדת הביקורת של התאגיד תקבע קריטריונים לעסקה חריגה ולעסקה זניחה;
- במסגרת תיאור ההתקשרות עם בעל שליטה בקשר עם תנאי כהונה והעסקה, יינתן תיאור כללי של עסקאות המימון בהן התקשר עם הבנק (ככל שישנן) ומאפייניהן.

בהתאם, ביום 24 באוגוסט 2008 קבעה ועדת הביקורת של הדירקטוריון כלהלן:

הגדרת "עסקה בנקאית" - כעסקה בנקאית תיחשב כל עסקה הכרוכה בהעמדת אשראי מכל סוג שהוא, לרבות ערבויות, מכתבי אשראי, אשראי דוקומנטרי וכיוצ"ב וכן כל עסקה או פעולה בנכס כספי או פיננסי, אשר הבנק מבצע עבור לקוחותיו במהלך העסקים הרגיל של תאגיד בנקאי (כגון: ניירות ערך, מטבע חוץ, חוזים עתידיים, מכשירים פיננסיים נגזרים, מסמכים סחירים, מוצרים פנסיוניים וכיוצ"ב) וזאת בין כסוחר ובין כסוכן, שלוח, נאמן או שומר, וכן כל פעולה של קבלת פקדונות, תשלום שיקים, גביית כספים, המרת כספים, העברת כספים, ניהול מערכות תשלומים, ניהול חשבונות לקוחות, מתן ייעוץ, שיווק או תיווך ללקוחותיו וכל פעולה אחרת שעושה הבנק עבור לקוחותיו ככל שאלה מותרות לבנק על פי חוק הבנקאות (רישוי), התשמ"א-1981.

הגדרת "מהלך עסקים רגיל" - ביצוע עסקה בנקאית, או עסקה שהיא פועל יוצא או פעולה נלווית של מהלך העסקים הרגיל של בנק (כגון שכירת מבנה, רכישת ציוד או קבלת שירות, לצורך ביצוע פעילותו השוטפת של הבנק).

האופן בו יבחנו "תנאי השוק" ביחס לפעולות בנקאיות - התנאים יבחנו תוך השוואת הפעולה הרלבנטית והתנאים בהם היא מבוצעת (ריבית, בטחונות, עמלות וכיוצ"ב) לתנאים בהם מבצעים לקוחות אחרים של הבנק, בעלי מאפיינים דומים, שאינם אנשים קשורים, עסקאות או פעולות מאותו סוג בהיקפים דומים ובנסיבות דומות, כמקובל בבחינת עסקאות עם אנשים קשורים בהתאם להוראה ניהול בנקאי מס' 312.

קביעת רף כמותי תחתון שמתחתיו תחשב עסקה לזניחה -

עסקת חבות (אשראי, ערבויות וכד') - עסקה העומדת במגבלת החבות של אנשים קשורים ואשר אושרה לפי הוראות המפקח על הבנקים הינה זניחה שכן מגבלת החבות ודרכי האישור שנקבעו נועדו להבטיח שהיקף החבות של בעלי השליטה לבנק בהשוואה להיקף החבות של לקוחות שאינם בעלי שליטה, יהיה זניח. ואולם, היה ואשראי זה יסווג כחוב בעייתי (כמשמעות המונח בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314) הרי שעד להסרת סיווג זה לא יראו באשראי או ערבות נוספים שינתנו או בהארכת עסקה קיימת או בשינוי תנאיה, "עסקה זניחה".

אשר לחברות שבעל השליטה הוא בעל ענין בהן (אך לא בעל שליטה), או שיש לו בעסקה עימהן עניין אישי אחר, אך החבות שלהן אינה נמנית לצורך מגבלת החבות על פי הוראות הפיקוח והנחיותיו - חבות בהיקף של עד 1% מסך היקף האשראי לציבור במאזן המאוחד תיחשב לעסקה זניחה.

חריגה זמנית מהיקפים אלו, לתקופה אשר אינה עולה על 30 יום, לא יהיה בה כדי לשנות את סיווג העסקה כ"עסקה זניחה".

עסקה בנקאית שאינה עסקת חבות - עסקה עם בעל השליטה או תאגיד בשליטתו תיחשב לזניחה אם היקפה (בפעולה בודדת או במספר עסקאות בשנה) אינו עולה על 0.1% מהיקף המאזן המאוחד של הבנק.

עסקה עם תאגיד שבעל השליטה הינו בעל ענין בו, אך לא שולט בו, או שיש לבעל השליטה בבנק עניין אישי אחר בה, תיחשב לזניחה אם היקפה (בפעולה בודדת או במספר עסקאות בשנה) אינו עולה על 0.3% מהיקף המאזן המאוחד של הבנק.

עסקאות אחרות שהן בגדר מהלך העסקים הרגיל של הבנק:

(1) רכישת מוצרים קמעונאיים מבעל שליטה, מחברות בשליטתו או מחברות שהוא בעל ענין בהן - התקשרות בהסכם לרכישת מוצרים קמעונאיים, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, בהיקף שלא יעלה על 2.5 מליון ש"ח לעסקה ועל 15 מליון ש"ח בשנה הינה בגדר עסקה זניחה. הסך האמור של 15 מליון ש"ח בשנה לא יחול על עסקאות בודדות שהיקפה של כל אחת מהן פחות מ-25,000 ש"ח.

(2) רכישת שירותים מבעל שליטה, מחברות בשליטתו או מחברות שהוא בעל עניין בהן - רכישת שירותים, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, בהיקף שלא יעלה על 2.5 מיליון ש"ח בשנה הינה בגדר עסקה זניחה.

(3) שכירת שטחים מבעל שליטה, מחברות בשליטתו או מחברות שהוא בעל עניין בהן - שכירת שטחים, במהלך העסקים הרגיל ובתנאי שוק, כאשר ההוצאה בגין השכירות השנתית של כל נכס לא תעלה על 5% מהוצאות השכירות השנתיות במאזן המאוחד וסך כל הסכומים המשולמים לבעלי שליטה וחברות כאמור בגין שכירת נכסים לא יעלו על 15% מהוצאות השכירות במאזן המאוחד, הינה בגדר עסקה זניחה.

לעניין העסקאות האמורות בסעיפים קטנים (1) עד (3) לעיל - בעל שליטה, לרבות קרובו. תנאי השוק ביחס לעסקאות המפורטות בסעיפים 1 ו-2 לעיל ייבחנו ביחס לעסקאות מאותו סוג שהבנק מתקשר בהן עם ספקים. במקרים בהם אין לבנק עסקאות מאותו סוג ייבחנו תנאי השוק ביחס לעסקאות מאותו סוג הנעשות במשק, ובמידת האפשר בסקטור הפיננסי. תנאי השוק ביחס לעסקאות שכירות, כמפורט בסעיף (3) לעיל, ייבחנו בהשוואה למחירים בעסקאות שכירות הנכרתות באותו נכס או באותו איזור, לפי העניין.

(4) נשיאה בהוצאות בעלי שליטה לצורך השתתפות באירועים יוצגיים וכנסי לקוחות של הבנק וחברות בנות שלו על פי הזמנתם, והכל בהיקף שלא יעלה על 100,000 דולר בשנה, הינה בגדר עסקה זניחה.

גילוי בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים

כללי. ביום 27 באפריל 2008, פרסם המפקח על הבנקים הוראת שעה בעניין: "גילוי בדוח הדירקטוריון בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים". ההוראה מאמצת את הנחית רשות ניירות ערך בנושא זה, שאושרה על ידי בחודש יולי 2007. על פי ההוראה הוטל על התאגידים הבנקאים לכלול בדוחות הדירקטוריון, הרבעוניים והשנתיים, מידע בדבר הליך אישור הדוחות הכספיים.

בקרת העל בבנק. דירקטוריון הבנק הינו האורגן המופקד על בקרת העל בבנק. הדירקטוריון מינה את "ועדת המאזן", המופקדת מטעמו על הפיקוח, הבקרה וההכוונה של תהליך אישור הדוחות הכספיים בבנק, ומוגישה לדירקטוריון, בסיום עבודתה, את המלצותיה בנוגע לאישור הדוחות הכספיים. וועדת המאזן כוללת שישה דירקטורים, שחמישה מהם הינם דירקטורים בעלי מיומנות חשבונאית ופיננסית כלהלן: שלמה זוהר* - יו"ר הדירקטוריון; מר יצחק פורר* - יו"ר ועדת מאזן; מר בן ציון גרניט*, פרופ' בן ציון זילברפרב*, מר יוסף זינגר*, מר צבי שטרייגלד.

תהליך אישור הדוחות הכספיים ביניים. תהליך אישור הדוחות הכספיים ביניים כולל את השלבים והאורגנים הבאים:

ועדת גילוי. כחלק מיישום הוראות בנק ישראל בנושא הגילוי בדוחות הכספיים המתבססת על סעיף 302 בחוק (Sarbanes Oxley ר' בסעיף "שונות" להלן), הוקמה בבנק ועדת גילוי, בראשות המנהל הכללי של הבנק ובה חברים חברי ההנהלה הבאים: מר יוסי ברסי, סמנכ"ל בכיר - חשבונאי ראשי; גב' אסתר דויטש, סמנכ"ל - היועצת המשפטית ומנהלת הסיכונים המשפטיים; גב' דורית בן סימון, סמנכ"ל - ראש החטיבה הפיננסית ומנהלת הסיכונים של הבנק; מר אהוד ארנון, סמנכ"ל - ראש החטיבה העסקית ומנהל סיכוני האשראי; מר נעם הנגבי, סמנכ"ל בכיר - ראש חטיבת תפעול ומידע. לדיוני הוועדה מוזמנים מזכירת הבנק וגורמים נוספים בבנק. המבקר הפנימי ורואי החשבון המבקרים מוזמנים אף הם לדיוני וועדת גילוי, כמשקפים. הוועדה מתכנסת אחת לרבעון (או יותר, אם עולה הצורך בכך) ודנה בנושאי גילוי מהותיים, בהתאם לעקרונות שנקבעו במסגרת מדיניות הגילוי שאימץ דירקטוריון הבנק.

ועדת מאזן. כאמור, הוועדה דנה בטיטות הדוחות הכספיים של הבנק, וממליצה לדירקטוריון ביחס אליהם, וכן דנה בדוחות הכספיים של הבנק בלבד (לא מאוחד).

לקראת הדיון בוועדת מאזן, נמסרת לעיונם של חברי הוועדה טיטות הדוחות הכספיים בצרף מסמכים נוספים שנעזדו לסייע בהבנה וניתוח של הדוחות הכספיים, ופרטים נרחבים בנושא חובות בעייתיים וההפרשות לחובות מסופקים. ועדת המאזן מקיימת דיון מפורט בדוחות בו נוטלים חלק גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדוחות.

* דירקטור בעל מיומנות חשבונאית ופיננסית.

הכספי (המנהל הכללי, החשבונאי הראשי, וגורמים נוספים בבנק, אם עולה הצורך בכך). לדיון מוזמנים, כמשקיפים, רואי החשבון המבקרים של הבנק.

במסגרת הדיון נמסרים לוועדה דיווחים של החשבונאי הראשי בנושאים הקשורים לדוחות הכספיים, או נושאים שיש להם השלכה על הדוחות הכספיים, כגון הוראות רגולטוריות חדשות או כאלה שצפויות להתקבל. הוועדה מוסמכת לדון ולהחליט בעניין גילוי על מדיניות חשבונאית בנושאים קריטיים.

במסגרת הדיון בדוחות הכספיים הוועדה דנה בעניינם של לקוחות שהפרשה שמומלץ לבצע בגין חובותיהם לבנק עולה על סכום שקבע הדירקטוריון, וממליצה לדירקטוריון על סכום ההפרשה שיש לבצע בגינם. לוועדת המאזן, כמו גם לוועדת הביקורת של הדירקטוריון, נמסר דיווח על הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח הכספי, אם עולה הצורך בכך, ועל תרומת, במידה ובוצעה, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאים שעלו, אם עלו, במהלך סקירת הדוחות הרבעוניים ועל עניינים אחרים שלדעת רואי החשבון יש להביאם לידיעת חברי ועדת המאזן.

בתום הדיון מגישה ועדת המאזן את המלצותיה לדירקטוריון בנוגע לאישור הדוחות הכספיים, לקראת הדיון שעורך הדירקטוריון בדוחות הכספיים.

דירקטוריון הבנק. לאחר הדיון בוועדת המאזן מתקיים דיון נוסף במליאת הדירקטוריון, לצורך אישור הדוחות הכספיים. לקראת הדיון נמסרת לחברי הדירקטוריון הטיטה המתוקנת של הדוחות הכספיים (לאחר ששולבו בה המלצות וההחלטות שהתקבלו בוועדת המאזן), בצורך המסמכים שהונחו בפני חברי ועדת המאזן לצורך הדיון בדוחות הכספיים.

לדיון במליאת הדירקטוריון מוזמנים גם נושאי משרה בכירה הקשורים לדוח הכספי (המנהל הכללי, החשבונאי הראשי וגורמים נוספים בבנק, אם עולה הצורך בכך). לדיון מוזמנים כמשקיפים גם רואי החשבון המבקרים של הבנק. הדיון כולל סקירת הדוחות הכספיים על ידי המנהל הכללי והחשבונאי הראשי ודיווח על יישום המלצות ועדת המאזן. רואי החשבון המבקרים מדווחים על ממצאי סקירת הדוחות הרבעוניים, ככל שהיו, ועל עניינים אחרים שלדעת רואי החשבון ראוי להביאם לידיעת חברי הדירקטוריון.

במהלך הדיון מפנים חברי הדירקטוריון להנהלה ולגורמים אחרים הקשורים לדיווח הכספי שאלות ובקשות לקבלת הבהרות לגבי נושאים שונים שנכללו (או שאמורים היו להיכלל) בדוחות הכספיים. בתום הדיון, בכפוף לקבלת תשובות מספקות מצד הנהלת הבנק, מאשר הדירקטוריון את הדוחות הכספיים.

הרחבת הגילוי בדוחות הרבעוניים

ביום 18 במרס 2008, פרסם המפקח על הבנקים הוראות המרחיבות את הגילוי הקיים בדוחות הרבעוניים של התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי. זאת, במסגרת התאמת הוראות הדיווח לציבור לדרישות הגילוי והמידה שנקבעו בתקן חשבונאות מס' 14 של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות בדבר "דיווח כספי לתקופות ביניים" ולאור ההבדלים שמצא הפיקוח בין היקף הגילוי של תאגידים בנקאיים בישראל לבין היקף הגילוי של תאגידים בנקאיים בארה"ב. על פי ההוראות יתווספו לדוחות הרבעוניים פרטים כלהלן:

1. סקירת ההנהלה הרבעונית תכלול פרטים נוספים, כלהלן:
 - החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית, על בסיס מאוחד (תוספת המבוססת על תוספת ד' לסקירת ההנהלה השנתית);
 - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק, על בסיס מאוחד (תוספת המבוססת על תוספת ו' לסקירת ההנהלה השנתית);

2. תמצית הדוחות הכספיים הרבעוניים תכלול דוחות וביאורים נוספים, המבוססים על מתכונת הדיווח בדוחות הכספיים השנתיים, כלהלן:
- דוח מורחב על השינויים בהון העצמי;
 - דוח על תזרימי מזומנים רבעוני;
 - ביאור רבעוני על ניירות ערך;
 - ביאור רבעוני על הלימות ההון;
 - ביאור רבעוני על התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות, שיקלול מידע על מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, ומידע על התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות;
 - ביאור רבעוני על היקף הפעילות במכשירים נגזרים;
 - ביאור רבעוני על רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות נטו;
3. לגבי נושאים שלא נכללו במתכונת הדיווח המינימאלית, יידרש תאגיד בנקאי לבחון האם נדרש גילוי לפי תקן 14. בנוסף, לגבי גילוי על סיכון אשראי ועל סיכונים אחרים שלא נכללו במתכונת המינימאלית (כמו אשראי לציבור וסיכון אשראי לפי גודל לוה), יידרש התאגיד הבנקאי לבחון בכל מועד דיווח האם חלו שינויים מהותיים, לעומת המידע שנכלל בדוח השנתי, המצדיקים הכללת ביאור בנושא בדוח הרבעוני.
- ההוראות החדשות יחולו על הדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים ושל חברות כרטיסי אשראי ליום 30 ביוני 2008 ואילך. עם זאת, נקבע בהוראת מעבר שתאגידים כאמור רשאים שלא לכלול בדוחות הכספיים הרבעוניים בשנת 2008 את הדוח הרבעוני על החשיפה לשינויים בשיעור הריבית ואת הדוח הרבעוני על תזרימי המזומנים. כן נקבעו בהוראות המעבר הקלות בעניין הצגת מספרי השוואה בנושאים מסוימים בדוחות הרבעונים בשנים 2008-2009.

הצהרות לגבי גילוי בדוחות כספיים

בעקבות השערוריות החשבונאיות שנחשפו בארה"ב לפני מספר שנים, נחקק בארה"ב חוק סרבנס-אוקסלי (Sarbanes-Oxley Act of 2002), במטרה לשפר את דיוק, אמינות ושקיפות הדיווח של החברות, ובכך להשיב את אמון הציבור בהם.

ברוח דרישות סעיף 302 לחוק האמור, והוראות שפירסמה על פיו רשות ניירות ערך האמריקאית (SEC), קבע המפקח על הבנקים הוראה בעניין הצהרה לגבי גילוי בדוחות רבעוניים ושנתיים של תאגידים בנקאיים. הבנק וחברות הבת הבנקאיות בארץ שכרו את שירותיו של משרד רואי חשבון חיצוני, על מנת שייעץ, יסייע, ידריך וילוה אותם בהיערכותם לקראת החתימה של ההצהרה כנדרש.

במטרה לבסס הצהרות אלה, בחן הבנק, בסיוע חיצוני כאמור, את התהליכים העיקריים של הפקת והעברת מידע הקשור לדוחות הכספיים ביחידות השונות של הבנק ונבחנו הבקורות המיושמות בתהליכים אלה. במסגרת בחינה זו מופו תהליכי העברת המידע ותועדו במפורט, לרבות הבקורות המיושמות בתהליכים, וגובשו בקורות חדשות, נוספות, שהוטמעו בתהליכי העבודה.

המנהל הכללי של הבנק והחשבונאי הראשי שלו בשיתוף הנהלת הבנק העריכו, בהסתמך על ממצאי הבחינה המפורטת האמורה, את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק. על בסיס הערכה זו, המנהל הכללי והחשבונאי הראשי הגיעו למסקנה כי לתום תקופת הדיווח, הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהבנק נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

במהלך הרבעון שהסתיים ביום 30 ביוני 2008 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית על הדיווח הכספי של הבנק אשר השפיע באופן מהותי או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי על הדיווח הכספי. מובהר כי, בשלב זה, ההצהרה לגבי גילוי בדוחות הכספיים אינה אמורה לכסות את ההיבטים הרחבים של הערכת אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי שנקבעו בסעיף 404 (ר' להלן). בכלל זה, הבנק טרם עשה שימוש במודל בקרה פנימית לשם בחינת האפקטיביות שלה, כנדרש בסעיף 404 האמור.

חוזר בעניין "אחריות ההנהלה על הבקרה הפנימית על דיווח כספי "SOX ACT 404"

בחודש דצמבר 2005 הפיץ המפקח על הבנקים חוזר בעניין האמור, לפיו על התאגידים הבנקאיים להיערך לכלול בדוחותיהם הכספיים, החל בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2008, הצהרה בדבר אחריות ההנהלה להקמה ולתחזוק של מערך ונהלי בקרה פנימית נאותים על דיווח כספי וכן הערכה לתום שנת הכספים של אפקטיביות המערך ונהלי הבקרה הפנימית על דיווח כספי. במקביל, רואי החשבון המבקרים של התאגידים הבנקאיים יידרשו להמציא חוות דעת שבהכנתה הם יידרשו ליישם את התקנים הרלבנטיים שיאומצו או שיתפרסמו על ידי ה-PCAOB (Public Company Accounting Oversight Board) והכל, בהתאם לדרישות סעיף 404 לחוק סרבנס אוקסלי האמריקאי ולהוראות ה-SEC שפורסמו מכוחו. (ביום 4 במרס 2008 הפיץ המפקח על הבנקים טיוטת הוראות בעניין מתכונת חוות דעת רואי החשבון המבקרים, שעתידיה להיכלל בדוח השנתי של התאגידים הבנקאיים ושל חברות כרטיסי אשראי לשנת 2008 ואילך. על פי המתכונת המוצעת, תיכלל בדוח השנתי, בנוסף לחוות דעת המבקרים על הדוחות הכספיים, גם חוות דעת נפרדת לגבי הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי).

החוזר מנחה את התאגידים הבנקאיים להשלים עד ליום פרסום הדוח לרבעון הראשון לשנת 2006 את ההיערכות המקדימה לביצוע הפרוייקט - תכנון הפרוייקט (בבנק ובחברות הבנות) - מינוי צוות היגוי, מינוי צוות לפרוייקט, הגדרת הבקרה הפנימית והיקף העבודה, מטרותיה, תוצרי ביניים, קביעת מתודולוגיה, זיהוי חומרות ותוכנות שיעשה בהן שימוש, קביעת תוכניות עבודה, תקציבים, בניית תוכניות להכשרת עובדים, דרכי תקשורת בין הגורמים השונים ועוד. על התאגידים הבנקאיים להשלים את מכלול הפרוייקט במחצית הראשונה של שנת 2008, כך שביקורת רואי החשבון המבקרים תחל לכל המאוחר בחודש יוני 2008 ותסתיים עד למועד הדיווח (31 בדצמבר 2008).

בחוזר צוין כי מודל הבקרה הפנימית COSO, שאליו מפנות רשויות הפיקוח בארה"ב, יכול לשמש את התאגידים הבנקאיים בישראל, במסגרת יישום הוראות סעיף 404, לצורך הערכת הבקרה הפנימית. מודל COSO מגדיר מהי בקרה פנימית, ומספק מתודולוגיות ואמות מידה לפיהן נבחנת האפקטיביות של מערך הבקרה הפנימית.

יישום דרישת המפקח על הבנקים מחייב שדרוג ו/או הקמה של מערכות תשתית של בקורות פנימיות בבנק והדבר מחייב, להערכת הבנק, הקצאת משאבים רבים בשנים הקרובות, כספיים וניהוליים.

הבנק וחברות הבת הבנקאיות בארץ שכרו את שירותיו של משרד רואי חשבון חיצוני, על מנת שיעץ, יסייע ידריך וילוה אותם בהיערכותם לביצוע הפרוייקט.

סיכום היערכות הבנק לעמידה בהוראות SOX Act 404 כפי שאומצו על ידי המפקח על הבנקים. הבנק סיים את שלב התייעוד של התהליכים המהותיים המשפיעים על הדיווח הכספי (פרט לשלושה תהליכים ששלב התייעוד לגביהם נדחה נוכח שינויים מהותיים בהוראות הדיווח המתייחסות ובתהליכי העבודה להפקת ועיבוד הנתונים הרלבנטיים).

במסגרת שלב התייעוד ולקראת תחילת שלב הבדיקות, ועל רקע פרסום תקן AS5 האמריקאי, מוינו התהליכים המהותיים כאמור לפי רמות הסיכון הגלומות בהם ל-3 קבוצות: גבוה, בינוני ונמוך.

בסמוך למועד חתימת הדוחות הכספיים השלים הבנק בעיקרו סבב ראשוני של בדיקות אפקטיביות, בתהליכים שהוגדרו ברמת סיכון גבוהה ובינונית, של בקורות שהוגדרו כהכרחיות ("בקורות מפתח"). במקביל לשלב בדיקות האפקטיביות מבוצעים מהלכים שמטרתם חיזוק ושיפור אפקטיביות מערך הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי, בהתאם לתוצאות המבחנים המבוצעים, שלאחריהם יבוצעו בחלק מהמקרים בדיקות חוזרות.

סקירת רואי החשבון המבקרים

בסקירה של רואי החשבון המבקרים על תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים של הבנק לתקופות של שישה ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008, הפנו רואי החשבון המבקרים את תשומת הלב לאמור בביאורים הבאים:

- ביאור 11 - בדבר חקירה שנוהלה בארצות הברית בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון והשלכותיה על אי די בי ניו יורק (חברה מאוחדת).
 - ביאור 6 ב' סעיפים 4.1, 4.10 ו-4.11 - בדבר בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות וסעיף 4.6 בדבר הודעת צד ג' שהוגשה כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו.
- בביאורים הנ"ל הובאו פרטים בדבר הנושאים האמורים.

במחצית הראשונה של שנת 2008, קיים הדירקטוריון 17 ישיבות. כן התקיימו 32 ישיבות של ועדות הדירקטוריון.

ישיבות הדירקטוריון ועדותיו

ג'ורא עופר
המנהל הכללי

שלמה זהר
יו"ר הדירקטוריון

31 באוגוסט 2008

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני					
2007			2008		
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)		
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות
השפעת	השפעת	יתרה	השפעת	השפעת	יתרה
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	ממוצעת ⁽²⁾	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	ממוצעת ⁽²⁾
מימון	מימון	מימון	מימון	מימון	מימון
באחוזים	באחוזים	במיליוני שקלים חדשים	באחוזים	באחוזים	במיליוני שקלים חדשים
מטבע ישראלי לא צמוד:					
6.10	880	59,054	5.91	975	67,409
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾					
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :					
	-	52		1	46
	199	20,960		300	53,553
5.50	1,079	80,066	4.29	1,276	121,008
סך-הכל נכסים					
(2.84)	(405)	(57,740)	(2.58)	(411)	(64,290)
התחייבויות ⁽⁵⁾					
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :					
	-	(52)		-	(46)
	(194)	(20,051)		(304)	(52,136)
(3.11)	(599)	(77,843)	(2.48)	(715)	(116,472)
סך-הכל התחייבויות					
2.39	3.26		1.81	3.33	
פער הריבית					
מטבע ישראלי צמוד למדד:					
7.67	397	21,299	15.17	900	25,037
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾					
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :					
	13	690		10	306
7.67	410	21,989	15.16	910	25,343
סך-הכל נכסים					
(6.97)	(313)	(18,423)	(14.35)	(642)	(18,828)
התחייבויות ⁽⁵⁾					
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :					
	(44)	(1,365)		(200)	(4,392)
(7.41)	(357)	(19,788)	(15.31)	(842)	(23,220)
סך-הכל התחייבויות					
0.26	0.70		(0.15)	0.82	
פער הריבית					

הערות לטבלה ראה בעמ' 96.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך) סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני							
2007				2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)				
כולל	ללא	הכנסות		כולל	ללא	הכנסות	
השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
סה"כ מטבע חוץ: ⁽⁶⁾							
17.00		2,893	72,262	(18.62)	(3,096)	61,669	נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		(120)	785		(57)	927	נגזרים מגדרים
		*1,245	38,904		(1,762)	37,673	נגזרים משובצים ו-ALM
15.15		4,018	111,951	(18.21)		(4,915)	סך-הכל נכסים
(15.23)		(2,585)	(71,659)	19.82	3,531	(65,722)	התחייבויות ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים: ⁽³⁾							
		153	(785)		95	(948)	נגזרים מגדרים
		(1,290)	(38,878)		1,750	(35,182)	נגזרים משובצים ו-ALM
(14.06)		(3,722)	(111,322)	19.50		5,376	סך-הכל התחייבויות
1.09	1.77			1.29	1.20		פער הריבית

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ראה בעמ' 96.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽⁴⁾ (המשך) סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני						
2007			2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים			במיליוני שקלים חדשים			
סך כל:						
הנכסים הכספיים שהניבו						
11.39	4,170	152,615	(3.13)	(1,221)	154,115	הכנסות מימון ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :						
	(120)	837		(56)	973	נגזרים מגדרים
	1,457	60,554		(1,452)	91,532	נגזרים משובצים ו-ALM
10.70	5,507	214,006	(4.35)	(2,729)	246,620	סך-הכל נכסים
ההתחייבויות הכספיות						
(9.24)	(3,303)	(147,822)	6.50	2,478	(148,840)	שגרמו להוצאות מימון ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :						
	153	(837)		95	(994)	נגזרים מגדרים
	(1,528)	(60,294)		1,246	(91,710)	נגזרים משובצים ו-ALM
(9.26)	(4,678)	(208,953)	6.18	3,819	(241,544)	סך-הכל התחייבויות
1.44	2.15		1.83	3.37		פער הריבית
בגין אופציות						
		(75)*		(23)		בגין מכשירים נגזרים אחרים (לא כולל אופציות, נגזרים בגידור, ב-ALM ונגזרים משובצים שהופרדו) ⁽³⁾
		5*		1		עמלות מעסקי מימון
	142			56		והכנסות מימון אחרות ⁽⁷⁾
	15			8		הוצאות מימון אחרות
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה						
	916			1,132		לחובות מסופקים
	(158)			(139)		הפרשה לחובות מסופקים (לרבות הפרשה כללית ונוספת)
	758			993		רווח מפעילות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים
* סווג מחדש. ערות לטבלה ראה בעמ' הבא.						

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ראה בעמ' הבא.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני		
2007	2008	
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
במיליוני שקלים חדשים		
סך-כל:		
152,615	154,115	הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
1,331	2,643	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
3,061	3,030	נכסים כספיים אחרים ⁽⁵⁾
(607)	(569)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
156,400	159,219	סך-הכל הנכסים הכספיים
סך-כל:		
(147,822)	(148,840)	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁵⁾
(1,438)	(3,338)	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
(3,874)	(4,032)	התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁵⁾
(153,134)	(156,210)	סך-הכל ההתחייבויות הכספיות
3,266	3,009	סך-הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
*5,554	6,644	נכסים לא כספיים
(153)	(260)	התחייבויות לא כספיות
8,667	9,393	סך-הכל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבעי ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" לרבות בגין איגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון) 2008 - בסך (110) מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, (13) מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו-211 מיליון ש"ח במגזר מטבע חוץ. 2007 - בסך (290) מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, (12) מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד ו-137 מיליון ש"ח במגזר במטבע חוץ.
- (5) למעט מכשירים נגזרים.
- (6) לרבות מטבעי ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (7) לרבות רווחים/הפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.
- (8) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽⁴⁾ (המשך) סכומים מדווחים

לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני						
2007			2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון ⁽²⁾	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾
במיליוני דולר של ארה"ב*			במיליוני דולר של ארה"ב*			
באחוזים			באחוזים			
מטבע חוץ-נומינלי בדולר ארה"ב: ⁽⁶⁾						
6.03			4.36		193	17,978
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾						
השפעת נגזרים: ⁽³⁾						
(34)			188		-	276
55			9,843		46	11,269
283			27,797		239	29,523
4.13			3.28		125	(19,276)
סך-הכל נכסים						
(5.54)			(2.62)		(125)	(19,276)
התחייבויות ⁽⁵⁾						
השפעת נגזרים: ⁽³⁾						
42			(187)		11	(280)
(47)			(9,879)		(60)	(10,501)
(205)			(24,807)		(174)	(30,057)
(3.35)			(2.34)			
0.78			0.94		65	
0.49			1.74			
78			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			
			1.74			
			0.94			

* תרגום הנתונים השקליים על בסיס נומינלי לשער היציג של הדולר של ארצות הברית.
הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוטפה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה (לרבות בגין איגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון) 2008 - בסך 59 מיליון דולר.
- (5) 2007 - בסך 34 מיליון דולר של ארה"ב.
- (6) למעט מכשירים נגזרים.
- (6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽⁴⁾ (המשך) סכומים מדווחים

לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני							
2007				2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון		נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	
במיליוני שקלים חדשים				במיליוני שקלים חדשים			
מטבע ישראלי לא צמוד:							
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾				66,211	1,963	6.02	58,283
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :				46	1		31
נגזרים מגדרים				51,646	913		18,295
נגזרים משובצים ו-ALM				117,903	2,877	4.94	76,609
סך-הכל נכסים				(62,561)	(855)	(2.75)	(57,113)
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :				(46)	(2)		(31)
נגזרים מגדרים				(50,460)	(927)		(17,192)
נגזרים משובצים ו-ALM				(113,067)	(1,784)	(3.18)	(74,336)
סך-הכל התחייבויות							
פער הריבית				3.27	1.76	3.09	2.34
מטבע ישראלי צמוד למדד:							
נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾				24,189	1,279	10.85	21,198
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :				368	15		537
נגזרים משובצים ו-ALM				24,557	1,294	10.82	21,735
סך-הכל נכסים				(18,617)	(906)	(9.97)	(18,646)
התחייבויות ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :				(4,157)	(356)		(1,236)
נגזרים משובצים ו-ALM				(22,774)	(1,262)	(11.39)	(19,882)
סך-הכל התחייבויות							
פער הריבית				0.88	(0.57)	1.25	0.88

הערות לטבלה ראה בעמ' 101.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך) סכומים מדווחים

לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני							
2007				2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות		כולל	ללא	הכנסות	
השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה	השפעת	השפעת	(הוצאות)	יתרה
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾
במיליוני שקלים חדשים				במיליוני שקלים חדשים			
מטבע חוץ: ⁽⁶⁾							
				נכסים ⁽⁵⁾⁽⁴⁾			
7.88				63,423			
				השפעת נגזרים: ⁽³⁾			
				נגזרים מגדרים			
1,087*				38,499			
6.92				102,738			
(6.19)				(67,880)			
				התחייבויות ⁽⁵⁾			
				השפעת נגזרים: ⁽³⁾			
150				(837)			
				נגזרים מגדרים			
(1,106)				(35,782)			
				נגזרים משובצים ו-ALM			
(5.77)				(104,499)			
1.15				2.31			
1.69				1.36			
				פער הריבית			

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽¹⁾ (המשך)
סכומים מדווחים

לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני							
2007				2008			
שיעור הכנסה (הוצאה)				שיעור הכנסה (הוצאה)			
כולל	ללא	הכנסות	יתרה	כולל	ללא	הכנסות	יתרה
השפעת נגזרים ⁽³⁾	השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת ⁽²⁾	השפעת נגזרים ⁽³⁾	השפעת נגזרים	(הוצאות) מימון	ממוצעת ⁽²⁾
באחוזים		במיליוני שקלים חדשים		באחוזים		במיליוני שקלים חדשים	
סך-כל:							
הונכסים הכספיים שהניבו							
6.94		5,210	152,719	(4.03)	(3,133)	153,823	(5)(4)
הכנסות מימון ⁽⁵⁾							
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
		(118)	764		(191)	862	
נגזרים מגדרים							
		1,478	56,495		(2,339)	90,513	ALM-1
6.36		6,570	209,978	(4.57)	(5,663)	245,198	סך-הכל נכסים
ההתחייבויות הכספיות							
(4.78)		(3,501)	(148,203)	7.81	5,939	(149,058)	שגרמו להוצאות מימון ⁽⁵⁾
השפעת נגזרים ⁽³⁾ :							
		149	(764)		196	(883)	נגזרים מגדרים
		(1,529)	(56,394)		1,610	(90,399)	נגזרים משובצים ALM-1
(4.81)		(4,881)	(205,361)	6.34	7,745	(240,340)	סך-הכל התחייבויות
1.55	2.16			1.77	3.78		פער הריבית
		*(40)			(42)		בגין אופציות
בגין מכשירים נגזרים אחרים							
(לא כולל אופציות, נגזרים בגידור,							
ב-ALM ונגזרים משובצים							
		*21			19		שהופרדו) ⁽³⁾
עמלות מעסקי מימון							
		271			159		והכנסות מימון אחרות ⁽⁷⁾
		(3)			(21)		הוצאות מימון אחרות
רווח מפעילות מימון לפני הפרשה							
		1,938			2,197		לחובות מסופקים
הפרשה לחובות מסופקים							
		(254)			(232)		(לרבות הפרשה כללית ונוספת)
רווח מפעילות מימון לאחר							
		1,684			1,965		הפרשה לחובות מסופקים

* סווג מחדש.
הערות לטבלה ראה בעמ' הבא.

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽⁴⁾ (המשך)

סכומים מדווחים

לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני		
2007	2008	
יתרה ממוצעת ⁽²⁾	יתרה ממוצעת ⁽²⁾	
במיליוני שקלים חדשים		
סך-כל:		
152,719	153,823	הנכסים הכספיים שהניבו הכנסות מימון ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
1,160	2,295	נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
3,531	3,400	נכסים כספיים אחרים ⁽⁵⁾
(607)	(582)	הפרשה כללית והפרשה נוספת לחובות מסופקים
156,803	158,936	סך-הכל הנכסים הכספיים
סך-כל:		
(148,203)	(149,058)	התחייבויות כספיות שגרמו הוצאות מימון ⁽⁵⁾
(1,247)	(2,763)	התחייבויות הנובעות ממכשירים נגזרים ⁽⁸⁾
(4,092)	(4,118)	התחייבויות כספיות אחרות ⁽⁵⁾
(153,542)	(155,939)	סך-הכל ההתחייבויות הכספיות
3,261	2,997	סך הכל עודף נכסים כספיים על התחייבויות כספיות
* 5,452	6,655	נכסים לא כספיים
(190)	(269)	התחייבויות לא כספיות
8,523	9,383	סך-הכל האמצעים ההוניים

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הסציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי ההוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה, הכלולים בהון העצמי במסגרת רווח כולל אחר מצטבר בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן" (לרבות בגין איגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון) 2008 - בסך (108) מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, (14) מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד 150-1 מיליון ש"ח במגזר מטבע חוץ. 2007 - בסך (238) מיליון ש"ח במגזר הלא צמוד, (11) מיליון ש"ח במגזר הצמוד למדד 153-1 מיליון ש"ח במגזר במטבע חוץ.
- (5) למעט מכשירים נגזרים.
- (6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.
- (7) לרבות רווחים/הפסדים ממכירת השקעות באיגרות חוב ומהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר.
- (8) יתרות מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים (לא כולל יתרות חוץ מאזניות ממוצעות של מכשירים נגזרים).

תוספת א' - שיעורי הכנסה והוצאה מימוניים של הבנק והחברות המאוחדות שלו⁽⁴⁾ (המשך) סכומים מדווחים

לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני								
2007			2008					
שיעור הכנסה (הוצאה)			שיעור הכנסה (הוצאה)					
כולל	ללא	הכנסות	כולל	ללא	הכנסות	יתרה		
השפעת	השפעת	(הוצאות)	השפעת	השפעת	(הוצאות)	ממוצעת ⁽²⁾		
נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	נגזרים ⁽³⁾	נגזרים	מימון	ממוצעת ⁽²⁾		
באחוזים		במיליוני דולר של ארה"ב*	באחוזים		במיליוני דולר של ארה"ב*			
מטבע חוץ-נומינלי בדולר ארה"ב: ⁽⁶⁾ *								
5.87		512	17,693	4.87		430	17,886	נכסים ⁽⁴⁾⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים: ⁽³⁾	
		(31)	182			(30)	239	נגזרים מגדרים
		132	9,285			262	11,136	נגזרים משובצים ו-ALM
4.56		613	27,160	4.58		662	29,261	סך-הכל נכסים
(4.63)		(367)	(16,046)	(2.99)		(284)	(19,145)	התחייבויות ⁽⁵⁾
							השפעת נגזרים: ⁽³⁾	
		39	(182)			32	(245)	נגזרים מגדרים
		(120)	(9,359)			(261)	(10,402)	נגזרים משובצים ו-ALM
(3.53)		(448)	(25,587)	(3.47)		(513)	(29,792)	סך-הכל התחייבויות
1.03		1.24	165	1.11		1.88	149	פער הריבית

* תרגום הנתונים השקליים על בסיס נומינלי לשער היציג של הדולר של ארצות הברית.
הערות:

- (1) הנתונים בלוח זה ניתנים לפני ולאחר השפעת מכשירים נגזרים (לרבות השפעות חוץ מאזניות של מכשירים נגזרים).
- (2) על בסיס יתרות פתיחה חודשיות, פרט למגזר מטבע ישראלי לא צמוד בו מחושבת היתרה הממוצעת על בסיס נתונים יומיים, ולאחר ניכוי היתרה המאזנית הממוצעת של ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.
- (3) מכשירים נגזרים מגדרים (למעט אופציות), נגזרים משובצים שהופרדו ונגזרים (ALM) המהווים חלק ממערך ניהול נכסים והתחייבויות של הבנק.
- (4) מהיתרה הממוצעת של הנכסים נוכתה/נוספה היתרה הממוצעת של רווחים/הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן של איגרות חוב למסחר וכן של רווחים/הפסדים בגין איגרות חוב זמינות למכירה (לרבות בגין איגרות חוב שהועברו מהתיק הזמין למכירה לתיק המוחזק לפדיון) 2008 - בסך 44 מיליון דולר.
- (5) 2007 - בסך 37 מיליון דולר של ארה"ב.
- (6) למעט מכשירים נגזרים.

(6) לרבות מטבע ישראלי צמוד למטבע חוץ.

תוספת ב' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד סכומים מדווחים

30 ביוני 2008					
סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל לציבור	ספציפית לחובות מסופקים	יתרת חובות בעייתיים ⁽³⁾	ההוצאה התקופתית בגין הפרשה
במיליוני שקלים חדשים					
1. בגין פעילות לווים בישראל					
781	498	1,279	(2)	38	חקלאות
13,790	14,118	27,908	53	850	תעשייה
14,043	11,892	25,935	57	2,104	בינוי ונדל"ן
1,056	1,523	2,579	–	2	חשמל ומים
9,364	6,742	16,106	18	358	מסחר
2,130	450	2,580	20	840	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
3,613	1,488	5,101	4	73	תחבורה ואחסנה
2,389	1,965	4,354	3	435	תקשורת ושירותי מחשב
8,422	15,673	24,095	(4)	34	שירותים פיננסיים
6,469	5,163	11,632	13	313	שירותים עסקיים אחרים
1,576	1,404	2,980	3	180	שירותים ציבוריים וקהילתיים
12,779	836	13,615	1	369	אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
13,662	11,159	24,821	53	640	אנשים פרטיים-אחר
90,074	72,911	162,985	219	6,236	סך-הכל
(51)	–	(51)	–	–	בניכוי פקדון בחו"ל הצמוד לסיכון האשראי של לווה
90,023	72,911	162,934	219	6,236	סך-הכל

ראה הערות בעמוד הבא.

תוספת ב' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

30 ביוני 2008				
ההוצאה התקופתית בגין הפרשה	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	יתרת חובות בעייתיים ⁽³⁾
במיליוני שקלים חדשים				
סיכון אשראי שוכלל בענפי המשק השונים:				
תנועות ההתיישבות ⁽⁴⁾	321	149	470	2
רשויות מקומיות ⁽⁵⁾	230	263	493	9
2. בגין פעילות לווים בחו"ל				
חקלאות	58	1	59	–
תעשייה	3,427	3,414	6,841	(1)
בינוי ונדל"ן	6,031	2,872	8,903	16
חשמל ומים	63	94	157	–
מסחר	3,611	3,202	6,813	2
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	1,033	84	1,117	4
תחבורה ואחסנה	108	18	126	–
תקשורת ושירותי מחשב	91	11	102	–
שירותים פיננסיים	4,124	1,019	5,143	(2)
שירותים עסקיים אחרים	1,887	1,467	3,354	3
שירותים ציבוריים וקהילתיים	65	49	114	–
אנשים פרטיים-הלוואות לדיר	28	–	28	13
אנשים פרטיים-אחר	1,547	371	1,918	(12)
סך-הכל	22,073	12,602	34,675	23
481				

הערות:

- (1) אשראי לציבור בסך 107,976 מיליוני ש"ח והשקעות באיגרות חוב של הציבור בסך של 3,501 מיליוני ש"ח ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך של 619 מיליוני ש"ח.
 - (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאינן מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.
 - (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים ליכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
 - (4) קיבוצים ומושבים, אירגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
 - (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
- סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

תוספת ב' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך) סכומים מדווחים

30 ביוני 2007				
ההוצאה התקופתית בגין הפרשה	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	יתרת חובות בעייתיים ⁽³⁾
במיליוני שקלים חדשים				
1. בגין פעילות לווים בישראל				
חקלאות	726	443	1,169	(1)
תעשייה	12,472	11,789	24,261	47
בינוי ונדל"ן	11,625	10,060	21,685	68
חשמל ומים	1,362	537	1,899	-
מסחר	7,865	5,694	13,559	26
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	2,143	540	2,683	21
תחבורה ואחסנה	3,179	1,180	4,359	6
תקשורת ושירותי מחשב	2,322	1,390	3,712	2
שירותים פיננסיים	6,580	8,891	15,471	2
שירותים עסקיים אחרים	5,077	4,080	9,157	5
שירותים ציבוריים וקהילתיים	1,555	940	2,495	1
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור	9,595	535	10,130	6
אנשים פרטיים-אחר	12,378	10,665	23,043	53
סך-הכל	76,879	56,744	133,623	236
בניכוי פקדון בחו"ל הצמוד לסיכון האשראי של לווה	(65)	-	(65)	-
סך-הכל	76,814	56,744	133,558	236

ראה הערות בעמוד הבא.

תוספת ב' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

30 ביוני 2007				
ההוצאה התקופתית בגין הפרשה	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	יתרת חובות בעייתיים ⁽³⁾
במיליוני שקלים חדשים				
סיכון אשראי שוכלל בענפי המשק השונים:				
תנועות ההתיישבות ⁽⁴⁾	446	192	638	49
רשויות מקומיות ⁽⁵⁾	256	138	394	15
2. בגין פעילות לווים בחו"ל				
חקלאות	59	–	59	–
תעשייה	3,846	3,147	6,993	31
בינוי ונדל"ן	6,486	2,497	8,983	44
חשמל ומים	74	125	199	–
מסחר	4,542	4,112	8,654	(14)
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	634	60	694	–
תחבורה ואחסנה	103	11	114	–
תקשורת ושירותי מחשב	125	54	179	–
שירותים פיננסיים	3,233	1,095	4,328	–
שירותים עסקיים אחרים	1,771	1,559	3,330	1
שירותים ציבוריים וקהילתיים	58	9	67	–
אנשים פרטיים-הלוואות לדירור	37	–	37	19
אנשים פרטיים-אחר	996	414	1,410	(18)
סך-הכל	21,964	13,083	35,047	19
307				

הערות:

- (1) אשראי לציבור בסך 95,660 מיליוני ש"ח והשקעות באיגרות חוב של הציבור 2,744 מיליוני ש"ח ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך 374 מיליוני ש"ח.
 - (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאינן מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.
 - (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים ליכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
 - (4) קיבוצים ומושבים, אירגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
 - (5) לרבות תאגידים בשליטתם.
- סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

תוספת ב' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007					
ההוצאה השנתית בגין הפרשה	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי מאזני ⁽¹⁾	יתרת חובות בעייתיים ⁽³⁾	
במיליוני שקלים חדשים					
1. בגין פעילות לווים בישראל					
41	(3)	1,189	392	797	חקלאות
925	76	26,098	13,517	12,581	תעשייה
2,576	92	23,949	11,096	12,853	בינוי ונדל"ן
2	–	1,332	329	1,003	חשמל ומים
382	52	14,936	6,798	8,138	מסחר
896	28	2,738	627	2,111	בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל
89	10	4,966	1,513	3,453	תחבורה ואחסנה
424	8	4,462	2,128	2,334	תקשורת ושירותי מחשב
41	5	22,291	14,286	*8,005	שירותים פיננסיים
311	22	9,619	3,525	6,094	שירותים עסקיים אחרים
181	9	2,693	1,098	1,595	שירותים ציבוריים וקהילתיים
425	10	11,798	649	11,149	אנשים פרטיים-הלוואות לדיור
590	123	23,905	10,646	*13,259	אנשים פרטיים-אחר
6,883	432	149,976	66,604	83,372	סך-הכל
–	–	(59)	–	(59)	בניכוי פקדון בחו"ל הצמוד לסיכון האשראי של לווה
6,883	432	149,917	66,604	83,313	סך-הכל

* סווג מחדש.
ראה הערות בעמוד הבא.

תוספת ב' - סיכון האשראי הכולל לציבור לפי ענפי משק על בסיס מאוחד (המשך)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 2007				
ההוצאה השנתית בגין הפרשה	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽¹⁾	סיכון אשראי כולל לציבור	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽²⁾	סיכון אשראי חוץ מאזני ⁽³⁾
ספציפית לחובות מסופקים	במיליוני שקלים חדשים			
סיכון אשראי שוכלל בענפי המשק השונים:				
תנועות ההתיישבות ⁽⁴⁾	409	141	550	113
רשויות מקומיות ⁽⁵⁾	216	138	354	11
2. בגין פעילות לווים בחו"ל				
חקלאות	28	–	28	–
תעשייה	4,049	2,963	7,012	12
בינוי ונדל"ן	6,606	2,280	8,886	4
חשמל ומים	79	125	204	–
מסחר	4,176	3,722	7,898	(11)
בתי מלון, שירותי הארחה ואוכל	724	130	854	–
תחבורה ואחסנה	113	21	134	–
תקשורת ושירותי מחשב	154	17	171	–
שירותים פיננסיים	3,815	1,267	5,082	10
שירותים עסקיים אחרים	1,943	1,698	3,641	12
שירותים ציבוריים וקהילתיים	79	39	118	–
אנשים פרטיים-הלוואות לדיור	35	–	35	–
אנשים פרטיים-אחר	1,019	439	1,458	–
סך-הכל	22,820	12,701	35,521	27
	566			

הערות:

- (1) אשראי לציבור בסך 102,487 מיליוני ש"ח והשקעות באיגרות חוב של הציבור בסך של 3,199 מיליוני ש"ח ונכסים הנובעים ממכשירים נגזרים שבוצעו כנגד הציבור בסך של 447 מיליוני ש"ח.
- (2) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות של חבות של לווה. מידע בדבר מסגרות שאינן מנוצלות נכלל באופן חלקי בחברה מאוחדת, בשל העדר נתונים.
- (3) יתרות חובות בעייתיים בניכוי אשראי המכוסה בבטחונות המותרים ליכוי לצורך מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לווים. כולל רכיבי סיכון חוץ מאזני.
- (4) קיבוצים ומושבים, אירגונים איזוריים וארציים ותאגידים שבשליטת תנועות ההתיישבות.
- (5) לרבות תאגידים בשליטתם.

סיכון האשראי ויתרות החובות הבעייתיים מוצגים לאחר ניכוי ההפרשות הספציפיות לחובות מסופקים.

הצהרה (Certification)

אני, גיורא עופר, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") ליום 30 ביוני 2008 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות השינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של הדירקטוריון ולוועדת מאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

הצהרה (Certification)

אני, יוסף ברסי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של בנק דיסקונט לישראל בע"מ (להלן: "הבנק") ליום 30 ביוני 2008 (להלן: "הדוח").
 2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
 3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות והשינויים בהון העצמי של הבנק לימים ולתקופות המדווחים בדוח.
 4. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לצורך גילוי הנדרש בדוח של הבנק. וכן:
 - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לבנק, לרבות תאגידים מאוחדים שלו, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בבנק ובאותם תאגידים, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
 - (ב) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של הבנק והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן
 - (ג) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי; וכן
 5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון, לוועדת הביקורת של הדירקטוריון ולוועדת מאזן של הדירקטוריון של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
 - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן
 - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.
- אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

לכבוד הדירקטוריון של בנק דיסקונט לישראל בע"מ

א.ג.נ.,

הנדון: סקירת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים בלתי מבוקרים לתקופות של שישה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני 2008.

לבקשתכם, סקרנו את תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים של בנק דיסקונט לישראל בע"מ והחברות המאוחדות שלו: מאזן ליום 30 ביוני 2008, דוח רווח והפסד ודוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שישה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. סקירתנו נערכה בהתאם לנהלים שנקבעו על-ידי לשכת רואי חשבון בישראל. הנהלים כללו, בין השאר: קריאת דוחות הביניים הנ"ל, קריאת פרוטוקולים של אסיפות בעלי המניות ושל ישיבות הדירקטוריון וועדותיו, ועריכת ברורים עם האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים. הומצאו לנו דוחות של רואי חשבון אחרים בדבר סקירת תמצית דוחות ביניים של חברות כלולות אשר ההשקעה בהן היא בסך של 390 מיליון ש"ח ליום 30 ביוני 2008, וחלק הבנק בתוצאות שלהן הוא הפסד בסך של 14 מיליון ש"ח ושל 2 מיליון ש"ח לתקופות של שישה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, בהתאמה.

מאחר שהסקירה שנערכה היא מצומצמת בהיקפה ואינה מהווה בדיקה בהתאם לתקני ביקורת מקובלים, אין אנו מחוויים דעה על תמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים.

בביצוע סקירתנו, לרבות עיון בדוחות רואי-חשבון אחרים, כאמור לעיל, לא בא לידיעתנו דבר המצביע על כך שיש צורך בשינויים מהותיים בתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים ליום 30 ביוני 2008 ולתקופות של שישה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך, כדי שאלה יחשבו כדוחות הערוכים בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

אנו מפנים את תשומת הלב לביאורים לתמצית הדוחות הכספיים הביניים המאוחדים כלהלן:

א. לביאור 11 בדבר חקירה שנוהלה בארצות הברית בעניינים הקשורים בדיני איסור הלבנת הון והשלכותיה על אי די בי ניו יורק (חברה מאוחדת).

ב. לביאור 6 ב' סעיפים 4.1, 4.10 ו-4.11 בדבר בקשות לאשר תובענות מסויימות כתובענות ייצוגיות, ולסעיף 4.6 בדבר הודעת צד ג' שהוגשה כנגד הבנק וחברות מאוחדות שלו.

זיו האפט
רואי חשבון

סומך חייקין
רואי חשבון

31 באוגוסט 2008

2008

תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני

דוחות כספיים

תמצית מאזן מאוחד סכומים מדווחים

מבוקר	בלתי מבוקר	
31.12.07	30.06.07	30.06.08
במיליוני שקלים חדשים		
נכסים		
19,850	26,135	13,649
37,278	*39,825	34,679
346	*488	2
101,899	*95,000	107,395
374	*25	1,448
2,008	1,450	2,025
2,780	2,678	2,908
*4,184	*4,405	4,849
168,719	170,006	166,955
התחייבויות והון		
130,518	*133,189	126,154
5,072	8,157	4,395
125	123	373
5,895	*2,768	6,668
7,437	6,614	8,473
*10,321	*10,167	11,460
159,368	161,018	157,523
147	120	177
9,204	8,868	9,255
168,719	170,006	166,955

* סווג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

שלמה זהר
יו"ר הדירקטוריון

ג'ורא עופר
מנהל כללי

יוסף ברסי
סמנכ"ל בכיר
חשבונאי ראשי

תאריך אישור הדוחות הכספיים:

31 באוגוסט 2008

תמצית דוח רווח והפסד מאוחד

סכומים מדווחים

מבוקר	בלתי מבוקר			
	לשנת החודשים שהסתיימה	לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני	לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני	לשנת החודשים שהסתיימה
	2007	2008	2007	2008
במיליוני שקלים חדשים				
רווח מימוני				
רווח מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים	4,225	2,197	916	1,132
הפרשה לחובות מסופקים	447	232	158	139
רווח מפעולות מימון לאחר הפרשה לחובות מסופקים	3,778	1,965	758	993
הכנסות תפעוליות ואחרות				
עמלות תפעוליות	*2,214	1,106	540	538
רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו	58	(7)	4	23
הכנסות אחרות	*300	48	131	28
סך-כל ההכנסות התפעוליות והאחרות	2,572	1,147	675	589
הוצאות תפעוליות ואחרות				
משכורות והוצאות נלוות	3,030	1,508	641	649
אחזקה ופחת בניינים וציוד	819	431	194	215
הוצאות אחרות	1,217	585	328	306
סך-כל ההוצאות התפעוליות והאחרות	5,066	2,524	1,163	1,170
רווח מפעולות רגילות לפני מסים	1,284	588	270	412
הפרשה למסים על הרווח מפעולות רגילות	566	332	69	199
רווח מפעולות רגילות לאחר מסים	718	256	201	213
חלקו של הבנק ברווחים מפעולות רגילות של חברות כלולות, לאחר השפעת מס	45	34	47	24
רווח נקי לפני חלקם של בעלי מניות חיצוניים	763	290	248	237
חלקם של בעלי מניות חיצוניים ברווחים מפעולות רגילות לאחר מסים של חברות מאוחדות	(56)	(30)	(13)	(15)
רווח נקי מפעולות רגילות	707	260	235	222
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים	558	(4)	392	(1)
רווח נקי	1,265	256	627	221
רווח למניה (בשקל חדש) למניה בת 0.1 שקל חדש				
רווח נקי מפעולות רגילות	0.72	0.27	0.24	0.23
רווח (הפסד) נטו, מפעולות בלתי רגילות לאחר מסים	0.57	(0.01)	0.40	-
רווח נקי	1.29	0.26	0.64	0.23
מספר משוקלל של מניות בנות 0.1 ש"ח ערך נקוב, ששימש לחישוב הרווח למניה (באלפים)				
	980,639	980,639	980,639	980,639

* סוג מחדש.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי סכומים מדווחים

קרנות הון				רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר							
מהטבה בשל עסקאות	סך כל הון	התאמות בגין הצגת ניירות ערך	רווחים (הפסדים) נטו	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	הון המניות הנפרע	קרנות הון	קרנות תשלום מבוסס מניות	קרנות הון	קרנות תשלום מבוסס מניות	קרנות הון	קרנות תשלום מבוסס מניות
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון				

* סווג מחדש.

** סכום נמוך מ-1 מיליון ש"ח.

הערות:

(1) התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל. חברה מאוחדת של הבנק - ישראל דיסקונט, בנק אופי ניו-יורק, סווגה בדוחות הכספיים של הבנק עד ליום 31 בדצמבר 1994 כיחידה אוטונומית. בהתאם לכך נכללו בסעיף זה מקורות המימון של השקעה זו והשפעת המס המתייחס, עד לתאריך זה.

(2) כולל סך של 2,704 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי (המשך)

סכומים מדווחים

קרנות הון				רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר						
מהטבה בשל עסקאות	סך כל הון המניות	התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן	התאמות (הפסדים) נטו בגין גידור תזרים מזומנים	דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן	הון המניות הנפרע	קרנות הון מפרמיה	תשלום קרנות הון מבוסס מניות	קרנות הון	קרנות הון	קרנות הון
במיליוני שקלים חדשים										
ב. דוח על השינויים בהון העצמי לתקופות של שישה חודשים שהסתיימו ביום 30 ביוני לשנת 2008 ולשנת 2007 (לא מבוקר)										
יתרה ליום 31 בדצמבר 2007										
658	2,939	35	212	3,844	197	(234)	(1)	5,398	-	9,204
(מבוקר)										
-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	1
השפעת יישום IFRS לראשונה בחברות כלולות										
-	-	-	-	-	-	-	-	(3)	-	(3)
יישום לראשונה של כללי חשבונאות חדשים בחברה בת בחו"ל										
-	-	-	-	-	-	-	-	256	-	256
רווח נקי בתקופה										
-	-	-	-	-	-	-	-	(250)	250	-
דיבידנד שהוכרז לאחר תאריך המאזן										
-	8	8	-	8	-	-	-	-	-	8
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות										
-	-	-	-	-	(231)	-	-	-	-	(231)
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן										
-	-	-	-	-	(79)	-	-	-	-	(79)
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
-	-	-	-	-	115	-	-	-	-	115
השפעת המס המתייחס להתאמות מתרגום בגין חברות כלולות										
-	-	-	-	-	-	(16)	-	-	-	(16)
658	2,939	43	212	3,852	2	(250)	(1)	5,402	250	9,255
יתרה ליום 30 ביוני 2008										
יתרה ליום 31 בדצמבר 2006										
658	2,939	8	212	3,817	249	(233)	(1)	4,133	-	7,965
(מבוקר)										
-	-	-	-	-	-	-	-	832	-	832
רווח נקי בתקופה										
-	-	3	-	3	-	-	-	-	-	3
הטבה בשל עסקאות תשלום מבוסס מניות										
-	-	-	-	-	153*	-	-	-	-	153
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן										
-	-	-	-	-	(53)*	-	-	-	-	(53)
התאמות, נטו, בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה שסווגו מחדש לדוח רווח והפסד										
-	-	-	-	-	(32)	-	-	-	-	(32)
השפעת המס המתייחס										
658	2,939	11	212	3,820	317	(233)	(1)	4,965	-	8,868
יתרה ליום 30 ביוני 2007										

* סוג מחדש.

הערות:

(1) התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל. חברה מאוחדת של הבנק - ישראל דיסקונט, בנק אופ ניו-יורק סווגה בדוחות הכספיים של הבנק עד ליום 31 בדצמבר 1994 כיחידה אוטונומית. בהתאם לכך נכללו בסעיף זה מקורות המימון של השקעה זו והשפעת המס המתייחס, עד לתאריך זה.

(2) כולל סך של 2,704 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה.

הביאורים לתמצית הדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד ממנה.

תמצית דוח על השינויים בהון העצמי (המשך) סכומים מדווחים

רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר		קרנות הון									
רווחים	התאמות	סך כל	מהטבה	הטבה	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
(הפסדים)	בגין הצגת	הון	בשל	בשל	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
נטו	ניירות ערך	המניות	עסקאות	עסקאות	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
בגין	זמינים	הנפרע	תשלום	תשלום	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
גידורי	למכירה	וקרנות	מבוסס	מבוסס	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
תזרים	התאמות ⁽¹⁾	ההון	מניות	מניות	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
עודפים ⁽²⁾	מתרגום	ההון	מניות	מניות	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
הון עצמי	מזומנים	ההון	מניות	מניות	קרנות	קרנות	הון	קרנות	הון	קרנות	הון
במיליוני שקלים חדשים											

ג. דוח על השינויים בהון העצמי לשנת 2007 (מבוקר)

7,965	4,133	(1)	(233)	249	3,817	212	8	2,939	658	יתרה ליום 31 בדצמבר 2006	
1,265	1,265	-	-	-	-	-	-	-	-	רווח נקי לשנה	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	הטבה בשל עסקאות תשלום	
27	-	-	-	-	27	-	27	-	-	מבוסס מניות	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	התאמות, נטו, בגין הצגת	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך זמינים למכירה	
10	-	-	-	10	-	-	-	-	-	לפי שווי הוגן	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	התאמות, נטו, בגין הצגת	
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	ניירות ערך זמינים למכירה	
(92)	-	-	-	(92)	-	-	-	-	-	שסוגו מחדש לדוח רווח והפסד	
30	-	-	-	30	-	-	-	-	-	השפעת המס המתייחס	
(1)	-	-	(1)	-	-	-	-	-	-	התאמות מתרגום דוחות כספיים	
9,204	5,398	(1)	(234)	197	3,844	212	35	2,939	658	יתרה ליום 31 בדצמבר 2007	

הערות:

- (1) התאמות מתרגום של יחידות אוטונומיות המוחזקות בחו"ל. חברה מאוחדת של הבנק - ישראל דיסקונט, בנק אופ ניו-יורק, סווגה בדוחות הכספיים של הבנק עד ליום 31 בדצמבר 1994 כיחידה אוטונומית. בהתאם לכך נכללו בסעיף זה מקורות המימון של השקעה זו והשפעת המס המתייחס, עד לתאריך זה.
- (2) כולל סך של 2,704 מיליון ש"ח שאינם ניתנים לחלוקה.

הביאורים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

ביאורים לתמצית הדוחות הכספיים

1. מדיניות חשבונאית

א. כללי. תמצית הדוחות הכספיים נערכה בהתאם לכללים החשבונאיים המשמשים לצורך עריכת דוחות כספיים ביניים. הדוחות הכספיים נערכו לפי אותם כללי חשבונאות שלפיהם נערכו הדוחות הכספיים המבוקרים ליום 31 בדצמבר 2007, פרט לאמור בסעיף ב' להלן. בדוחות כספיים אלה יושמו לראשונה הוראות המפקח על הבנקים, מחודש מרס 2008, בדבר הרחבת הגילוי הקיים בדוחות הרבעוניים של תאגידים בנקאיים (למעט פריטים מסויימים, שלגביהם נקבעה הקלה בהוראת מעבר). יש לעיין בדוחות כספיים אלה בהקשר לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2007 ולביאורים אשר נכללו בהם.

ב. יישום לראשונה של כללי חשבונאות

(1) חברת הבת אי די בי ניו יורק אימצה, בתוקף מיום 1 בינואר 2008, את תקן החשבונאות האמריקאי FAS 159: "The Fair Value for Option Financial Assets and Financial Liabilities" ("חלופת השווי ההוגן עבור נכסים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות") (להלן: "FAS 159"). עם אימוץ התקן העבירה אי די בי ניו יורק איגרות חוב מוניציפאליות בערך נקוב של 41.4 מיליון דולר ושווי הוגן של 42.8 מיליון דולר מתיק איגרות חוב מוחזקות לפדיון לתיק ניירות ערך למסחר. ההשפעה המצטברת בגין אימוץ FAS 159, בסך של 780 אלף דולר (כ-3 מיליון ש"ח), נטו לאחר מס, נרשמה במישרין כהגדלה של העודפים בהון העצמי.

פרטים בדבר המדיניות החשבונאית שמיישם הבנק בנושא ניירות ערך הובאו בביאור 1 ח' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007. (2) חברת הבת אי די בי ניו יורק אימצה, בתוקף מיום 1 בינואר 2008, את EITF 06-04 בנושא "הטיפול החשבונאי בהיבטים של פיצויים נדחים ושל הטבות שלאחר פרישה בהקשר להסדרי ביטוח חיים מסוג Endorsment Split-Dollar". ה-EITF הגיע להסכמה שלצורך הסדר ביטוח חיים מסוג Endorsment Split-Dollar, על המעביד להכיר בהתחייבות להטבות עתידיות, בהתאם ל-FAS 106 (אם במהות קיימת תוכנית הטבות שלאחר פרישה) או בהתאם ל-Opinion 12 (אם ההסדר מהווה במהות הסכם אישי לפיצויים נדחים), הנשען על חוזה מבסס עם העובד. עם אימוץ התקן לראשונה נרשמה תנועה בהון בסך של 1.7 מיליון דולר ארה"ב (כ-6 מיליון ש"ח), אשר הקטינה את העודפים.

(3) חברת הבת אי די בי ניו יורק אימצה, בתוקף מיום 1 בינואר 2008, את תקן החשבונאות האמריקאי FAS 157: "Fair Value Measurement" ("מדידת שווי הוגן") (להלן: "FAS 157"). התקן מגדיר, בין היתר, שווי הוגן; קובע מסגרת עקבית למדידת שווי הוגן; ומרחיב את הגילוי לגבי כל סוג של נכס או התחייבות מהותיים אשר נמדדים לפי שווי הוגן באופן חוזר או באופן חד-פעמי.

FAS 157 מבהיר כי השווי ההוגן הינו מחיר יציאה ("exit price"), המייצג את הסכום שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בעת העברת התחייבות, בעסקה סדירה בין משתתפי שוק. השווי ההוגן אם כן, הינו מדידה בערכי שוק ועליו להיקבע על בסיס הנחות המשמשות את משתתפי השוק בבואם לתמחר נכס או התחייבות. כבסיס להתייחסות להנחות אלה, קובע FAS 157, היררכיה של שווי הוגן בת שלוש רמות, המדרגת לפי סדר העדיפות את הנתונים העומדים בבסיס שיטות ההערכה המשמשות למדידת השווי ההוגן, כלהלן:

- רמה 1 - הנתונים שהם מחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל לגבי נכסים או התחייבויות זהים.
- רמה 2 - נתונים שאינם מחירים מצוטטים הנכללים ברמה 1, שהם נתונים נצפים לנכס או להתחייבות, במישרין או בעקיפין, לרבות מחירים מצוטטים בשווקים שאינם נחשבים כפעילים.
- רמה 3 - נתונים שאינם נצפים והם משמעותיים למדידת השווי ההוגן.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

הטבלה הבאה מציגה, לפי הירארכית ההערכה של FAS מס' 157, נכסים והתחייבויות הנמדדים על פי השווי ההוגן על בסיס מחזורי ליום 30 ביוני 2008, והנכללים בדוחות אי די בי ניו יורק:

מדידת השווי ההוגן ליום 30 ביוני 2008, בהתבסס על			
מחירים מצוטטים	נתונים בשוק פעיל	נצפים משמעותיים	נתונים לא-נצפים שווי
לגבי נכסים זהים	אחרים	משמעותיים	הוגן
(רמה 1)	(רמה 2)	(רמה 3)	כולל
באלפי דולרים			
נכסים:			
ניירות ערך למסחר בשווי הוגן	47,751	–	47,751
ניירות ערך זמינים למכירה בשווי הוגן	5,350	3,712,945	–
רווח שטרם מומש מנגזרים	–	15,990	–
התחייבויות:			
הפסד שטרם מומש מנגזרים	–	20,912	–

השווי ההוגן מתבסס על מחירי שוק מצוטטים, כשהם זמינים. במקרים בהם מחירים או ציטוטים אינם זמינים, מתבסס השווי ההוגן על מודלים פנימיים שפותחו, אשר משתמשים בעיקר בנתונים המבוססים על השוק או בפרמטרים ממקורות שוק בלתי תלויים, הכוללים, בין היתר, עקומי תשואה, שיעורי ריבית, מחירי הון וחוב ועקומות אשראי, אך אינם מוגבלים להם. בנוסף למידע המתקבל מהשוק, כוללים המודלים פרטי עסקה, כגון הנחות לגבי מועדי פרעון ותזרימי מזומנים.

אי די בי ניו יורק בוחנת ומעדכנת על בסיס רבעוני את סיווגי היררכיית השווי ההוגן. שינויים החלים מרבעון אחד לשני המתייחסים ליכולת לצפות בנתונים המשמשים במדידת השווי ההוגן, עשויים להביא לשינוי בסיווג בין רמה אחת לאחרת בהיררכיה.

להלן תיאור השיטות וההנחות המהותיות ששימשו בהערכת השווי ההוגן של ניירות ערך זמינים למכירה:

כאשר קיימים מחירים מצוטטים בשוק פעיל נכללים ניירות הערך ברמה 1 של היררכית ההערכה. ניירות הערך ברמה 1 כוללים ניירות ערך ממשלתיים בעלי נזילות גבוהה וניירות ערך הנסחרים בבורסה.

כאשר אין מחירי שוק מצוטטים זמינים לגבי נייר ערך מסוים, הערכת השווי ההוגן מתבססת על מודלים לתמחור, על מחירי שוק של ניירות ערך בעלי מאפיינים דומים או על תזרים מזומנים מהוון. בדרך כלל מסווגים ניירות ערך כאלה ברמה 2 של היררכית ההערכה, והם כוללים מכשירים כגון: ניירות ערך הקשורים למשכנתאות, אג"ח קונצרניות, מניות בכורה וניירות ערך של גופים עירוניים.

במקרים מסוימים בהם קיימת פעילות מוגבלת או שקיפות מעטה יותר בהקשר לנתונים המשמשים ההערכה, מסווגים ניירות הערך ברמה 3 של היררכית ההערכה.

בהערכת משכנתאות מובטחות מסוימות, שטרי חוב ואיגרות חוב בעלות תשואה גבוהה, קביעת השווי ההוגן יכול שתדרוש השוואה למכשירים דומים או ניתוח של שיעורי כשל והשבה. לגבי תעודות חוב מובטחות (CDOs), מידע חיצוני באשר למחרים אינו זמין. לכן בהערכת ה-CDOs נעשה שימוש במודלים מקובלים בשוק לצורך הקמת מודל הרכב הבטוחות הספציפי ומבנה תזרים המזומנים של כל עסקה. כנתיני המפתח למודל משמשים מידע על מרווחי שוק לכל דירוג אשראי, סוג הבטוחה ומאפיינים חוזיים אחרים המתייחסים לנושא.

השיטות המתוארות לעיל עשויות להפיק חישובי שווי הוגן שלא יהיה בהם כדי להצביע על ערך המימוש נטו או לשקף שווי הוגן עתידי. בנוסף לכך, בעוד שלדעת אי די בי ניו יורק שיטות ההערכה שלה הן נאותות ועקביות לשיטות של משתתפי שוק אחרים, השימוש בשיטות או בהנחות אחרות לקביעת השווי ההוגן של מכשירים פיננסיים מסוימים יכול להביא לתוצאות שונות של הערכת שווי הוגן לתאריך הדיווח.

(4) **תקן חשבונאות מס' 13 (המתקן).** בחודש מאי 2007 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 13 (המתקן),

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

"השפעת השינויים בשערי החליפין של מטבע חוץ" (להלן "התקן"), העוסק בקביעת מטבע הפעילות של ישות או של פעילויות חוץ של ישות, בתרגום עסקאות במטבע חוץ, בתרגום דוחות כספיים של פעילות חוץ וכן בתרגום דוחות כספיים ממטבע הפעילות למטבע ההצגה. התקן חל על דוחות כספיים לתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2008 או לאחר מכן.

בהתאם לתקן, המונח "מטבע הדיווח" הוחלף בשני מונחים: "מטבע הפעילות" ו"מטבע ההצגה". "מטבע הפעילות" הוגדר כמטבע המשקף באופן הטוב ביותר את הסביבה הכלכלית בה פועלת הישות ואת עסקאותיה. בעת הכנת דוחות כספיים של ישות, בין אם ישות העומדת בפני עצמה, ישות עם פעילויות חוץ (כמו חברה אם) או פעילות חוץ (כמו חברת בת או סניף), יקבעו את מטבע הפעילות שלה לפי קריטריונים שנקבעו לזיהוי מטבע של הסביבה הכלכלית העיקרית בה פועלת הישות. "מטבע ההצגה" הוגדר כמטבע לפיו מוצגים הדוחות הכספיים.

תקן זה אינו חל על תזרימי מזומנים הנובעים מעסקאות במטבע חוץ או בתרגום תזרימי מזומנים של פעילות חוץ. דוח זה ייערך לפי הוראות גילוי דעת מס' 51 של לשכת רואי חשבון בישראל בדבר דין וחשבון על תזרימי המזומנים.

הוראות התקן ייושמו למפרע בדרך של הצגה מחדש של נתוני ההשוואה המתייחסים לתקופות קודמות.

ביום 18 באוגוסט 2008 פרסם המפקח על הבנקים הנחיות בדבר אופן אימוץ התיקון על ידי תאגידים בנקאיים, לפיהן התקן יחול על תאגידים בנקאיים החל מיום 1 בינואר 2008. המפקח הבהיר כי, ככלל, שלוחה בנקאית בחו"ל של תאגיד בנקאי, אשר סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כ"זרוע ארוכה" (בהתאם לתקן 13 מחודש אוקטובר 2001, שאומץ להוראות הדיווח), תסווג בהתאם לתקן 13 המתוקן (מחודש מאי 2007) כפעילות חוץ שמטבע הפעילות שלה זהה למטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי. סיווג של שלוחה בנקאית חדשה בחו"ל כשלוחה שמטבע הפעילות שלה שונה ממטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי יהיה מותנה בקבלת אישור מוקדם של המפקח על הבנקים. לאור האמור, ליישום התקן לראשונה לא הייתה השפעה על הדוחות הכספיים של הבנק.

ג. גילוי ההשפעה של כללים חדשים בתקופה שלפני יישומם. להלן יובאו פרטים אודות ההשפעה של תקני חשבונאות חדשים.

תקן חשבונאות מס' 29. בחודש יולי 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 29, "אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS)" (להלן: "התקן") וזאת בהמשך להחלטת הוועדה המקצועית של המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות מחודש נובמבר 2005. בהתאם להוראות התקן, תאגידים שחוק ניירות ערך, התשכ"ח-1968, חל עליהם ומחויבים לדווח על פי תקנות שהותקנו מכח חוק זה, יחויבו לערוך את דוחותיהם הכספיים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים החל בדוחות הכספיים לתקופה המתחילה ביום 1 בינואר 2008 ואילך.

האמור אינו חל על תאגידים שלפי תקנות ניירות ערך דוחותיהם הכספיים ערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

האימוץ לראשונה של תקני IFRS ייעשה תוך יישום הוראות תקן 1 IFRS, שעניינו אימוץ לראשונה של תקני IFRS.

בהתייחס לאופן יישום התקן על ידי תאגידים בנקאיים, המפקח על הבנקים הודיע לתאגידים הבנקאיים כי:

- בכוונתו לקבוע באופן שוטף הוראות ליישום תקנים ישראליים שמפרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות, המבוססים על תקני IFRS, שאינם נוגעים לליבת העסק הבנקאי.

- במחצית השנייה של שנת 2009 הוא יפרסם את החלטתו לגבי מועד היישום של תקני IFRS הנוגעים לליבת העסק הבנקאי. זאת כאשר הוא מביא בחשבון את תוצאות תהליך האימוץ של תקנים אלו בישראל מחד ואת התקדמות תהליך ה-convergence בין תקני הדיווח הבינלאומיים ובין התקנים האמריקאיים מאידך.

- לפיכך, בהתייחס לליבת העסק הבנקאי, דוחות כספיים של תאגיד בנקאי הערוכים לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו ימשיכו להיות ערוכים לפי התקנים האמריקאיים שנקבעו בהוראות הדיווח לציבור.

תקן חשבונאות מס' 23. בחודש דצמבר 2006 פרסם המוסד הישראלי לתקינה בחשבונאות את תקן חשבונאות מס' 23 "הטיפול החשבונאי בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה". התקן מחליף את תקנות ניירות ערך (הצגת פעולות בין תאגיד לבין בעל שליטה בו בדוחות כספיים), התשנ"ו-1996, אשר אומצו בהוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים. התקן מושתת על העקרון לפיו בסיס ההערכה בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה הוא השווי ההוגן. הפרשים בין התמורה שנקבעה בעסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה לבין השווי ההוגן של אותן עסקאות ייזקפו להון העצמי. התקן מפרט את הטיפול החשבונאי לגבי סוגים נפוצים של עסקאות. התקן חל על עסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה שיבוצעו לאחר 1 בינואר 2007 וכן על הלוואה שניתנה לבעל השליטה או שהתקבלה מבעל השליטה

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

לפני מועד תחילת התקן, ממועד תחולתו.

ביום 4 במאי 2008 פרסם המפקח על הבנקים טיוטת הנחיות בדבר אופן אימוץ התקן על ידי התאגידים הבנקאים. על פי הטיטה יחולו על עסקאות בין ישות לבין בעל השליטה בה תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים. על סוגי עסקאות מסוימות, שעבורן לא נקבעה התייחסות בתקנים הבינלאומיים, יחולו כללי החשבונאות המקובלים בארה"ב. ההוראות שבתקן חשבונאות מס' 23 תיושמה על ידי התאגידים הבנקאים רק אם אינן סותרות את תקני החשבונאות הבינלאומיים או את תקני החשבונאות המקובלים בארה"ב, או בעסקאות שלגביהן לא נקבעו כללים מחייבים בתקנים ובכללי החשבונאות האמורים.

הוראה בנושא: "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי". ביום 31 בדצמבר 2007 פרסם המפקח על הבנקים הוראה בנושא "מדידה וגילוי של חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי" (להלן: "ההוראה"). ההוראה מתאימה את כללי הדיווח החלים על התאגידים הבנקאים בישראל בנושא זה לאלו החלים על בנקים בארצות הברית והיא מבוססת, בין היתר, על תקני חשבונאות בארה"ב ועל הוראות רשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב וה-SEC. העקרונות שבבסיס ההוראה, מהווים שינוי מרחיק לכת ביחס להוראות הנוכחיות בנושא סיווג חובות בעייתיים ומדידת הפרשות להפסדי אשראי בגין חובות אלו.

השינויים העיקריים שנכללו בהוראה, ביחס להוראות הקיימות, הינם:

- על התאגידים הבנקאיים לערוך הפרשה לכיסוי הפסדי האשראי הצפויים בהתייחס לתיק האשראי, שתוערך באחד משני המסלולים הבאים: "הפרשה פרטנית" או "הפרשה קבוצתית", כמפורט להלן:
- "הפרשה פרטנית להפסדי אשראי" – תיושם בגין חוב שיתרתו החוזית (ללא ניכוי מחיקות חשבונאיות שלא כרוכות בויתור חשבונאי, ריבית שלא הוכרה, הפרשות להפסדי אשראי ובטחונות) הינה 1 מיליון ש"ח או יותר וכן בגין חובות אחרים שמזוהים על ידי התאגיד הבנקאי לצורך הערכה פרטנית ואשר ההפרשה לירידת ערך בגינם אינה נכללת ב"הפרשה קבוצתית". ההפרשה הפרטנית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על הערך הנוכחי של תזרימי המזומנים העתידיים הצפויים, המהווים בשיעור ריבית האפקטיבי של החוב, או, כאשר החוב מותנה בבטחון או שהתאגיד הבנקאי קובע שצפויה תפיסת נכס, על פי השווי ההוגן של הבטחון ששועבד להבטחת אותו אשראי.
- "הפרשה קבוצתית" – תיושם עבור הפרשות לירידת ערך של קבוצות גדולות של חובות קטנים והומוגניים (כגון: חובות בכרטיסי אשראי, הלוואות לדיור וחובות צרכניים הנפרעים בתשלומים) וכן בגין חובות שנבחנו פרטנית ונמצא שהם אינם פגומים. ההפרשה הקבוצתית להפסדי אשראי תיערך בהתבסס על שיעורי ההפסד שתועדו בעבר בגין כל אחת מהקבוצות ההומוגניות.
- הוגדרו סוגים חדשים של חובות בעייתיים, כגון:
- "סיכון אשראי נחות" (substandard) – מוגדר כאשראי שאינו מוגן באופן מספק על ידי בטחונות ו/או יכולת התשלום של החייב, באופן שקיימת אפשרות שהבנק יספוג הפסד מסוים בגין אשראי זה אם לא יתוקנו הליקויים.
- "חוב פגום" – אשראי שהתאגיד הבנקאי צופה כי לא יגבה במועד את כל הסכומים המגיעים בגינו, וההפרשה להפסדי אשראי בגינו נמדדת במסלול "הפרשה פרטנית".
- על פי ההוראה יש להחיל את הסווג הנ"ל, גם על אשראי המצוי בפיגור העולה על 90 יום, חובות ש"אורגנו מחדש", ועל יתרות בחשבונות עובר ושב הנמצאים בחריגה, שהוגדרו כ"חובות בעייתיים בפיגור" בהתאם לסעיף 4 (ג) בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 325.
- על פי ההוראה נאסר על התאגידים לרשום הכנסות ריבית (לא כולל הפרשי הצמדה ושער על קרן החוב) על בסיס צבירה בגין חובות פגומים.
- "סיכון אשראי בסווג שלילי" (classified) – המונח מתייחס לקבוצת אשראים (לרבות סיכונים אשראי) בעייתיים הכוללת את כל האשראים שסווגו כ-"סיכון אשראי נחות" או כ-"חוב פגום".
- הוחמרו ההוראות בגין מחיקה חשבונאית של חובות בעייתיים. בין היתר נקבע בטיטת ההוראה בנושא זה כי:
 1. יש למחוק חשבונאית כל חוב שנחשב בלתי ניתן לגביה, או חוב בעל ערך נמוך מאוד, שהותרתו כנכס, אינה מוצדקת.
 2. יש למחוק חשבונאית באופן מיידי (כנגד הפרשה להפסד אשראי), כל חלק של חוב העודף על שווי הבטחונות, שזוהה כסכום שאינו בר גביה.
 3. אין לדחות מחיקה חשבונאית של חוב, שנערכה בגינו הפרשה להפסדי אשראי, אלא אם צפויים אירועים ספציפיים שיחזקו את שווי החוב. דחיה זו לא תמשך, בדרך כלל, למעלה משנתיים.

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

- לגבי חובות בעייתיים שההפרשה בגינם נמדדת על בסיס "הפרשה קבוצתית", נקבע כי:
 1. חובות בפיגור המובטחים בבטחון שאינו דירת מגורים, או חובות שאינם מובטחים, יימחקו חשבונאית, אם תקופת הפיגור עולה על 150 יום.
 2. בחובות המובטחים בבטחון דירת מגורים יש לקבל הערכת שווי מעודכנת ולמחוק את חלק החוב העודף על שווי הבטחון, אם תקופת הפיגור עולה על 180 יום.
 3. חובות של יחידים בפשיטת רגל או של תאגידים שניתן לגביהם צו פירוק, יימחקו חשבונאית תוך 60 יום ממועד מתן צו הכינוס או הפירוק, לפי העניין.
 - הורחבו דרישות הגילוי בדוחות הכספיים בגין חובות בעייתיים. על פי ההוראה יידרשו הבנקים, בין היתר:
 1. לפרט את המדיניות החשבונאית בכל הנוגע לשיטות ולתהליכים שישם התאגיד הבנקאי בקביעת סכום ההפרשות להפסדי אשראי, לבסיס לפיו נקבעות הקבוצות שבגין נערכת ההפרשה להפסדי אשראי על "בסיס קבוצתי", לשיטות לפיהן נקבעים שיעורי ההפסד בקבוצות אלו, להשפעת השינויים בגורמים הסביבתיים על שיעורי ההפסד, לסיווג "חובות פגומים", לכללים למחיקת חובות, ולמדיניות בכל הנוגע להכרה בהכנסות ריבית בגין חובות פגומים.
 2. לפרט בדוח הדירקטוריון את השינויים שחלו בתקופת הדו"ח בכל אחד ממרכיבי ההפרשה להפסדי אשראי, להסביר (במידת הצורך) את הסיבות לשוני (אם היה) שבין ההפרשה להפסדי אשראי לבין האומדן המקורי, לפרט את השינויים שחלו באיכות תיק האשראי של התאגיד הבנקאי בתקופה המדווחת, ולהסביר כיצד שינויים אלו השפיעו על ההפרשה להפסדי אשראי.
 3. לתת גילוי כמותי נרחב "לחובות פגומים" שיקלול, בין היתר, מידע לגבי יתרת ה"חובות הפגומים" בחתכים שונים, הכוללים: אבחנה בין חובות פגומים "צוברים" לכאלה "שאינם צוברים", פירוט יתרת ה"חובות הפגומים" בכל אחד מהמסלולים לעריכת ההפרשה להפסדי אשראי, פירוט לגבי היתרה הממוצעת של חובות פגומים בתקופת הדיווח. מידע כמותי יינתן הן לגבי הכנסות הריבית שנקפו בתקופת הדו"ח בגין "חובות פגומים" והן לגבי הכנסות הריבית שהיו אמורות להזקף בגינם על פי חוזה ההלוואה המקורי.
 - נקבעו כללים לעריכת נהלים, לתיעוד ולבקרה פנימית בגין השיטות והתהליכים לזיהוי, מדידה, ודיווח של חובות בעייתיים והפרשות להפסדי אשראי בגינם. כללים אלו כוללים בין היתר:
 1. הטלת חובה על התאגידים הבנקאיים לפתח שיטה עקבית לקביעת ההפרשה להפסדי אשראי באמצעות תהליך שיטתי שיושם בעקביות. השיטה תתועד בכתב ותכלול הסברים וניתוחים מבוססים.
 2. הטלת חובה על הנהלת התאגידים הבנקאיים לסקור תקופתית את השיטה לקביעת הפסדי אשראי, לבצע בדיקות לתקפותה (validation), ולתעד את הקשר שבין ממצאי הסקירה התקופתית של תיק האשראי לבין יתרת ההפרשה להפסדי אשראי.
 3. עדכון נהלי התאגיד הבנקאי בקשר לשיטה לקביעת הפסדי אשראי שיתייחסו, בין היתר, לשיטות לפיצול תיק האשראי, השיטות לזיהוי חובות בעייתיים שההפרשה להפסדי אשראי בגינם נמדדת על "בסיס פרטני", השיטות הקיימות למדידת הפרשה לירידת ערך והדרך לבחירת השיטה המתאימה ביותר עבור כל אחד מסוגי האשראי הבעייתיים, השיטות לקביעת קבוצות הומוגניות, השיטה לבחירת שיעורי ההפרשות להפסדי אשראי על "בסיס קבוצתי", השפעת גורמים סביבתיים על שיעור ההפרשות להפסדי אשראי, וכו'.
 4. תיעוד הגורמים ונושאי התפקידים בבנק המעורבים בקביעת ההפרשה להפסדי אשראי.
 5. תיעוד מכלול המערכות הקיימות בבנק, לרבות: מערכות המידע, מערכות דירוג האשראי והשיטות לזיהוי חובות בעייתיים ועריכת הפרשות להפסדי אשראי בהם נוקט התאגיד הבנקאי, המבטיחות את נאותות ההפרשות להפסד אשראי.
 6. תיעוד הבקורות הפנימיות המבטיח שתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי תואם את הוראות הדו"ח לציבור.
- על מערך הבקרה הפנימית לכלול תהליך של בקרת אשראי, לרבות: מערכת אפקטיבית לדירוג אשראי שתיושם באופן עקבי ותזהה מאפייני סיכון שונים באיכות האשראי, בקרה פנימית שתבטיח הכללת מלוא המידע הרלבנטי שנצבר בעת סקירת ההלוואות בתהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, ותקשורת ותיאום בין כל הגורמים המעורבים בתהליך קביעת דיווח ההפרשות להפסדי אשראי.
- ההוראה אינה מתייחסת להשלכות המיסוי הנובעות מיישומה. על פי הבהרות שנמסרו בדיונים עם הבנקים על טיוטת ההוראה, טרם פרסומה,

1. מדיניות חשבונאית (המשך)

והפיקוח על הבנקים יפעל אצל רשויות המס להסדרת הנושא.

ההוראה תיושם בדוחות הכספיים של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי, החל מהדוחות ליום 1 בינואר 2010 ואילך. בעת יישום ההוראה לראשונה יידרשו התאגידים הבנקאיים למחוק חשבונאית את יתרות החובות הבעייתיים, העומדים באמות המידה שנקבעו בהוראה למחיקה חשבונאית, לבטל את כל ההכנסות הריבית שייצברו עד ליום 1 בינואר 2010 ולא ייגבו בפועל עד אותו מועד, בגין חובות פגומים שהוגדרו בהוראה וליצור הפרשות בהתאם לנדרש בהוראה. זאת, למעט חובות שאורגנו מחדש לפני 1 בינואר 2007 ושבמועד היישום לראשונה עומדים בתנאי ההסדר.

ההוראה לא תיושם למפרע בדוחות כספיים לתקופות קודמות. התאמות של יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור ובגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים ליום 1 בינואר 2010 בהתאם לדרישות ההוראה יכללו ישירות בסעיף העודפים בהון העצמי.

יישום ההוראה מחייב היערכות ושינויים מהותיים במערכות המידע הקיימות, שאינן מותאמות, בשלב זה, לדיווח על פי הכללים החדשים. כמו כן הכללים החדשים דורשים מכל בנק לגבש מתודולוגיה בנושאים שונים. בכלל זה, לדוגמא, הערכת ההשפעה על יתרת האשראי במסלול הקבוצתי לא ניתנת לביצוע ללא זיהוי וקביעת המודלים והפרמטרים המובילים לבניית קבוצות הומוגניות בעלות מאפייני סיכון דומים ואיסוף נתונים מספקים לצורך חישוב אומדן שיעור הפסדי העבר בכל קבוצת חובות.

לאור האמור לעיל לא ניתן לכמת בשלב זה את ההשפעה הצפויה של יישום ההוראה בדוחות לשנת 2010 ואילך על תוצאות הפעילות של הבנק, לרבות ההשפעה של יישום ההוראה לראשונה על ההון העצמי ליום 1 בינואר 2010. עם זאת, צפוי כי יישום ההוראה ישפיע לרעה על תוצאות הפעילות של הבנק ועל מצבו הכספי.

ד. פרטים בדבר השקעה בחברה שאוחדה לראשונה:

במסגרת המהלך שננקט על ידי הבנק להרחבת הפעילות בשווייץ, הושלמה ביום 20 ביוני 2008 העסקה לרכישת מניות בנק Arzi בציריך, שווייץ. הבנק נרכש תמורת סך של כ-41 מיליון פר"ש (כ-133 מיליון ש"ח). בסמוך לאחר מכן הושלם המיזוג בין בנק Arzi לבין החברה הבת אי די בי (סוויס) בנק (בשמה הקודם: בנק דיסקונט לישראל (שווייץ). אי די בי (סוויס) בנק בוחן את ייחוס עודף עלות הרכישה על שוויון המאזני של מניות בנק Arzi (סך של כ-78 מיליון ש"ח).

בלתי מבוקר	
במיליוני שקלים חדשים	
135	סך-כל המאזן
83	מזומנים ופקדונות בבנקים
20	ניירות ערך
30	אשראי לציבור
76	פקדונות הציבור
78	עודף עלות הרכישה

2. ניירות ערך

א. המאוחד

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2008				
הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
1,677	1,677	25	26	1,676
(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	רווח כולל אחר מצטבר רווחים הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾	
(2) ניירות ערך זמינים למכירה				
29,127	29,354 ⁽²⁾	226	453	29,127
1,568	1,441 ⁽⁶⁾	128	1	1,568
30,695	30,795	354 ⁽³⁾	454 ⁽³⁾	30,695 ⁽⁴⁾
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה				

הערך במאזן	עלות מופחתת (במניות- עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾	
(3) ניירות ערך למסחר					
2,296	2,288	33	25	2,296	איגרות חוב
11	13	-	2	11	מניות
2,307	2,301	33 ⁽⁵⁾	27 ⁽⁵⁾	2,307	סך-הכל ניירות ערך למסחר
34,679	34,773	412	507	34,678	סך-הכל ניירות ערך

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל בשווי שוק של 6,668 מיליון ש"ח (כ-1,989 מיליון דולר).
- (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (4) כולל מניות ואיגרות חוב שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין, המוצגים לפי העלות בסך 911 מיליון ש"ח.
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (6) הבנק השקיע בקרן של קרנות גידור. סכום ההשקעה המקורי בקרן היה 407 מיליון ש"ח. מאז רכישת הקרן ירד שווייה ההוגן באופן שאינו בעל אופי זמני ב-86 מיליון ש"ח, אשר נזקפו לדוח רווח והפסד. לאחר תאריך המאזן פדתה הקרן כ-47% מהיחידות בקרן. בגין המימוש האמור לא נגרם הפסד נוסף מעבר להפרשה לירידת ערך שהיתה רשומה בספרי הבנק. יתרת ההשקעה בקרן לאחר המימוש כאמור עומדת על כ-170 מיליון ש"ח.

2. ניירות ערך (המשך) א. המאוחד (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2007				
הערך במאזן	עלות (במניות- עלות)	רווחים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם הוכרו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
במיליוני שקלים חדשים				
3,345	3,345	23	14	3,354

(1) איגרות חוב מוחזקות לפדיון

הערך במאזן	עלות (במניות- עלות)	רווח כולל אחר מצטבר הפסדים	שווי הוגן ⁽¹⁾
(2) ניירות ערך זמינים למכירה			
29,134	29,222 ⁽²⁾	164	252
1,760	1,476 ⁽⁶⁾	285	1
30,894	30,698	449 ⁽³⁾	253 ⁽³⁾
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה			
30,894	30,698	449 ⁽³⁾	253 ⁽³⁾

הערך במאזן	עלות (במניות- עלות)	רווחים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן	שווי הוגן ⁽¹⁾
(3) ניירות ערך למסחר				
3,026	3,021	42	37	3,026
13	13	1	1	13
3,039	3,034	43 ⁽⁵⁾	38 ⁽⁵⁾	3,039
37,278	37,077	515	305	37,287
סך-הכל ניירות ערך למסחר				
37,278	37,077	515	305	37,287

הערות:

- (1) נתוני שווי הוגן מבוססים בדרך כלל על שערי בורסה, אשר לא בהכרח משקפים את המחיר שיתקבל ממכירת ניירות ערך בהיקפים גדולים.
- (2) כולל ניירות ערך שנמכרו בתנאי רכישה חוזרת בחברה מאוחדת בחו"ל בשווי שוק של 5,895 מיליון ש"ח (כ-1,533 מיליון דולר).
- (3) כלולים בהון העצמי בסעיף "התאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן".
- (4) כולל מניות ואיגרות חוב שלא מתקיים לגביהם שווי הוגן זמין, המוצגים לפי העלות בסך 909 מיליון ש"ח.
- (5) נזקפו לדוח רווח והפסד.
- (6) הבנק השקיע בקרן של קרנות גידור. סכום ההשקעה המקורי בקרן היה 407 מיליון ש"ח. מאז רכישת הקרן ירד שווי ההון באופן שאינו בעל אופי זמני ב-44 מיליון ש"ח, אשר נזקפו לדוח רווח והפסד.

2. ניירות ערך (המשך)

ב. הסעיף כולל יתרה בסך של 394 מיליון ש"ח המייצגת את חלקם היחסי של הבנק ושל בנק מרכנתיל דיסקונט בע"מ בבטוחה שקיבלו מלווה מסויים, כמפורט להלן.

הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט העמידו הלוואה, כחלק מקונסורציום של מספר בנקים. לאחר שהלווה לא עמד בתנאי ההלוואה ולא שילם את הריבית התקופתית, מינה בית המשפט לבקשת קונסורציום הבנקים, כונס נכסים למימוש מניות "בזק" ששועבדו להבטחת החוב.

ביום 15 ביולי 2003, הוציא המפקח על הבנקים הנחיה, לפיה יש לסווג את יתרת החוב האמורה, בתוקף מיום 30 ביוני 2003, כ"נייר ערך", במסגרת "התיק הזמין למכירה", על פי שווי השוק של חלקם היחסי של הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט בבטוחה.

הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט ערכו את הסיווג על פי ההנחיה, בהתאם לשווי השוק של חלקם בבטוחה ליום 30 ביוני 2003, שהסתכם בכ-326 מיליון ש"ח. החל ממועד זה, שינויים בשווי השוק של הבטוחה נזקפים לקרן ההון מהתאמות בגין הצגת ניירות ערך זמינים למכירה לפי שווי הוגן, עד לגובה החוב.

ליום 30 ביוני 2008 עלה שווי השוק של מניות בזק על יתרת החוב שבגינו שועבדו המניות, בסך של 29 מיליון ש"ח, שלא נרשמו לקרן הון כאמור.

במהלך המחצית הראשונה של שנת 2008 קיבלו הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט דיבידנד בסך של כ-17 מיליון ש"ח בגין מניות בזק. הכנסה זו נכללה במסגרת "דיבידנד ממניות זמינות למכירה, נטו" (ר' ביאור 9).

2. ניירות ערך (המשך)

ג. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים

בלתי מבוקר			
30 ביוני 2008			
רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾			
שווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו
עלות מופחתת	לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן	מהתאמות לשווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינים למכירה			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
234	3	1	236
ניירות ערך בערבות GNMA			
7,200	42	36	7,206
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
7,434	45	37	7,442
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל STRIPPED MBS-1 REMIC CMO):			
2,331	16	4	2,343
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA או FHLMC או GNMA או בערבותם			
84	8	–	92
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
2,415	24	4	2,435
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות אחרים			
9,849	69	41	9,877
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפדיון			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
9	–	–	9
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
303	8	5	306
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
312	8	5	315
סך-הכל ניירות ערך מוחזקות לפדיון			
איגרות חוב למסחר			
6	–	–	6
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
10,167	77	46	10,198
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS):			
8	–	–	8
אשראי לרכישת רכב			
2	–	–	2
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
10	–	–	10
סך-הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
10,177	77	46	10,208
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

2. ניירות ערך (המשך)

ג. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

מבוקר			
31 בדצמבר 2007			
רווח כולל אחר מצטבר ⁽¹⁾			
עלות מופחתת	רווחים שטרם מומשו	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):			
איגרות חוב זמינים למכירה			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
306	2	3	305
7,796	40	73	7,763
ניירות ערך בערבות GNMA			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
8,102	42	76	8,068
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל CMO, REMIC, STRIPPED MBS-1):			
473	3	-	476
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבותם			
100	2	1	101
כל שאר ניירות ערך מגובי משכנתאות			
573	5	1	577
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות אחרים			
8,675	47	77	8,645
סך-הכל ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות (MBS)			
איגרות חוב מוחזקות לפדיון			
11	-	-	11
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
איגרות חוב למסחר			
7	-	-	7
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC			
8,693	47	77	8,663
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS):			
3	-	-	3
אשראי לרכישת רכב			
3	-	-	3
אשראי שאינו לאנשים פרטיים			
6	-	-	6
סך-הכל ניירות ערך מגובי נכסים (ABS)			
8,699	47	77	8,669
סך-הכל ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			

הערה:

(1) רווח כולל אחר מצטבר - לניירות ערך זמינים למכירה.

2. ניירות ערך (המשך)**ג. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך):**

פירוט נוסף לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים הנמצאים בפוזיצית הפסד שטרם מומש:

בלתי מבוקר			
30 ביוני 2008			
12 חודשים ומעלה		פחות מ-12 חודשים	
הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו	שווי הוגן
במיליוני שקלים חדשים			
ניירות ערך מגובי משכנתאות מוחזקים לפידיון			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through)			
-	-	-	9
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
-	-	8	151
-	-	8	160
סך-הכל			
ניירות ערך מגובי משכנתאות זמינים למכירה			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through)			
22	1,242	24	2,885
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
1	22	22	1844
23	1,264	46	4,729
סך-הכל			
ניירות ערך מגובי משכנתאות למסחר			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through)			
-	-	-	6
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
-	-	-	-
-	-	-	6
סך-הכל			
מבוקר			
31 בדצמבר 2007			
ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS) מסוג העבר באמצעות (Mortgage Pass Through):			
75	4,280	1	203
ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
-	153	1	49
75	4,433	2	252
סך-הכל			

תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 ביוני 2008 כולל השקעה בניירות ערך מגובי נכסים, בעיקר איגרות חוב מגובות משכנתא (MBS) אשר מוחזקות בעיקר בידי אי די בי ניו יורק.

פרטים בדבר המונחים "נייר ערך המגובה במשכנתא MBS", "ניירות ערך מסוג העבר באמצעות - Mortgage Pass-Through", "התחייבויות משכנתא מובטחות - Collateralized Mortgage Obligation - CMO" ו-"תיק חובות מאוגחים CDO", הובאו בביאור 3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

ליום 30 ביוני 2008, כלל תיק ניירות הערך מגובי המשכנתאות (MBS) הפסדים שטרם מומשו בסך של כ-9.5 מיליון דולר. ליום 22 באוגוסט 2008, הסתכמו ההפסדים שטרם מומשו כאמור בסך של כ-31 מיליון דולר.

2. ניירות ערך (המשך)

ד. ליום 30 ביוני 2008 נכללו בתיק ניירות הערך הזמין למכירה של אי די בי ניו יורק איגרות חוב קונצרניות, לרבות איגרות חוב של בנקים, בהיקף כולל של כ-560 מיליון דולר (31 בדצמבר 2007: כ-530 מיליון דולר). יתרת איגרות החוב האמורות כללה, ליום 30 ביוני 2008, הפסדים שטרם מומשו בסכום של כ-80 מיליון דולר (31 בדצמבר 2007: כ-25 מיליון דולר). ליום 22 באוגוסט 2008 כללה יתרת איגרות החוב האמורות הפסדים שטרם מומשו בסכום של כ-92 מיליון דולר.

ה. מרבית ההפסדים שטרם מומשו ליום 30 ביוני 2008, נובעים מניירות ערך המדורגים כ-"דירוג השקעה" ומעלה, והם מיוחסים לשינויים בשיעורי ריבית השוק שחלו לאחר קנייתם. 380 ניירות ערך היו במצב מתמשך של הפסד שלא מומש במשך תקופה של פחות מ-12 חודשים, ואילו 142 ניירות ערך היו במצב כזה במשך תקופה של 12 חודשים או יותר. באשר לניירות ערך המייצגים חוב, אין כאלה שעבר זמן פרעונם או כאלה שלגביהם מעריכה אי די בי ניו יורק כיום שאין סבירות שתצליח לגבות את כל הסכומים המגיעים לה בהתאם לתנאים של חוזה ההשקעה, כיוון של אי די בי ניו יורק יש את היכולת והכוונה להמשיך ולהחזיק בניירות הערך בעלי הפסד שלא מומש עד להתאוששות במחיר השוק (כאשר לגבי אגרות חוב הדבר יכול לקרות רק בעת מועד פדיונם), אי די בי ניו יורק והבנק אינם רואים בירידת הערך של השקעות אלה ליום 30 ביוני 2008, ירידה בעלת אופי אחר מאשר זמני.

אי די בי ניו יורק קבעה שכל ההפסדים שלא מומשו המתייחסים לניירות ערך זמינים למכירה ומוחזקים לפדיון, הינם זמניים. בקביעה האם הפסדים שלא מומשו הינם בעלי אופי שאינו זמני, השתמשה אי די בי ניו יורק במחירי השוק לאחרונה ובדירוג ניירות הערך, היכן שקיים כזה. לא חלו ירידות במחירי השוק, פרט לאלה שאפשר לייחסן לשינויים בשיעורי הריבית, וכן לא הובחנו שינויים בדירוג היכולים להצביע על ירידת ערך בעלת אופי שאינו זמני. לאור האמור, לדעת הבנק, בהתבסס על ניתוחי אי די בי ניו יורק, לא היה צורך במחצית הראשונה של שנת 2008 בהפרשות לירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני (31 בדצמבר 2007: פרט לנייר אחד, בשווי של כ-2 מיליון דולר, אשר בגינו נערכה הפרשה לירידת ערך בסך של כ-700 אלף דולר).

ו. תיק ניירות הערך של קבוצת דיסקונט ליום 30 ביוני 2008 כולל השקעה ישירה באיגרות חוב של FHLB (Federal Home Loan Bank), Freddie Mac ו-Fannie Mae (להלן: "הסוכנויות הפדרליות"), אשר מוחזקות בידי חברה מאוחדת בחו"ל, בסך של 297 מיליון דולר (לעומת 1,009 מיליון דולר ביום 31 בדצמבר 2007). ליום 22 באוגוסט 2008 עמדה יתרת ההשקעות כאמור על סך של כ-223 מיליון ש"ח. ההפרש בין השווי בספרים של ניירות הערך האמורים לבין שווי השוק שלהם ליום 22 באוגוסט 2008 מסתכם בכ-1 מיליון דולר.

ז. בתיק הזמין למכירה של הבנק נכללו איגרות חוב קונצרניות במטבע חוץ בהיקף כולל של כ-1,210 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2007: 905 מיליון ש"ח). יתרת איגרות החוב האמורות כללה, ליום 30 ביוני 2008, הפסדים שטרם מומשו בסכום של כ-37 מיליון ש"ח (31 בדצמבר 2007: כ-7 מיליון ש"ח). ליום 31 ביולי 2008 כללה יתרת אגרות החוב האמורות הפסדים שטרם מומשו בסכום של כ-58 מיליון ש"ח.

2008

תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני

דוחות כספיים

3. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים)**א. הפרשה לחובות מסופקים**

המאוחד

הפרשה ספציפית ⁽¹⁾				הפרשה ספציפית ⁽¹⁾			
סך-הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾	לפי עומק הפיגור	אחרת	סך-הכל	הפרשה נוספת ⁽²⁾	לפי עומק הפיגור	אחרת
בלתי מבוקר							
במיליוני שקלים חדשים							
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני							
2007				2008			
יתרת הפרשה לתחילת התקופה							
5,846	678	5,006	162	5,887	634	5,091	162
הפרשות במהלך התקופה							
221	3	204	14	205	26	166	13
הקטנת הפרשות							
(61)	(7)	(40)	(14)	(61)	(7)	(42)	(12)
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות							
(2)	-	(2)	-	(5)	-	(5)	-
סכום שנזקף לדוח רווח והפסד							
158	(4)	162	-	139	19	119	1
מחיקות נטו*							
(68)	-	(68)	-	(68)	-	(68)	-
הפרשי שער							
-	-	-	-	(5)	-	(5)	-
יתרה הפרשה לסוף התקופה							
5,936	674	5,100	162	5,953	653	5,137	163
מזה: יתרת ההפרשה שלא נוכחה מסעיף אשראי לציבור							
212	81	131	-	228	72	156	-
לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני							
2007				2008			
יתרת הפרשה לתחילת התקופה							
6,114	675	5,278	161	5,975	663	5,149	163
הפרשות במהלך התקופה							
395	17	348	30	408	30	352	26
הקטנת הפרשות							
(136)	(18)	(90)	(28)	(168)	(40)	(104)	(24)
גביית חובות שנמחקו בשנים קודמות							
(5)	-	(5)	-	(8)	-	(8)	-
סכום שנזקף לדוח רווח והפסד							
254	(1)	253	2	232	(10)	240	2
מחיקות נטו*							
(432)	-	(431)	(1)	(243)	-	(241)	(2)
הפרשי שער							
-	-	-	-	(11)	-	(11)	-
יתרה הפרשה לסוף התקופה							
5,936	674	5,100	162	5,953	653	5,137	163
מזה: יתרת ההפרשה שלא נוכחה מסעיף אשראי לציבור							
212	81	131	-	228	72	156	-

* בניכוי חובות שנגבו במהלך השנה. הערות:

- (1) בהלוואות שלגביהן נערכה הפרשה לפי עומק הפיגור, לא כולל הפרשה לריבית בגין החוב בפיגור.
 בהלוואות אחרות, לא כולל הפרשה בגין ריבית על חובות מסופקים לאחר שהחובות נקבעו כמסופקים.
 (2) כולל יתרת הפרשה כללית לחובות מסופקים.

3. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)
ב. אשראי לציבור⁽¹⁾ וסיכון אשראי חוץ מאזני⁽²⁾ לפי גודל האשראי של לווה
המאוחד

מבוקר			בלתי מבוקר		
31 בדצמבר 2007			30 ביוני 2008		
סיכון אשראי ⁽³⁾	מספר לווים ⁽²⁾	אשראי	סיכון אשראי ⁽³⁾	מספר לווים ⁽²⁾	אשראי
במיליוני שקלים חדשים					
תקרת האשראי: באלפי שקלים חדשים					
עד 10	416,790	1,582	1,464	407,222	1,490
מעל 10	107,478	1,264	641	105,716	1,231
עד 40	137,242	2,407	2,079	130,154	2,278
מעל 40	120,161	3,583	4,977	117,903	3,365
עד 80	57,079	3,841	3,055	54,758	3,570
מעל 80	28,977	4,967	1,536	28,704	4,892
עד 150	19,396	7,165	1,438	18,240	6,437
מעל 150	9,168	5,995	1,752	8,439	5,224
עד 300	3,073	3,343	1,326	2,932	3,070
מעל 300	2,167	4,609	1,583	2,192	4,423
עד 4,000	1,258	4,858	2,295	1,267	4,867
מעל 4,000	1,172	9,058	5,517	1,154	9,082
עד 20,000 ⁽⁴⁾	591	10,041	6,296	631	10,121
מעל 20,000	667	27,908	22,304	643	26,304
עד 40,000 ⁽⁴⁾	67	9,324	9,268	67	9,242
מעל 40,000	28	7,148	8,369	18	5,189
עד 80,000 ⁽⁴⁾	8	2,415	5,539	5	1,522
מעל 80,000	–	–	–	2	2
עד 1,200,000 ⁽⁴⁾	1	374	1,949	1	1,126
מעל 1,200,000	1	118	2,461	1	494
עד 2,000,000 ⁽⁴⁾	1	110,001	85,513	880,049	103,929
מעל 2,000,000	1	905,325	112,096	85,513	106,133
עד 2,800,000 ⁽⁴⁾	1	110,001	85,513	880,049	103,929
מעל 2,800,000	1	905,325	112,096	85,513	106,133
סך-הכל	905,325	110,001	85,513	880,049	103,929
הכנסות לקבל וחייבים אחרים ⁽⁵⁾	2,095	–	–	2,204	–
סך-הכל	112,096	110,001	85,513	880,049	103,929

הערות:

- (1) לרבות השקעות באגרות חוב של הציבור ונכסים הנובעים ממכשירים פיננסיים נגזרים כנגד הציבור, ובניכוי הפרשה ספציפית לחובות מסופקים.
(2) מספר הלווים לפי סך כל האשראי וסיכון אשראי.
(3) סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ-מאזניים, כפי שחושב לצורך מגבלות החבות של לווה.
(4) המאוחד לפי איחוד ספציפי.
(5) יתרת לקוחות כאל בגין כרטיסי אשראי בהן כאל הוא המנפיק, המפקח על הבנקים פטר את חברות כרטיסי האשראי, בשלב זה, מפילוח היתרות לפי גודל לווה.

3. אשראי לציבור (בניכוי הפרשות לחובות מסופקים) (המשך)
ג. פרטים על אופן חישוב ההפרשה הספציפית בהלוואות לדיור במאוחד
המאוחד

הפרשה ספציפית					
יתרת אשראי	יתרת חוב מאזנית ⁽⁴⁾	יתרה בפיגור	לפי עומק הפיגור ⁽⁵⁾	אחרת	סך-הכל
בלתי מבוקר					
במילוני שקלים חדשים					
30 ביוני 2008					
9,249	273	94	143	–	143
הלוואות לדיור ^{(1),(6)}					
2,749	78	31	5	29	34
הלוואות גדולות ⁽²⁾					
809	58	23	15	19	34
הלוואות אחרות ⁽³⁾					
12,807	409	148	163	48	211
סך-הכל					
30 ביוני 2007*					
7,156	293	90	141	–	141
הלוואות לדיור ⁽¹⁾					
1,645	73	28	5	26	31
הלוואות גדולות ⁽²⁾					
831	72	22	16	20	36
הלוואות אחרות ⁽³⁾					
9,632	438	140	162	46	208
סך-הכל					

* סווג מחדש.

הערות:

- (1) הלוואות שעל פי הוראות בנק ישראל, קיימת חובה לערוך בגינן הפרשה לפי עומק הפיגור.
- (2) הלוואות לדיור שיתרת כל אחת מהן עולה על 828 אלפי ש"ח. (30 ביוני 2007: 785 אלפי ש"ח).
- (3) הלוואות במישכון דירת מגורים – נערך בהתאם לחוזר שפרסם בנק ישראל ביום 1 בינואר 2006, לפיו נקבע כי הלוואה לדיור לצורך הדיווח הכספי תכלול הלוואות שייתנו לכל מטרה במישכון דירת מגורים.
- (4) יתרת אשראי בעייתי (מעל עומק פיגור של 3 חודשים) ולאחר ניכוי יתרת הפרשות.
- (5) כולל יתרת הפרשה ספציפית מעבר להפרשה על פי עומק הפיגור בסך של 15.9 מיליון ש"ח (30 ביוני 2007: 9.3 מיליון ש"ח).
- (6) כולל יתרת אשראי בבנק בסך של 104 מיליון ש"ח (30 ביוני 2007: 93 מיליון ש"ח).

4. הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים

הלימות ההון מחושבת בהתאם להוראות המפקח על הבנקים מס' 311 ו-341 בדבר "יחס הון מזערי" ו-"הקצאת הון בגין החשיפה לסיכוני שוק". בביאור 14 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 הובאו פרטים כלליים אודות מתכונת חישוב יחס ההון בהתאם להוראות האמורות, אודות המדיניות שקבע דירקטוריון הבנק בחודש מרס 2008 בדבר יחס ההון לרכיבי סיכון ואודות ההון הראשוני המורכב והתנאים הבסיסיים להכרה בו ככזה.

1. הון לצורך חישוב יחס הון

מבוקר	בלתי מבוקר	
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2007	2007	2008
במיליוני שקלים חדשים		
הון ראשוני:		
8,908	8,409	9,122
הון ראשוני מקורי		
1,044	1,033	1,072
הון ראשוני מורכב		
הון משני:		
257	257	256
הון משני עליון		
4,562	3,858	5,097
הון משני אחר		
-	7	-
הון שלישוני ⁽²⁾		
(1,466)	(1,356)	(1,497)
ניכויים ⁽³⁾		
13,305	12,208	14,050
סך הון כולל		

הערות לטבלה ר' בעמוד הבא.

4. הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

2. יתרות משוקללות של סיכון

מבוקר		בלתי מבוקר			
ליום 31 בדצמבר		ליום 30 ביוני			
2007		2007		2008	
יתרות	יתרות ⁽⁴⁾	יתרות	יתרות ⁽⁴⁾	יתרות	יתרות ⁽⁴⁾
סיכון		סיכון		סיכון	
במיליוני שקלים חדשים					
סיכון אשראי					
נכסים					
מזומנים ופקדונות בבנקים					
3,493	19,850	4,822	26,134	2,284	13,649
ניירות ערך					
7,692	37,278	*8,180	*39,825	7,570	34,679
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו					
–	346	–	*488	–	2
במסגרת הסכמי מכר חוזר					
86,132	102,188	*81,398	*95,227	92,821	107,709
אשראי לציבור ^{(1),(5)}					
2	374	15	*25	1	1,448
אשראי לממשלה					
457	1,930	72	1,434	419	1,922
השקעות בחברות כלולות ^{(3),(5)}					
2,780	2,780	2,679	2,679	2,908	2,908
בניינים וציוד					
*2,866	*4,184	*3,438	*4,405	3,057	4,849
נכסים אחרים					
103,422	168,930	100,604	170,217	109,060	167,166
סך-הכל נכסים					
מכשירים חוץ מאזניים					
עסקאות שבהן היתרה מייצגת סיכון אשראי					
12,599	13,922	10,741	11,614	11,963	13,462
מכשירים פיננסיים נגזרים ⁽⁶⁾					
3,844	10,959	3,537	9,172	4,102	11,476
אחרים					
56	56	17	17	63	63
סך-הכל מכשירים חוץ מאזניים					
16,499	24,937	14,295	20,803	16,128	25,001
סך-הכל נכסי סיכון אשראי					
119,921	193,867	114,899	191,020	125,188	192,167
סיכון שוק					
2,126	2,043			1,868	
סך-הכל נכסי סיכון					
122,047	193,867	116,942	191,020	127,056	192,167

* סוג מחדש.

הערות:

- (1) ההפרשה הכללית לחובות מסופקים בסך 211 מיליון ש"ח (30.06.2007 ו-31.12.2007: 211 מיליון ש"ח) מהווה חלק מההון המשני העליון ואינה מנוכה מהאשראי לציבור.
- (2) מוחזק כנגד סיכוני שוק בלבד.
- (3) יתרות ההשקעות במניות ובכתבי התחייבות נדחים של חברות ביננסיות מסונפות ושל חברות בת שלא אוחדו. יתרות אלו מנוכות מההון ולפיכך גם מיתרת ההשקעה בחברות כלולות.
- (4) נכסים – יתרות מאזניות. מכשירים חוץ מאזניים – יתרות ערך נקוב משוקללות במקדמי ההמרה לאשראי.
- (5) הלוואות ושטרי הון המוצגים במאזן בהשקעות בחברות כלולות בסך 103 מיליון ש"ח (30.06.2007: 16 מיליון ש"ח, 31.12.2007: 77 מיליון ש"ח) נכללות באשראי לציבור.
- (6) כולל התחייבות כלפי מסלקת מעו"ף בסך 58 מיליון ש"ח (30.06.2007: 45 מיליון ש"ח, 31.12.2007: 86 מיליון ש"ח).

4. הלימות ההון לפי הוראות המפקח על הבנקים (המשך)

3. יחס ההון לרכיבי סיכון

מבוקר	בלתי מבוקר	
ליום 31 בדצמבר	ליום 30 ביוני	
2007	2007	2008
אחוזים		
א. הבנק		
7.3	7.2	7.2
יחס הון ראשוני מקורי		
8.1	8.1	8.0
יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון		
10.9	*10.4	11.1
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.0	9.0	9.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
ב. חברות בת משמעותיות		
1. בנק מרכזי דיסקונט בע"מ וחברות מאוחדות שלו		
9.9	9.1	9.9
יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון		
13.2	12.7	12.8
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.0	9.0	9.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
2. בנק דיסקונט למשכנתאות בע"מ		
8.5	9.9	7.7
יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון		
10.6	12.3	10.2
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.0	9.0	9.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
3. דיסקונט בנקופר אינק.⁽¹⁾		
10.0	10.0	10.1
יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון		
11.0	10.9	11.1
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
⁽²⁾ 8.0	⁽²⁾ 8.0	⁽²⁾ 8.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		
4. כרטיסי אשראי לישראל בע"מ		
13.9	13.5	15.8
יחס ההון הראשוני לרכיבי סיכון		
14.6	13.5	16.3
יחס ההון הכולל לרכיבי סיכון		
9.0	9.0	9.0
יחס ההון הכולל המזערי הנדרש על ידי המפקח על הבנקים		

* סוג מחדש.

הערות:

- (1) הנתונים בסעיף זה חושבו בהתאם לכללים המחייבים בארה"ב.
- (2) אי די בי ניו יורק, חברת הבת של דיסקונט בנקופר אינק., סווגה על ידי ה-FDIC כ-"Well Capitalized". שמירת הסיווג האמור מחייבת שמירה על יחס הון כולל מזערי בשיעור של 10%, ושל יחס הון ראשוני מזערי בשיעור של 6%.

2008

תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני

דוחות כספיים

5. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המאוחד

בלתי מבוקר							
30 ביוני 2008							
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי			
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
במיליוני שקלים חדשים							
נכסים							
13,649	–	1,322	2,283	6,439	1,047	2,558	מזומנים ופקדונות בבנקים
34,679	1,579	235	1,523	15,845	3,152	12,345	ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר							2
2	–	–	–	–	–	–	אשראי לציבור
107,395	–	3,693	5,021	25,054	20,460	53,167	אשראי לממשלה
1,448	–	–	–	1	1,438	9	השקעות בחברות כלולות
2,025	1,923	–	–	–	47	55	בניינים וציוד
2,908	2,908	–	–	–	–	–	נכסים אחרים
4,849	745	151	388	1,710	49	1,806	סך-כל הנכסים
166,955	7,155	5,401	9,215	49,049	26,193	69,942	התחייבויות
פקדונות הציבור							58,852
126,154	–	3,468	9,672	42,573	11,589	–	פקדונות מבנקים
4,395	–	25	134	2,591	496	1,149	פקדונות הממשלה
373	–	–	–	35	20	318	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
6,668	–	–	–	6,668	–	–	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
8,473	–	–	–	–	6,951	1,522	התחייבויות אחרות
11,460	419	306	196	1,177	849	8,513	סך-כל ההתחייבויות
157,523	419	3,799	10,002	53,044	19,905	70,354	הפרש
9,432	6,736	1,602	(787)	(3,995)	6,288	(412)	השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
–	–	(1,840)	996	2,643	(4,199)	2,400	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
–	–	(6)	(28)	(252)	–	286	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)							72
–	–	17	(16)	(74)	1	–	סך-הכל כללי
9,432	6,736	(227)	165	(1,678)	2,090	2,346	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
–	–	25	(18)	(620)	–	613	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
–	1	(45)	(57)	29	159	(87)	

הערה:

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

5. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המאוחד (המשך)

בלתי מבוקר						
30 ביוני 2007						
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי		
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד
במיליוני שקלים חדשים						
נכסים						
26,135	–	1,825	5,310	14,599	798	3,603
מזומנים ופקדונות בבנקים						
39,825	1,712	245	1,215	*19,863	2,241	*14,549
ניירות ערך						
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר						
488	–	–	–	–	–	*488
95,000	–	4,057	3,482	*27,242	*17,730	*42,489
אשראי לציבור						
25	–	13	–	3	1	*8
אשראי לממשלה						
1,450	1,436	–	–	3	7	4
השקעות בחברות כלולות						
2,678	2,678	–	–	–	–	–
בניינים וציוד						
4,405	639	234	161	1,874	24	*1,473
נכסים אחרים						
170,006	6,465	6,374	10,168	63,584	20,801	62,614
התחייבויות						
133,189	–	2,900	8,868	*56,558	11,220	*53,643
פקדונות הציבור						
8,157	–	34	163	4,871	644	2,445
פקדונות מבנקים						
123	–	–	–	69	6	48
פקדונות הממשלה						
ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר						
2,768	–	–	–	*2,768	–	–
6,614	–	–	–	–	6,133	481
איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים						
10,167	*296	253	229	1,730	142	*7,517
התחייבויות אחרות						
161,018	296	3,187	9,260	65,996	18,145	64,134
סך-כל ההתחייבויות						
8,988	6,169	3,187	908	(2,412)	2,656	(1,520)
הפרש						
השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדירים:						
–	–	(3,151)	(981)	1,129	(601)	3,604
מכשירים נגזרים (למעט אופציות)						
–	1	(2)	42	(459)	–	418
אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
אופציות מחוץ לכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)						
–	–	(1)	35	(65)	44	(13)
8,988	6,170	33	4	(1,807)	2,099	2,489
סך-הכל כללי						
–	1	1	20	(1,878)	–	1,856
אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						
–	1	2	(323)	(2,567)	412	2,475
אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)						

* סוג מחדש.

הערה:

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

2008

תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני

דוחות כספיים

5. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה - המאוחד (המשך)

בלתי מבוקר							
31 בדצמבר 2007							
סך-הכל	פריטים שאינם כספיים	מטבע חוץ ⁽¹⁾		מטבע ישראלי			
		מטבעות אחרים	אירו	דולר	צמוד למדד המחירים	לא צמוד	
במיליוני שקלים חדשים							
נכסים							
19,850	–	1,985	4,670	6,628	1,102	5,465	מזומנים ופקדונות בבנקים
37,278	1,773	185	1,319	17,736	2,685	13,580	ניירות ערך
ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר							
346	–	–	–	–	–	346	אשראי לציבור
101,899	–	4,242	3,734	27,207	18,642	48,074	אשראי לממשלה
374	–	–	–	3	362	9	השקעות בחברות כלולות
2,008	1,931	–	–	–	32	45	בניינים וציוד
2,780	2,780	–	–	–	–	–	נכסים אחרים
4,184	441	241	314	1,789	30	*1,369	סך-כל הנכסים
168,719	6,925	6,653	10,037	53,363	22,853	68,888	התחייבויות
פקדונות הציבור							
130,518	–	3,039	10,003	50,832	11,578	55,066	פקדונות מבנקים
5,072	–	53	190	3,237	515	1,077	פקדונות הממשלה
125	–	–	–	45	5	75	ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר
5,895	–	–	–	5,895	–	–	איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
7,437	–	–	–	–	6,570	867	התחייבויות אחרות
10,321	*224	265	206	853	214	*8,559	סך-כל ההתחייבויות
159,368	224	3,357	10,399	60,862	18,882	65,644	הפרש
9,351	6,701	3,296	(362)	(7,499)	3,971	3,244	השפעת מכשירים נגזרים שאינם מגדרים:
–	–	(3,303)	596	5,489	(3,066)	284	מכשירים נגזרים (למעט אופציות)
–	–	–	(183)	33	–	150	אופציות בכסף, נטו (במונחי נכס בסיס)
אופציות מחוץ לכסף, נטו							
–	–	(1)	(62)	(118)	2	179	(במונחי נכס בסיס)
9,351	6,701	(8)	(11)	(2,095)	907	3,857	סך-הכל כללי
–	–	–	(217)	(312)	–	529	אופציות בכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)
–	1	4	(141)	(1,004)	179	961	אופציות מחוץ לכסף, נטו (ערך נקוב מהוון)

* סווג מחדש.

הערה:

(1) כולל צמודי מטבע חוץ.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר 2007	30 ביוני 2008	
במיליוני שקלים חדשים		
א. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים		
יתרות החוזים או הסכומים הנקובים שלהם לסוף השנה		
עסקאות בהן היתרה מיצגת סיכון אשראי:		
1,421	2,068	אשראי תעודות
2,880	2,972	ערבויות להבטחת אשראי
3,151	3,569	ערבויות לרוכשי דירות
4,339	4,387	ערבויות והתחייבויות אחרות
20,965	20,415	מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו
		מסגרות חח"ד ומסגרות אשראי אחרות
8,247	8,772	בחשבונות לפי דרישה שלא נוצלו
8,909	8,364	התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ושעדיין לא ניתן
3,373	3,620	התחייבויות להוצאת ערבויות

ב. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות

מבוקר	בלתי מבוקר	
31 בדצמבר 2007	30 ביוני 2008	
במיליוני שקלים חדשים		
1. חוזי שכירות לזמן ארוך – דמי שכירות לתשלום בשנים הבאות ⁽¹⁾ :		
87	84	שנה ראשונה
79	72	שנה שניה
65	66	שנה שלישית
54	51	שנה רביעית
* 45	41	שנה חמישית
* 168	144	שנה שישית ואילך
498	458	סך-הכל
44	36	2. התקשרויות לרכישת בניינים וצויד

* סווג מחדש.

הערה:

(1) פרטים אודות חוזי שכירות לזמן ארוך הובאו בביאור 19' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

3. תובענות שונות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

כמפורט בביאור 19 ג' 14 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות תובענות שונות, ובכלל זה תובענות ייצוגיות ובקשות להכיר בתובענות כתובענות ייצוגיות. לדעת הנהלת הבנק, המתבססת, בין היתר, על חוות דעת משפטיות, ו/או על עמדתן של הנהלות החברות המאוחדות שלו, אשר נסמכות על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין בהתאמה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, אם נדרשו.

סכום החשיפה בשל תביעות שהוגשו נגד הבנק ונגד החברות המאוחדות שלו, שאפשרות התממשותן, כולן או חלקן, הינה אפשרית (Reasonably possible) הסתכם ביום 30 ביוני 2008 בכ-213 מיליון ש"ח.

בביאור 19 ג', סעיפים 14 עד 16, לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, הובא תיאור של הליכים משפטיים מהותיים המתנהלים כנגד הבנק וחברות הקבוצה. בביאור 1 י' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 פורטו אמות המידה שעל פיהן מגדיר הבנק, דרך כלל, הליך משפטי כמהותי.

להלן יובאו בתמצית עדכונים מהותיים בנוגע לתובענות מהותיות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו:

3.1 בביאור 19 ג' 14.6 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, תוארה תביעה שהוגשה ביום 12 בספטמבר 2006 נגד הבנק, בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") ובנק הפועלים בע"מ ("בנק הפועלים") (יחדיו "הבנקים הנתבעים"), ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית. התובעת אמדה את סכום התביעה בסך של 7 מיליארד ש"ח לכלל הבנקים הנתבעים, תוך שהיא שומרת על זכותה לתקן את הסכום בהתאם להתפתחויות בניהול התביעה.

התובעת טענה, כי הבנקים הנתבעים מרכזים בידיהם את רוב האשראי לציבור, וכי הם תיאמו ביניהם את המחירים של חמישה פרמטרים: שיעורי ריבית החובה הבסיסית (פריים); תוספת סיכון; תוספת ריבית חריגה; עמלת הקצאת אשראי; ודמי ניהול חשבון (יחדיו: "חמשת הפרמטרים") בכל הנוגע לאשראי שקלי לא צמוד בחשבונות בכלל, ובחשבונות חח"ד עסקי בפרט.

לטענת התובעת, הזהות במחירים של חמשת הפרמטרים בין הבנקים הנתבעים, מלמדת על קיומו של תיאום ביניהם. לשיטתה, התיאום הביא לבנקים רווחים עצומים, וגרם נזק עצום לציבור ולמשק. חלק מן הטענות בתביעה מתבסס על ממצאי דוח בכר ונתונים של בנק ישראל ודוחות כספיים של הבנקים הנתבעים, לשנים 2005-1998.

התובעת טענה, כי קמה לה עילת תביעה הן לפי חוק ההגבלים העסקיים, שכן מדובר בהסדר כובל אסור, והן לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), שכן לטענתה הבנקים הנתבעים ניצלו את מצוקת הלקוחות, בורותם וחוסר ניסיונם על מנת לתת שירות בנקאי בתנאים בלתי סבירים.

התובעת תבעה בגין הנזק האישי שנגרם לה בניהול חשבונה בבנק, וביקשה לתבוע בשם כל לקוחות הבנקים הנתבעים שקיבלו אשראי שקלי לא צמוד המבוסס על ריבית הפריים, ו/או ששילמו עמלת הקצאת אשראי בשיעור האחיד ו/או תוספת ריבית חריגה בשיעור האחיד, וכן בשם כל הלקוחות העסקיים שקיבלו אשראי שקלי לא צמוד בחח"ד, וחויבו בריבית המבוססת על ריבית הפריים ו/או בתוספת סיכון מקסימלית בשיעור האחיד ו/או בעמלת הקצאת אשראי בשיעור האחיד ו/או בתוספת ריבית חריגה בשיעור האחיד ו/או בדמי ניהול קבועים בסך הסכום האחיד.

הסעדים אותם תבעה התובעת הם הפחתה רטרואקטיבית של מחירי חמשת הפרמטרים בעשר השנים האחרונות לכל לקוחות הבנקים הנתבעים. לחילופין נתבקש בית המשפט להורות על סעד אחר לטובת כלל חברי הקבוצה או לטובת הציבור.

הבנק הגיש תגובה לבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית.

ביום 21 בינואר 2007 אישר בית המשפט המחוזי את בקשת התובעת להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית בעילות הנובעות מחוק ההגבלים העסקיים ("החלטת בית המשפט המחוזי").

בהחלטתו ציין בית המשפט, בין היתר, כי רשות ההגבלים העסקיים ("הרשות") מנהלת חקירה פלילית רחבת היקף "הגדולה ביותר שניהלה הרשות מאז ומעולם בחשד לביצוע עבירות על פי חוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988 בתעשיית הבנקאות", כפי שצוין במכתבו מיום 20 במאי 2007 של היועץ המשפטי של הרשות, שצורף על ידי התובעת לתיק בית המשפט. ביום 19 במרס 2008 קיבל הבנק הזמנה לשימוע מהרשות. בהזמנה נאמר, כי נוכח ממצאי חקירת הרשות בוחנת הממונה על ההגבלים העסקיים ("הממונה")

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

אפשרות להפעיל סמכותה על פי דין ולקבוע כי התקיימו הסדרים כובלים בין בנק הפועלים, בנק לאומי, בנק המזרחי, הבנק הבינלאומי הראשון והבנק, שעניינם העברת מידע הנוגע לעמלות. בהזמנה פורטו עניינים אשר ביחס אליהם שוקלת הממונה, בין היתר, להתייחס בקביעתה וניתנה לבנק האפשרות להביא עמדתו בכתב בפניה בטרם תקבל הממונה החלטה אם לעשות שימוש בסמכותה כאמור. עמדת הבנק טרם נמסרה.

ביום 9 באפריל 2008 הגישה התובעת ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי שדחה את בקשת התובעת לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית גם בעילה של איסור פגיעה בנסיבות מיוחדות לפי חוק הבנקאות וכן על החלטת בית המשפט המחוזי שקבעה כי אין לתובעת עילה אישית נגד בנק הפועלים. ביום 15 באפריל 2008 הגישו הבנקים לבית המשפט העליון בקשת רשות ערעור על החלטת בית המשפט המחוזי. ביום 29 במאי 2008 החליט בית המשפט העליון כי על היועץ משפטי לממשלה לשקול התייצבות בהליך. ביום 26 ביולי 2008 הודיע היועץ המשפטי לממשלה כי החליט להצטרף להליך, ונקצב לו מועד להגשת עמדתו בכתב ביחס להליך.

הדיון בבקשת האישור עוכב על ידי בית המשפט המחוזי עד להחלטה בבקשות רשות הערעור שהוגשו לבית המשפט העליון.

3.2 בביאור 19 ג' 15.6 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, תוארה תובענה שהוגשה ביום 1 באפריל 2007 בבית המשפט המחוזי בתל אביב ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים, בנק לאומי, הבנק הבינלאומי, הראל בית השקעות בע"מ, כלל פיננסים בטוחה ניהול השקעות בע"מ, והחברה המרכזית לשיירותי בורסה (נ.ע.) בע"מ. התובעים טוענים כלפי הבנק שהחל משנת 2004 הבנק גבה מאילנות קרנות נאמנות בע"מ, שהייתה בשליטתו, עמלות בגין פעולות בניירות ערך ובמטבע חוץ בשיעור העולה על השיעור הנוגה מלקוחות אחרים. התובעים טוענים כי גם לאחר מכירת אילנות המשיך הבנק לגבות עמלות בשיעור גבוה מהמותר וזאת כחלק מהסכם המכירה של אילנות.

התובעים תובעים מכל הנתבעים סך של 386 מיליון ש"ח ומייחסים לבנק נזק בסך כולל של כ-62 מיליון ש"ח.

טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית. טרם נקבע מועד לדיון.

3.3 בביאור 19 ג' 14.5.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 תוארה תביעה כספית בסכום של 50 מיליון ש"ח, שהגישו ביום 18 באפריל 2007 חייבים של בנק דיסקונט למשכנתאות והערבים לחובותיהם. לטענת התובעים נגרמו להם נזקים שונים, בעיקר כתוצאה מהליכים משפטיים למימוש בטוחות שנקט נגדם בנק דיסקונט למשכנתאות לפרעון חובותיהם, בסכומים של מיליוני ש"ח. לטענת התובעים הבנק אחראי לנזק הנטען מכח היותו חברת האם של בנק דיסקונט למשכנתאות. התובעים ביקשו פטור מתשלום אגרה בגין התביעה. ביום 24 בדצמבר 2007 דחה בית המשפט את הבקשה לפטור מאגרה. התובעים לא שילמו את האגרה, וביום 6 בפברואר 2008 פנו לבית המשפט בבקשה להורות על מחיקת התביעה בלא צו להוצאות. ביום 13 בפברואר 2008 הוגשה תגובת בנק דיסקונט למשכנתאות, לפיה בנק דיסקונט למשכנתאות יהיה מוכן לוותר על פסיקת הוצאות, ובלבד שייקבע כי הגשת תביעה חדשה בגין אותו נושא ואותן עילות, תותנה בתשלום הוצאות בפועל. ביום 6 באפריל 2008 נמחקה התביעה, תוך שבית המשפט קובע כי היה ותוגש התביעה פעם נוספת, תוך תשלום אגרה, יחוייבו התובעים בתשלום הוצאות הליך זה.

3.4 בביאור 19 ג' 15.8 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 תוארה תובענה שהוגשה ביום 25 בספטמבר 2007 לבית המשפט המחוזי בתל אביב ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. התביעה מוערכת על ידי התובע בסך של כ-61 מיליון ש"ח. ביסוד התביעה עומדת הטענה כי הבנק גבה מלקוחותיו שלא כדין עמלות קניה/מכירה של ניירות ערך. לטענת התובע הבנק גבה עמלות מינימום בגין ביצועים חלקיים של פעולת רכישה אחת שחולקה למספר פעולות משנה. כתוצאה מכך סכום העמלות הכולל ששולם על ידי הלקוח, גבוה יותר מסכום העמלה שהיה הלקוח משלם לו הרכישה בוצעה בפעולה אחת. הוגשה תגובת הבנק לבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית. נקבע דיון מקדמי ליום 1 בפברואר 2009. לדעת הנהלת הבנק סכום התביעה מופרז ביותר.

3.5 בביאור 19 ג' 14.8 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 תוארה תובענה שהוגשה ביום 23 בנובמבר 2006 לבית המשפט המחוזי בירושלים ובקשה להכיר בה כתובענה ייצוגית נגד הבנק, בנק הפועלים בע"מ ובנק לאומי לישראל בע"מ ("הבנקים הנתבעים"). התובעים אומדים את סכום התביעה בסך של 5.2-5.6 מיליארד ש"ח, לכלל הבנקים הנתבעים, תוך שהם שומרים על זכותם לתקן את כתב התביעה.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

התובעים טוענים בכתב התביעה כי הבנקים הנתבעים גובים ממגזר משקי הבית בשיעור מופרז, הגבוה בהרבה מזה הנגבה מהמגזר המסחרי ומהמגזר העסקי, וזאת ללא הצדקה כלכלית ומסחרית. לטענת התובעים קמה להם עילת תביעה הן לפי חוק ההגבלים העסקיים, בשל היות הבנקים הנתבעים לטענתם "קבוצת ריכוז", העושה שימוש לרעה בכוחה המונופוליסטי תוך הפחתת התחרות ופגיעה בציבור, ובשל קיומו, לכאורה, של הסדר כובל בין הבנקים הנתבעים, והן לפי חוק הבנקאות (שירות ללקוח) וחוק הגנת הצרכן בשל – לטענת התובעים – הטעת הצרכנים לגבי המחיר המקובל לשירות אשראי למגזר משקי הבית, וקביעת שיעור הריבית תוך ניצול מצוקתם של הצרכנים ובורותם לקשירת עסקה בתנאים בלתי מקובלים או בלתי סבירים או לשם קבלת תמורה העולה על התמורה המקובלת.

התובעים מבקשים לקבל סעד של החזר ריבית בשיעור ממוצע של 2.2% לשנה בגין האשראי שנטל בשבע השנים הקודמות להגשת התביעה כל אחד מחברי הקבוצה, אשר התובעים מעריכים אותם בכ-950 אלף בעלי חשבונות, המחזיקים בכ-2 מיליון חשבונות. התביעה האישית של כל חבר מוערכת ע"י התובעים בסדר גודל של בין שקלים בודדים ל-10,000 ש"ח, כאשר גודל התביעה הממוצע מוערך על ידם בכ-2,630 ש"ח לתובע. תביעתו האישית של אחד התובעים, אשר לו חשבון בבנק, עומדת על 430 ש"ח.

הבנק הגיש תגובה לבקשה להכיר בתביעה כתובענה ייצוגית.

הבנק הגיש בקשה לעיכוב ההליכים לאור החלטת בית המשפט בתביעה המתוארת בסעיף 3.1 לעיל.

ביום 15 במאי 2008 החליט בית המשפט לעכב את ההליכים עד להכרעה בערעור שהגישו הבנקים בתביעה המתוארת בסעיף 3.1.

המבקשים הגישו ביום 17 ביוני 2008 בקשת רשות ערעור לבית המשפט העליון על החלטת בית המשפט לעכב את ההליכים.

ביום 7 ביולי 2008 דחה בית המשפט העליון את בקשת רשות הערעור שהגישו המבקשים.

3.6 בביאור 19 ג' 14.9 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 תוארה תובענה שהוגשה ביום 31 בינואר 2007 בבית המשפט המחוזי בתל אביב ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית נגד הבנק ושני בנקים אחרים, על ידי עמיתים של קופות גמל וקרנות השתלמות.

התובעים טענו כי הבנקים גבו עמלות מופרזות בגין פעולות בניירות ערך מקופות גמל וקרנות השתלמות שנמצאות בניהולם, תוך ניצול שליטתם בקופות ובקרנות אלו. התובעים עתרו לחייב את הנתבעים בהשבת כל העמלות שגבו מקופות הגמל וקרנות ההשתלמות בגין פעילותם בניירות ערך ולחלופין להעמידם על שיעור נמוך יותר ולהשיב את ההפרש.

התובעים אמדו את התביעה נגד כלל הנתבעים בסך של 200 מיליון ש"ח, מבלי לפצל את הסכום בין הנתבעים. על פי נספח שצורף לכתב התביעה, חלקו של הבנק היה כ-50 מיליון ש"ח.

ביום 26 ביוני 2008 ביקשו התובעים להסתלק מהתובענה. בית המשפט המחוזי אישר את בקשתם ובהתאם, נמחקו התובענה והבקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית.

4. בקשות לאשר תובענות מסוימות נגד הבנק וחברות מאוחדות שלו כתובענות ייצוגיות ותובענות אחרות שלא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן:

נגד הבנק ונגד חברות מאוחדות שלו תלויות ועומדות בקשות לאשר תובענות מסוימות כתובענות ייצוגיות ותובענות אחרות, אשר לדעת הבנק, בהתבסס על חוות דעת יועציו המשפטיים, ו/או על עמדת ההנהלות של החברות המאוחדות, אשר נסמכת על חוות דעת יועציהן המשפטיים, לפי העניין בהתאמה, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולפיכך לא נערכה בגין הפרשה.

4.1 בקשה להכיר בתובענה מסוימת נגד הבנק כתובענה ייצוגית:

בביאור 19 ג' 15.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 תוארה תובענה שהוגשה בחודש דצמבר 2002 כנגד הבנק וכנגד בנק מרכנתיל דיסקונט, ובקשה לאשר אותה כתובענה ייצוגית. התובע מעלה טענות נגד הבנק לפיהן הבנק איפשר פתיחת חשבונות פיקטיביים בעת ההנפקה של תאגיד מלקוחות הבנק ונתן אשראי למאות "לקוחות קש" ללא בטחונות, ואיפשר בשלב מאוחר יותר "להריץ" את המניות. סכום הנזק האישי מוערך על ידי התובע בכ-5.7 מיליון ש"ח. סכום הנזק הכולל, הנקוב בבקשה לתובענה ייצוגית כנגד הבנק ונגד בנק מרכנתיל דיסקונט ביחד, מוערך על ידי התובע בכ-500 מיליון ש"ח.

בית המשפט האריך את המועד להגשת התגובה לבקשת האישור עד להכרעה בבקשות מקדמיות שהגישו הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט, כך שבשלב זה ההליך מעוכב למעשה עד להכרעה בבקשות המקדמיות.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

פרטים אודות התובענה שהוגשה נגד בנק מרכנתיל דיסקונט, בעילות שונות, הובאו בביאור 19 ג' סעיף 14.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007. פרטים בדבר תובענה נוספת שהוגשה נגד הבנק וצד ג' בקשר לאותה פרשה, הובאו בביאור 19 ג' סעיף 14.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

4.2 בביאור 19 ג' 15.2 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 תוארה בקשה לפטור מאגרה שהוגשה ביום 1 בספטמבר 2004 לבית המשפט המחוזי בתל אביב בגין תביעה בסך של 500 מיליון ש"ח שהוגשה על ידי מפרקי חברה נגד כארבעים נתבעים ובכללם הבנק. בית המשפט קיבל חלקית את בקשת הפטור והעמיד את האגרה על סך של 320 אלף ש"ח. התביעה נגד הבנק מתמצית בשלוש עילות בלבד, שעניינן נזק בסך של 4 מיליון דולר בגין עסקה שבוצעה בין החברה בפירוק לצד ג' למכירת נכס המשועבד לבנק ואשר לטענת המפרקים נמכר בשווי מופחת משווי האמיתי; שחרור בעלי מניות של אחת החברות בקבוצה מערבותם לחובות החברה לבנק בסכום של 3 מיליון ש"ח; החזרת ממסרים דחויים לידי החברה שבפירוק מבלי שהוצגו בחשבון החברה ובכך נגרם נזק של 9 מיליון ש"ח. יצוין כי המפרקים טוענים שהתנהגות הבנק כמפורט לעיל הביאה לחיסולה הסופי של החברה ואולם אין הם נוקבים בנזק שיש לייחס לבנק בעילה זו.

ביום 3 באוקטובר 2006 הגיש הבנק כתב הגנה. נקבע דיון מקדמי ליום 6 בדצמבר 2007. הבנק הגיש ביום 16 בינואר 2008 בקשה לתיקון כתב התביעה שהוגש נגדו כך שיוגדר במדויק סכום התביעה כנגד הבנק. ביום 28 בפברואר 2008 הגיש הבנק בקשה לדחות את התביעה על הסף מחמת התיישנות. התובעות הגישו ביום 10 בפברואר 2008 בקשה להשהיית כל ההליכים בתיק עד שיגבשו עמדתן לאור החלטת בית המשפט לדחות את התביעה נגד מספר נתבעים מחמת התיישנות. בית המשפט דחה את הבקשה לעיכוב ההליכים. בית המשפט טרם דן בבקשות הבנק שצוינו לעיל.

4.3 בקשה לאשר תובענה מסויימת נגד בנק דיסקונט למשכנתאות כייצוגית: בביאור 19 ג' 15.3 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 תוארה בקשה שהגישו לבית המשפט המחוזי בתל-אביב שניים מלווי בנק דיסקונט למשכנתאות ביום 19 ביוני 2000, לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט למשכנתאות ונגד הפניקס הישראלי חברה לביטוח בע"מ, בה מבוטחים נכסי הלווים. סכום התובענה 105 מיליון ש"ח. בין היתר טוענים הלווים כי בנק דיסקונט למשכנתאות ביטח את נכסיהם בסכום העולה על סכום הכינון של הנכסים, וכי סכום הביטוח הועלה מעבר לעליית המדד. ביום 25 בדצמבר 2000 החליט בית המשפט כי הטענות בתובענה זו דומות לטענות שהוגשו בתובענות הייצוגיות המפורטות בביאור 19 ג', 14.5.1 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, ועל כן החליט בית המשפט לדחות את הדיון בתובענה האמורה עד למועד קבלת החלטות בתובענות הנ"ל.

התיק הועבר לדיון בבית המשפט המחוזי במחוז מרכז. בית המשפט המחוזי במחוז מרכז החליט כי התיק מעוכב עד החלטה בעליון בעניין דומה, בהתאם להחלטה שניתנה בתיק זה על ידי בית המשפט המחוזי כבר בשנת 2000.

4.4 ביום 12 בדצמבר 2007 הוגשה תביעה על ידי חברה (וחברת האם שלה) שקיבלה מימון מבנק דיסקונט למשכנתאות לבניית מרכז מסחרי. על פי ספרי בנק דיסקונט למשכנתאות עומד חוב החברה על סך של כ-63 מיליון ש"ח. בתביעה נתבע סעד הצהרתי כי החברה אינה חייבת דבר לבנק דיסקונט למשכנתאות, וכי בנוסף בנק דיסקונט למשכנתאות חייב לחברה סך של 25 מיליון ש"ח. בד בבד עם הגשת התביעה הוגשה בקשה לפטור מאגרה. לטענת התובעת בנק דיסקונט למשכנתאות התרשל במימוש משכנתא על נכס המקרקעין ששועבד לטובתו, בעיקר בכך שהשתתה במכירת הנכס. בין היתר נטען כי בנק דיסקונט למשכנתאות הפר את חובת הזהירות, חובת הנאמנות, התנהג בחוסר תום לב ובניגוד לדרך המקובלת וכפע בנושה.

בגין התובענה לא שולמה אגרה ולכן התרת התביעה על כנה, או התרת סכומה, מותנים באישור בית המשפט שטרם ניתן. היועץ המשפטי לממשלה הגיש תגובה לבקשה לפטור מאגרה והתנגד לה. התובעת הגישה תגובה לתגובת היועץ המשפטי לממשלה. לאור משא ומתן בין הצדדים, ניתנה ארכה להגשת תגובת הבנק לבקשה לפטור מאגרה עד לתום 30 ימים מהמועד בו אחד הצדדים יודיע כי המו"מ לפשרה נכשל. הצדדים הגיעו לכלל הסכם פשרה לפיו ישלמו התובעים לבנק סכום מוסכם. ביום 26 ביוני 2008 נחתם הסכם פשרה ועל פיו אמורה להיות מוגשת בקשה לדחיית התביעה.

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

4.5 דיסקונט ישראל שוקי הון והשקעות בע"מ (להלן: דש"ה).

ביום 21 בדצמבר 1999 הוגש לבית משפט השלום בתל-אביב כתב אישום כנגד מספר גופים בהם דש"ה ושני עובדים לשעבר שלה, כאשר העבירות המיוחסות לחברה כמו גם לעובדיה הינן עבירות על חוק ניירות ערך, אשר נעברו לכאורה במהלך השנים 1994–1995. דש"ה כפרה באישום. ביום 18 במאי 2006 החליט בית המשפט, בין היתר, לזכות את דש"ה ואת שני העובדים לשעבר שלה מהעבירות שיוחסו להם.

ביום 26 ביוני 2006 הגישה פרקליטות המדינה ערעור על פסק הדין. בית המשפט דחה את מועד שמיעת הערעור מיום 5 ביוני 2008 ליום 2 באוקטובר 2008.

4.6 ביום 6 באפריל 2007 הגיש Arab bank הודעות צד ג' בחמש תובענות שהגישו נגדו בשנת 2005 אלפי נפגעי טרור ישראלים, יורשיהם או מנהלי עזבונם, בבית המשפט בניו יורק, לתשלום פיצוי עקב מעורבותו הנטענת של Arab bank בפעולות הקשורות למימון טרור, סיוע למעשי השמדת עם וסיוע לביצוע פשעים נגד האנושות. התביעות מתבססות על הדין האמריקאי, אינן מכומתות והן מפנות בין היתר לחוקים הקובעים פיצוי קבוע לכל נפגע ללא הוכחת נזק.

Arab bank הגיש את הודעות צד ג' נגד הבנק ונגד בנק הפועלים, אי.די.בי. ניו יורק ומרכנתיל דיסקונט בע"מ. ההודעות אינן נוקבות בסכום, אינן מחלקות את האחריות בין צדדי ג', מנוסחות באופן כללי וטוענות כי ככל שיחויב Arab bank הרי שעל הבנק ועל צדדי ג' האחרים לשפות אותו במלוא הסכום בו יחויב.

Arab bank מתמקד בכך שצדדי ג' הם בנקים ישראלים ואינו מציג כל תימוכין הקושרים את הבנק לפעולות נשוא התובענות שהוגשו נגדו. הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט ואי די בי ניו יורק הגישו בקשה לסילוק על הסף של ההודעה לצד ג'. הבנק ובנק מרכנתיל דיסקונט טוענים כי אין סמכות בינלאומית לבית המשפט בארה"ב וכי הפורום בארה"ב אינו נאות.

בתגובה שהוגשה על ידי Arab Bank נטען, בין היתר, כי למערכת המשפט האמריקאית יש סמכות שיפוט כלפי דיסקונט ומרכנתיל, שכן אי די בי ניו יורק מהווה זרוע ארוכה של דיסקונט בארה"ב, ודי בכך כדי לקנות סמכות על כל קבוצת דיסקונט. ביום 30 בנובמבר 2007 הוגשה לבית המשפט תשובה מטעם קבוצת דיסקונט.

התובעים הגישו אף הם התנגדות לבקשת הודעת צד ג' בתביעות.

טרם נקבע מועד לדיון בבקשות שהגישו הבנקים והתובעים.

יצוין כי בטרם הוגשו הודעות צד ג' נגד הבנק פנה Arab bank בדרישה לגילוי מסמכים כללי במסגרת הדיונים שבינו לבין התובעים. הבנק הגיש התנגדות לבקשה זו, הן מטעמי סמכות שיפוט והן מטעמים אחרים. בקשה זו תלויה ועומדת וטרם הוכרעה.

בתחילת חודש פברואר 2008 הגיש Arab bank לבית המשפט בניו יורק הודעות צד ג' במסגרת תביעה נוספת שהוגשה נגדו. הודעות צד ג' הוגשו נגד הבנק, בנק מרכנתיל דיסקונט ו-אי די בי ניו יורק. התובעים בתביעה זו הינם חיילי צה"ל, אזרחי ארה"ב שנפגעו במהלך שירותם הצבאי. הטענות של Arab bank דומות לטענות בתביעות הקודמות ואולם כאן נטענות טענות נוספות, לפיהן הבנקים הישראליים ידעו ביחס להעברות בנקאיות מסוימות כי הן אסורות ונועדו לצרכים לא רשמיים, או שעצמו עיניהם ברשלנות נוכח מידע כזה. בכוונת הבנקים להגיש בקשה לדחיה על הסף גם בגין הודעת צד ג' זו.

בשלב ראשוני זה, נוכח העובדה שטרם נדונה הבקשה לדחיה על הסף, טרם הוחלט מה תהיה הפרוצדורה לשמיעת התיק, אם בכלל, וטרם הועברו מסמכים וחומר ראיתי בין הצדדים במסגרת הליכי גילוי מוקדם ובשים לב לכך שבשלב זה לא ברור מה סכומי התביעה, אין דרך להעריך את החשיפה לבנק.

4.7 ביום 25 בספטמבר 2007 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב תובענה ובקשה לאשר את התובענה כתובענה ייצוגית נגד הבנק. המבקשים טוענים כי הבנק מבטל הטבה שניתנת ללקוחות הרוכשים פקדונות באמצעות האינטרנט מבלי שניתן גילוי מלא ללקוחות על שיעור ההטבה שבטלה; כי הבנק גבה עמלת קניה/מכירה של יחידות השתתפות בקרנות נאמנות ללא הצדקה; וכי הבנק גבה ביתר דמי ניהול מינימליים בחשבונות ניירות ערך במקרים מסוימים ו/או גבה ביתר עמלת מינימום בביצוע פעולות בניירות ערך.

המבקשים טוענים לנזק אישי של כ-205 ש"ח. המבקשים מעריכים את הנזק לכלל חברי הקבוצה בסך של כ-219 מיליון ש"ח. יצוין כי הסכומים ננקבים על ידי המבקשים באופן שרירותי, ללא כל הפניה לבסיס ראיתי כלשהו לתמיכה בחישוביהם. על פני הדברים נראה כי

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

הסכום הנתבע מופרז ביותר.

ביום 3 באפריל 2008 הגיש הבנק תגובה לבקשה. קדם המשפט שנקבע ליום 2 ביולי 2008 בוטל. קדם המשפט נקבע ליום 24 בספטמבר 2008.

4.8 ביום 6 בפברואר 2008 הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לפטור מאגרה בגין תביעה בסך כ-96 מיליון ש"ח. התביעה

הוגשה על ידי בעל השליטה בחברה, חייבת של הבנק, שניתן לגביה הן צו כינוס נכסים והן צו פירוק.

התובע טוען כי ברשלנות ובחוסר תום לב הבנק הגיש בקשה לצו כינוס נכסים נגד החברה ובשלב מאוחר יותר הגיש בקשה לפירוק

החברה וזאת חרף העובדה שסך נכסיה של החברה עלה על היקף חובותיה לבנק.

התובע מייחס לבנק אחריות למעשי ו/או מחדלי כונס הנכסים ו/או מפרק החברה אשר גרמו לחברה, לטענתו, נזק כבד.

על פני הדברים אין כל בסיס עובדתי ו/או משפטי לתביעת התובע נגד הבנק והסכומים הנתבעים מופרזים ביותר.

כל עוד לא אושרה בקשת הפטור או לא שולמה האגרה, התביעה אינה נחשבת כמוגשת. ביום 9 באפריל 2008 הוגשה תגובת הבנק

לבקשה לפטור מאגרה. הדיון בבקשת הפטור מאגרה נקבע ליום 17 בפברואר 2009. בשלב מוקדם זה, בטרם ניתנה החלטה בבקשה

לפטור מאגרה, לא ניתן להעריך את סיכויי התביעה.

4.9 ביום 29 במאי 2008 הוגשה בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד בנק לאומי, בנק דיסקונט בנק מרכנתיל דיסקונט והבנק הבינלאומי

הראשון. המבקשים טוענים כי כספי מט"ח שמועברים לבנקים הנתבעים באמצעות העברה בנקאית או שיקים מחו"ל מגיעים לחשבונם

באחור של מספר ימי עסקים לאחר שהכסף יוצא מהחשבון המעביר.

לטענת התובעים, הנזק שנגרם הוא מניעת ריבית, או חיוב בריבית בגין יתרת חובה הקיימת בחשבון. עילות התביעה הן הטעיה שיסודה

באי גילוי העיכוב בהעברת הכספים, עשיית עושר ולא במשפט, הפרת חובה חקוקה (סעיף 26 לכללי הבנקאות – שירות ללקוח), הפרת

חובות הבנקים כשליחים, פגיעה בקניין התובעים בניגוד לחוק יסוד כבוד האדם וחירותו, והפרת חוזה בין הבנק ללקוחותיו.

הקבוצה התובעת הינה כלל לקוחות הבנקים שביצעו העברות כספים מחו"ל ושיום הערך בו זוכה חשבונם היה לאחר יום הערך בו נמשכו

הכספים מהחשבון המעביר. הנזק האישי מוערך על ידי התובעים ב-2 ש"ח לכל תובע. בהעדר מידע הועמד סכום התביעה כלפי כלל

הבנקים הנתבעים בסכום של 115 מיליון ש"ח.

הסעד המבוקש הוא השבת הנזק שנגרם ללקוח בשבע השנים האחרונות, וכן צו האוסר על הבנקים, מכאן ואילך, לפעול כפי שפעלו עד כה.

טרם הוגשה תגובת הבנק לבקשה.

4.10 ביום 30 ביוני 2008, הוגשה לבית המשפט המחוזי בתל אביב בקשה לאשר תובענה כתובענה ייצוגית נגד בנק דיסקונט, בנק הפועלים

ובנק לאומי. ביסוד התובענה טענת התובעים כי שלושת הבנקים הנתבעים יצרו קרטל לתאום מחירי העמלות שהם גובים מלקוחותיהם

וזאת החל מסוף שנות ה-90 ויתכן שאף לפני כן. התובעים טוענים עוד כי הבנקים יצרו הגבל עסקי בלתי חוקי לעניין שיעורי העמלות

השונות שהם גובים מלקוחותיהם. לטענת התובעים, כתוצאה מהקרטל, המחיר בו מחוייב הציבור גבוה מהמחיר שהציבור יכול היה

לשלם אלמלא נמנעה התחרות על ידי הקרטל.

עילות התביעה הן: הפרת הוראות סעיף 4 לחוק ההגבלים העסקיים – התובעים מבקשים להחיל על הבנקים הנתבעים את הכללים

החלים על קבוצת ריכוז/מונופול, כמשמעות מונחים אלה בחוק ההגבלים העסקיים; הטעיה מהותית לפי חוק הגנת הצרכן; הפרת סעיף

2 לחוק הנאמנות; הפרת הוראות חוק עשיית עושר ולא במשפט.

התובעת מעריכה את הפער בין העמלות שנגבו בפועל לבין העמלות שהיו נגבות אלמלא פעלו הבנקים כפי שפעלו ב-25%. על בסיס

הערכה זו טוענים הנתבעים לנזק אישי בסך של 3,750 ש"ח ולנזק לכלל חברי הקבוצה בסך של 3.5 מיליארד ש"ח. חלקו של הבנק בסכום

הנתבע הינו בשיעור של 22% (דהיינו, סך של כ-770 מיליון ש"ח).

טרם הוגשה תגובת הבנק.

4.11 ביום 4 באוגוסט 2008 הוגשו לבית המשפט המחוזי בירושלים שתי בקשות לאשר תובענה כתובענה ייצוגית, האחת נגד הבנק, דיסקונט

גמל בע"מ (להלן: "המנהל") והממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון במשרד האוצר (להלן: "הממונה") והשניה נגד הבנק, בנק לאומי

לישראל בע"מ, קה"ל ניהול קרנות השתלמות (1996) בע"מ (להלן: "המנהל") והממונה.

המבקשים טוענים כי היו עמיתים של קופות הגמל שנוהלו על ידי המנהלים, וכן בעלי חשבון בבנק. לטענת המבקשים, הבנקים נטלו לעצמם

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

שלא כדין את כספי התמורה שקיבלו בגין "העברת השליטה בנכסי קופות הגמל, ניהולם והנאמנות עליהם", זאת במקום להעביר את התמורה לעמיתיה הקופות לפי חלקם היחסי בנכסי קופות הגמל, שכן לטענת המבקשים כספי התמורה הינם פירות שהצמיחו נכסי הקופות. לטענת המבקשים, לפי חוק הפיקוח על שירותים פינוסיים (קופות גמל), התשס"ה-2005 (להלן: "חוק קופות הגמל") וחוק השקעות משותפות בנאמנות, התשנ"ד-1994 (להלן: "חוק השקעות משותפות"), החברה המנהלת זכאית לקבל רק הוצאות ודמי ניהול ואינה זכאית לכל טובת הנאה אחרת. מכאן שלבנק אין כל חלק וזכות בתמורה שהתקבלה והיה עליו להעבירה לקופות הגמל עבור העמיתים. המבקשים טוענים שהמנהלים הפרו את חובת הנאמנות כלפי העמיתים בכך שלא שמרו על נכסי הקופות ועל הזכויות הנובעות מנכסים אלה והבנק הפר את חובת הנאמנות שלו כלפי העמיתים שכן כל שקיבל בא מכוח היותו הבעלים של המנהל ולא יכולה להיווצר לבנק זכות שלא היתה למנהל.

עוד נטען כי הבנק והמנהל עשו עושר ולא במשפט, הפרו את חובת הנאמנות המוגברת שיש להם כלפי קופות הגמל והעמיתים, הפרו חובות חקוקות לפי חוק החוזים, חוק השליחות, חוק הנאמנות, חוק הבנקאות (רישוי), חוק השקעות משותפות וחוק קופות גמל. היקף הנזק הנתבע הינו התמורה שהתקבלה בכל אחת מהעסקאות. הנזק מיוחס הן לבנק שקיבל את התמורה, לטענת המבקשים שלא כדין, והן למנהל. לפיכך, היקף הנזק הנתבע בתביעה האחת הינו 607 מיליון ש"ח ובתביעה השנייה (בהתייחס לבנק ולבנק לאומי) 260 מיליון ש"ח.

הסעד המבוקש העיקרי הינו לחייב את הנתבעים להעביר את התמורה לקופות הגמל לטובת העמיתים ולחייב את הנתבעים לשלם דמי נזק לעמיתיה קופות הגמל לפי שיקול דעת בית המשפט. כן מתבקש בית המשפט ליתן סעדים הצהרתיים שונים המתייחסים להתנהגות הבנק והמנהל. טרם הוגשה תגובת הבנק.

5.

בקשות לאישור תובענות מסוימות נגד הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ כתובענות ייצוגיות:

בדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי הראשון לישראל בע"מ, במסגרת פירוט של בקשות לאישור תביעות ייצוגיות שתלויות ועומדות נגד בנק זה וחברות בנות שלו, אשר לדעת הנהלת הבנק הבינלאומי, בהסתמך על חוות דעת משפטיות, לא ניתן להעריך בשלב זה את סיכוייהן ולא נערכה בגינן הפרשה, צוין, בין היתר, ההליך הבא:

בשנת 1997, הוגשו תביעות בבית המשפט המחוזי בתל אביב נגד שתי חברות בנות של הבנק הבינלאומי, הבנק הבינלאומי הראשון למשכנתאות בע"מ ובנק עצמאות למשכנתאות ולפיתוח בע"מ (להלן: "הבנקים למשכנתאות בקבוצת הבינלאומי"), אשר מוזגו בינתיים עם ולתוך הבנק הבינלאומי, ובנקים למשכנתאות אחרים, בהן נטען, בין היתר, כי הבנקים האמורים גבו מהלווים עמלות ביטוח חיים וביטוח נכסים שלא כדין וכי הלווים זכאים להשבת סכומי עמלות אלה. תביעות אלה הסתכמו בכמיליארד וחצי ש"ח (בערכים נומינליים). כן הוגשה בקשה להכיר בתביעות אלה כתובענות ייצוגיות. התביעות והבקשה הנ"ל לא כללו את אופן חישוב הסכום האמור ולא כללו פירוט איזה חלק מן הסכום מיוחד לבנקים למשכנתאות בקבוצת הבינלאומי.

בחדש נובמבר 1997 ניתנה החלטה של בית המשפט המחוזי, לגבי התביעה שהוגשה בחדש יולי 1997, לפיה נדחתה התביעה במתכונת של תובענה ייצוגית על פי חוק הבנקאות (שירות ללקוח), התשמ"א-1981 וחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988. עם זאת פסק בית המשפט, כי ניתן לדון בתביעה לסעד הצהרתי במסגרת תקנה 29 לתקנות סדרי הדין האזרחי ביחס לעילות שנוצרו קודם ליום 10 במאי 1996 (יום פרסום תיקוני החוקים הנ"ל בענין תובענות ייצוגיות).

בחדש דצמבר 1997 הגישו הבנקים הנ"ל לבית המשפט העליון בקשת רשות לערער על ההחלטה הנ"ל וכן בקשה לעיכוב ביצוע ההליכים עד לקבלת פסיקתו בערעור זה. בקשת הרשות לערער ועיכוב ביצוע ההליכים נענתה על ידי בית המשפט העליון. בדיון שנערך בבית המשפט העליון בערעור הנ"ל ביום 25 בנובמבר 2001, קיבלו הצדדים את הצעת בית המשפט העליון לעכב את הדיונים בערעורים עד למתן פסק דין בערעור אחר התלוי ועומד בבית המשפט העליון, בו נדונה תחולתה ותנאיה של תקנה 29 לתקנות סדר הדין האזרחי, שאלה שעומדת אף בלב הערעור הנ"ל.

ביום 2 באפריל 2003 ניתן פסק הדין בערעור האחר בעניין מעמדה ותחולתה של תקנה 29 לצורך הגשת תובענה ייצוגית. אשר על כן, ביום 10 באפריל 2003 החליט בית המשפט העליון, כי הצדדים יגישו את עמדתם בכתב לעניין קיום המשך הליכי הערעור בתיק. כל

6. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות (המשך)

הצדדים כבר הגישו את עמדתם כאמור. טרם ניתנה החלטה של בית המשפט העליון בעניין. ביום 1 בספטמבר 2005 ניתן פסק דין בדיון הנוסף בענין מעמדה ותחולתה של תקנה 29, אשר הותיר את ההלכה על כנה. בכך נסתם למעשה הגולל, לפחות בשלב זה, על השימוש בתקנה 29 כמכשיר להגשת תובענות ייצוגיות. בהתאם לחוק תובענות ייצוגיות, התשס"ו-2006, שפורסם ביום 12 במרס 2006, נקבעו הסדרים חדשים, שונים במהותם מן הדין אשר נהג ערב חקיקת החוק, לגבי הגשת תובענות ייצוגיות. על פי החוק רשאי בית המשפט להחיל את הוראות החוק אף על תובענות אשר היו תלויות ועומדות ערב חיקוקו, בתנאים אשר נקבעו בחוק. עד למועד פרסום הדוחות הכספיים של הבנק הבינלאומי לא הוגשו בקשות כאמור על ידי מי מהתובעים כאמור לעיל. לאחרונה, בהמלצת בית המשפט העליון, פנו כל הצדדים לתביעה לגישור. ההכנסות ברוטו שנרשמו בבנק הבינלאומי מפעילות משכנתאות, מדמי ניהול ושירותים בגין ביטוחי חיים של מקבלי ההלוואות וביטוחי הנכסים שנמסרו כבטחון במסגרת פעילות המשכנתאות הסתכמו במחצית הראשונה של שנת 2008 ב-7.4 מיליון ש"ח, לעומת 8.6 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד ו-16 מיליון ש"ח בשנת 2007. אם תתקבלנה התביעות כאמור, יביא הדבר להקטנה משמעותית בהכנסות הבנק הבינלאומי.

2008

תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני

דוחות כספיים

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון א. היקף פעילות על בסיס מאוחד

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2008				
חוזי שחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	שקל-מדד אחר
במיליוני שקלים חדשים				
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים מגזרים⁽¹⁾				
-	-	65	-	-
-	-	-	1,159	-
-	-	65	1,159	-
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
1,084				
ב. נגזרים ALM⁽¹⁾⁽²⁾				
-	-	-	536	-
-	-	34,565	7,003	1,611
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
-	-	7	-	-
-	-	7	-	-
חוזי אופציה אחרים:				
-	-	3	-	-
-	1	167	-	-
-	-	5,168	43,325	-
-	1	39,917	50,864	1,611
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
21,904				
ג. נגזרים אחרים⁽¹⁾				
1,017	902	441	920	-
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
-	4,761	746	-	-
-	4,761	742	-	-
חוזי אופציה אחרים:				
180	315	11,881	2,082	-
181	326	12,982	2,117	-
-	-	-	872	-
1,378	11,065	26,792	5,991	-
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
291				
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
-	-	6,933	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				

הערות:

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2008				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים מגזרים				
-	-	2	19	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	3	20	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים ALM				
-	-	1,144	528	2
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	1,821	583	44
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרים אחרים				
31	174	564	32	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
31	165	518	34	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)

א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2007				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים מגזרים ⁽¹⁾				
-	-	241	-	-
חוזי Forward				
-	-	6	-	-
חוזי אופציה אחרים				
-	-	-	1,044	-
אופציות שנקנו				
-	-	247	1,044	-
Swaps				
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
771				
ב. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
-	-	-	467	-
חוזי Futures				
-	-	32,349	4,984	1,290
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
-	1	-	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים:				
47	358	17	-	-
אופציות שנכתבו				
47	360	296	-	-
אופציות שנקנו				
-	-	3,956	27,782	-
Swaps				
94	719	36,618	33,233	1,290
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע				
12,874				
ג. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
2,063	2,201	278	1,735	260
חוזי Forward				
חוזי אופציה שנסחרים בבורסה:				
21	4,948	592	-	-
אופציות שנכתבו				
21	4,948	592	-	-
אופציות שנקנו				
חוזי אופציה אחרים:				
-	194	13,004	413	-
אופציות שנכתבו				
1	197	12,939	413	-
אופציות שנקנו				
-	-	-	1,821	-
Swaps				
2,106	12,488	27,405	4,382	260
סך-הכל				
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע.				
260				
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
-	-	9,622	-	-
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				

הערות:

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)
א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2007				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים מגזרים				
-	-	1	21	-
שווי הוגן ברוטו חיובי				
-	-	2	14	-
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ב. נגזרים ALM				
10	80	584	265	3
שווי הוגן ברוטו חיובי				
10	68	570	346	1
שווי הוגן ברוטו שלילי				
ג. נגזרים אחרים				
24	84	387	77	3
שווי הוגן ברוטו חיובי				
24	81	315	96	3
שווי הוגן ברוטו שלילי				

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)
א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2007				
חוזי שחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
1. סכום נקוב של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים מגזרים ⁽¹⁾				
Forward	חוזי	-	-	114
Swaps		-	995	-
סך-הכל		-	995	114
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע		-	741	
ב. נגזרים ALM ⁽¹⁾⁽²⁾				
Futures	חוזי	-	124	-
Forward	חוזי	1,690	11,715	31,963
חוזי אופציה אחרים:				
אופציות שנכתבו		-	-	9
אופציות שנקנו		-	-	239
Swaps		-	38,136	3,653
סך-הכל		1,690	49,975	35,864
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע		-	19,985	
ג. נגזרים אחרים ⁽¹⁾				
Forward	חוזי	60	1,299	639
חוזי אופציה שנכתבו בבורסה:				
אופציות שנכתבו		-	-	5,140
אופציות שנקנו		-	-	5,140
חוזי אופציה אחרים:				
אופציות שנכתבו		-	1,389	12,394
אופציות שנקנו		-	1,430	11,575
Swaps		-	2,647	-
סך-הכל		60	6,765	26,758
מתוך זה חוזי החלפת שיעורי ריבית (swaps) בהם התאגיד הבנקאי הסכים לשלם שיעור ריבית קבוע		-	334	
ד. נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
חוזי החלפת מטבע חוץ ספוט				
		-	-	6,929

הערות:

(1) למעט נגזרי אשראי וחוזי החלפת מטבע חוץ ספוט.

(2) נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור.

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
א. היקף פעילות על בסיס מאוחד (המשך)

מבוקר				
31 בדצמבר 2007				
חוזי סחורות ואחרים	חוזים בגין מניות	חוזי מטבע חוץ	חוזי ריבית	
			שקל-מדד	אחר
במיליוני שקלים חדשים				
2. שווי הוגן ברוטו של מכשירים נגזרים				
א. נגזרים מגדרים				
-	-	2	18	-
-	-	3	19	-
ב. נגזרים ALM				
-	-	833	312	10
-	-	806	342	22
ג. נגזרים אחרים				
21	180	409	50	1
20	170	360	72	1

7. פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון (המשך)
ב. סיכון אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה על בסיס מאוחד

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2008				
סך הכל	אחרים	דילרים/ ברוקרים	בנקים	בורסה
במיליוני שקלים חדשים				
2,496	883	47	1,520	46
⁽¹⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים				
140	103	-	5	32
בניכוי הסכמי קיזוז				
2,356	780	47	1,515	14
⁽²⁾ יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים				
11,476	2,265	55	9,059	97
⁽³⁾ סיכון אשראי חוץ מאזני בגין בגין מכשירים נגזרים				
13,832	3,045	102	10,574	111
סך-הכל סיכון אשראי בגין בגין מכשירים נגזרים				

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2007				
1,539	643	93	766	37
⁽¹⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים				
200	189	-	1	10
בניכוי הסכמי קיזוז				
1,339	454	93	765	27
⁽²⁾ יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים				
9,141	1,947	152	6,928	114
⁽³⁾ סיכון אשראי חוץ מאזני בגין בגין מכשירים נגזרים				
10,480	2,401	245	7,693	141
סך-הכל סיכון אשראי בגין בגין מכשירים נגזרים				

מבוקר				
31 בדצמבר 2007				
1,836	721	47	1,010	58
⁽¹⁾ שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים				
164	145	-	-	19
בניכוי הסכמי קיזוז				
1,672	576	47	1,010	39
⁽²⁾ יתרות מאזניות של נכסים הנובעים ממכשירים נגזרים				
10,959	2,090	68	8,657	144
⁽³⁾ סיכון אשראי חוץ מאזני בגין בגין מכשירים נגזרים				
12,631	2,666	115	9,667	183
סך-הכל סיכון אשראי בגין בגין מכשירים נגזרים				

הערות:

- (1) מתוך זה שווי הוגן ברוטו חיובי של מכשירים נגזרים משובצים בסך 169 מיליוני ש"ח (30.6.2007 - 241 מיליוני ש"ח, 31.12.2007 - 155 מיליוני ש"ח).
 (2) מתוך זה יתרה מאזנית של מכשירים נגזרים העומדים בפני עצמם בסך 2,187 מיליוני ש"ח הכלולה בסעיף נכסים אחרים (30.6.2007 - 1,098 מיליוני ש"ח, 31.12.2007 - 1,517 מיליוני ש"ח).
 (3) סיכון אשראי חוץ מאזני בגין מכשירים נגזרים (לרבות בגין מכשירים נגזרים עם שווי הוגן שלילי) כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה.

7. פעילות במכשירים נגזרים-היקף, סיכוני אשראי ומועדי פרעון (המשך)
ג. פירוט מועדי פרעון - סכומים נקובים: יתרות לסוף השנה על בסיס מאוחד

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2008				
עד 3 חודשים	מל 3 חודשים ועד 5 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	מל שנה ועד 5 שנים	סך-הכל
במיליוני שקלים חדשים				
חוזי ריבית				
שקל-מדד	30	689	792	1,611
אחר	11,603	15,096	18,058	58,014
חוזי מטבע חוץ	50,733	17,093	1,980	73,707
חוזים בגין מניות	10,323	469	274	11,066
חוזי סחורות ואחרים	1,017	22	339	1,378
סך-הכל	73,706	33,369	21,443	145,776

בלתי מבוקר				
30 ביוני 2007				
סך-הכל	61,638	43,183	17,562	129,508

מבוקר				
31 בדצמבר 2007				
סך-הכל	66,652	37,175	24,489	142,395

2008

תמצית דוחות כספיים ליום 30 ביוני

דוחות כספיים

8. רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד

בלתי מבוקר			
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני		לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני	
2007	2008	2007	2008
במיליוני שקלים חדשים			
א. בגין נכסים**			
3,428*	(559)	2,464*	(33)
מאשראי לציבור			
-	40	-	35
מאשראי לממשלה			
5	(107)	14	(63)
מפקדונות בבנק ישראל וממזומנים			
774	(994)	806	(520)
מפקדונות בבנקים			
4	3	3	1
מניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר			
1,030*	(1,511)	916*	(603)
מאיגרות חוב ⁽¹⁾			
5,241	(3,128)	4,203	(1,183)
סך-הכל			
ב. בגין התחייבויות**			
(3,007)*	5,271	(2,881)*	2,273
על פקדונות הציבור			
(3)	4	(3)	2
על פקדונות הממשלה			
(36)	(17)	(19)	(10)
על פקדונות מבנק ישראל וממזומנים			
(226)	346	(222)	146
על פקדונות מבנקים			
(33)*	739	(48)*	342
על ניירות ערך שהושאלו או נמכרו במסגרת הסכמי רכש חוזר			
(196)	(404)	(130)	(274)
על איגרות חוב			
(3,501)	5,939	(3,303)	2,479
סך-הכל			
ג. בגין מכשירים פיננסיים נגזרים ופעילויות גידור			
(51)*	(734)	(71)*	(210)
הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים ALM***			
(19)*	(18)	(70)*	(18)
הוצאות נטו בגין מכשירים נגזרים אחרים			
(70)	(752)	(141)	(228)
סך-הכל			

* סווג מחדש.

** כולל מרכיב אפקטיבי ביחסי הגידור.

*** מכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק, אשר לא יועדו ליחסי גידור. הערה לטבלה ראה בעמ' הבא.

8. רווח מפעילות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים - מאוחד (המשך)

בלתי מבוקר			
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני		לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני	
2008	2007	2008	2007
במיליוני שקלים חדשים			
ד. אחר			
60	69	30	36
48	84	29	24
-	(3)	-	(3)
(20)	5	(25)	(16)
111	(56)	95	(10)
70	60	13	25
2	-	-	-
(3)	(21)	15	8
268	138	157	64
1,938	2,197	916	1,132
(24)	417	28	276
ה. פירוט ההשפעה נטו של מכשירים נגזרים מגזרים על הרווח מפעילות מימון			
31	6	33	39
-	(1)	-	-

הערה:

(1) הכנסות המימון מניירות ערך מגובי משכנתא (MBS) הסתכמו בכ-56 מיליון דולר לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני 2008 ובכ-32 מיליון דולר לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני 2008 (לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני 2007: 48 מיליון דולר, לשלושת החודשים שנסתיימו ב-30 ביוני 2007: 24 מיליון דולר). לאחר תרגום ההוצאות לשקלים ורישום השפעת הפרשי שער כתוצאה מירידת שער החליפין של השקל מול הדולר, נרשמו הוצאות מהשקעות בניירות ערך אלה בסך של 1,007 מיליון ש"ח לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני 2008 ובסך של 447 מיליון ש"ח לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני 2008 (לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני 2007: הכנסות ע"ס 275 מיליון ש"ח, לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני 2007: הכנסות ע"ס 327 מיליון ש"ח).

9. רווחים (הפסדים) מהשקעות במניות, נטו

המאוחד			
בלתי מבוקר			
לשלושת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני		לששת החודשים שהסתיימו ב-30 ביוני	
2008	2007	2008	2007
במיליוני שקלים חדשים			
5	-	7	-
(2)	(3)	(46)	(3)
(1)	-	-	(2)
21	7	32	59
23	4	(7)	54

10. מגזרי פעילות

בלתי מבוקר							
לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2008							
סך-הכל מאוחד	פיננסי		בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	משקי בית
	ניהול	חברות ריאליות					
במיליוני שקלים חדשים							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני							
הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	1,132	(783)	(20)	616	316	(35)	430
בינמיזרי	-	925	(4)	(524)	(142)	268	(233)
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון							
הכנסות תפעוליות ואחרות	1,132	142	(24)	92	174	233	197
סך-הכל הכנסות (הוצאות)	589	19	2	37	40	43	93
הפרשה לחובות מסופקים	1,721	161	(22)	129	214	276	290
רווח (הפסד) נקי	139	10	-	(1)	33	16	47
רווח (הפסד) נקי בניטרול	221	(50)	(17)	24	33	92	48
רכיבים מסוימים*	206	(53)	(17)	24	33	90	45
יתרה ממוצעת של נכסים	165,863	55,845	555	4,284	18,993	43,511	14,598
יתרה ממוצעת של התחייבויות	156,470	27,584	248	29,881	10,119	21,077	11,845

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לשלושת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2007*							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני							
הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	916	1,481	(4)	(1,166)	227	759	185
- בינמיזרי	-	(1,601)	(7)	1,248	(15)	(509)	17
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון							
הכנסות תפעוליות ואחרות	916	(120)	(11)	82	212	250	202
סך-הכל הכנסות (הוצאות)	675	12	5	39	52	45	108
הפרשה לחובות מסופקים	1,591	(108)	(6)	121	264	295	310
רווח (הפסד) נקי	158	3	-	3	28	40	51
רווח (הפסד) נקי בניטרול	627	(137)	(2)	28	92	101	100
רכיבים מסוימים*	228	(139)	(2)	30	74	99	71
יתרה ממוצעת של נכסים	161,954	72,537	915	4,801	22,405	27,274	11,713
יתרה ממוצעת של התחייבויות	153,287	26,042	26	35,697	19,345	12,247	9,427

* סוג מחדש.

* נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת רבע מההפרשה בגין הסכם השכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות לעידוד פרישה מוקדמת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

10. מגזרי פעילות (המשך)

בלתי מבוקר								
לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2008								
סך-הכל מאוחד	פיננסי		בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	משקי בית	
	ניהול פיננסי	חברות ריאליות						
במיליוני שקלים חדשים								
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים								
- מחיצוניים	2,197	(2,092)	(27)	1,348	743	183	779	1,263
בינמיגזרי	-	2,284	(8)	(1,166)	(387)	299	(387)	(635)
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון								
	2,197	192	(35)	182	356	482	392	628
הכנסות תפעוליות ואחרות	1,147	(3)	9	67	83	98	188	705
סך-הכל הכנסות (הוצאות)	3,344	189	(26)	249	439	580	580	1,333
הפרשה לחובות מסופקים	232	1	-	1	64	24	82	60
רווח (הפסד) נקי	256	(127)	(36)	39	56	164	77	83
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*								
	299	(121)	(36)	41	61	170	84	100
יתרה ממוצעת של נכסים	165,591	57,060	585	4,368	19,557	42,011	14,442	27,568
יתרה ממוצעת של התחייבויות	156,208	21,634	248	33,856	13,385	19,987	11,423	55,675

* נוטרלו הרכיבים הבאים: השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם שכר לשנת 2008 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות עידוד פרישה מוקדמת ועלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

לששת החודשים שנסתיימו ביום 30 ביוני 2007*							
סך-הכל מאוחד	פיננסי		בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית*	בנקאות עסקית*	עסקים קטנים	משקי בית*
	ניהול פיננסי	חברות ריאליות					
במיליוני שקלים חדשים							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
1,938	1,655	(4)	(1,097)	446	1,031	408	(501)
-	(1,639)	(8)	1,249	(85)	(573)	(33)	1,089
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון							
1,938	16	(12)	152	361	458	375	588
1,324	26	5	72	96	121	198	806
3,262	42	(7)	224	457	579	573	1,394
254	4	-	4	48	53	83	62
832	(107)	4	29	92	191	130	493
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים**							
492	(100)	4	34	81	196	110	167
162,255	69,014	713	4,031	21,802	31,998	12,455	22,242
153,732	23,726	26	35,598	17,116	14,939	9,495	52,832

* סווג מחדש.

** נוטרלו הרכיבים הבאים: רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, השפעת מחצית מההפרשה בגין הסכם השכר לשנת 2007 על גידול בהתחייבות בגין הפרשות נלוות לשכר בבנק ובחברה מאוחדת, הוצאות לעידוד פרישה מוקדמת ועלות ביצוע שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק.

10. מגזרי פעילות (המשך)

מבוקר							
לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2007							
סך-הכל מאוחד	פיננסי		בנקאות פרטית	בנקאות מסחרית	בנקאות עסקית	עסקים קטנים	משקי בית
	ניהול פיננסי	חברות ריאליות					
במיליוני שקלים חדשים							
רווח (הפסד) מפעולות מימון לפני הפרשה לחובות מסופקים							
- מחיצוניים	144	897	1,244	1,234	134	(13)	585
- בינמיזרי	1,064	(162)	(316)	(514)	180	(23)	(229)
סך-הכל רווח (הפסד) מפעולות מימון							
הכנסות תפעוליות ואחרות	1,582	359	230	204	140	32	25
סך-הכל הכנסות	2,790	1,094	1,158	924	454	(4)	381
הפרשה לחובות מסופקים	123	128	60	124	5	0	7
רווח (הפסד) נקי	654	227	347	103	43	19	(128)
רווח (הפסד) נקי, בניטרול רכיבים מסוימים*	260	185	354	93	43	19	(30)
יתרה ממוצעת של נכסים	24,617	11,923	37,515	21,096	3,950	958	65,065
יתרה ממוצעת של התחייבויות	53,390	9,966	16,475	17,516	37,346	248	21,335

* נוטרלו הרכיבים הבאים: הוצאות עידוד פרישה מוקדמת, עלות שיפורים ובדיקות באי די בי ניו יורק, רווח ממכירת פעילות קופות הגמל, רווח ממכירת קה"ל, והפרשה למס בגין חלק הבנק ברווחי הבנק הבינלאומי הראשון.

11. אי די בי ניו יורק - חקירה בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון ועניינים נוספים

חקירה בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון. כמפורט בביאור 6 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, בשנת 2005 ניהל משרד התובע המחוזי של ניו יורק חקירות במספר בנקים ומוסדות כספיים, בנושא עמידתם בחובות הנובעות מדיני איסור הלבנת הון וזאת בעניין העברת הכספים מברזיל לארה"ב.

במסגרת חקירות אלה ובעקבותיהן, נחקר גם אי די בי ניו יורק. למיטב ידיעת הבנק, ממצאי החקירה הצביעו על כך שאי די בי ניו יורק לא פעל על פי כללים הנוגעים לאיסור הלבנת הון, לא תיעד כראוי פרטי לקוחות והחלטות בנוגע לפעילויות חשודות, לא דיווח עליהן כראוי ולא קיים תוכנית ציור ראווה בנושאים הקשורים להלבנת הון. כמו כן הצביעו ממצאי החקירה על כך שרוב הליקויים שנתגלו הועלו בביקורות קודמות שערכו רשויות הפיקוח. במקביל, נערכה באי די בי ניו יורק בדיקה (שגרתית) משותפת של מחלקת הבנקים של מדינת ניו יורק ה-FDIC Federal Deposit Insurance Corporation (FDIC) והתגלו ליקויים רבים בנושא יעילות הבקורות והדיווח בנושאי איסור הלבנת הון (AML) ומניעת מימון טרור.

כתב הוראות. בעקבות הממצאים האמורים, הוצאו על ידי מחלקת הבנקים של מדינת ניו יורק ועל ידי ה-FDIC (להלן: "רשויות הפיקוח") כתבי הוראות בהם נדרש אי די בי ניו יורק, להפסיק לפעול על פי הנהלים הקיימים עקב היותם לקויים, לתקן את הליקויים, לעבות את הליכי הבקרה והפיקוח, לקבוע תוכנית אכיפה ולתקן את הנהלים הקשורים בנושאים אלה, והכל בדרך ובמועדים שנקבעו על ידי הרשויות האמורות (להלן: "כתבי ההוראות").

ביום 15 בדצמבר 2005, אישר אי די בי ניו יורק כי הוא מסכים לפעול בהתאם לנדרש בכתבי ההוראות. הבנק, כחברה האם של אי די בי ניו יורק, הצהיר כי הוא מודע להסדרים דלעיל וקיבל על עצמו לפעול כמיטב יכולתו כדי להבטיח קיומן של ההתחייבויות האמורות. במקביל ובנוסף, הגיע אי די בי ניו יורק, ביום 15 בדצמבר 2005, להסדר עם התובע המחוזי של ניו יורק לסיום החקירה בדרך של הסכם

11. אי די בי ניו יורק - חקירה בעניינים הקשורים לדיני איסור הלבנת הון ועניינים נוספים (המשך)

כפרה. בהסכם התחייב אי די בי ניו יורק לשתף פעולה עם התובע המחוזי. כן הכיר אי די בי ניו יורק בעובדות הנוגעות לחשבונות מסויימים, ובעובדה שהבקורות הפנימיים ונהלי הבנק וטיפולו בנושא איסור הלבנת הון תרמו לממצאים של רשויות הפיקוח. על פי תנאי ההסכם התחייב אי די בי ניו יורק לשלם סך של 8.5 מיליון דולר וכן לדווח תוך שנה לתובע המחוזי על כל הפעולות שנקטו לטיוב נהלי הבנק ולתיקון הליקויים שנמצאו הן על ידי התובע המחוזי והן על ידי גורמי הפיקוח על הבנקים כמפורט בכתבי ההוראות, דיווח שבוצע בהתאם לנדרש. התובע המחוזי של מדינת ניו יורק הסכים שלא לתבוע את אי די בי ניו יורק וחברות הקשורות אליו בנוגע לחקירה.

יישום ההתחייבויות שבכתבי ההוראות. הנהלת אי די בי ניו יורק החלה מיד לאחר הוצאת כתבי ההוראות ביישום ההתחייבויות שבכתבי ההוראות ובהסכם שיתוף הפעולה עם התובע המחוזי ויישומן מתבצע על פי לוח הזמנים. אי די בי ניו יורק נדרשה לפעול בשלושה רבדים: האחד, הכנת תוכנית אכיפה מקיפה ליישום האמור בכתבי ההוראות. לצורך כך נשכרו שירותי חברת KPMG אשר הכינה עבור אי די בי ניו יורק דוח בדיקת פערים (Gap Report). השני, בחינת פעולות ההנהלה הבכירה ביחס ליישום ממצאי ביקורת קודמים. לשם כך נשכרו שירותיה של חברת Promontory (חברה למתן שירותי ייעוץ פיננסיים, שאחד מתחומי ההתמחות שלה הוא מתן מענה ללקוחות המתמודדים עם דרישות רגולטוריות). הרובד השלישי, בדיקת כל העסקאות שעשה אי די בי ניו יורק בין השנים 2002-2005 (Look back) בכדי לאתר פעילות שנחזית להיות חשודה, וככזו טעונה דיווח.

מרבית הפעילות הנדרשות הושלמו, ואי די בי ניו יורק ממשיך בתהליך של חיזוק הבקורות והנהלים.

עלויות. בששת החודשים הראשונים של שנת 2008 הסתכמה עלות ביצוע השיפורים והבדיקות לסך של 2.5 מיליון דולר. להערכת אי די בי ניו יורק, בהמשך שנת 2008 תידרשנה עלויות נוספות לביצוע שיפורים ובדיקות בסכום של בין 2.5 ל-4.5 מיליון דולר. להערכת הבנק, לא הייתה לחקירה ולכתבי ההוראות המתוארים לעיל השפעה ניכרת על עסקי אי די בי ניו יורק, מעבר להגדלת ההוצאות והקטנת הרווח בשנים 2006-2007 שנבעו מנשיאת אי די בי ניו יורק בקנסות ובהוצאות הכרוכות בתיקון הליקויים. להערכת הבנק, לאור הפעולות שנקטו לתיקון הליקויים, חשיפתו האפשרית בגין החקירה וכתבי ההוראות המתוארים לעיל היא נמוכה.

התפתחויות בשנת 2008:

(1) כמפורט בביאור 6 ד' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, דירקטוריון הבנק החליט בישיבתו מיום 1 באפריל 2007, בין היתר, על הקמת ועדת אד הוק אשר הוסמכה לדרוש ולקבל דיווחים, ככל שתמצא לנכון, בקשר לאי די בי ניו יורק ובנקורפ ובכלל זה בקשר לכל העסקאות וההסכמים שנעשו בחברות אלה שלא במהלך העסקים הרגיל, ולתת לדירקטוריון המלצות בקשר לכך. בחודש פברואר 2008 הוגשו לדירקטוריון המלצות וועדת אד הוק לענייני ניו יורק. הוועדה המליצה כי חלק מהעסקאות שנבדקו על ידה ייבחנו על פי הכללים שאושרו במסגרת תוכנית "ממשל תאגידי" לקבוצת דיסקונט. כמו כן המליצה הוועדה, בין היתר, לקבוע כללים ונהלים בקשר להרכב דירקטוריון אי די בי ניו יורק ובקשר לאיתור ואישור מועמדים לדירקטוריון זה, והכל במטרה לחזק את התלות של דירקטוריון אי די בי ניו יורק בבעלי השליטה ולחזק את שליטת הבנק באי די בי ניו יורק; לקבוע כללי דיווח לדירקטוריון בקשר לאי די בי ניו יורק. דירקטוריון הבנק אימץ את המלצות הוועדה.

(2) לפרטים בדבר תיקונים להסכם השכירות מחודש ספטמבר 2005, לפיו השכיר אי די בי ניו יורק בשכירות משנה את הקומה ה-12 בבנין אותו שכר אי די בי ניו יורק ובו שוכנים משרדיו, לחברה בשליטת מר מתיו ברונופמן, מבעלי השליטה בבנק, ר' ביאור 14 א' להלן.

12. הנפקת זכויות בבנק הבינלאומי

פרטים בדבר פרסום תשקיף מדף של הבנק הבינלאומי, להנפקת מניות ואופציות, בין בדרך של הצעת זכויות ובין בדרך של הצעה לציבור, והסדר אליו הגיע הבנק עם בנק ישראל בעניין מימוש המניות שיוצעו לבנק על פי התשקיף כבעל מניות בנק הבינלאומי, הובאו בביאור 6 ז' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

הבנק שקל אפשרות לנקוט בהליכים משפטיים נגד הבנק הבינלאומי בטענה, בין היתר, כי מהלך הנפקת הזכויות היווה מהלך שכל תכליתו להיטיב עם בעל השליטה, ומהווה קיפוח זכויותיו של הבנק כמיעוט, וניצול כוחו של בעל השליטה בבנק הבינלאומי לרעה וכי עליו לקבל אישורים ככזה. בעקבות קיום מגעים בין הצדדים, בידיעת בנק ישראל ובהמשך לבקשתו, השהה הבנק בשלב זה את הגשת ההליכים.

בהקשר לכך, הנחה הדירקטוריון את הנהלת הבנק לפעול כך שהיה יגובש הסדר שיכלול מתווה במסגרתו יקטין הבנק את אחזקותיו בבנק הבינלאומי, אזי, מתווה כאמור יהיה כפוף לשמירת התנאים שיאפשרו המשך רישום השקעת הבנק בבנק הבינלאומי על בסיס שיטת השווי המאזני, תיקון הסכם בעלי המניות בבנק הבינלאומי משנת 1983 ותנאים נוספים ככל שיידרשו לצורך שמירת הזכויות של הבנק.

הסדר בין הבנק לבין הבנק הבינלאומי, אם וככל שיגובש, כפוף לאישור הדירקטוריון.

בדוחות הכספיים שפורסמו על ידי הבנק עד וכולל הדוחות הכספיים ליום 30 בספטמבר 2007, הונח שההחזקה במניות הבנק הבינלאומי תהיה החזקה מתמשכת ובהתאם לכך לא נרשמה בהם הפרשה למס בגין חלקו של הבנק ברווחים שנצברו בבנק הבינלאומי. נוכח האמור לעיל אין וודאות שתתקיים במלואה ההנחה של החזקה מתמשכת בהשקעה ולפיכך, ערך הבנק בדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007 הפרשה למס, בסך של כ-130 מיליון ש"ח, בגין חלק ההשקעה אשר להערכת הבנק לא ניתן להניח לגבי החזקה מתמשכת כאמור לעיל. המפקח על הבנקים מנהל שיחות עם הבנק ועם הבנק הבינלאומי ובעלת השליטה בו, במטרה לגבש פתרון בין הצדדים. לאחרונה התקיימו פגישות ישירות בין הצדדים שמטרתן גיבוש פתרון כאמור.

במסגרת זו נבחנו נושאים שונים ואפשרויות שונות. בין היתר נדון נושא מבנה ההון של הבנק הבינלאומי, ההסדרים בין הבנק לבין בעלת השליטה בבנק הבינלאומי וכן אחזקות הבנק בבנק הבינלאומי.

בשלב זה טרם גובש הסדר כלשהו והרעיונות שהועלו הם עדיין בגדר רעיונות בוסריים וראשוניים.

13. חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות

בראשית חודש יולי 2007 פורסם תיקון לחוק הבנקאות (שירות ללקוח) בנושא עמלות הבנקים. התיקון מקנה לנגיד בנק ישראל ולמפקח על הבנקים סמכויות פיקוח נרחבות על מחירי השירותים הבנקאיים, וכן סמכות לקבוע את רשימת השירותים שבגינם יוכלו בנקים לגבות עמלות ואת אופן חישובן ("התעריפונים").

לפרטים אודות עיקרי התיקון הובאו בביאור 36 לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007.

בעקבות אישור החוק, פרסם נגיד בנק ישראל ביום 8 בינואר 2008, את כללי הבנקאות (שירות ללקוח) (עמלות), התשס"ח-2008, וכן הוכנסו תיקונים בהוראות ניהול בנקאי תקין שעסקו בעמלות. בהמשך פורסמו ברשומות תיקון לכללי הבנקאות (שירות ללקוח) (גילוי נאות ומסירת מסמכים), תיקונים לכללים הנ"ל בנושא העמלות, עדכון לרשימת השירותים שבפיקוח והמחירים המירביים שנקבעו להם, וחוזרי הבהרות בנוגע ליישום התעריפונים והכללים החדשים.

בתוספת לכללים פורסמו תעריפון העמלות המלא (החל על לקוחות שמקבלים שירות בנקאי מלא) ותעריפונים מצומצמים (אשר יחולו על מגזרי לקוחות שמקבלים שירותים בנקאיים חלקיים, כגון: שירותי ניהול חשבון עובר ושב, שירותים בגין הלוואות לדירור ושירותים בגין כרטיסי אשראי, בלבד). הלקוחות עליהם חלים התעריפונים האמורים כוללים שני פלחי לקוחות: יחידים, ותאגידים שמחזור הכנסותיהם השנתי אינו עולה על מיליון ש"ח (להלן: "עסקים קטנים").

השינויים העיקריים שבאו לידי ביטוי בכללים ובתעריפונים שצורפו אליהם הינם:

- מספר העמלות הכוללות בתעריפונים החדשים הופחת משמעותית בהשוואה למספרן כיום (בשיעור של כ-66%) והובהר כי לא ניתן יהיה לגבות עמלות ממגזרי הלקוחות עליהם חלה ההוראה, שאינן כלולות בתעריפונים החדשים;
- יחיד יהיה פטור מתשלום דמי ניהול קבועים בגין חשבון עובר ושב, למעט תשלום בגין פעולות המבוצעות בחשבונו על ידי פקיד או באמצעות ערוצים ישירים, כמפורט להלן;

13. חקיקה בנושא העמלות הבנקאיות (המשך)

- ניתן יהיה לגבות עמלה בגין הקצאת מסגרת אשראי מלקוח יחיד, רק אם הלקוח לא ניצל כלל את מסגרת האשראי שהוקצתה לו. לקוח שניצל את מסגרת האשראי, בחלקה או במלואה, יחוייב בריבית או בעמלת הקצאת אשראי, הגבוהה מביניהן;
 - נאסר לגבות עמלה בגין טיפול באשראי מעסקים קטנים ומלקוחות יחידים, בגין הלוואות בהיקף שאינו עולה על 50,000 ש"ח. כמו כן, נאסר לגבות עמלה זו בעת חידוש מסגרת אשראי שאינו כרוך בשינוי או בהגדלת בטחונות. במקרה של הגדלת מסגרת אשראי, ניתן יהיה לגבות עמלה רק בגין תוספת האשראי;
 - נערכה הבחנה בין עמלות שייגבו בגין שירותים בחשבון עובר ושב, אשר ניתנים על ידי פקיד (וכוללים רשימה סגורה של 8 סוגי פעולות), לבין עמלות שייגבו בגין שירותים כאמור, אשר ניתנים באמצעות ערוצים ישירים (וכוללים רשימה סגורה של 10 סוגי פעולות). על התאגידים הבנקאיים הוטל להודיע ללקוחותיהם על תעריפי השירותים נשוא התעריפונים, עד ליום 1 ביולי 2008.
- הבנק וחברות בנות נוספות בקבוצה פרסמו תעריפונים בהתאם למתכונת שנקבעה בכללים האמורים והודיעו עליהם ללקוחותיהם. התנהגות הלקוחות כפי שנצפית בבנק מאז כניסת חוק העמלות לתוקף, מלמדת שקהל הלקוחות משנה את התנהגותו הצרכנית ומתאים אותה לתנאים החדשים. כך, לדוגמה, היקף הפקדות השיקים באמצעות המשובים עלה משמעותית; כמות ההפקדות בתיבת השירות גדלה מאוד וכמות המנויים הפעילים לשירות הערוצים הישירים (אינטרנט ומענה קולי) גדלה בכמות שלא נצפתה בעבר.
- על פי הערכות מוקדמות, המתבססות על היקף העמלות שגבה הבנק בחודש הראשון להפעלת הרפורמה, נראה כי לא צפויה פגיעה מהותית בהכנסות הקבוצה. עם זאת, יש להדגיש כי נוכח פרק הזמן הקצר שחלף מאז הפעלת החוק, נוכח השינויים האמורים בהתנהגות הצרכנים ונוכח הצעות שונות שעדיין מושמעות מפי גורמים שונים, קיים קושי בהערכת ההשלכות של חוק העמלות על הכנסות הקבוצה. הבנק ממשיך לעקוב אחר הפרמטרים השונים והשפעתם.

14. אישור עסקאות

- א. אישור תיקונים להסכם עם בעל שליטה.** כמתואר בביאור 6 ד' ובביאור 22 ט (1) לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007, בחודש ספטמבר 2005, עוד בטרם הושלמה רכישת השליטה בבנק, נחתם הסכם לפיו השכיר אי די בי ניו יורק בשכירות משנה את הקומה ה-12 בבנין אותו שוכר אי די בי ניו יורק ובו שוכנים משרדיו, לחברה בשליטת מר מתיו ברונופמן, מבעלי השליטה בבנק. (להלן: "בעל השליטה"; להלן: "הסכם 2005").
- בחודש ינואר 2007, פנה אי די בי ניו יורק למשרד עורך דין חיצוני, המלווה את אי די בי ניו יורק בעניינים רגולאטורים, בבקשה לערוך בדיקה בנוגע לעסקאות שנעשו בין אי די בי ניו יורק לבין בעל השליטה וחברות הקשורות אליו. הבדיקה נועדה לוודא שעסקאות אלה קיבלו את כל האישורים הנדרשים על פי הדין החל בארה"ב מכח היותן עסקאות עם בעל שליטה וכן ליתן המלצות בקשר לעסקאות אלה ובקשר לנושא בכללותו.
- בחודש נובמבר 2007, הוגש דוח הבדיקה לדירקטוריון אי די בי ניו יורק. בדוח הבדיקה הומלץ, בין היתר, לקבל חוות דעת שמאי בקשר לגובה דמי השירות הראויים לקומה ה-12 נכון למועד דוח הבדיקה, ולתקן את הסכם 2005 בהתאם, אם וככל שיתברר שיש צורך בכך לאור חוות דעת השמאי, ניהל אי די בי ניו יורק משא ומתן לשינוי דמי השכירות והוסכם על העלאתם.
- תיקון הסכם 2005 נידון ואושר על ידי האורגנים המוסמכים באי די בי ניו יורק, והובא לאישור האורגנים המוסמכים בבנק כעסקה מזכה. בהחלטות שהתקבלו ביום 13 באפריל 2008 וביום 15 באפריל 2008, על ידי ועדת הביקורת ועל ידי דירקטוריון הבנק, בהתאמה, אושרו תיקונים להסכם 2005 שהם בעיקרם, העלאת תעריף דמי השכירות בכ-3.25 דולר ארה"ב לרגל מרובע. סכום דמי השכירות השנתיים שישולם יהיה כ-324,000 דולר ארה"ב המשקף כ-52.7 דולר ארה"ב לרגל מרובע. בנוסף, להבטחת התחייבויות השוכרת על פי הסכם 2005 ניתנה על ידי בעל השליטה ערבות אישית לא מוגבלת בסכום וכן הועמד פקדון כספי בסך של כ-81,000 דולר ארה"ב.

14. אישור עסקאות (המשך)

ב. ביטוח אחריות נושאי משרה. ביום 22 במאי 2008 אישרה אסיפה כללית של הבנק כי הבנק יתקשר בפוליסה לביטוח אחריות נושאי משרה בבנק ובחברות שהבנק מחזיק בהן, במישרין או בעקיפין, 50% או יותר בהון או בזכויות ההצבעה, לתקופה של שנה אחת, המתחילה ביום 1 באפריל 2008 ומסתיימת ביום 31 במרס 2009. פרטי הפוליסה הם כמתואר בביאור 19 ג' 10 ט' לדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2007. פוליסת הביטוח חלה, בתנאים זהים, הן לגבי נושאי משרה המכהנים כיום והן לגבי נושאי משרה שיהיו לפני תקופת הביטוח, ובכלל זה שני נושאי משרה לשעבר שיהיו כדירקטורים בחברות מאוחדות ושהיום גם בעלי שליטה בבנק.

ג. אישור תשלומים לדירקטור לשעבר בגין כהונה כדירקטור באי די בי ניו יורק. ביום 22 במאי 2008 החליטה אסיפה כללית של הבנק לאשר תשלומים לדירקטור לשעבר שכהן בבנק עד ליום 27 בדצמבר 2007, בגין כהונתו כדירקטור באי די בי ניו יורק. הדירקטור כיהן כדירקטור בדירקטוריון הבנק מיום 27 בדצמבר 2001 ועד ליום 27 בדצמבר 2007. הדירקטור כיהן כדירקטור חיצוני על פי הוראה 301 להוראות ניהול בנקאי תקין (להלן: "הוראה 301") וכיו"ר ועדת הביקורת.

בחודש דצמבר 2005 מונה הדירקטור לתפקיד דירקטור באי די בי ניו יורק וזאת כחלק מהפעולות שנקט הבנק לחיזוק השליטה והפיקוח באי די בי ניו יורק, בעקבות החקירה בנושא אישור הלבנת הון.

בחודש מרס 2007, אישר הפיקוח על הבנקים את המשך כהונתו של הדירקטור כדירקטור באי די בי ניו יורק, לרבות בוועדת הציות שם, במקביל לכהונתו כדירקטור חיצוני בבנק על פי הוראה 301. אישור הפיקוח הוכפף לתקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה), התשס"ז-2006, בכל הקשור לגמול שרשאי הדירקטור לקבל. מהפיקוח נמסר כי עמדתם מתייחסת לתקופה שהחל ממועד מכתבם. בהתאם, לא שולם לדירקטור גמול בגין כהונתו באי די בי ניו יורק בגין התקופה שהחל מיום 1 באפריל 2007 ועד ליום 27 בדצמבר 2007. יצוין כי בתקופה זו שולמו לדירקטור הוצאות, כמפורט להלן.

התשלומים שאושרו על ידי האסיפה הכללית:

- תשלומים ששולמו לדירקטור בגין התקופה שמיום 1 בינואר 2006 ועד ליום 31 במרס 2007: עם מינויו של הדירקטור כדירקטור באי די בי ניו יורק שולם לו גמול דירקטורים בסכומים כפי שנקבעו לגבי הדירקטורים האחרים באי די בי ניו יורק, בגין כהונתם בדירקטוריון ובוועדותיו. בהתאם לכך שולם לדירקטור על ידי אי די בי ניו יורק סך כולל של 180,000 דולר ארה"ב בגין השתתפות בשיבות הדירקטוריון וועדות אי די בי ניו יורק.

- תשלומים בגין התקופה שמיום 1 באפריל 2007 ועד ליום 27 בדצמבר 2007. הגמול בגין תקופה זו ישולם על פי הכללים הקבועים בתקנות החברות (עניינים שאינם מהווים זיקה), התשס"ז-2006 ובתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000 (כנוסחן עובר לתיקון מחודש מרס 2008). התשלומים האמורים ישולמו על ידי אי די בי ניו יורק.

- החזר הוצאות: במהלך התקופה שמיום 1 בינואר 2006 ועד ליום 27 בדצמבר 2007, שולמו הוצאות הטיסה של הדירקטור (על ידי הבנק), אש"ל יומי וכן הוחזרו לו הוצאות הלינה בניו יורק (שולמו על ידי אי די בי ניו יורק).

ד. ביום 6 ביולי 2008, אישר הדירקטוריון, לאחר שהתקבל אישור ועדת הביקורת, תשלום גמול שנתי וגמול השתתפות בשיבה לדירקטורים חיצוניים ודירקטורים אחרים המכהנים ושיכיהו בבנק (למעט יו"ר הדירקטוריון), בגובה "הסכום המירבי" הקבוע בתוספת השניה ובתוספת השלישית לתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני), התש"ס-2000, כפי שתוקנו בתקנות החברות (כללים בדבר גמול והוצאות לדירקטור חיצוני)(תיקון), התשס"ח-2008, על פי דרגת הבנק. הגמול המעודכן האמור ישולם רטרואקטיבית, מיום 1 באפריל 2008, או מיום תחילת כהונתו של דירקטור, לפי המאוחר.

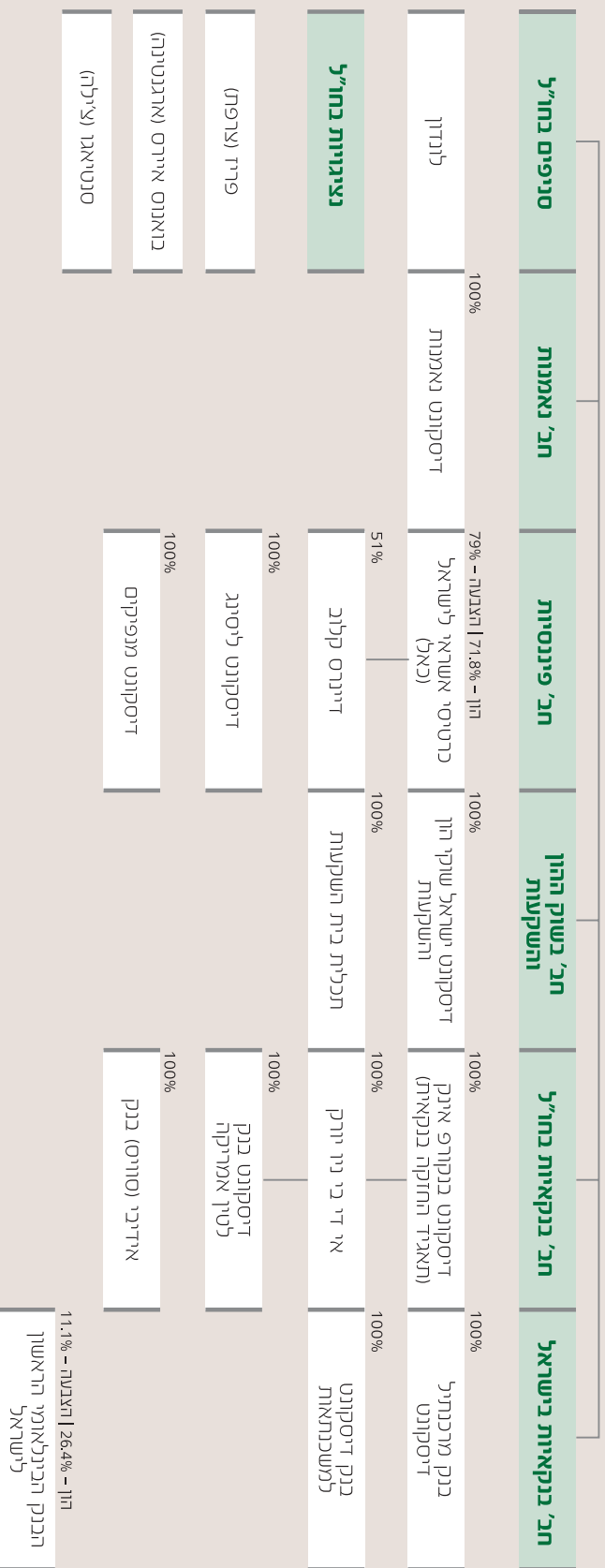
15. מסים

- א. ביטול חוק התיאומים.** ביום 6 במרס 2008 פורסם חוק מס הכנסה (תיאומים בשל אינפלציה) (תיקון מס' 20), התשס"ח 2008 (להלן "התיקון"). בהתאם לתיקון, תחולתו של חוק התיאומים תסתיים בשנת המס 2007, ומשנת המס 2008 לא יחולו עוד הוראות החוק, למעט הוראות המעבר שמטרתן למנוע עיוותים בחישובי המס.
- בהתאם לתיקון, בשנת המס 2008 ואילך לא תחושב עוד התאמה של ההכנסות לצרכי מס לבסיס מדידה ריאלי. כמו כן, תופסק ההצמדה למדד של סכומי הפחת על נכסים קבועים ושל סכומי הפסדים מועברים לצרכי מס, באופן שסכומים אלה יתואמו עד למדד של סוף שנת המס 2007, והצמדתם למדד תיפסק ממועד זה ואילך. הוצאות המס של הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2008 גדלו בסך של כ-39 מיליון ש"ח כתוצאה מהאמור לעיל.
- במסגרת התיקון האמור תוקנו גם הגדרות "רווח" ו-"שכר" בחוק מע"מ, כך שמש רווח יחושב לאחר ניכוי מס שכר והגדרת שכר לצורך חישוב מס שכר תכלול גם את תשלום חלק המעביד בגין דמי ביטוח לאומי. התיקון האמור הקטין את הוצאות הקבוצה במחצית הראשונה של שנת 2008 בסך של כ-14 מיליון ש"ח.
- ב. לאור החלטת דירקטוריון כאל לא לחלק דיבידנדים שיגרמו לירידת יחס ההון של כאל מתחת ל-15.5%, ביטל הבנק את ההפרשה למסים, בגין חלקו ברווחי כאל שטרם חולקו, בסך של 20 מיליון ש"ח.**

16. המלצה על חלוקת דיבידנד בשנת 2008

ביום 31 באוגוסט 2008 החליט הדירקטוריון להמליץ לאסיפה הכללית לחלק דיבידנד במזומן בסך של 250 מיליון ש"ח מרווחי השנים 2007-2008. סכום זה מהווה כ-25.5 אגורות לכל מניה בת 0.1 ש"ח ע.ג. (255%) ההחלטה האמורה תובא לאישור אסיפה כללית של הבנק.

תרשים מבנה האחריות של בנק דיסקונט

המשרד הראשי תל אביב, רחוב יהודה הלוי 23, 03-5145555.

סניפים בחו"ל London, United Kingdom: 65 Curzon Street

נציגויות בחו"ל
Paris, France: 33 Rue Galilee
Buenos Aires, Argentina: Corrientes 447 6°
Santiago, Chile: Av. Vitacura 2771 Of. 804

חברות בת Israel Discount Bank of New York website: <http://www.idbbank.com>
בנקאיות בחו"ל Main New York Office: 511 Fifth Avenue. New York Branch: 1350 Broadway
 Beverly Hills, CA Branch: 9401 Wilshire Boulevard, Suite 600
 Downtown Los Angeles, CA Branch: 888 South Figueroa Street, Suite 550
 Aventura, FL Branch: Harbour Centre, 18851 NE 29th Avenue, Suite 600
 Miami, FL Branch: 1000 Brickell Avenue
 Grand Cayman (B.W.I.) Branch: P.O. Box 694GT, 11 Dr. Roy's Drive
 International Banking Facility: 511 Fifth Avenue
 נציגויות תל-אביב, ישראל / פריס, צרפת / סנטיאגו, צ'ילה /
 סאו פאולו, ברזיל / לימה, פרו / מקסיקו סיטי, מקסיקו

Discount Bank Latin America, Uruguay

Montevideo Head Office: Rincon 390
סניפים באורוגוואי: מונטבידאו / פונטה דל אסטר.

IDB (Swiss) Bank Ltd.

Geneva, Switzerland Head Office: 100 Rue du Rhone
Zurich Branch: Talacker 41

חברות בת בישראל **בנקאיות** בנק מרכזי דיסקונט | בנק דיסקונט למשכנתאות **שוק ההון** דיסקונט ישראל שוקי
 הון והשקעות | תכלית בית השקעות **פיננסיות** כרטיסי אשראי לישראל - כאל |
 דינרס קלוב ישראל | דיסקונט ליסינג | דיסקונט מנפיקים **נאמנות** דיסקונט נאמנות

Website: www.discountbank.co.il